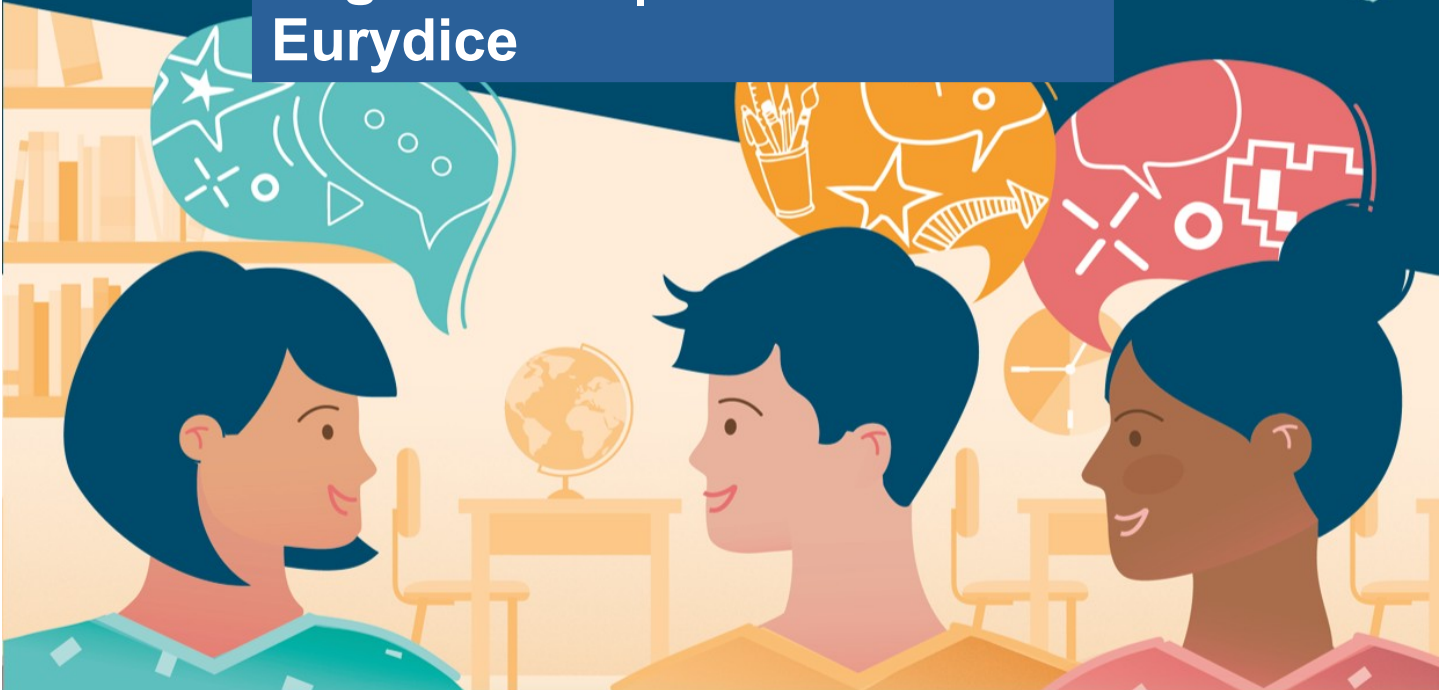

An Coimisiún
Eorpach

Príomhshonraí maidir le múineadh na teanga ar scoil san Eoraip

Eagrán 2023 | Tuarascáil
Eurydice

Spóirt & Spóirt
Grianghraf le Jean
Monnet
An Óige
Ardoideachas
Gairmoideachas agus
gairmoiliúint
Oideachas aosach

Erasmus+
Beatha daoine a shaibhriú, intinn a oscailt

Oideachas scoile

Tá tuilleadh eolais faoin Aontas Eorpach ar fáil ar an Idirlíon (<http://europa.eu>).

Lucsamburg: Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, 2023

Priontáil ISBN 978-92-9488-108-3 ISSN 1830-2076 doi:10.2797/737474 EC-XA-22-001-EN-C

Eolas AR PDF ISBN 978-92-9488-107-6 doi:10.2797/529032 EC-XA-22-001-EN-N

© **An Ghníomhaireacht Feidhmiúcháin Eorpach um Oideachas agus Cultúr, 2023**

Cuirtear beartas athúsáide an Choimisiúin chun feidhme le Cinneadh 2011/833/AE ón gCoimisiún an 12 Nollaig 2011 maidir le doiciméid an Choimisiúin a athúsáid (IO L 330, 14.12.2011, lch. 39 - <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>).

Mura luaitear a mhalairt, údaraítear athúsáid an doiciméid seo faoin gceadúnas idirnáisiúnta Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Ciallaíonn sé sin go gceadaítear athúsáid, ar choinníoll go dtugtar creidmheas iomchuí agus go léirítear aon athruithe.

Chun eilimintí nach bhfuil faoi úinéireacht an Aontais a úsáid nó a atáirgeadh, d'fhéadfadh sé go mbeadh sé riachtanach údarú a iarraidh go díreach ó na sealbhóirí cirt faoi seach. Níl cóipcheart ag an AE maidir le híomhánna nach bhfuil an táscaire cóipchirt orthu © An tAontas Eorpach.

ÉILIMH CHREIDMHEASA

Grianghraf clúdaigh: © Julia Tim/stock.adobe.com; © gach bagel/stock.adobe.com;

© Alice/stock.adobe.com; © VectorPunks/stock.adobe.com;

© ok_creation/stock.adobe.com.

*Eŭropo
Demokratio
Esperanto*

Doiciméad a d'ullmhaigh Pierre Dieumegard don Eoraip —[Daonlathas-Esperanto](#)

Is é is cuspóir don doiciméad “sealadach” seo deis a thabhairt do níos mó daoine san Aontas Eorpach a bheith ar an eolas faoi dhóiciméid a tháirgeann an tAontas Eorpach (agus a mhaoinítear lena gcánacha). **Gan aistriúcháin, tá daoine eisiata ón díospóireacht.**

Bhí doiciméadThii [mBéarla amháin i gcomhad pdf](#). Ón gcomhad tosaigh seo, tá comhad odt-file cruthaithe againn, a d'ullmhaigh bogearraí Oifig Libre, le haghaidh meaisínáistriúcháin go teangacha eile. [Tá na torthaí ar fáil anois i ngach teanga oifigiúil.](#)

Tá sé inmhianaithe go ndéileálfadh lucht riaracháin an AE le haistriú doiciméad tábhachtach. Ní hamháin gur dlíthe agus rialacháin iad “doiciméid thábhachtacha”, achis faisnéis thábhachtach iad freisina theastaíonn chun cinntí eolasacha a dhéanamh le chéile.

Chun ár dtodhchaí choiteann a phlé le chéile agus chun aistriúcháin iontaofa a cheadú, bheadh teanga idirnáisiúnta Esperanto an-úsáideach dá simplíocht, dá rialtacht agus dá cruinneas.

Déan teagmháil linn:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:kontakto@europokune.eu)

ainm antáirge: 100 %

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip Eagrán 2023

Tuarascáil Eurydice

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

D'fhoilsigh an Ghníomhaireacht Feidhmiúcháin Eorpach um Oideachas agus Cultúr (EACEA) an doiciméad seo; Aonaid Ardáin, Staidéir agus Anailís).

Iarrtar ort an foilseachán seo a lua mar seo a leanas:

An Coimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice, 2023. *Príomhshonraí maidir le teangacha a mhúineadh ar scoil san Eoraip — eagrán 2023*, tuarascáil Eurydice, Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, Lucsamburg.

Lámhscríbhinn arna tabhairt chun críche i mí Feabhra 2023.

© An Ghníomhaireacht Feidhmiúcháin Eorpach um Oideachas agus Cultúr, 2023

Ceadaítear atáirgeadh ar choinníoll go luaitear an fhoinse.

An Ghníomhaireacht Feidhmiúcháin Eorpach um Oideachas agus Cultúr

Aonaid Ardáin, Staidéir agus Anailís

Avenue du Bourget 1 (J-70 — Aonad A6)

Be-1049 An Bhruiséil

Tá sé teil. + 32 22995058

Facs + 32 22921971

Seoladh ríomhphoist: ainm [antáirge: 100 %](#)

Suíomh Gréasáin: ainm [antáirge: 100 %](#)

RÉAMHRÁ

A fealsamh cáiliúil a dúirt uair amháin: Ciallaíonn teorainneacha mo theanga teorainneacha mo shaol. Ach nuair a éiríonn do theanga dhá theanga, trí theanga nó deich dteanga, ansin tosaíonn na teorainneacha i ndáiríre doiléir. I dteangacha a smaoinimid, a chloisimid, a shamhlaimid agus a phleanáilimid. Dictate siad an bealach in iúl dúinn ár n-eolas, ár gcreideamh, ár dtaithí, ár mian. Is í an teanga an bealach a nochtaimid féin agus conas a thuigimid daoine eile. Tar éis an tsaoil, úsáidimid teangacha chun athrú a dhéanamh ar an tsochaí agus chun ár dtodhchaí a chumadh.

Dá bhrí sin, tá teangacha i gcroílár ár saoil agus tá ról bunúsach acu san

oideachas. Is mór-roinn í an Eoraip atá éagsúil ó thaobh teanga de. Is ceist thráthúil í an éagsúlacht teanga freisin i gcuid mhaith dár scoileanna. Cuireann an réaltacht seo deiseanna saibhre ar fáil do gach mac léinn, go háirithe trína spéis sa domhan ar fad a chur chun cinn agus trína scileanna idirchultúrtha a fhorbairt. Mar sin féin, ní mór dúinn aird a thabhairt ar thacaíocht leordhóthanach a thabhairt do dhaltaí a fhoghlaimíonn ar scoil i dteanga eile seachas a dteanga dhúchais nó a gcéad teanga.

Is líne bheartais leanúnach de chuid an Aontais Eorpaigh (AE) é tacaíocht a thabhairt don éagsúlacht teanga agus don fhoghlaim teangacha. Mar gheall ar éagsúlacht teanga na hEorpa agus uailmhian tosaigh an Aontais Eorpaigh spás coiteann a chruthú inar féidir le daoine gluaiseacht gan bhac thar teorainneacha, tá gealltanais láidre ann maidir le foghlaim teangacha a chur chun cinn.

I réimse an oideachais, go sonrach, is é an sprioc atá againn Limistéar Eorpach Oideachais a thógáil ina bhfaighidh gach duine óg oideachas ar ardchaighdeán. Sa chomhthéacs sin, is inniúlacht lárnach í máistreacht ar theangacha lena n-osclaítear an doras d'eispéiris foghlama nach bhfacthas a leithéid riamh san Eoraip agus níos faide i gcéin. Go deimhin, le blianta fada, táimid ag tabhairt faoi bheartas a spreagann daoine óga chun scileanna teanga iasachta a shealbhú ó aois óg, ionas go mbeidh siad in ann máistreacht a fháil ar dhá theanga, chomh maith le teanga na scolaíochta, ag deireadh an mheánoideachais. Ní mór leanúint de na hiarrachtaí agus fiú dlús a chur leo sa treo sin.

Chun oideachas teanga d'ardchaighdeán a chur ar fáil i scoileanna, tacaímid le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha. Glacann an cur chuige atá againn leis an ilteangachas i scoileanna agus cothaíonn sé forbairt na feasachta ginearálta teangeolaíochta i measc oideoirí. Mar shampla, spreagann sé teagasc comhoibríoch idir múinteoirí teanga agus múinteoirí eile, trí úsáid a bhaint as cuir chuige teagaisc nuálacha, cuimsitheacha agus ilteangacha agus taithí foghlama a chur chun cinn thar lear do mhic léinn agus do mhúinteoirí, trí chlár Erasmus+.

Cuireann an tuarascáil seo sonraí comparáideacha agus anailís ar fáil chun léargas teagaisc a fháil ar theagasc teangacha i dtíortha Eorpacha. Mar shampla, is féidir a fháil amach go bhfuil daltaí bunscoile ag foghlaim teanga iasachta ón aois is óige ná riamh ar fud an AE. Agus is é an Béarla an teanga iasachta is mó a fhoghlaimíonn os cionn 98 % de dhaltaí meánscoile íochtaráí ag foghlaim í ar leibhéal an Aontais.

Mar sin féin, a mhéid a bhaineann leis an dara teanga iasachta, tá gá le tuilleadh iarrachtaí toisc nach bhfeicimid feabhas suntasach.

Táim muiníneach go dtacóidh an tuarascáil seo go mór le lucht déanta beartas oideachais agus le páirtithe leasmhara, beartais a dheardh agus a chur i bhfeidhm ar an láthair agus, ar deireadh thiar, obair a

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

dhéanamh ar theagasc teanga inár scoileanna a fheabhsú agus éagsúlacht teanga a chur chun cinn go gníomhach.

Mariya Gabriel

An Coimisinéir um Nuálaíocht, um Thaighde, um Chultúr, um Oideachas agus um an Óige

Clár na nÁbhar

RÉAMHRÁ.....	5
CÓID AGUS GIORRÚCHÁIN.....	11
RÉAMHRÁ.....	13
ACHOIMRE AR AN BHFEIDHMEANNACHT.....	17
CAIBIDIL A: AN COMHTHÉACS.....	25
CAIBIDIL B — EAGRAÍOCHT.....	35
ROINN I — DÉANMHAIS.....	35
ROINN II — ÉAGSÚLACHT NA DTEANGACHA ATÁ AR FÁIL.....	48
RANNPHÁIRTÍOCHT IGCAIBIDIL C.....	64
ROINN I — LÍON NA DTEANGACHA IASACHTA A D'FHOGHLAIM MIC LÉINN.....	64
ROINN II — TEANGACHA IASACHTA A D'FHOGHLAIM MIC LÉINN.....	79
CAIBIDIL NA MÚINTEOIRÍ.....	97
ROINN I — CÁILÍOCHTAÍ AGUS OILIÚINT.....	97
ROINN II — SOGHLUAISTEACHT THRASNÁISIÚNTA.....	107
CAIBIDIL AGUS PRÓISIS TEAGAISIC.....	118
CUID I — AM OIDEACHAIS AGUS TORTHAÍ FOGHLAMA.....	118
ROINN II — BEARTA CHUN TACÚ LE TRIALACHA AGUS LE FOGHLAIM TEANGACHA.....	137
TAGAIRTÍ.....	144
GLUAIS.....	146
BUNACHAIR SHONRAÍ STAIRIMH AGUS TÉARMAÍOCHT.....	151
IARSCRÍBHINNÍ.....	153
IARSCRÍBHINN 1: SONRAÍ STAIRIMH MIONSONRAITHE.....	153
IARSCRÍBHINN 2: FCÁT SA BHUNOIDEACHAS AGUS SA MHEÁNOIDEACHAS GINEARÁLTA.....	170
ADMHÁLA.....	175

Innéacs an fhiigiúir

Figióir A1: Teangacha stáit agus teangacha réigiúnacha, mionlaigh nó neamh-chríochacha a bhfuil stádas oifigiúil acu, 2021/2022.....	26
Figióir A2: Céatadán na ndaltaí 15 bliana d'aois a labhraíonn teanga eile sa bhaile den chuid is mó ó theanga na scolaíochta, 2018.....	29
Figióir A3: Céatadán na mac léinn 15 bliana d'aois, inimirceach agus neamh-inimirceach, in aghaidh na teanga a labhraítear sa bhaile, 2018.....	32
Figióir A4: Céatadán na ndaltaí 15 bliana d'aois atá ag freastal ar scoileanna ina labhraíonn níos mó ná 25 % de na daltaí teanga eile sa bhaile go príomha ó theanga na scolaíochta, 2018.....	34
Figióir B1: An aois tosaigh ag a bhfuil an chéad agus an dara teanga iasachta ina n-ábhair éigeantacha do gach dalta san oideachas réamh-bhunscoile, bunscoile agus/nó meánscoile ginearálta (ISCED 0–3), 2021/2022.....	37
Figióir B2: An tréimhse ina raibh foghlaim teangacha iasachta éigeantach in oideachas réamh-bhunscoile, bunscoile agus/nó meánscoile ginearálta (ISCED 0–3) in 2021/2022, agus difríochtaí ó 2002/2003.....	39
Figióir B3: An tréimhse ina raibh sé éigeantach dhá theanga iasachta a fhoghlaim sa bhunoideachas agus/nó sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3) in 2021/2022 agus difríochtaí le 2002/2003.....	41
Figióir B4: Teangacha iasachta a chuirtear ar fáil mar cháilíocht agus mar ábhair éigeantacha do gach mac léinn sa bhunoideachas agus/nó sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2021/2022.....	43
Figióir B5: An difríocht idir mic léinn oideachais ghinearálta agus mic léinn VET i líon na mblianta a caitheadh ag foghlaim teanga iasachta mar ábhar éigeantach, 2021/2022.....	45
Figióir B6: An difríocht idir mic léinn oideachais ghinearálta agus mic léinn VET i líon na mblianta a caitheadh ag foghlaim dhá theanga iasachta go comhuaineach mar ábhair éigeantacha, 2021/2022.....	46
Figióir B7: Teangacha iasachta éigeantacha sonracha do gach mac léinn sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas íochtarach (ISCED 1–2), 2021/2022.....	49
Figióir B8: Teangacha iasachta a shonraítear i ndoiciméid na bainistíochta sinsearaí don bhunoideachas agus don mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2021/2022.....	51
Figióir B9: Teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a luaitear go sonrach i ndoiciméid bhainistíochta sinsearaí don bhunoideachas agus don mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2021/2022.....	54
Figióir B9: Teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a luaitear go sonrach i ndoiciméid bhainistíochta sinsearaí don bhunoideachas agus don mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2021/2022.....	55
Figióir B10: An Staidéar ar an nGréigis Chlasaiceach agus ar an Laidin sa Mheánoideachas Ginearálta (ISCED 2–3), 2021/2022.....	58
Figióir B11: An ceart chun múineadh teangacha baile do mhic léinn de chúlra imirceach sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2021/2022.....	60
Figióir B12: Cláir FCÁT a bheith ann agus stádas na dteangacha a úsáidtear i FCÁT sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2021/2022.....	62
Figióir C1d: Céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn teangacha iasachta sa bhunoideachas (ISCED 1), de réir líon na dteangacha, 2020.....	66
Figióir C1b: Céatadán na ndaltaí atá ag foghlaim teanga iasachta amháin ar a laghad sa bhunoideachas (ISCED 1), faoi aois 2020, 2020.....	66
Figióir C2: Treochtaí i gcéatadán na ndaltaí atá ag foghlaim teanga iasachta amháin ar a laghad sa bhunoideachas (ISCED 1), 2013 agus 2020.....	68
Figióir C3: Céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn teangacha iasachta sa mheánoideachas íochtar (ISCED 2), de réir líon na dteangacha, 2020.....	70

Figiúr C4: Treochtaí i gcéatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn dhá theanga iasachta nó níos mó san oideachas meánscoile íochtaráí (ISCED 2), 2013 agus 2020.....	71
Figiúr C5: Céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn teangacha iasachta san oideachas meánscoile uachtaraí (ISCED 3), de réir líon na dteangacha, 2020.....	73
Figiúr C6: Treochtaí i gcéatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn dhá theanga iasachta nó níos mó san oideachas meánscoile uachtaraí (ISCED 3), 2013 agus 2020.....	75
Figiúr C7: Meánlíon na dteangacha iasachta a foghlaimíodh in aghaidh an mhic léinn sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas (ISCED 1–3), 2020.....	77
Figiúr C8: An teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas (ISCED 1–3), 2020.....	80
Figiúr C9: Tíortha ina bhfuil céatadán ard daltaí (os cionn 90 %) ag foghlaim Béarla sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas (ISCED 1–3), 2020.....	82
Figiúr C10: An dara teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas (ISCED 1–3), 2020.....	84
Figiúr C11: Teangacha iasachta seachas an Béarla, an Fhraincis, an Ghearmáinis agus an Spáinnis a foghlaimíodh ó 10 % ar a laghad de mhic léinn bunscoile agus meánscoile ginearálta (ISCED 1–3), 2020.....	86
Figiúr C12: Treochtaí i gcéatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn Béarla sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2013 agus 2020.....	88
Figiúr C13: Treochtaí i gcéatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn an Fhraincis sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas (ISCED 1–3), 2013 agus 2020.....	90
Figiúr C14: Treochtaí i gcéatadán na ndaltaí ag foghlaim Gearmáinise sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas (ISCED 1–3), 2013 agus 2020.....	92
Figiúr C15: Treochtaí i gcéatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn Spáinnis sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 2–3), 2013 agus 2020.....	94
Figiúr C16: Difríochtaí i gcéatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn Béarla i gcoitinne agus i ngairmoideachas meánscoile uachtaraí (ISCED 3), 2020.....	96
Figiúr D1: Céim speisialtóireachta araíonachta múinteoirí teanga iasachta sa bhunoideachas (ISCED 1), 2021/2022.....	98
Figiúr D2: Na cáilíochtaí is gá chun oibriú i scoileanna a chuireann oideachas FCÁT ar fáil sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2021/2022.....	100
Figiúr D3: Céatadán na múinteoirí meánscoile íochtaráí (ISCED 2) a raibh oiliúint orthu i dteagasc i gcomhthéacsanna ilteangacha nó ilchultúrtha, 2018.....	103
Figiúr D4: Samplaí de phríomhthearmaí ina ndéantar cur síos ar ghníomhaíochtaí FGL a bhaineann le ‘feasacht ar an teanga i scoileanna’, 2021/2022.....	106
Figiúr D5: Moltaí ardleibhéil a bheith ann maidir le hábhar an ITE do mhúinteoirí teanga iasachta amach anseo agus maidir leis an tréimhse atá le caitheamh sa tír is ceann scríbe, 2021/2022.....	108
Figiúr D6: Céatadán na múinteoirí teanga iasachta nua-aimseartha san oideachas meánscoile íochtaráí (ISCED 2) a bhí thar lear chun críocha gairmiúla, 2013 agus 2018.....	110
Figiúr D7: Cláir mhaoiniúcháin arna gcur ar fáil ag údaráis ardleibhéil chun tacú le soghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí teanga iasachta sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2021/2022.....	111
Figiúr D8: Céatadán na múinteoirí teanga iasachta soghluaiste nua-aimseartha san oideachas meánscoile íochtaráí (ISCED 2) a chuaigh thar lear chun críocha gairmiúla le tacaíocht ó chlár soghluaisteachta, 2018.....	113
Figiúr D9: Céatadán na múinteoirí soghluaiste san oideachas meánscoile íochtaráí (ISCED 2), ar chúiseanna gairmiúla chun taisteal thar lear, ar leibhéal an Aontais, 2018.....	115

Figiúr D10: Céatadán na múinteoirí teanga iasachta soghluaiste san oideachas meánscoile íochtaráí (ISCED 2) ar thréimhsí fada agus gearra thar lear, 2018.....	117
Figiúr E1: An líon uaireanta teagaisc éigeantaí ar theangacha iasachta le linn bliain bharúlach amháin sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas éigeantach lánaimseartha, 2020/2021.....	120
Figiúr E2: An líon uaireanta in aghaidh na bliana barúlaí a leithdháileadh ar an gcéad agus an dara teanga iasachta a theagasc mar ábhair éigeantacha san oideachas ginearálta éigeantach lánaimseartha, 2020/2021	123
Figiúr E3: An gaol idir am teagaisc na chéad teanga iasachta agus líon na ngrád ina múintear an teanga sin san oideachas ginearálta éigeantach lánaimseartha, 2020/2021.....	125
Figiúr E4: Am oideachais a leithdháiltear ar theangacha iasachta mar ábhair éigeantacha, mar chéatadán d’am iomlán an oideachais sa bhunoideachas agus san oideachas lánaimseartha éigeantach, 2020/2021	128
Figiúr E5: Athruithe (mar chéatadán) ar an am teagaisc íosta a mholtar in aghaidh na bliana barúlaí arna shannadh do theangacha iasachta mar ábhair éigeantacha idir 2013/2014 agus 2020/2021.....	130
Figiúr E6: An t-íosleibhéal gnóthachtála a bhfuiltear ag súil leis don chéad agus don dara teanga iasachta ag deireadh an oideachais meánscoile íochtaráí agus an mheánoideachais ghinearálta (ISCED 2–3), 2021/2022.....	134
Figiúr E7: Teangacha iasachta á dtástáil trí thrialacha náisiúnta meánoideachais shinsearaigh (ISCED 3), 2021/2022.....	138
Figiúr E8: Triail teanga ag deireadh an réamh-bhunoideachais (ISCED 0) agus/nó ag tús an bhunoideachais (ISCED 1), 2021/2022.....	141
Figiúr E9: Beartha tacaíochta foghlama teanga do dhaltaí imirceacha nuathagtha sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas sóisearach (ISCED 1–2), 2021/2022.....	143

CÓID AGUS GIORRÚCHÁIN

Cóid Tíre

An tAontas Eorpach	Si tratta DI Italia	Comhlachas Saorthrádála na hEorpa agus tíortha is iarrthóirí
Na Ballstáit	CY An Chipir	Al Albáin
A bheith ina Bheilg	An Laitvia	Ba an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin
Be fr An Bheilg — Comhphobal na Fraince	LT An Liotuáin	Q.B. An Eilvéis
Bere de Belgium — Gearmáinis teanga an Chomhphobail	De réir LU Lucsamburg	Tá sé an Íoslainn
An Bheilg — An Comhphobal Pléimeannach	An Ungáir	Mo LI Lichtinstéin
BG An Bhulgáir	Léarscáil NA Málta	Montainéagró
CZ — CZ Poblacht na Seice	An Ísiltír	MK An Mhacadóin Thuaidh
DK An Danmhairg	San Ostair	Gan an Iorua
A PROPOSIT OF Germany	P.L. An Pholainn	S.R.L. An tSeirbia
EE an Eastóin	P.P. An Phortaingéil	TR Türkiye
Éire IE	Mo RO an Rómáin	
An ISLAND OF EL An Ghréig	Tá an tSlóivéin	
ES an Spáinn	AZZURRO An tSlóvaic	
FR an Fhrainc	Mo FI an Fhionlainn	
Acmhainní Daonna An Chróit	Má tá an tSualainn	

CóidEile

cé gurbh iad Avondale rogha na coitianta tháinig buachaillí GCM le plean agus chuireadar I bhfeidhm é Níl sonraí ar fáil

Ná glac páirt i mbailiú sonraí

(-) nó — Ní bhaineann le hábhar

Giorrúcháin agus acrainmneacha

CEFR Comhchreat Tagartha na hEorpa um Theangacha

Foghlaim chomhtháite ábhair agus teangacha

Forbairt Ghairmiúil Leanúnach CPD

ECTS An Córas Eorpach d'Aistriú agus Carnadh Creidmheasa

ISCED Aicmiú Caighdeánach Idirnáisiúnta ar an Oideachas

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Faisnéis AR Eagraíocht Idirnáisiúnta ISO um Chaighdeánú

Oiliúint Tosaigh Múinteoirí ITE

An Eagraíocht um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta (ECFE)

Aerfort OF PISA Clár Idirnáisiúnta um Measúnú Daltaí

Suirbhé Idirnáisiúnta Talis ar Theagasc agus ar Fhoghlaim

Gairmoideachas agus Gairmoiliúint Tréidliachta

RÉAMHRÁ

Tá teangacha mar chuid den chultúr. Dá réir sin, cuireann siad go hiomlán le féiniúlachtaí pearsanta agus comhchoiteanna a thógáil. Go deimhin, tugann gach teanga léargas ar leith ar an saol. Dá bhrí sin, is mór againn an éagsúlacht teanga agus is mór aici í i sochaithe daonlathacha. Is uirlisí sofaisticiúla iad teangacha freisin a chuireann ar chumas daoine dul i mbun caidrimh fhiúntacha lena chéile agus baint a bheith acu leis an domhan i gcoitinne. Dá bhrí sin, is fíorthairseach é a bheith oile i dteangacha chun eispéiris agus deiseanna sa saol a shaibhriú.

Is mór-roinn í an Eoraip atá éagsúil ó thaobh teanga de. Áirítear leis an éagsúlacht sin ní hamháin teangacha oifigiúla na dtíortha, ach freisin na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a labhraítear ar chríoch na hEorpa leis na céadta bliain, gan trácht ar na teangacha a thugann imircigh isteach. Ón tús, measadh gur príomhphrionsabal de chuid an Aontais Eorpaigh í an urraim don éagsúlacht teanga agus tá sí inscríofa sa dlí is bunúsaí dá chuid, an Conradh ar an Aontas¹Eorpach.

COMHTHÉACS POLAITIÚIL

Tá ról ríthábhachtach ag foghlaim teangacha i gcur i bhfeidhm an tionscadail Eorpaigh. Bíonn tionchar díreach ag scileanna éifeachtacha i níos mó ná teanga amháin ar chumas shaoránaigh na hEorpa tairbhe a bhaint as deiseanna oideachais, oiliúna agus fostaíochta ar fud²na hEorpa. Is féidir le foghlaim teangacha gné Eorpach an oideachais agus na hoiliúna a neartú freisin: forbraíonn sé spéis na bhfoghlaimoirí, tuiscint agus tuiscint ar chultúir eile, agus i ndeireadh na dála cuireann sé féiniúlacht Eorpach chun cinn atá cuimsitheach agus oscailte do chultúir eile.

Tá scileanna teanga i gcroílár na físe de Limistéar Eorpach Oideachais atá sa Teachtaireacht ón gCoimisiún Eorpach maidir leis an bhFéiniúlacht Eorpach a Neartú trí Oideachas agus Oiliúint. I gcomhréir leis an bpeirspictíocht spreagúil sin, ba cheart go mbeadh an Eoraip ina háit ina bhfuil “nach gcuireann teorainneacha bac ar fhoghlaim, ar staidéar agus ar thaighde”. Mór-roinn... ina labhraítear dhá theanga eile mar ghnáththeanga sa bhreis ar mháthairtheanga an³duine. Tá cur chun cinn foghlaim teangacha agus ilteangachas mar chuid den fhís d’oideachas ardchálíochta agus lárnach don tsoghluaisteacht, don chomhar agus don chomhthuiscint thar teorainneacha.

Tá scileanna litearthachta agus ilteangacha i measc na n-ocht bpríomhinniúlacht don fhoghlaim ar feadh an tsaoil, a áirítear sa⁴Chreat Tagartha Eorpach.

Is sprioc uailmhianach é a chinntiú go mbaineann gach mac léinn tairbhe as dhá theanga iasachta a mhúineadh ó aois óg agus a ceapadh den chéad uair in 2002 ag cruinniú na gCeannairí Stáit nó Rialtais in⁵Barcelona. Athdhearbhaíodh an cuspóir sin le déanaí sa Mholadh ón gComhairle i mí na Bealtaine 2019 maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha. Go sonrath, iarrtar ar na Ballstáit sa Mholadh ‘bealaí a fhiosrú chun cabhrú le gach duine óg an t-oideachas agus an oiliúint

- 1 Urramaíonn an tAontas “saibhreas a éagsúlachta cultúrtha agus teanga agus áiríthíonn sé caomhnú agus neartú oidhreacht chultúrtha na hEorpa” (Airteagal 3(4)).
- 2 “Sainítear scileanna mar mheascán d’eolas, de scileanna agus de dhearcthaí” (Moladh ón gComhairle an 22 Bealtaine 2018 maidir le hinniúlachtaí lárnacha don fhoghlaim ar feadh an tsaoil, IO C 189, 4.6.2018).
- 3 Teachtaireacht ón gCoimisiún — An Fhéiniúlacht Eorpach a Neartú trí Oideachas agus Cultúr, COM(2017) 673 final, lch. 11.
- 4 Moladh ón gComhairle an 22 Bealtaine 2018 maidir le hinniúlachtaí lárnacha don fhoghlaim ar feadh an tsaoil, IO C 189, 4.6.2018.
- 5 Conclúidí ón Uachtaránacht — Comhairle Eorpach Barcelona 15 agus 16 Márta 2002, C/02/930.

meánscoile uachtaraí — chomh maith le teangacha scolaíochta — a fháil, i gcás inar féidir, leibhéal inniúlachta i dteanga Eorpach amháin eile ar a laghad a chuireann ar a gcumas an teanga a úsáid go héifeachtach chun críocha sóisialta, foghlama agus gairmiúla, agus chun sealbhú (tríú) teanga bhreise a spreagadh ar leibhéal a ligeann dóibh idirghníomhú le leibhéal sreabhachta⁶.

Go deimhin, tugtar céim eile chun cinn i Moladh 2019 ón gComhairle, ós rud é go bhfuil sé mar aidhm leis meon lucht ceaptha beartas agus cleachtóirí oideachais a athrú, agus é mar spreagadh acu beartais chuimsitheacha maidir le hoideachas teanga agus modhanna agus straitéisí nuálacha agus cuimsitheacha teagaisc teanga a ghlacadh. Is é an aidhm atá ann feabhas a chur ar scileanna teanga ginearálta na ndaltaí, i.e. a scileanna i dteanga an oideachais, i dteangacha iasachta⁷ agus i dteangacha intíre i gcás leanaí a bhfuil cúlra ilteangach acu.

Is féidir an cur chuige cuimsitheach seo i leith múineadh agus foghlaim teangacha a bhaint amach go háirithe trí thacú le feasacht teanga a fhorbairt i scoileanna, rud a éilíonn tiomantas gach ball foirne scoile machnamh leanúnach a dhéanamh ar an ngné theangeolaíoch i ngach gné de shaol na scoile. Ba cheart do scoileanna teanga creat cuimsitheach a chur ar fáil d'fhoghlaim teangacha, feabhas a chur ar éagsúlacht teanga na bhfoghlaiméirí agus í a úsáid mar acmhainn foghlama, agus ról a thabhairt do thuismitheoirí, do chúramóirí eile agus don phobal áitiúil i gcoitinne san oideachas teanga.

Le déanaí, sa Rún ón gComhairle maidir le creat straitéiseach nua le haghaidh comhar Eorpach san oideachas agus san oiliúint i dtreo an Limistéir Eorpaigh Oideachais agus níos faide anonn (2021-2030), a glacadh i mí Feabhra 2021⁸), sainithníodh tacaíocht do theagasc agus d'fhoghlaim teangacha agus don ilteangachas mar ghníomhaíocht nithiúil don chomhar Eorpach chun cáilíocht, cothroime, cuimsiú agus rath san oideachas agus san oiliúint a áirithiú.

Ar deireadh, is⁹ é is aidhm don Mholadh ón gComhairle a glacadh le déanaí maidir le conairí chun ratha scoile torthaí oideachais níos fearr a chur chun cinn do gach dalta, beag beann ar a staid ar leith (e.g. comhthéacs socheacnamaíoch) agus ar an bhfolláine ar scoil. Sa chomhthéacs seo, cuirtear béim ar riachtanais shonracha daltaí ó chúlra imirceach, go háirithe i dtéarmaí tacaíochta d'fhoghlaim teangacha.

ÁBHAR NA TUARASCÁLA

An cúigiú heagrán seo de *phríomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip*, atá bunaithe, ar ndóigh, ar an eagrán roimhe seo, ina dtugtar sonraí iontaofa faoi go leor saincheistanna a bhaineann le múineadh teangacha i scoileanna san Eoraip. Is iad teangacha iasachta pointe fócasach an fhoilseacháin seo, cé go gcuirtear teangacha eile (teangacha réigiúnacha nó mionlaigh, teangacha clasaiceacha, etc.) san áireamh freisin. Tá an suirbhé dírithe ar an gcreat beartais ina ndéantar teangacha iasachta a theagasc go hiarbhír. Mar sin féin, nuair atá sonraí staidrimh ar fáil, cabhraíonn siad le pictiúr níos daingne a chur ar fáil.

---

6 Moladh ón gComhairle an 22 Bealtaine 2019 maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha, IO C 189, 5.6.2019, lch. 17.

7 Léirigh suirbhé an Aontais Eorpaigh ar scileanna daltaí i dteangacha iasachta nach ndearna ach 42 % de dhaltaí 15 bliana d'aois an leibhéal "úsáideoir neamhspleách" (B1/B2 i gComhchreat Tagartha na hEorpa um Theangacha) a bhaint amach sa chéad teanga iasachta agus bhain 25 % díobh an leibhéal sin amach sa dara teanga iasachta. Thairis sin, níor shroich líon suntasach mac léinn (14 % don chéad teanga iasachta agus 20 % don dara teanga iasachta) leibhéal an "úsáideora bhunúsáigh" (i.e. leibhéal réamh-A1 sa Chomhchreat Tagartha Eorpach le haghaidh Teangacha) (an Coimisiún Eorpach, 2012).

8 Rún ón gComhairle maidir le creat straitéiseach le haghaidh comhar Eorpach san oideachas agus san oiliúint i dtreo an Limistéir Eorpaigh Oideachais agus níos faide anonn (2021-2030), IO C 66, 26.2.2021.

9 Moladh ón gComhairle an 28 Samhain 2022 maidir le conairí chun ratha scoile agus lena n-ionadaítear an Moladh ón gComhairle an 28 Meitheamh 2011 maidir le beartais chun luathfhágáil na scoile a laghdú, IO C 469, 9.12.2022.

Áirítear 51 tháscaire sa tuarascáil seo. Tá grafaicí, téacs míniúcháin agus iontráil ina ndéantar achoimre ar an bpríomhthoradh i ngach ceann acu. Tá na táscairí eagraithe i gcúig chaibidil:

Cuirtear tús le caibidil A trí na teangacha oifigiúla uile san Eoraip a leagan amach agus leanann sí de bheith ag plé éagsúlacht teanga i seomraí ranga an lae inniu.

Pléann caibidil B socrúithe teanga iasachta sa churaclam. Díríonn an chéad chuid ar líon na dteangacha iasachta a chuirtear ar fáil, agus leagtar amach sa dara roinn na teangacha sonracha a chuirtear ar fáil.

Dírítear i gCaibidil C ar rátaí rannpháirtíochta an scoláire i bhfoghlaim teanga. Déanann an chéad chuid imscrúdú ar líon na dteangacha iasachta a d'fhoghlaim mic léinn bunaithe ar leibhéal an oideachais agus ar an gcosán, agus déanann an dara ceann iniúchadh ar líon na dteangacha iasachta a fhoghlaimíonn daltaí.

Tá caibidil D tiomanta do mhúinteoirí teanga iasachta. Tugann an chéad chuid aghaidh ar roinnt saincheisteanna a bhaineann le cáilíochtaí múinteoirí, a gcéim speisialtóireachta araíonachta agus na deiseanna oiliúna atá acu. Scrúdaíonn an dara cuid soghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí teanga iasachta.

Tosaíonn caibidil E trí staidéar a dhéanamh ar an am teagaisc atá tiomnaithe do theangacha iasachta agus na torthaí foghlama a bhfuiltear ag súil leo ón gcéad dá mhac léinn teanga iasachta. Scrúdaíonn sé freisin tástálacha teanga agus bearta tacaíochta do mhic léinn imirceacha san oideachas traidisiúnta.

Tá gluais ag gabháil leis na caibidilí ina mínítear na príomhchoincheapa a úsáidtear. Cuirtear faisnéis bhreise ar fáil sna hiarscríbhinní maidir le gnéithe éagsúla den tuarascáil.

FOINSÍ SONRAÍ AGUS MODHEOLAÍOCHT

Is é líonra Eurydice an phríomhfhoinsé sonraí don tuarascáil seo, a chuir eolas cáilíochtúil ar fáil maidir le beartais agus bearta i réimse an teagaisc teangacha (eachtrannach) i scoileanna. Bhailigh saineolaithe/ionadaithe náisiúnta an Líonra an fhaisnéis sin trí cheistneoir a chuir saineolaithe náisiúnta/ionadaithe an Líonra i gcrích idir mí Eanáir agus mí Feabhra 2022. Is é an phríomhfhoinsé eolais ná rialacháin/moltaí, curaclaim agus treordhoiciméid eile arna n-eisiúint ag údarais oideachais ardleibhéil. Is í an scoilbhliain 2021/2022 an bhliain tagartha. Baineadh úsáid freisin as faisnéis ó bhailiú comhpháirteach sonraí Eurydice-Eagraíocht um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta (ECFE) (an Coimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice, 2021d).

Déantar sonraí Eurydice a chomhlánú le sonraí Eurostat agus le dhá shuirbhé idirnáisiúnta ECFE: clár Idirnáisiúnta um Measúnú Daltaí 2018 (PISA) agus Suirbhé Idirnáisiúnta Teagaisc agus Foghlama 2018 (TALIS). Soláthraíonn sonraí staitistiúla Eurostat, le 2019/2020 mar bhliain thagartha, eolas ar rátaí rannpháirtíochta na ndaltaí i bhfoghlaim teanga i scoileanna. Baineadh úsáid as ceistneoir na ndaltaí le haghaidh PISA 2018 chun céatadán na ndaltaí a bhí ag labhairt teanga sa bhaile a ríomh seachas teanga na scolaíochta. Baineadh úsáid as ceistneoir an mhúinteora le haghaidh TALIS 2018 chun roinnt eolais a chur ar fáil faoi shoghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí teanga (eachtrannach) agus faoina ndeiseanna oiliúna chun múineadh i scoileanna ilteangacha.

Díríonn an tuarascáil seo go príomha ar an mbunoideachas agus ar an meánoideachas ginearálta. Baineann roinnt táscairí, áfach, le hoideachas réamh-bhunscoile agus le gairmoideachas meánscoile. I bhformhór na gcásanna, ní áirítear ach scoileanna poiblí (seachas an Bheilg, Éire agus an Ísiltír, áit a gcuirtear scoileanna príobháideacha atá spleách ar an rialtas san áireamh).

Clúdaíonn tuarascáil 39 gcóras oideachais agus oiliúna sna 37 balltír de¹⁰líonra Eurydice (27 Ballstát AE agus an Albáin, an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin, an Eilvéis, an Íoslainn, Lichtinstéin, Montainéagró, an Mhacadóin Thuaidh, an Iorua, an tSeirbia agus Türkiye).

Le linn na scoilbhliana 2021/2022, an bhliain tagartha le haghaidh fhormhór na dtáscairí, bhí tionchar ag bearta sonracha a cuireadh chun feidhme mar fhreagairt ar phaindéim COVID-19 ar eagrú na scoile in go leor tíortha Eorpacha. Ní thuairiscítear bearta de chineál sealadach san fhoilseachán seo, ina gcuirtear i láthair an “gnáth-chomhthéacs” ina bhfuil daltaí ag foghlaim teangacha (sraith).

---

10 Tá líon na gcóras oideachais agus oiliúna níos airde ná líon na dtíortha. Is amhlaidh atá toisc gur trí chóras oideachais agus oiliúna a áirítear sa Bheilg (Pobal Francach na Beilge, Pobal Pléimeannach na Beilge agus Pobal Iabhartha Gearmáinise na Beilge).

ACHOIMRE AR AN BHFEIDHMEANNACHT

Is cuid de DNA na hEorpa í an éagsúlacht teanga. Ní hamháin go n-áirítear i mósáic theangacha na hEorpa teangacha oifigiúla stáit na dtíortha, ach freisin na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a labhraítear ar chríoch na hEorpa leis na céadta bliain, gan trácht ar na teangacha a thugann imircigh isteach. Sa chomhthéacs sin, tá foghlaim teangacha riachtanach do go leor daoine; ina theannta sin, is deis é do gach duine, rud a fhágann poist nua nó deiseanna staidéir. Ina theannta sin, mar chuid den chultúr, cuireann teangacha le féiniúlachtaí pearsanta agus comhchoiteanna a thógáil. Go deimhin, tugann gach teanga léargas ar leith ar an saol. Dá bhrí sin, is mór againn an éagsúlacht teanga agus is mór aici í i sochaithe daonlathacha.

Tá ról ríthábhachtach ag foghlaim teangacha i gcur chun feidhme an tionscadail Eorpaigh, go háirithe maidir leis an¹¹Limistéar Eorpach Oideachais a chur i gcrích, fíospás coiteann d'oideachas ardcháilíochta agus d'fhoghlaim ar feadh an tsaoil do chách, thar theorainneacha. Sa chomhthéacs sin, aithnítear an t-iltéangachas mar cheann de na hocht bpríomhinníúlacht atá ag teastáil le haghaidh éachtaí pearsanta, stíl mhaireachtála shláintiúil agus inbhuanaithe, infhostaitheacht, saoránacht ghníomhach agus cuimsiú sóisialta, mar a leagtar amach sa Mholadh ón gComhairle maidir le Príomhinníúlachtaí don Fhoghlaim ar feadh an tSaoil⁽¹²⁾.

Is é is aidhm do Mholadh 2019 ón gComhairle maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha feabhas a chur ar scileanna ginearálta teanga an scoláire. Is cuspóir tábhachtach é freisin feabhas a chur ar foghlaim teangacha iasachta i scoileanna. I bhfianaise an chuspóra sin, iarrtar sa Mholadh ar na Ballstáit 'cúnamh a thabhairt do gach duine óg roimh dheireadh an oideachais agus na hoiliúna meánscoile uachtaraí — de bhreis ar theangacha scolaíochta — leibhéal inniúlachta i dteanga Eorpach amháin eile ar a laghad, i gcás inar féidir, a ligeann dóibh an teanga a úsáid go héifeachtach chun críocha sóisialta, foghlama agus gairmiúla, agus sealbhú teanga bhreise (tríú teanga) a spreagadh ar leibhéal a ligeann dóibh idirghníomhú le leibhéal áirithe líofachta¹³.

Is é eagrán 2023 de *phríomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip* an cúigiú heagrán den tuarascáil. Ar ndóigh, tá sé bunaithe ar na ceithre fhoilseachán roimhe seo. Mar a tharla le heagrán roimhe seo, tá sé mar aidhm ag an eagrán nua seo cur le monatóireacht a dhéanamh ar fhorbairtí polaitiúla i réimse an teagaisc teanga (eachtraí) i scoileanna san Eoraip. Cé go bhfuil teangacha iasachta i gcroílár an tsuirbhé, déantar teangacha eile (teangacha réigiúnacha nó mionlaigh, teangacha clasaiceacha, etc.) a mheas freisin.

Go sonrach, áirítear sa tuarascáil sin 51 tháscaire lena gcuimhdaítear réimse leathan topaicí a bhaineann le beartas teanga (eachtrannach) ar leibhéal an Aontais Eorpaigh (AE) agus ar an leibhéal náisiúnta, amhail:

- soláthar teangacha (sraith) sa churaclam;
- líon agus réimse na dteangacha a ndearna mic léinn staidéar orthu;
- an t-am teagaisc atá dírithe ar theangacha iasachta a theagasc;
- na leibhéil gnóthachtála a bhfuiltear ag súil leo don chéad agus don dara teanga iasachta;
- tacaíocht teanga do mhic léinn imirceacha nuathagtha agus do theagasc teangacha sa bhaile;
- próifíilí agus cáilíochtaí múinteoirí teanga iasachta;
- soghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí teanga iasachta.

---

11 Tá tuilleadh eolais faoin Limistéar Eorpach Oideachais le fáil ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin (<https://education.ec.europa.eu/about-eea>).

12 Moladh ón gComhairle an 22 Bealtaine 2018 maidir le hinniúlachtaí lánacha don fhoghlaim ar feadh an tsaoil, IO C 189, 4.6.2018.

13 Moladh ón gComhairle an 22 Bealtaine 2019 maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha, IO C 189, 5.6.2019, lch. 17.

Is é an Líonra Eurydice príomhfhoinsé sonraí na tuarascála, a chuir faisnéis cháilíochtúil ar fáil maidir le beartais agus bearta i réimse an teagaisc teangacha (coigríche) i¹⁴scoileanna. Déantar sonraí Eurydice a chomhlánú le sonraí Eurostat agus le dhá shuirbhé idirnáisiúnta arna ndéanamh ag an Eagraíocht um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta: clár 2018 um Meastóireacht ar Mhí Léinn Idirnáisiúnta agus an Suirbhé Idirnáisiúnta ar Theagasc agus ar Fhoghlaim 2018⁽¹⁵⁾.

Clúdaíonn an tuarascáil 39 gcóras oideachais sna 37 balltír de¹⁶líonra Eurydice (27 Ballstát AE agus an Albáin, an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin, an Eilvéis, an Íoslainn, Lichtinstéin, Montainéagró, an Mhacadóin Thuaidh, an Iorua, an tSeirbia agus Türkiye).

I gcomparáid le beagnach scór bliain ó shin, tá daltaí bunscoile ag foghlaim teanga iasachta ó aois óg i bhformhór mór na gcóras oideachais.

I bhformhór na gcóras oideachais, ní mór do gach mac léinn tús a fhoghlaim teanga iasachta idir 6 agus 8 mbliana d'aois. I sé chóras oideachais (Pobal labhartha Gearmáinise na Beilge, na Gréige, na Cipire, Lucsamburg, Mhálta agus na Polainne), forchuirtear an ceanglas seo níos luaithe fós (féach Figiúr B1). Le scór bliain anuas, tá thart ar dhá thrian de na córais oideachais tar éis fad na foghlama éigeantaí teangacha iasachta a mhéadú ó 1 bhliain go 7 mbliana. I ngach cás, is é is cúis leis an méadú sin ná ísliú na haoise tosaigh ag a bhfuil an chéad teanga iasachta éigeantach (féach Figiúr B2). Léiríonn an treocht sin an iarraidh a rinne an Chomhairle Eorpach ag an gcruinniú a bhí aici in Barcelona in 2002, inar iarradh ar thíortha an Aontais beart a dhéanamh chun 'maireachtáil ar bhunscoileanna a fheabhsú, go háirithe trí dhá theanga iasachta ar a laghad a theagasc ó aois óg¹⁷.

Sa cheanglas chun teanga iasachta amháin ar a laghad a fhoghlaim ó na chéad bhlianta den bhunoideachas (nó fiú an réamh-bhunoideachas) i bhformhór na gcóras oideachais, mínítear an céatadán an-ard de mhí léinn bunoidéachais ar leibhéal an Aontais a fhoghlaimíonn teanga iasachta amháin ar a laghad (86.1 %) in 2020 (féach Figiúr C1d). I gcomparáid le 2013, is méadú 6.7 pointe céatadán é seo (féach Cairt C2). In 2020, níor fhoghlaim níos lú ná leath de na mí léinn bunscoile teanga iasachta amháin ar a laghad i dtí chóras oideachais (Pobail Fraincise agus Pléimeannacha na Beilge agus na hÍsiltíre) (féach Figiúr C1). Sna córais oideachais sin, tosaíonn foghlaim teanga iasachta mar ábhar éigeantach réasúnta déanach sa bhunoideachas (féach Figiúr B1). Seo an fáth go bhfuil an cion, a théann i bhfeidhm ar mhí léinn ar fud an bhunoideachais, sách íseal.

Is iondúil go dtosaíonn foghlaim an dara teanga iasachta ag deireadh an bhunoideachais nó san oideachas meánscoile íochtaráí.

In 2020, ar leibhéal an Aontais, bhí 59.2 % de na daltaí ar fud an oideachais meánscoile íochtaráigh ag foghlaim dhá theanga iasachta nó níos mó (féach Figiúr C3). Tosaíonn daltaí ag foghlaim dara teanga iasachta mar ábhar éigeantach le blianta beaga anuas den bhunoideachas nó sna chéad bhlianta d'oideachas meánscoile íochtaráí i bhformhór na gcóras oideachais (féach Figiúr B1). Mar sin féin, tá múnlaí eile ann, a d'fhéadfadh a mhíniú go páirteach an ráta foriomlán measartha íseal de mhí léinn atá ag staidéar ar dhá theanga iasachta ar a laghad ag an leibhéal oideachais ar leibhéal an Aontais. Mar shampla, in ocht gcóras oideachais (an Bhulgáir, an Ungáir, an Ostair, an tSlóivéin, an tSlóvaic, Lichtinstéin, an Iorua agus Türkiye), ní bheidh foghlaim dhá theanga iasachta éigeantach do gach mac léinn oideachais

14 Is é 2021/2022 an bhliain tagartha, cé is moite de shonraí ama oideachais, arb é 2020/2021 a bhaineann leo. Baineann na sonraí sin go príomha le hoideachas ginearálta.

15 I gcás sonraí staidrimh Eurostat, is é 2019/2020 an bhliain tagartha, cé is moite d'amshraitheanna, arb iad 2012/2013 agus 2019/2020 na blianta tagartha ina leith. Cuireann sonraí staidrimh Eurostat faisnéis ar fáil maidir le rátaí rannpháirtíochta foghlama teanga na ndaltaí i scoileanna. Baineadh úsáid as ceistneoirí comhthéacsúla suirbhéanna na hEagraíochta um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta chun aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna a bhaineann le soghluaisteacht thrasnáisiúnta mac léinn a labhraíonn teanga seachas teanga na scolaíochta sa bhaile (clár do mheastóireacht idirnáisiúnta mac léinn) agus múinteoirí teanga (eachtrannach) agus deiseanna oiliúna chun múineadh i scoileanna ilteangacha (Suirbhé Idirnáisiúnta um Theagasc agus um Fhoghlaim).

16 Tá líon na gcóras oideachais agus oiliúna níos airde ná líon na dtíortha. Is amhlaidh atá toisc go bhfuil trí chóras oideachais agus oiliúna ag an mBeilg (Pobal Francach na Beilge, Pobal Pléimeannach na Beilge agus Pobal labhartha Gearmáinise na Beilge).

17 Conclúidí ón Uachtaránacht — Comhairle Eorpach Barcelona 15 agus 16 Márta 2002, C/02/930, Ich. 19.

ghinearálta ach amháin nuair a shroicheadh siad leibhéal an mheánoideachais shinsearaigh. Ina theannta sin, i seacht gcinn de chórais oideachais (Pobal Fraincise na Beilge, na Gearmáine, na hÉireann, na Spáinne, na Cróite, na Sualainne agus na hAlbáine), níl aon bheartas ann go mbeidh foghlaim dhá theanga iasachta ina riachtanas do gach mac léinn (féach Figiúr B1).

I roinnt tíortha, is ceart seachas oibleagáid é dhá theanga a fhoghlaim.

In ionad dhá theanga iasachta a dhéanamh éigeantach do gach mac léinn, is féidir le curaclaim náisiúnta bealaí eile a chur ar fáil chun a chinntiú go mbeidh deis ag gach mac léinn dhá theanga iasachta nó níos mó a fhoghlaim. Mar shampla, sa Spáinn, sa Chróit agus sa tSualainn, ní gá do gach mac léinn dhá theanga iasachta a fhoghlaim. Mar sin féin, tá sé de cheart ag gach mac léinn oideachais ghinearálta é sin a dhéanamh le linn a scolaíochta. Cuirtear an deis seo ar fáil den chéad uair ag tús an oideachais meánscoile íochtaráí (sa Spáinn) nó ag deireadh an bhunoideachais (sa Chróit agus sa tSualainn) (féach Figiúr B4).

Idir 2013 agus 2020, ar leibhéal an Aontais, níl aon athrú tagtha ar líon na mac léinn atá ag foghlaim dhá theanga iasachta ar a laghad san oideachas meánscoile íochtaráí.

Ar leibhéal an Aontais, ní raibh ach méadú 0.8 pointe céatadán idir 2013 agus 2020 tagtha ar sciar na ndaltaí atá ag foghlaim dhá theanga iasachta ar a laghad san oideachas meánscoile íochtaráí. Bhí an difríocht níos lú ná 10 bpointe céatadán i bhformhór na dtíortha. I measc na dtíortha sin (i.e. le difríocht níos lú ná 10 bpointe céatadán), léirigh beagán níos mó ná 90 % fós níos lú ná 90 % in 2020, rud a mhol go bhféadfaí feabhas a chur ar rátaí rannpháirtíochta na ndaltaí atá ag foghlaim dhá theanga iasachta nó níos mó (féach Cairt C4).

I dtírí chórais oideachais, eadhon Comhphobal Pléimeannach na Beilge, na Seicia agus na Fraince, tháinig méadú 15 phointe céatadán ar a laghad ar an gcéatadán sin. In dhá thír eile (an tSlóivéin agus an tSlóvaic) bhí an treocht os coinne: tháinig laghdú níos mó ná 25 pointe céatadán ar chéatadán na ndaltaí meánscoile íochtaráí a bhfuil dhá theanga iasachta nó níos mó á bhfoghlaim¹⁸acu. Tá roinnt cúiseanna leis na hathruithe sin. Mar shampla, sa tSlóvaic d'fhéadfadh baint a bheith ag an laghdú le deireadh a chur leis an gceanglas atá ar gach dalta dhá theanga iasachta a fhoghlaim le linn an mheánoideachais íochtaraigh (féach Figiúr B3).

Níl na deiseanna céanna ag mic léinn gairmoideachais agus gairmoiliúna chun dhá theanga iasachta a fhoghlaim agus atá ag a gcomhghleacaithe san oideachas ginearálta

In 2020, ar leibhéal an Aontais, ba é 35.1 % céatadán na mac léinn gairmoideachais agus gairmoiliúna (VET) a bhí ag foghlaim dhá theanga nó níos mó. Tá sé seo beagnach 25 phointe céatadán níos lú ná a gcomhghleacaithe san oideachas ginearálta (60.0 %). Go ginearálta, tá ar a laghad 90 % de na mic léinn tar éis dhá theanga iasachta nó níos mó a fhoghlaim i 13 chórais oideachais, agus sa ghairmoideachas meánscoile uachtaraí níor baineadh an céatadán sin amach ach amháin sa Rómáin. Ar an gcaoi chéanna, níl ach tír amháin ann nach bhfoghlaimíonn níos mó ná 30.0 % de mhic léinn ar fud an mheánoideachais shinsearaigh ghinearálta teangacha iasachta (an Phortaingéil), i gcomparáid le sé thír sa ghairmoideachas meánscoile uachtaraí (an Danmhairg, an Ghearmáin, an Eastóin, an Spáinn, an Liotuáin agus an Íoslainn) (féach Figiúr C5). I gcomparáid le 2013, d'fhan céatadán na mac léinn gairmoideachais agus gairmoiliúna san oideachas meánscoile uachtaraí a bhí ag foghlaim dhá theanga nó níos mó cobhsaí i bhformhór na dtíortha (féach Cairt C6).

Léiríonn na staitisticí seo go fírinneach na difríochtaí sa soláthar teanga a léirítear i gcuraclaim oifigiúla do mhic léinn oideachais ghinearálta ar thaobh amháin, agus mic léinn VET ar an taobh eile. Go deimhin, in 19 gcóras oideachais, beidh mic léinn gairmoideachais agus gairmoiliúna tar éis dhá theanga a fhoghlaim mar ábhair éigeantacha ar feadh níos lú ná a macasamhla san oideachas ginearálta faoi dheireadh an mheánoideachais (féach Figiúr B6).

Tá an Béarla, mar theanga iasachta, uathúil ina chineál.

I mbeagnach gach tír Eorpach, is é an Béarla an teanga iasachta is mó a d'fhoghlaim mic léinn le linn oideachais bunscoile agus meánscoile (féach Figiúr C8). In 2020, d'fhoghlaim níos mó ná 90 % de na daltaí

18 Sa Pholainn, tháinig laghdú suntasach freisin ar chéatadán na ndaltaí meánscoile íochtaráí a bhí ag foghlaim dhá theanga iasachta nó níos mó. Tá an laghdú seo mar gheall ar atheagrú grád scoile idir leibhéal oideachais, agus oideachas meánscoile íochtaráí comhdhéanta anois de cheithre chéim, dhá cheann acu nach n-áirítear foghlaim éigeantach an dara teanga iasachta. Mar sin féin, níl aon athrú ar an gcéad chéim ná ar an líon blianta d'fhoghlaim éigeantach an dara teanga iasachta (féach Figiúr C4).

Béarla i leibhéal amháin oideachais ar a laghad (i.e. bunoidéachas, meánoideachas íochtarach nó meánoideachas uachtarach) i mbeagnach gach tír Eorpach. In 11 tír, d'fhoghlaim níos mó ná 90 % de na daltaí Béarla ar gach leibhéal oideachais a cuimsíodh (féach Figiúr C9).

Tagraíonn an céatadán ard daltaí a fhoghlaimíonn Béarla don fhíric gur teanga iasachta éigeantach é an Béarla i 21 chóras oideachais bun scoile agus/nó meánscoile íochtaráí (féach Figiúr B7). I líon níos mó fós de chórais oideachais, ní mór é a chur san áireamh sa churaclam ag leibhéal shonracha oideachais i ngach scoil (féach Figiúr B8ú).

Idir 2013 agus 2020, tháinig méadú suntasach ar rátaí rannpháirtíochta na ndaltaí atá ag foghlaim Béarla sa bhunoidéachas.

In 2020, ar leibhéal an Aontais, ba é 98.3 % an céatadán de mhic léinn a fhoghlaimíonn Béarla san oideachas meánscoile íochtaráí agus 95.7 % san oideachas meánscoile uachtaraí i gcoitinne. In 2013, i bhformhór mór na gcóras oideachais, d'fhoghlaim 90 % nó níos mó den mheánoideachas íochtarach agus ginearálta Béarla. Ciallaíonn sé seo go bhfuil sa dá leibhéal oideachais, tá na rátaí scoláirí foghlaim Béarla araon cobhsaí agus ard (féach Figiúirí C12b agus C12c).

Sa bhunoidéachas, tá an pictiúr beagán difriúil: i thart ar an tríú cuid de na córais oideachais, d'fhoghlaim 90 % ar a laghad de na daltaí Béarla in 2013 agus in 2020. Idir an dá bhliain tagartha sin, tháinig méadú 10 bpointe céatadán ar a laghad ar fhoghlaim an Bhéarla in ocht gcóras oideachais (an Danmhairg, an Ghréig, an Laitvia, an Phortaingéil, an Rómáin, an tSlóivéin, an Fhionlainn agus an tSualainn). Is féidir an méadú sin a mhíniú le dhá fhíricí thuas: mic léinn tús a fhoghlaim teanga iasachta ag aois óg agus is é Béarla an teanga iasachta is mó a fhoghlaim i mbeagnach gach tír.

In 2020, ar leibhéal an Aontais, ba iad an Fhraincis agus an Ghearmáinis na roghanna ba mhó a raibh tóir orthu sa dara teanga iasachta.

Ní mór Fraincis agus/nó Gearmáinis a chur ar fáil i gcuraclam na scoile i dtuairim is ceathrú de na córais oideachais (féach Figiúr B8ú). Ina theannta sin, fágann roinnt córas oideachais go bhfuil an Fhraincis agus/nó an Ghearmáinis éigeantach (féach Figiúr B7). Baineann sé sin go háirithe le tíortha ilteangacha inar teangacha stáit iad, e.g. sa Bheilg, i Lucsamburg agus san Eilvéis (féach Figiúr A1). Tagraíonn doiciméid oifigiúla freisin don Fhraincis agus/nó don Ghearmáinis as measc na dteangacha a fhéadfaidh scoileanna a chur san áireamh ina dtairiscint foghlama (féach Figiúr B8b).

In 2020, ar leibhéal an Aontais, ba í an Fhraincis an dara teanga iasachta ba mhó a foghlaimíodh sa bhunoidéachas agus sa mheánoideachas íochtaráí. D'fhoghlaim 5.5 % agus 30.6 % de na daltaí é sa dá leibhéal seo, faoi seach. Ba í an Ghearmáinis an dara teanga iasachta is mó a foghlaimíodh san AE san oideachas meánscoile uachtaraí, agus mheas 20.0 % de mhic léinn í mar ábhar (féach Figiúr C10).

I gcomparáid le 2013, d'fhan céatadán na mac léinn a fhoghlaim Fraincis nó Gearmáinis cobhsaí i bhformhór na dtíortha (féach Figiúirí C13 agus C14).

In 2020, ba í an Spáinnis an dara teanga iasachta ba mhó a foghlaimíodh i gcúig thír.

Is lú an bhéim a chuireann údarais scoile i bhformhór tíortha na hEorpa ar an Spáinnis ná ar an mBéarla, ar an bhFraincis nó ar an nGearmáinis. Go deimhin, sonraíonn aon tír Eorpach Spáinnis mar theanga iasachta éigeantach do gach dalta le linn scoilbhliain amháin ar a laghad (féach Figiúr B7) agus gan ach dhá thír (an tSualainn agus an Iorua) a cheangal ar a cheangal ar gach scoil de leibhéal shonracha oideachais mic léinn leis an deis a fhoghlaim Spáinnis (féach Figiúr B8ú).

In 2020, ar leibhéal an Aontais, foghlaimíodh an Spáinnis ó 17.7 % de mhic léinn meánscoile íochtaráí agus 18.0 % de mhic léinn meánoideachais shinsearaigh. Ba í an dara teanga iasachta is mó a foghlaimíodh (le 10 % ar a laghad de mhic léinn ag foghlaim í) san oideachas meánscoile íochtaráí in Éirinn, san oideachas meánscoile uachtaraí sa Ghearmáin agus san oideachas meánscoile uachtaraí agus san oideachas meánscoile uachtaraí sa Fhrainc, sa tSualainn agus san Iorua (féach Figiúr C10).

Cosúil leis na treochtaí a breathnaíodh d'fhoghlaim na Fraince agus na Gearmáine, d'fhan céatadán na mac léinn a fhoghlaim Spáinnis cobhsaí i bhformhór na dtíortha i gcomparáid le 2013 (féach Cairt C15).

In 2020, ní dhearnadh teangacha iasachta eile seachas Béarla, Fraincis, Gearmáinis agus Spáinnis a fhoghlaim san Eoraip chomh minic céanna.

In 2020, rinneadh staidéar go minic ar theangacha seachas an Béarla, an Fhraincis, an Ghearmáinis agus an Spáinnis i roinnt tíortha, go príomha ar chúiseanna stairiúla nó ar chúiseanna geografacha (féach Figiúr C11). Ba iad an Iodáilis (sa Chróit, i Málta, san Ostair agus sa tSlóivéin), an Rúisis (sa Bhulgáir, sa tSeicia, san Eastóin, sa Laitvia, sa Liotuáin, sa Pholainn agus sa tSlóvaic), an Danmhairgis (san Íoslainn), an Ollainnis (i gComhphobal Fraincise na Beilge), an Eastóin (san Eastóin) agus an tSualainnis (san Fhionlainn) an t-aon teanga iasachta eile a foghlaimíodh ó 10 % ar a laghad de mhic léinn bunoidreachais nó meánoideachais ghinearálta in aon tír Eorpach (féach Figiúr C11).

I roinnt tíortha, áfach, sonraítear sa churaclam teangacha eile is féidir le scoileanna a chur ar fáil, amhail Sínis, Araibis, Tuircis, Seapáinis agus Portaingéilis. Is é an réimse teangacha iasachta a shonraítear an líon is airde san oideachas meánscoile uachtaraí is airde (féach Figiúr B8b). Ina theannta sin, ar an leibhéal oideachais seo, tá tástálacha náisiúnta i dteangacha nach bhfuil chomh foghlaiméach céanna as a n-eascaíonn teastas i roinnt tíortha ar fud na hEorpa. Is é sin, mar shampla, cás na teanga Síneach, a bhfuil tástáil náisiúnta ar fáil ina leith a mbíonn deimhniú mar thoradh air i dtuairim is an ceathrú cuid de tíortha. Is iad an Fhrainc, an Iorua agus an Ghearmáin na trí thír a bhfuil an líon is airde teangacha iasachta acu a bhfuil tástáil náisiúnta den chineál seo ann dóibh: 60, 45 agus 24 faoi seach (féach Figiúr E7).

San oideachas bunscoile, is é an t-am a chaitear ar theangacha iasachta céatadán beag den am iomlán an oideachais i bhformhór na dtíortha.

Sa bhunoidreachas, i bhformhór na gcóras oideachais, is ionann an t-am teagaisc atá dírithe ar theangacha iasachta mar ábhair éigeantacha agus idir 5 % agus 10 % den am iomlán oideachais a leithdháiltear chun an curaclam éigeantach ar fad a mhúineadh. Sroicheann an céatadán sin 10 % go 19 % in oideachas ginearálta éigeantach meánscoile, ina bhfoghlaimíonn daltaí teanga iasachta amháin nó dhá theanga iasachta uaireanta (féach Figiúr E4).

Sa bhunoidreachas, is idir 30 agus 69 uair an chloig in aghaidh na bliana barúla i bhformhór na gcóras oideachais an líon uaireanta a chaitear ar theangacha iasachta a mhúineadh mar ábhair éigeantacha (féach Figiúr E1d). Is féidir an líon íseal uaireanta an chloig a breathnaíodh i roinnt córas oideachais a mhíniú go páirteach toisc nach bhfuil teagasc teangacha iasachta éigeantach i ngach céim oideachais bunscoile.

San oideachas ginearálta éigeantach meánscoile, tá an líon uaireanta teagaisc in aghaidh na bliana barúlaí idir thart ar 75 uair an chloig (sa Chróit, san Albáin agus san Iorua) agus thart ar 185 uair an chloig (sa Bhulgáir, sa Danmhairg, sa Fhrainc agus i Lichtinstéin (*Gymnasium*)) (féach Figiúr E1b). Le 373 uair an chloig, is cás eisceachtúil é Lucsamburg (enseignement secondaire classique): Meastar gur teangacha iasachta sa churaclam iad an Fhraincis agus an Ghearmáinis, dhá cheann de na trí theanga stáit, a d'fhoghlaim daltaí ó aois óg (féach Figiúr B1).

Idir 2014 agus 2021, ní dhearnadh athruithe suntasacha ar an am teagaisc a bhí tiomnaithe do theangacha iasachta ach amháin i mionlach tíortha.

Idir 2014 agus 2021, d'fhan an t-am teagaisc a bhí dírithe ar theangacha iasachta mar ábhair éigeantacha réasúnta cobhsaí i bhformhór na gcóras oideachais. Sa bhunoidreachas, idir córais oideachais le difríochtaí idir an dá bhliain tagartha, mhéadaigh an t-am teagaisc a bhí dírithe ar theangacha iasachta i bhformhór na gcórasanna. Breathnaítear ar na méaduithe is mó, os cionn 50 %, sa Danmhairg agus san Fhionlainn (féach Cairt E5).

Nuair a bhreathnaítear ar ghráid éigeantacha an mheánoideachais ghinearálta, tá líon na dtíortha a bhfuil athrú suntasach tagtha ar líon na n-uaireanta teagaisc cosúil le líon na dtíortha nach bhfuil aon athrú orthu nó beagnach aon athrú. I measc tíortha a bhfuil difríocht eatarthu, níl aon treocht shoiléir ann. Ina theannta sin, tá na difríochtaí níos lú ná na difríochtaí sa bhunoidreachas. Is í an Danmhairg an t-aon tír ina bhfuil méadú an-ard (100 %) (féach Cairt E5). Sa tír seo, bhí an staidéar ar an dara teanga iasachta éigeantach do gach dalta, agus roimhe sin bhí sé roghnach (féach Figiúr B3).

Ba cheart do mhic léinn leibhéal B2 de Chomhchreat Tagartha na hEorpa um Theangacha a bhaint amach ina gcéad teanga iasachta faoi dheireadh an oideachais ghinearálta meánscoile.

Baineann beagnach gach tír úsáid as Comhchreat Tagartha na hEorpa um Theangacha, a bhunaigh Comhairle na hEorpa chun leibhéal ghnóthachtála atá incomparáide go hidirnáisiúnta a bhunú do theangacha iasachta. Maidir leis an gcéad teanga iasachta, éilíonn formhór na dtíortha ar mhic léinn leibhéal A2 a bhaint amach ag deireadh an oideachais meánscoile íochtaraí agus leibhéal B2 ag deireadh an

oideachais ghinearálta meánscoile uachtaraí. Tá leibhéal C1 leagtha síos ag curaclaim sa Ghréig agus san Íoslainn mar an leibhéal is airde gnóthachtála ag deireadh an ghnáthoideachais shinsearaigh. I gcás an dara teanga iasachta, is iad leibhéal A2 ag deireadh an oideachais meánscoile íochtaraí agus leibhéal B1 ag deireadh an oideachais ghinearálta meánscoile uachtaraí na híosriachtanais i bhformhór na dtíortha. Is iad an Iodáil agus an Íoslainn amháin a shocraigh an t-íoscheanglas os cionn íoscheanglas B1 do mhic léinn oideachais ghinearálta ag deireadh a gcuid oideachais (B2 agus C1 faoi seach) (féach Figiúr E6).

Nuair a chuirtear leibhéal gnóthachtála na mac léinn i gcomparáid leis an gcéad agus an dara teanga iasachta, is iondúil go mbíonn gnóthachtáil níos airde don chéad teanga iasachta ná an dara teanga. Is i mionlach tíortha amháin a bhfuiltear ag súil le torthaí don chéad agus don dara teanga arb ionann iad agus an pointe tagartha céanna. Ní haon ionadh an difríocht seo sna leibhéal gnóthachtála idir an chéad agus an dara teanga iasachta, mar go bhfoghlaimítear an dara teanga iasachta ar feadh níos lú blianta i ngach córas oideachais (féach Figiúirí B2 agus B3). Tá am oideachais don dara teanga iasachta níos ísle freisin (féach Figiúr E2).

I go leor tíortha, tá teangacha réigiúnacha nó mionlaigh agus teangacha clasaiceacha san áireamh sa churaclam freisin.

I bhformhór tíortha na hEorpa, tugtar aitheantas oifigiúil sa reachtaíocht do theanga réigiúnach nó do mhionteanga amháin ar a laghad (féach Figiúr A1). Is minic a éilíonn an t-aitheantas oifigiúil seo úsáid na dteangacha sin a chur chun cinn i réimsí éagsúla den saol poiblí, an t-oideachas san áireamh. Mar sin féin, ní thugann roinnt tíortha, amhail an Fhrainc, aitheantas mar theangacha oifigiúla do theangacha réigiúnacha ná do mhionteangacha, ach fós féin cuireann siad na teangacha sin ar fáil sna treoidhoiciméid oideachais ardleibhéal atá acu (féach Figiúr B9). Ina theannta sin, i mbeagnach leath de na tíortha, áirítear le clár chomhtháite ábhair agus foghlama teanga (CLIL) teangacha réigiúnacha nó mionlaigh mar theagasc teangacha in éineacht le teangacha stáit (féach Figiúr B12).

Bunaithe ar ábhar an churaclaim, bíonn teagasc na Gréige clasaiceach agus/nó Laidine ar siúl go príomha in oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta. Is annamh a bhíonn na teangacha sin ina n-ábhair éigeantacha. Níl an Ghréigis chlasaiceach éigeantach ach do gach mac léinn sa Ghréig agus sa Chipir in oideachas meánscoile uachtaraí íochtarach agus ginearálta. Is ábhar éigeantach í an Laidin do gach mac léinn sa Rómáin (meánoideachas íochtarach) agus sa Chróit, sa Bhoisnia agus sa Heirseagaivéin, i Montainéagró agus sa tSeirbia (ardoideachas meánscoile uachtaraí). I roinnt córas oideachais breise, tá Gréigis Clasaiceach agus/nó Laidin éigeantach ach amháin do mhic léinn a leanann conairí oideachais ar leith (féach Figiúr B10).

Ar leibhéal an Aontais, freastalaíonn thart ar dhuine as gach seachtar ar scoil teanga ilchineálach.

Tá scoileanna ilchineálacha teanga, a shainmhínítear chun críocha na tuarascála seo mar scoileanna ina labhraíonn níos mó ná 25 % de dhaltaí teanga éagsúil sa bhaile ó theanga na scolaíochta, coitianta go leor i go leor tíortha Eorpacha. In 2018, ar leibhéal an Aontais, d'fhreastail 13.3 % de dhaltaí 15 bliana d'aois ar scoileanna ilchineálacha teanga (féach Fíor A4). Is féidir é sin a mhíniú i bpáirt leis an gcomhthéacs náisiúnta teanga: tá roinnt teangacha stáit agus/nó réigiúnacha, mionlaigh nó neamh-chríochacha ag roinnt tíortha (féach Figiúr A1). Tá dlúthnasc idir an toradh sin agus céatadán na ndaltaí ó chúlra imirceach nach labhraíonn teanga na scolaíochta sa bhaile (féach Figiúr A3).

In 2018, níor tuairiscíodh ach mionlach múinteoirí ar leibhéal an Aontais a bheith oile chun múineadh i ranganna ilteangacha le linn oiliúint tosaigh múinteoirí (24.5 %) nó le linn forbairt ghairmiúil leanúnach (20.1 %). Bhí an céatadán is airde múinteoirí ag an gCipir a fuair oiliúint chun na ranganna seo a mhúineadh le linn oiliúint tosaigh múinteoirí (48.0 %) agus lean an fhorbairt ghairmiúil (37.7 %) (féach Figiúr D3).

Cuireann mionlach tíortha teagasc teangacha chun cinn nó tugann siad tacaíocht airgeadais dóibh

Tá bearta á ndéanamh ag go leor údarás oideachais ardleibhéal san Eoraip chun tacú le foghlaim teangacha do mhic léinn imirceacha atá díreach tar éis oideachas bunscóile agus meánscoile íochtaraí a bhaint amach. Is é an beart is mó a bhfuil tóir air na ranganna breise i dteanga na scolaíochta; cuirtear iad sin chun cinn nó tacaítear leo i mbeagnach gach córas oideachais (féach Figiúr E9). Tá tástálacha diagnóiseacha ar theanga na scolaíochta ag deireadh an réamh-oideachais nó ag tús an bhunoideachais molta nó ag teastáil ó údarás oideachais ardleibhéal i mbeagnach leath de na córais oideachais. I bhformhór beag díobh sin, baineann na moltaí nó na riachtanais seo le daonra iomlán na scoile agus ní hamháin le grúpaí sonracha daltaí (mic léinn

imirceacha nuathagtha, iad siúd a labhraíonn sa bhaile teanga eile seachas teanga na scolaíochta, etc.) (féach Figiúr E8).

Níl sé i bhfad níos coitianta ná ranganna breise i dteanga na scolaíochtair chun cinn nó tacaíocht airgeadais a thabhairt do ranganna máthairtheanga na mac léinn imirceach nuathagtha, mar a dhéanann díreach os cionn tríú tíortha é sin (féach Figiúr E9). I líon níos lú tíortha (an Eastóin, an Liotuáin, an Ostair, an tSlóivéin, an tSualainn agus an Iorua), tá sé de cheart ag mic léinn ó chúlra imirceach, faoi choinníollacha, an teanga a mhúineadh sa bhaile (féach Figiúr B11).

Mar gheall ar an ngá atá le múinteoirí teanga iasachta a bhfuil inniúlacht acu i mbunoidéachas agus i gcláir chomhtháite ábhair agus foghlama teanga, tá freagairtí beartais éagsúla ann ar fud na hEorpa.

Le scór bliain anuas, tá teagasc teangacha iasachta tar éis talamh a bhaint amach sa bhunoidéachas (féach Figiúr B2). Dá bhrí sin, tá ceist scileanna na múinteoirí bun scoile i dteagasc teangacha iasachta tagtha chun cinn i go leor tíortha. Baineann an fhadhb seo go háirithe le leibhéal speisialtóireachta na ndaoine a mhúineann teangacha iasachta, mar mhúinteoirí ginearálta traidisiúnta (i.e. iad siúd a mhúineann gach ábhar nó formhór na n-ábhar) a chuireann an curaclam ar fáil ag an leibhéal sin.

Tá trí chur chuige ann ar fud na hEorpa chun teagasc teangacha iasachta a shannadh do mhúinteoirí sa bhunoidéachas; tá gach ceann acu suite i thart ar aon trian de na tíortha. Ar an gcéad dul síos, is ar mhúinteoirí speisialaithe amháin a bhronntar an fhreagracht as teangacha iasachta a theagasc (i.e. iad siúd a bhfuil saineolas acu ar líon teoranta ábhar a theagasc). Ar an dara dul síos, cuirtear an fhreagracht seo i lámha na múinteoirí ginearálaithe. Ar deireadh, is féidir le múinteoirí ginearálta agus sainmhúinteoirí teangacha iasachta a mhúineadh (féach Figiúr D1).

I dtuairim is dhá thrian de na tíortha a chuireann cláir FCÁT ar fáil ina múintear ar a laghad roinnt ábhar i dteanga iasachta, ní mór cáilíochtaí (breise) ar leith a bheith ag múinteoirí a chuireann an cineál seo cláir ar fáil. Go hiondúil, ní mór do na múinteoirí seo a léiriú go bhfuil dóthain eolais acu ar an teanga ina gcuirtear an clár FCÁT ar fáil. Is iondúil gurb ionann an t-íosmhéid eolais is gá ar theangacha iasachta agus leibhéal B2 nó leibhéal C1 den Chreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach le haghaidh Teangacha (féach Figiúr D2).

Idir 2013 agus 2018, ar leibhéal an Aontais, tháinig méadú 14.6 pointe céatadán ar an sciar de mhúinteoirí teanga iasachta a bhí thar lear chun críocha gairmiúla.

Is eispéireas saibhirthe é staidéar nó teagasc thar lear d'aon mhúinteoir nó múinteoir féideartha. Tá sé seo níos mó fós do mhúinteoirí teanga iasachta, toisc go gcuireann cuairteanna thar lear le forbairt a gcuid scileanna teanga agus lena n-eolas agus lena dtuiscint ar chultúr na tíre ina labhraítear an teanga a mhúineann siad.

In 2018, ar leibhéal an Aontais, thuairiscigh thart ar 70 % de mhúinteoirí teanga iasachta atá ag múineadh in oideachas meánscoile sóisearach go raibh siad thar lear uair amháin ar a laghad chun críocha gairmiúla le linn oideachas tosaigh múinteoirí nó le linn na tréimhse seirbhíse. Is ag an Spáinn, ag an Ísiltír agus ag an Íoslainn a bhí an céatadán ba mhó múinteoirí i dteangacha iasachta soghluaiste, ar dhearbhaigh níos mó ná 80 % díobh soghluaisteacht thrasnáisiúnta (féach Figiúr D6).

I ngach tír, tá méadú tagtha ar an gcéatadán sin i gcomparáid le 2013. Ar leibhéal an Aontais, tháinig méadú 14.6 pointe céatadán air. Taifeadadh an méadú is mó san Ísiltír (26 pointe céatadán) (féach Cairt D6).

Ar leibhéal an Aontais Eorpaigh, thacaigh clár de chuid an Aontais Eorpaigh le soghluaisteacht thrasnáisiúnta níos mó ná múinteoir amháin i gceithre cinn de theangacha soghluaiste iasachta.

Tá ról tábhachtach ag cláir AE maidir le soghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí teanga iasachta. In 2018, i bhformhór na gcóras oideachais, bhí cion na múinteoirí teanga iasachta soghluaiste san oideachas meánscoile íochtará a chuaigh thar lear ar chúiseanna gairmiúla trí chlár AE i bhfad níos airde ná céatadán na múinteoirí sin a chuaigh thar lear trí chlár náisiúnta nó réigiúnach. Ar leibhéal an Aontais, b'ionann na céatadán sin agus 27.4 % agus 15.7 % faoi seach (féach Cairt D8).

Murab ionann agus an treocht sin, bhí an méid a chuireann cláir AE agus cláir náisiúnta nó réigiúnacha le soghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí teanga iasachta san oideachas meánscoile íochtará mórán cosúil le chéile i gComhphobal Pléimeannach na Beilge, na Fraince, na Cróite, na Cipire agus na hUngáire (féach Figiúr D8).

Ar leibhéal an Aontais, tugann trian de mhúinteoirí teangacha soghluaiste iasachta le fios go bhfuil an teagasc thar lear ina chúis ghairmiúil le taisteal thar lear.

In 2018, ar leibhéal an Aontais, ba iad na príomhchúiseanna le taisteal thar lear (arna thuairisciú ag níos mó ná leath de mhúinteoirí teanga iasachta dara céim soghluaiste) foghlaim teangacha, staidéar in oiliúint múinteoirí agus mic léinn ar cuairt. Ba iad “teagmhálacha a bhunú le scoileanna thar lear”, “teagasc” agus “ábhair eile a fhoghlaim” (féach Figiúr D9) na cúiseanna gairmiúla eile nach bhfuil chomh coitianta céanna le taisteal thar lear (dá dtagraítear thart ar 40 % nó níos lú de mhúinteoirí meánscoile íochtaráí).

In 2018, i mbeagnach gach tír, thuairiscigh formhór na múinteoirí i dteangacha iasachta soghluaiste go raibh siad ag fanacht thar lear ar feadh níos lú ná 3 mhí (i.e. tréimhsí gearra). Tá an Spáinn, an Fhrainc agus an Iodáil eisceachtaí ar an tsamhail seo, mar a dúirt an chuid is mó de mhúinteoirí teanga iasachta soghluaiste gur fhan siad níos faide thar lear (féach Figiúr D10).

CAIBIDIL A: AN COMHTHÉACS

Tá mósáic shaibhir teangacha ag baint leis an Eoraip, agus tá stair chultúrtha ar leith i ngach ceann acu. Is féidir teangacha a labhairt i ngach tír, nó d'fhéadfadh bonn réigiúnach a bheith acu laistigh de tíortha. Tá sé coitianta freisin do tíortha teangacha a roinnt lena gcomharsana timpeall a dteorainneacha, rud a léiríonn a stair chomhroinnte.

Is féidir aghaidh a thabhairt ar nádúr ilteangach na hEorpa ó dhearcthaí éagsúla, agus is é ceann acu sin aitheantas oifigiúil na n-údarás Eorpach nó náisiúnta do theangacha. Dá bhrí sin, cuirtear tús leis an gcaibidil seo trí theangacha oifigiúla uile na 37 dtír Eorpacha atá rannpháirteach sa tuarascáil seo a leagan amach (féach Figiúr A1). Tá an fhaisnéis sin bunaithe ar shonraí a chuireann líonra Eurydice ar fáil.

Chun aird a tharraingt ar thuilleadh éagsúlachta teanga san Eoraip, déantar scrúdú sa chaibidil freisin ar líon na ndaltaí i dtíortha Eorpacha nach labhraíonn teanga na scolaíochta sa bhaile (féach Figiúr A2 agus Figiúir A3) agus ar mhéid na hilchineálachta teangeolaíche idir scoileanna san Eoraip (féach Figiúr A4). Tá na táscairí seo bunaithe ar shonraí ón gClár um Measúnú Idirnáisiúnta ar Mhic Léinn (PISA) 2018⁽¹⁹⁾. Léirítear iontu sonraí do na tíortha uile atá rannpháirteach sa tuarascáil seo, cé is moite de Lichtinstéin, nár ghlac páirt i suirbhé PISA 2018.

SA BHREIS AR A DTEANGA STÁIT (NÓ A DTEANGACHA), AITHNÍONN FORMHÓR NA DTÍORTHA EORPACHA TEANGACHA EILE GO HOIFIGIÚIL.

Tá 24 theanga oifigiúla ag an Aontas Eorpach (AE), ar teangacha stáit iad uile i gceann amháin ar a laghad dá²⁰Bhallstáit. Déanfar rialacháin agus doiciméid eile a bhfuil feidhm ghinearálta leo a tharraingt suas sna 24 theanga oifigiúla. Tá níos lú teangacha oifigiúla de chuid an Aontais ann ná mar atá ag na Ballstáit, ós rud é go bhfuil teangacha coiteanna ag roinnt acu: Is teangacha oifigiúla stáit iad an Ghearmáinis, an Ghréigis, an Béarla, an Fhraincis, an Ollainnis agus an tSualainnis i níos mó ná tír amháin. Sa bhreis ar 24 theanga oifigiúla an Aontais, is teangacha stáit i mBallstáit an Aontais dhá theanga bhreise (tá an Tuirc ar cheann de dhá theanga stáit na Cipire agus tá Lucsamburg ar cheann de thrí theanga stáit Lucsamburg). Dá bhrí sin, tá 26 theanga stáit san iomlán ag Ballstáit an Aontais.

I bhformhór tíortha na hEorpa (Ballstáit an AE agus tríú tíortha²¹), ní aithnítear ach teanga amháin mar theanga stáit (Figiúr A1). Tá dhá theanga stáit ag Éirinn, ag an gCipir, ag Málta agus ag an bhFionlainn. Tá trí theanga stáit sa Bheilg, i Lucsamburg agus sa Bhoisnia agus sa Heirseagaivéin. Sa Bheilg, áfach, úsáidtear teangacha stáit i réimsí teanga sainithe agus ní aithnítear iad mar theangacha riaracháin ar fud na tíre (is é réigiún na Bruiséile amháin atá dátheangach, a úsáideann Ollainnis agus Fraincis). Ar an gcaoi chéanna, cé go bhfuil ceithre theanga oifigiúla ag an Eilvéis, tá an chuid is mó dá cantúin aonteangach. Is í an Ghearmáinis an t-aon teanga oifigiúil i 17 gcantún na hEilvéise, is í an Fhraincis 4 chantún agus labhraíonn 1 chantún Iodáilis. Ina theannta sin, tá 3 chantún dátheangach (Gearmáinis agus Fraincis), agus tá 1 acu trítheangach (Gearmáinis, Iodáilis agus Rómhánaigh).

Tugann níos mó ná leath de na tíortha a chumhdaítear leis an tuarascáil seo aitheantas oifigiúil do theangacha réigiúnacha nó mionlaigh laistigh dá dteorainneacha chun críocha dlíthiúla nó riaracháin. Braitheann láithreach na dteangacha sin (agus a líon) ar ghnéithe éagsúla, amhail stair chultúrtha agus pholaitiúil gach tíre, a suíomh geografach, a méid agus/nó a líon teangacha stáit. Tugtar stádas teanga réigiúnach nó teanga mhionlaigh a aithnítear go hoifigiúil de ghnáth do theangacha laistigh de limistéar geografach ar leith — go minic i réigiún — áit a labhraítear go forleathan iad. De ghnáth, ní mór céatadán áirithe den daonra an teanga mhionlaigh a labhairt ionas go n-aicmeofar an teanga mar theanga oifigiúil. Mar shampla, sa tSlóvaic agus sa tSeirbia aithnítear mionteanga go hoifigiúil agus is féidir í a úsáid chun críocha dlíthiúla agus riaracháin in aon aonad riaracháin áitiúil ina bhfuil 15 % ar a laghad de líon iomlán na n-

19 Chun sonraí an tsuirbhé PISA a fháil, féach an roinn “bunachair sonraí staidrimh agus téarmaíocht”.

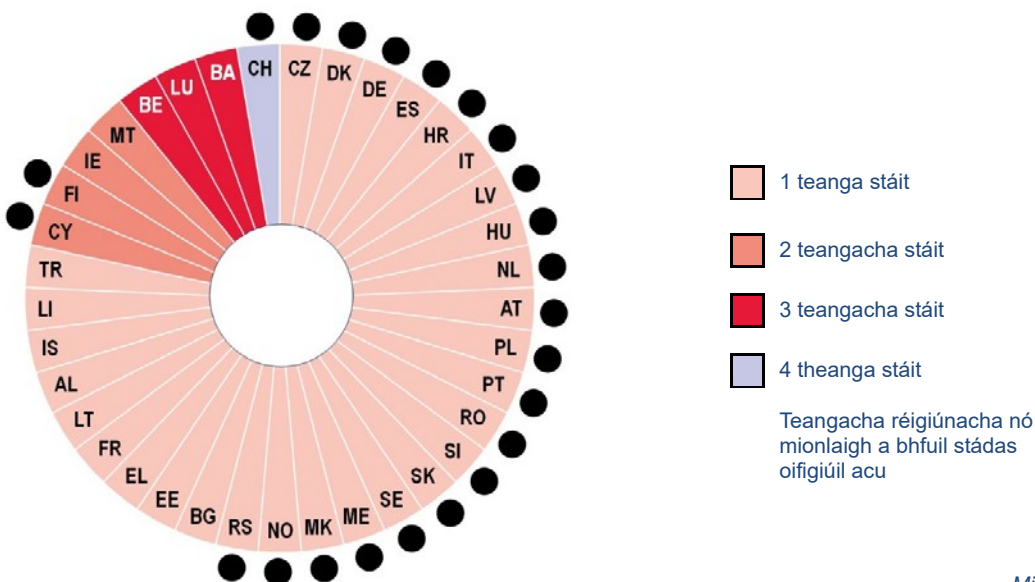
20 Bulgáiris, Cróitis, Seicis, Danmhairgis, Eastóinis, Gearmáinis, Fionlainnis, Fraincis, Gréigis, Ungáiris, Gaeilge, Iodáilis, Laitvis, Liotuáinis, Máltais, Polainnis, Portaingéilis, Rómáinis, Seicis, Slóivéinis, Slóivéinis, Spáinnis agus Sualainnis.

21 Tá níos mó i gceist le cumhdach náisiúnta na tuarascála seo ná na Ballstáit. Chun faisnéis mhionsonraithe a fháil faoi chuimsiú na dtíortha, féach an réamhrá a ghabhann leis an tuarascáil.

áitritheoirí sa daonra mionlaigh. Sa Pholainn, sa Rómáin agus sa Mhacadóin Thuaidh, tá an tairseach socraithe ag 20 %. San Ungáir, más mó ná 10 % an daonra mionlaigh, d'fhéadfadh sé go gceanglódh údarás féinrialtais an mhionlaigh áitiúil go n-úsáidfe an teanga mhionlaigh sa bhreis ar an teanga stáit i bhforaitheanta rialtais áitiúil, i bhfoirmeacha oifigiúla agus i mboird fógraí poiblí agus sna meáin áitiúla. Más mó ná 20 % de líon iomlán na n-áitritheoirí an daonra mionlaigh, féadfar cearta breise a dheonú arna iarraidh sin. Mar shampla, is féidir oifigigh áitiúla phoiblí a labhraíonn an teanga mhionlaigh a fhostú.

Ní hionann líon na dteangacha réigiúnacha nó mionlaigh a aithnítear go hoifigiúil ó thír go chéile. Níl ach teanga réigiúnach oifigiúil amháin ag an Laitvia, ag an Ísiltír agus ag an bPortaingéil. I gcodarsnacht leis sin, tá níos mó ná 10 dteanga oifigiúla réigiúnacha nó mionlaigh ag an Iodáil, ag an Ungáir, ag an bPolainn, ag an Rómáin agus ag an tSeirbia. Tá roinnt teangacha réigiúnacha nó mionlaigh aitheanta go hoifigiúil i roinnt tíortha. Go sonrach, aithnítear roinnt teangacha Slavacha (an tSeicia, an Chróitis, an Pholainnis, an tSlóvaicis agus an Úcráinis) agus an Ghearmáinis agus an Ungáiris mar theangacha réigiúnacha nó mionlaigh i níos mó ná trí thír de chuid an Aontais.

Cuid eile den chreat teanga san Eoraip is ea teangacha neamh-chríochacha a bheith ann, eadhon “teangacha a úsáideann náisiúnaigh an Stáit nach ionann iad agus an teanga nó na teangacha a úsáideann an chuid eile de dhaonra an Stáit, ach, cé go n-úsáidtear iad go traidisiúnta i gcríoch an Stáit, nach féidir iad a aithint le limistéar ar leith” (Comhairle na hEorpa, 1992). Is sampla tipiciúil é Romany de theanga neamh-chríochach. Is teanga í a aithnítear go hoifigiúil in 11 thír Eorpacha, eadhon an tSeicia, an Ghearmáin, an Ungáir, an Ostair, an Pholainn, an Rómáin, an tSlóvaic, an Fhionlainn, an tSualainn, an Mhacadóin Thuaidh agus an tSeirbia.

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 1 Figiúr A1: Teangacha stáit agus teangacha réigiúnacha, mionlaigh nó neamh-chríochacha a bhfuil stádas oifigiúil acu, 2021/2022

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

	Teanga(cha) stáit	Teangacha réigiúnacha agus/nó mionlaigh a bhfuil stádas oifigiúil acu		Teanga(cha) stáit	Teangacha réigiúnacha agus/nó mionlaigh a bhfuil stádas oifigiúil acu
LE BHEI TH	Gearmáinis, Fraincis Ollainnis		P.L.	Polainnis	Bealarúisis, Seicis, Kashubian, Gearmáinis, Eabhrais, Airméinis, Karaim, Liotuáinis, Rómhánach, Rúisis, Slóvaicis, Tatar, Úcráinis, Yiddish
BG	Bulgáiris		P.P.	Portaingéilis	Léarscáil de Mirandese
CZ — CZ	Poblacht na Seice	Gearmáinis, Polainnis, Rómhánaigh, Slóvaicis	MO RO	Rómáinis	Bulgáiris, Seicis, Gearmáinis, Gréigis, Cróitis, Ungáiris, Iodáilis, Polainnis, Rómhánach, Rúisis, Slóvaicis, Seirbis, Tuircis, Úcráinis
DK	Danmhairgis	Gearmáinis, Fharó, an Ghraonlainn	TÁ	Slóivéinis	Ungáiris, Iodáilis
MAIDIR	Gearmáinis	Danmhairgis, Freaslainnis, Dord na Gearmáine, Rómhánach, Sorb	AN GO RM	Slóvaicis	Bulgáiris, Seicis, Gearmáinis, Cróitis, Ungáiris, Polainnis, Rómhánach, Rusyn, Úcráinis
EE	Eastóinis		MO CH UID FI	Fionlainnis, Sualainnis	Rómánsacha, Sami
TÁ SÉ IE	Béarla, Gaeilge		MÁ S RU D É	Sualainnis	Fionlainnis, Meänkieli, Rómánach, Sami, Yiddish
OILE ÁN EL	Gréigis		AL	Albáinis	
TÁ MOIL LAR AN LÓDÁ IL, IS COS ÚIL.	Spáinnis	Catalóinis, Valencian, Bascais, Gailísis, Occitan	AG US	Boisnia, Seirbis Cróitis	
FR	Fraincis		C.B.	Gearmáinis, Fraincis, Iodáilis, Romansh	FrancoProvençal, Yenish
ACM HAIN NÍ DAO NNA	Cróitis	Seicis, Ungáiris, Iodáilis, Slóvaicis, Seirbis, Seirbis			
TÁ SÉ FAOI	Iodáilis	Catalóinis, Gearmáinis, Gréigis, Fraincis, Franco-Provençal, Friulian, Cróitis, Ladin, Occitan, Slóivéinis, Albáinis, Sairdínis	TÁ SÉ	Íoslainnis	
CY	Gréigis, Tuircis	Araibis Chipireach, Airméinis	MO LÚC ÁS	Gearmáinis	
LV	Laitvis	Aigéadacht ithreach: ithir neodrach	I	Mountainégrin	Boisnia, Cróitis, Albáinis, Seirbis
LT	Liotuáinis		MK	Macadóinis	Boisnia, Rómhánach, Albáinis, Seirbis, Tuircis
Ó LU	Gearmáinis, Fraincis, Lucsamburg		NÍL	Ioruais (dhá fhoirm: Bokmál agus Nynorsk)	Fionlainnis, Kven, Sami
TÁ SÉ	Ungáiris	Bulgáiris, Gearmáinis, Gréigis, Cróitis, Airméinis, Polainnis, Rómhánach, Rómáinis, Rusyn, Slóvaicis, Slóivéinis, Seirbis, Úcráinis	S.R. L.	Seirbis	Boisnia, Bulgáiris, Seicis, Monenegrin, Cróitis, Ungáiris, Macadóinis, Rómhánach, Rómáinis, Rusyn, Slóvaicis, Albáinis
LÉAR SCÁIL DE MT	Béarla, Máltais		TR	Tuircis	
NL	Ollainnis	Inis dúinn, le do thoil...			
A	Gearmáinis	Seicis, Cróitis, Ungáiris, Rómhánach, Seicis, Slóvaicis, Slóivéinis			

Figiúr A1 (lean ar aghaidh): Teangacha stáit agus teangacha réigiúnacha, mionlaigh nó neamhchríochacha a bhfuil stádas oifigiúil acu, 2021/2022

Nótaí míniúcháin

Tugann an figiúr seo le chéile teangacha réigiúnacha, mionlaigh agus neamh-chríochacha a bhfuil stádas oifigiúil acu faoin gceannteideal “teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a bhfuil stádas oifigiúil acu”.

Liostaítear teangacha an tábla in ord aibítre de réir chód Eagraíocht Idirnáisiúnta na gCaighdeán (ISO) 639-3 (féach <http://www.sil.org/iso639-3/> an rochtain dheireanach: 27 Meitheamh 2022). Sonraítear na teangacha nach bhfuil cód ISO 639-3 acu sna nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith.

Le haghaidh na sainmhínte ar “teanga neamh-chríochach”, “teanga oifigiúil”, “teanga réigiúnach nó teanga mhionlaigh” agus “teanga stáit”, féach an ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Bheilg (BE fr, BE nl), an Bhulgáir, an tSeicia, an Danmhairg, an Ghearmáin, an Eastóin, Éire, an Ghréig, an Spáinn, an Fhrainc, an Chróit, an Iodáil, an Chipir, an Laitvia, an Liotuáin, Lucsamburg, an Ungáir, Málta, an Ísiltír, an Ostair, an Phortaingéil, an Rómáin, an tSlóivéin, an tSlóvaic, an Fhionlainn, an tSualainn, an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin, an Íoslainn, an Iorua agus Túrkiye: tá stádas teanga oifigiúil aitheanta ag na tíortha sin go léir dá dteangacha comharthaíochta.

An Bheilg: ní úsáidtear teangacha stáit éagsúla ach amháin i limistéir chríochaithe.

An Spáinn: Tá an Spáinnis taobh le teangacha eile i roinnt pobal féinrialaitheach (féach na teangacha atá liostaithe sa tábla) agus roinneann sí stádas teanga oifigiúil leo. Is teangacha scolaíochta iad na teangacha comhoifigiúla freisin. Chomh maith leis na teangacha atá liostaithe, tá Asturian, teanga nach bhfuil stádas oifigiúil aici, faoi chosaint an dlí. Múintear é sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas ginearálta i bpobal féinrialaitheach Asturias (féach Figiúr B9).

An Ungáir: Is teanga oifigiúil í Boyash, canúint Rómhánach.

An Ostair: tagraíonn teanga réigiúnach/mionaos na Cróite do Burgenland Cróitis.

An Pholainn: chomh maith leis na teangacha a luaitear sa tábla, is mionteanga í Lemko atá aitheanta go hoifigiúil freisin.

An tSlóvaic: chomh maith leis na teangacha a luaitear sa tábla, aithníodh an Rúisis agus an tSeirbia go hoifigiúil sa tréimhse 2014-2015. Mar sin féin, níor cuireadh an dá theanga sin leis an bpríomhchreat dlíthiúil maidir le húsáid theangacha na mionlach náisiúnta go fóill (Dlí 184/1999) agus, dá bhrí sin, níl siad san áireamh sa tábla.

An Fhionlainn: Ní thugtar aitheantas i ndlí na Fionlainne do mhionteangacha oifigiúla, ach tá an stádas cosanta ag Rómhánaigh agus Sami (féach na teangacha atá liostaithe) i ndoiciméid dhlíthiúla éagsúla.

An Eilvéis: ní úsáidtear teangacha stáit éagsúla ach amháin i limistéir chríochaithe. Maidir le teangacha réigiúnacha agus mionlaigh, chomh maith leis na teangacha a luaitear sa tábla, is mionteanga í Frainc-Comtou a aithnítear go hoifigiúil freisin.

Ní bheadh mósáic theangacha na hEorpa iomlán gan teangacha comharthaíochta a lua. Faoi láthair, aithníonn formhór na dtíortha a chumhdaítear leis an tuarascáil seo a dteanga chomharthaíochta nó a dteangacha comharthaíochta go²²hoifigiúil. I dtíortha nach bhfuil an t-aitheantas sin acu, tá creataí dlíthiúla ann go coitianta a bhunaíonn an ceart do dhaoine a bhfuil neamhoird éisteachta nó teanga acu cumarsáid a dhéanamh i dteanga chomharthaíochta (e.g. an Pholainn agus an tSeirbia).

LABHRAÍONN THART AR DHUINE AS GACH DEICHIÚR ATÁ 15 BLIANA D’AOIS IN EU DON’T TEANGA NA SCOILE SA BHAILE

Tugann suirbhé PISA deis duit measúnú a dhéanamh ar an gcéatadán de dhaltáí 15 bliana d’aois a labhraíonn (agus nach labhraíonn) teanga thriail PISA sa bhaile, a mheastar a bheith ina sheachvótálaí chun teanga na scolaíochta a labhairt.

Ar leibhéal an Aontais, is í an scolaíocht sa bhaile is mó a labhraíonn 88.5 % de dhaltáí 15 bliana d’aois, agus tá teanga eile ag 11.5 % díobh.

Léirítear i bhFíor A2 na céatadáin de dhaltáí 15 bliana d’aois i dtíortha uile na hEorpa (Ballstáit an Aontais Eorpaigh agus tríú tíortha) a labhraíonn go príomha teanga nach ionann í sa bhaile agus teanga na scolaíochta.

As measc na dtíortha ina bhfuil an céatadán is airde (20 % nó níos mó) de dhaltáí 15 bliana d’aois a labhraíonn sa bhaile teanga nach ionann í agus teanga na scolaíochta, is i Lucsamburg agus i Málta atá an céatadán is airde daltaí a dhéanann amhlaidh. I Lucsamburg, ní labhraíonn 82.9 % de dhaltáí 15 bliana

22 Féach na nótaí tírshonracha i bhFíor A1.

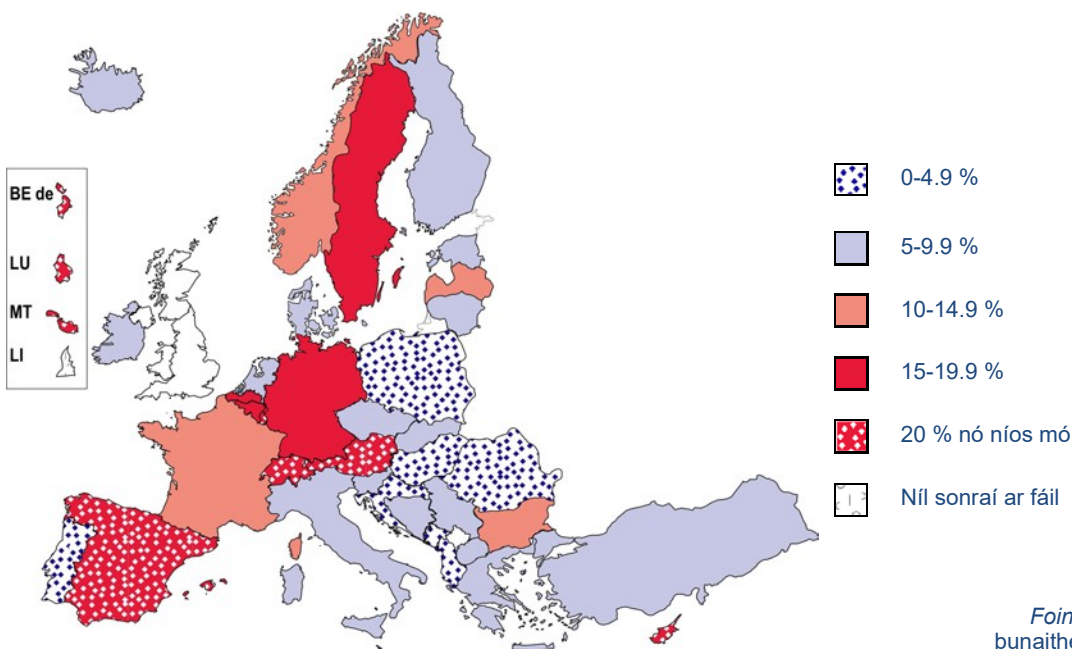
d’aois teanga na scolaíochta sa bhaile. Sa tír seo, tugann 40.3 % de na daltaí le fios gur i Lucsamburg is mó a labhraíonn siad sa bhaile ⁽²³⁾, teanga Ghearmánach atá ar cheann de thrí theanga oifigiúla Lucsamburg (féach Figiúr A1) ach nach n-úsáidtear sa scoil. I Málta, tír dhátteangach, rinne gach dalta an scrúdú PISA i mBéarla, ceann den dá theanga a úsáidtear go forleathan i gcomhthéacs na scoile. Mar sin féin, labhraíonn 82.8 % de na daltaí teanga dhifriúil sa bhaile. Labhraíonn formhór na mac léinn (75.2 %) Máltais sa bhaile.

Tá céatadán sách ard ag an Eilvéis freisin de dhaoine 15 bliana d’aois a labhraíonn teanga den chuid is mó sa bhaile seachas teanga na scolaíochta (27.0 %). Sa tír ilteangach seo, labhraíonn formhór na ndaltaí a labhraíonn Gearmáinis, Francís nó Iodáilis (nó a gcanúintí) an teanga chéanna sa bhaile agus ar scoil. Mar sin féin, labhraíonn go leor daltaí sa bhaile teanga nach ionann í agus teanga na scolaíochta.

Is iad an Bheilg (24.1 %), an Chipir (22.3 %), an Spáinn (20.6 %) agus an Ostair (20.5 %) na tíortha eile (nó córais oideachais) ina bhfuil 20 % nó níos mó de dhaltaí 15 bliana d’aois a labhraíonn teanga eile sa bhaile. Ina dhiaidh sin tá dhá chóras oideachais Bheilgeacha eile (an Fhraincis agus an Pobal Pléimeannach), an Ghearmáin agus an tSualainn, áit a labhraíonn 17 % go 18 % de na daltaí teanga éagsúil sa bhaile go príomha ó theanga na scolaíochta.

Murab ionann agus na tíortha thuasluaite, tá daonra thar a bheith aonchineálach 15 bliana d’aois sa Pholainn, agus níl ach 1.7 % de na daltaí ag labhairt teanga dhifriúil sa bhaile ó theanga na scolaíochta. Tá an céatadán réasúnta íseal freisin — faoi bhun 5 % — sa Chróit, san Ungáir, sa Phortaingéil, sa Rómáin, san Albáin agus i Montainéagró.

I níos mó ná leath de na tíortha a bhfuil sonraí faighte acu (20 tír), labhraíonn idir 5 % agus 15 % de dhaltaí 15 bliana d’aois go príomha sa bhaile teanga nach ionann í agus teanga na scolaíochta.

Fíor 2 Figiúr A2: Céatadán na ndaltaí 15 bliana d’aois a labhraíonn teanga eile sa bhaile den chuid is mó ó theanga na scolaíochta, 2018

23 Tá céatadán na ndaltaí a labhraíonn teangacha sonracha sa bhaile a chuirtear i láthair sa téacs bunaithe ar an bhfaisnéis a chuir suirbhé PISA ar fáil (le haghaidh an naisc chuig bunachar sonraí PISA, féach an roinn ‘Bachair shonraí staidrimh agus téarmaíocht’). Ní i bhfigiúr ná in Iarscríbhinn 1 a thugtar na sonraí sin.

Nótaí míniúcháin

Ríomhtar na sonraí ar bhonn na ceiste PISA “Cén teanga a labhraíonn tú sa bhaile an chuid is mó den am?” (ST022Q01TA). Úsáidtear an chatagóir “Teanga Tástála” (Teanga 1) mar sheachvótálaí chun an teanga chéanna a labhairt sa bhaile agus atá ar scoil.

Meastar go labhraíonn canúint teanga áirithe sa bhaile an teanga chaighdeánach. Baineadh úsáid as an gcur chuige sin i bhformhór na dtíortha atá rannpháirteach i suirbhé PISA. Ós rud é nár cuireadh an cur chuige i bhfeidhm go fóill maidir le Pobal labhartha Gearmáinise na Beilge agus na hIodáil, rinneadh na canúintí a athshainiú dá réir.

Féach larscríbhinn 1 le haghaidh sonraí caighdeánacha agus earráidí caighdeánacha (E.S.). Chun tuilleadh eolais a fháil faoi PISA, féach “bunachair shonraí staidrimh agus téarmaíocht”.

I bhfianaise na héabhlóide idir 2003 agus 2018, tháinig méadú suntasach ar chéatadán na ndaltaí a labhraíonn teanga sa bhaile nach teanga scolaíochta í — faoi 14.9 pointe céatadán — san Eilvéis (féach larscríbhinn 1). Bhí an méadú suntasach — thart ar 10 bpointe céatadán — i gComhphobal Francach na Beilge, na Gearmáine agus na Sualainne freisin. Sa chuid is mó de na tíortha sin, tharla an méadú go príomha idir 2003 agus 2015. Sa Ghearmáin, áfach, tháinig méadú 4.1 pointe céatadán ar chéatadán na ndaltaí a labhraíonn teanga nach ionann í agus teanga na scolaíochta idir 2003 agus 2015 agus 6.0 pointe céatadán idir 2015 agus 2018. Is féidir é sin a mhíniú toisc go bhfuair an tír breis agus 1 mhilliún iarrthóir tearmainn — go príomha daoine a bhí ag teitheadh ón gcogadh san Afganastáin, san Iaráic agus sa tSiria — in 2015 agus 2016.

NÍ HAMHÁIN GO BHFAIGHTEAR DALTAÍ NACH LABHRAÍONN TEANGA NA SCOLAÍOCHTA SA BHAILE I MEASC DHAONRA NA N-INIMIRCEACH

Trí phobail nach labhraíonn teanga na scolaíochta sa bhaile a aithint, is féidir cabhrú le bearta tacaíochta teanga níos oiriúnaí a chur ar fáil. Léiríonn Figiúr A3 céatadán na ndaltaí a labhraíonn, agus nach labhraíonn, an teanga chéanna ar scoil agus sa bhaile i measc daonraí inimirceach agus neamh-inimirceach. Déantar daonraí inimirceacha agus neamh-inimirceacha a shainmhíniú de réir áit bhreithe na dtuismitheoirí. Tugtar “inimirceach” ar mhac léinn má rugadh an bheirt tuismitheoirí thar lear. D’fhéadfadh mic léinn inimirceacha a rugadh ina dtír chónaithe (inimircigh dara glúin) nó eachtrannaigh (inimircigh chéad glúin). Meastar gur “neamh-inimirceach” mac léinn má rugadh duine amháin ar a laghad dá thuismitheoirí ina dtír chónaithe.

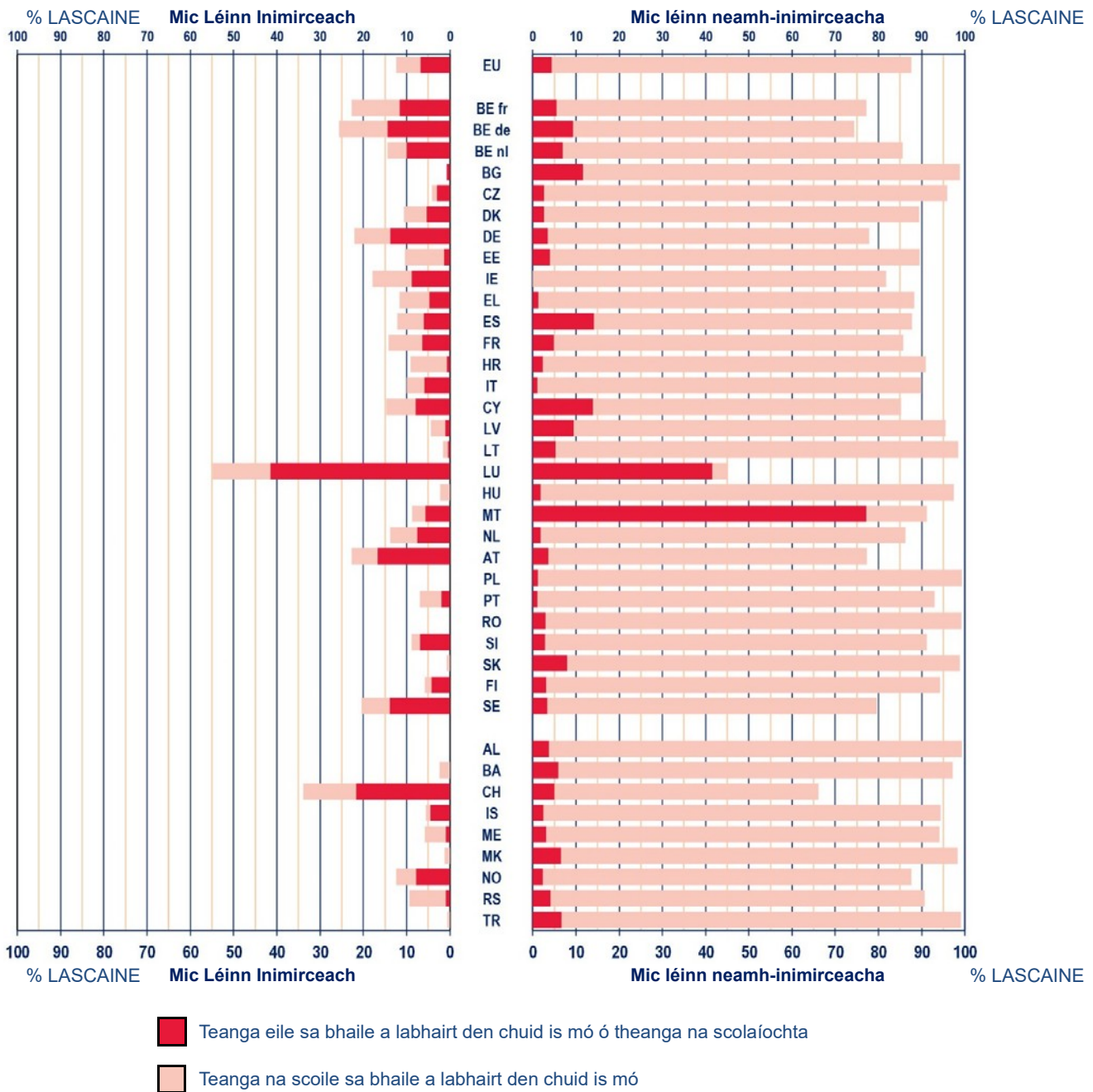
Mar a léiríonn an figiúr, ní gá go gciallódh tuismitheoirí a rugadh thar lear nach labhraíonn an dalta teanga na scolaíochta sa bhaile. Ar leibhéal an AE, is inimircigh iad 5.6 % de mhic léinn atá 15 bliana d’aois a labhraíonn teanga na scolaíochta sa bhaile den chuid is mó (agus iad soiléir dearg ar thaobh clé an fhiúir). Níl ach céatadán beagán níos airde de dhailtaí 15 bliana d’aois — 6.9 % — ina n-inimircigh nach labhraíonn teanga na scolaíochta sa bhaile (a thugtar i ndorcha dearg ar thaobh na láimhe clé den fhiúir). Is é sin le rá, léiríonn thart ar leath de dhaoine 15 bliana d’aois san AE ar rugadh a dtuismitheoirí thar lear go bhfuil teanga na scolaíochta acu sa bhaile.

A mhalairt ar fad, ní chiallaíonn neamh-inimirceach go labhraíonn an dalta teanga na scoile sa bhaile. Ar leibhéal an AE, is neamh-inimircigh 4.4 % de dhaoine atá 15 bliana d’aois nach labhraíonn teanga na scolaíochta sa bhaile (a thugtar i ndúidhearg ar thaobh na láimhe deise den fhiúir).

Ag bogadh ó shonraí ar leibhéal an AE go sonraí ar an leibhéal náisiúnta, léiríonn an figiúr go bhfuil éagsúlacht mhór sa staid i dtíortha maidir le cion na mac léinn inimirceach (iomlán an dá chatagóir ar thaobh na láimhe clé den fhiúir). I roinnt tíortha (nó córais oideachais), is inimircigh iad 20 % nó níos mó de mhic léinn 15 bliana d’aois (pobail Fraincise agus Gearmáinise na Beilge, na Gearmáine, Lucsamburg, na hOstaire, na Sualainne agus na hEilvéise). Sna tíortha seo go léir, labhraíonn leath de na mic léinn inimirceacha ar a laghad teanga eile sa bhaile ó theanga na scolaíochta (i gcomparáid le sonraí dearga agus dorcha dearga ar thaobh na láimhe clé den fhiúir). I dtíortha ina bhfuil céatadán níos ísle de mhic léinn 15 bliana d’aois ó chúilra imirceach (níos lú ná 20 %), tá éagsúlacht ann i gcásanna. Mar shampla, san Eastóin, sa Chróit agus sa tSeirbia, áit ar inimircigh iad thart ar 10 % de dhaoine na mac léinn 15 bliana d’aois, labhraíonn beagnach gach mac léinn inimirceach teanga na scoile sa bhaile. Os a choinne sin, sa tSlóivéin, ina bhfuil sciar inchomparáide d’inimircigh i measc na mac léinn, labhraíonn formhór na mac léinn inimirceach (thart ar 80 %) teanga eile sa bhaile ó theanga na scolaíochta.

Maidir le mic léinn neamh-inimirceacha (ar thaobh na lámhe deise den fhiigiúr), is iad Lucsamburg agus Málta na samhlacha is déine. I Málta, is daoine neamh-inimirceach 77.2 % de dhaltaí 15 bliana d'aois a labhraíonn teanga eile sa bhaile den chuid is mó ó theanga thrialacha PISA. Tá sé seo toisc go labhraíonn formhór na ndaltaí i Málta Máltais sa bhaile, agus ar scoil a úsáideann siad Béarla agus Máltais, is é an chéad teanga ina ndearna siad an scrúdú PISA (le haghaidh tuilleadh sonraí, féach an anailís a bhaineann le Fhiigiúr A2). I Lucsamburg, is daoine neamh-inimirceach iad 41.5 % de dhaoine atá 15 bliana d'aois, agus is teanga eile sa bhaile seachas teanga na scolaíochta iad den chuid is mó (chun tuilleadh sonraí a fháil, féach an anailís ar Fhiigiúr A2). Is iad an Bhulgáir, an Spáinn agus an Chipir tíortha eile ina bhfuil céatadán sách ard de mhic léinn neamh-inimirceacha a labhraíonn teanga eile sa bhaile ó theanga na scolaíochta (níos mó ná 10 %).

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar PISA 2018.

Figiúr 3 Figiúr A3: Céatadán na mac léinn 15 bliana d’aois, inimirceach agus neamh-inimirceach, in aghaidh na teanga a labhraítear sa bhaile, 2018

Nótaí míniúcháin

Ríomhtar na sonraí ar bhonn na ceiste PISA “Cén teanga a labhraíonn tú sa bhaile an chuid is mó den am?” (ST022Q01TA). Úsáidtear an chatagóir “Teanga Tástála” (Teanga 1) mar sheachvótálaí chun an teanga chéanna a labhairt sa bhaile agus atá ar scoil.

Meastar go labhraíonn canúint teanga áirithe sa bhaile an teanga chaighdeánach. Baineadh úsáid as an gcur chuige sin i bhformhór na dtíortha atá rannpháirteach i suirbhé PISA. Ós rud é nár cuireadh an cur chuige i bhfeidhm go fóill maidir le Pobal labhartha Gearmáinise na Beilge agus na hIodáile, rinneadh na canúintí a athshainiú dá réir.

Is ionann an chatagóir “mic léinn inimirceacha” agus mic léinn ar rugadh a dtuismitheoirí thar lear. Comhcheanglaíonn an chatagóir seo dhá chatagóir ar leith de mhic léinn inimirceach PISA, eadhon (1) rugadh an mac léinn agus an dá thuismitheoir thar lear (i.e. inimircigh den chéad ghlúin); agus (2) rugadh an mac léinn i dtír an scrúdaithe, ach rugadh an bheirt tuismitheoirí thar lear (i.e. inimircigh den dara glúin).

Féach larscríbhinn 1 le haghaidh sonraí agus E.S.S. Chun tuilleadh faisnéise a fháil faoi PISA, féach “bunachair shonraí staidrimh agus téarmaíocht”.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Bhulgáir, Éire, an Ungáir, an Pholainn, an Rómáin, an tSlóvaic, an Albáin, an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin, an Mhacadóin Thuaidh agus Türkiye: ní luaitear catagóir daltaí amháin ar a laghad san fhiigiúr toisc nach raibh an sampla leordhóthanach (ina raibh níos lú ná 30 dalta). Féach larscríbhinn 1 chun sonraí a fháil faoin gcatagóir/faoi na catagóirí lena mbaineann.

TÁ DIFRÍOCHTAÍ MÓRA IDIR TÍORTHA NA HEORPA I LÍON NA NDALTAÍ I SCOILEANNA ILCHINEÁLACHA TEANGA

Is féidir le teagasc agus foghlaim i gcomhthéacsanna ilchineálacha teanga deis a thabhairt do dhaltá a bheith feasach ar theangacha agus ar chultúir eile, agus ar an gcaoi sin is féidir leo eispéireas na scoile a shabhrú. Ag an am céanna, áfach, d’fhéadfadh éagsúlacht teanga i measc na mac léinn a bheith ina dúshlán do mhúinteoirí, do mhic léinn agus, ar bhonn níos ginearálta, do na córais oideachais ábhartha. D’fhéadfadh sé go mbeadh gá le bearta sonracha chun tacú le daltaí máistreacht a fháil ar theanga na scolaíochta agus chun tacú le múinteoirí i mbainistiú ranganna ilteangacha agus, i gcásanna áirithe, ranganna ilchultúrtha.

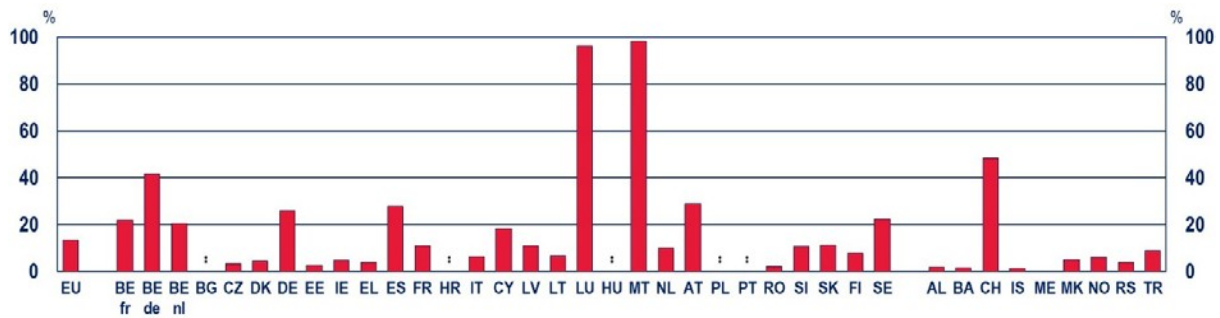
Ní hionann ilchineálacht theangeolaíoch i scoileanna, a shainmhínítear anseo mar níos mó ná 25 % de na daltaí a labhraíonn teanga eile sa bhaile ó theanga na scolaíochta, ó thír go tír (féach Figiúr A4). Is féidir é sin a mhíniú i bpáirt leis an gcomhthéacs náisiúnta teanga: tá roinnt teangacha stáit agus/nó réigiúnacha, mionlaigh nó neamh-chríochacha ag roinnt tíortha (féach Figiúr A1). Tá dlúthbhaint aige freisin le céatadán na ndaltaí ó chúlra imirceach nach labhraíonn teanga na scolaíochta sa bhaile (féach Figiúr A3). I measc na dtosca eile a d’fhéadfadh tionchar a imirt ar ilchineálacht theangeolaíoch i scoileanna tá, mar shampla, planáil uirbeach (le deighilt chónaitheach nó gan leithscaradh cónaithe) agus polasaithe maidir le rogha scoile.

Ar leibhéal an Aontais, freastalaíonn 13.3 % de dhaltá 15 bliana d’aois ar scoileanna ilchineálacha teanga.

Tá an céatadán is airde de dhaltá 15 bliana d’aois ag Lucsamburg agus Málta ag freastal ar scoileanna ilchineálacha teanga (96.2 % agus 98.0 % faoi seach). I Lucsamburg, labhraíonn go leor daltaí Lucsamburg sa bhaile, ceann de thrí theanga oifigiúla Lucsamburg (féach Figiúr A1) ach nach n-úsáidtear sa scoil (féach an anailís i bhFíor A2). I Málta, labhraíonn formhór na ndaltaí Máltais sa bhaile, agus ar scoil a úsáideann siad Béarla agus Máltais, is é an chéad cheann an teanga inar bhain siad triail PISA amach (féach an anailís a bhaineann le Figiúr A2).

Chomh maith le Lucsamburg agus Málta, tá céatadán réasúnta ard de dhaltá 15 bliana d’aois i scoileanna ilchineálacha teanga (os cionn 20 %) ag an mBeilg, ag an nGearmáin, ag an Spáinn, ag an Ostair, ag an tSualainn agus ag an Eilvéis.

I gcodarsnacht leis sin, i roinnt tíortha Eorpacha, freastalaíonn níos lú ná 5 % de dhaltá 15 bliana d’aois ar scoileanna ilchineálacha teanga (an tSeicia, an Danmhairg, an Eastóin, Éire, an Ghréig, an Rómáin, an Albáin, an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin, an Íoslainn agus an tSeirbia).

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar PISA 2018.

Figiúr 4 Figiúr A4: Céatadán na ndaltaí 15 bliana d’aois atá ag freastal ar scoileanna ina labhraíonn níos mó ná 25 % de na daltaí teanga eile sa bhaile go príomha ó theanga na scolaíochta, 2018

Nótaí míniúcháin

Ríomhtar na sonraí ar bhonn na ceiste PISA “Cén teanga a labhraíonn tú sa bhaile an chuid is mó den am?” (ST022Q01TA). Úsáidtear an chatagóir “Teanga Tástála” (Teanga 1) mar sheachvótálaí chun an teanga chéanna a labhairt sa bhaile agus atá ar scoil.

Meastar go labhraíonn canúint teanga áirithe sa bhaile an teanga chaighdeánach. Baineadh úsáid as an gcur chuige sin i bhformhór na dtíortha atá rannpháirteach i suirbhé PISA. Ós rud é nár cuireadh an cur chuige i bhfeidhm go fóill maidir le Pobal labhartha Gearmáinise na Beilge agus na hIodáil, rinneadh na canúintí a athshainiú dá réir.

Féach larscríbhinn 1 le haghaidh sonraí agus E.S.S. Chun tuilleadh faisnéise a fháil faoi PISA, féach “bunachair shonraí staidrimh agus téarmaíocht”.

Nótaí a bhaineann go sonrath le tír faoi leith

An Chróit, an Ungáir, an Pholainn agus an Phortaingéil: níor leor an sampla (níos lú ná 30 dalta agus/nó níos lú ná cúig scoil).

An Ostair agus an tSlóivéin: Is é an t-aonad samplála clár laistigh de scoil, ní an scoil ar fad.

CAIBIDIL B — EAGRAÍOCHT

ROINN I — DÉANMHAIS

Tá scileanna teanga riachtanach don tsoghluaisteacht, don chomhar agus don chomhthuiscint san Eoraip. Tá ról tábhachtach acu freisin maidir leis an Limistéar Eorpach Oideachais a fhorbairt, spás coiteann dáiríre d'oideachas ardcháilíochta agus d'fhoghlaim ar feadh an tsaoil²⁴thar teorainneacha. In 2002, tháinig Ceannairí Stáit nó Rialtais an AE le chéile in Barcelona agus d'iarr siad go ndéanfaí tuilleadh gníomhaíochta chun "maireachtáil ar bhunscoileanna a fheabhsú, go háirithe trí dhá theanga iasachta ar a laghad a theagasc ó aois óg" (²⁵). Athdhearbhaíodh an cuspóir atá ag gach duine óg inniúlachtaí a shealbhú in dhá theanga sa bhreis ar theanga na scolaíochta faoi dheireadh an mheánoideachais shinsearaigh sa Mholadh ón gComhairle ó mhí na Bealtaine 2019 maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha (²⁶).

Díríonn an chuid seo ar sholáthar teangacha iasachta ag leibhéal réamh-bhunscoile, bunscoile agus meánscoile, mar atá léirithe i gcuraclaim náisiúnta nó i ndoiciméid teorach ardleibhéil eile. Leagtar béim ann ar líon na dteangacha iasachta éigeantacha do gach dalta agus ar a fhad atá siad éigeantach. Ar an gcéad dul síos, scrúdaíonn sé an aois óna gcaithfidh gach mac léinn réamh-bhunscoile, bunscoile agus meánscoile ginearálta tús a chur le teanga iasachta den chéad agus den dara teanga a fhoghlaim (féach Figiúr B1). Pléann sé an líon blianta ina bhfuil an chéad agus an dara teanga iasachta éigeantach do gach dalta a fhoghlaim, agus iniúchadh a dhéanamh ar na hathruithe a rinneadh ar an tréimhse sin ó 2003 i leith (féach Figiúirí B2 agus B3). Comhlánaíonn sé an creat do sholáthar teangacha iasachta sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas ginearálta trí bhéim a leagan ar an gceart atá ag gach dalta teangacha iasachta a roghnú mar chuid dá n-ábhair roghnacha sa churaclam (féach Figiúr B4).

Tagann an chuid seo chun críche trí phlé a dhéanamh ar na difríochtaí idir mic léinn gairmoideachais agus gairmoiliúna (VET) agus mic léinn oideachais ghinearálta maidir le foghlaim éigeantach teangacha iasachta. Go sonrach, scrúdaíonn sé an difríocht i líon na mblianta a gcaithfidh mic léinn oideachais ghinearálta/VET staidéar a dhéanamh ar theanga iasachta amháin nó dhá theanga iasachta (féach Figiúirí B5 agus B6).

Tá na táscairí uile sa roinn seo bunaithe ar shonraí a bhailítear trí líonra Eurydice, lena gcumhdaítear 39 gcóras oideachais i 37 dtír (²⁷).

BÍONN FOGHLAIM TEANGACHA IASACHTA ÉIGEANTACH ROIMH 6 BLIANA D'AOIS I SÉ CHÓRAS OIDEACHAIS

Léiríonn Fíor B1 aois tosaigh an chéad agus an dara teanga iasachta a mhúintear mar ábhair éigeantacha do gach mac léinn bunscoile agus meánscoile. I gcásanna áirithe, leathnaítear an raon feidhme go dtí an t-oideachas réamh-bhunscoile.

I bhformhór na gcóras oideachais, athraíonn aois tosaigh na chéad teanga iasachta a mhúintear mar ábhar éigeantach ó 6 go 8 mbliana, a fhreagraíonn don chéad bhliain nó blianta den bhunoideachas nó den oideachas éigeantach. I sé chóras oideachais, tugtar isteach an chéad teanga iasachta roimh aois 6: Agus 3 bliana d'aois i bPobal labhartha Gearmáinise na Beilge, Lucsamburg agus na Polainne, agus é 4 bliana d'aois sa Ghréig agus 5 bliana d'aois sa Chipir agus i Málta. Sna tíortha sin, cé is moite de Mhálta, tosaíonn

---

24 Tá tuilleadh eolais faoin Limistéar Eorpach Oideachais le fáil ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin (<https://education.ec.europa.eu/about-eea>).

25 Conclúidí ón Uachtaránacht — Comhairle Eorpach Barcelona 15 agus 16 Márta 2002, C/02/930, lch. 19.

26 Moladh ón gComhairle an 22 Bealtaine 2019 maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha, IO C 189, 5.6.2019, lch. 8.

27 Chun faisnéis mhionsonraithe a fháil faoi chuimsiú náisiúnta na tuarascála seo, féach an réamhrá a ghabhann leis an tuarascáil.

an oibleagáid an chéad teanga iasachta a fhoghlaim san oideachas réamh-bhunscoile agus baineann sí le gach leanbh ag an leibhéal²⁸ oideachais seo.

Tá roinnt saoirse ag scoileanna san Eastóin, sa tSualainn agus san Íoslainn cinneadh a dhéanamh ar a mhéid a thugtar an chéad teanga iasachta isteach mar ábhar éigeantach. Sainíonn údaráis oideachais ardleibhéil aoisghrúpa (nó grád) chun teangacha iasachta a thabhairt isteach: idir 7 agus 9 mbliana d'aois san Eastóin agus sa tSualainn agus idir 6 bliana agus 9 mbliana d'aois san Íoslainn. Is iad na scoileanna san Eastóin (féach Figiúr C1b) agus san Íoslainn ²⁹is mó a thosaíonn ag múineadh teangacha iasachta nuair a bhíonn daltaí 9 mbliana d'aois. Sa tSualainn, tosaíonn foghlaim teangacha iasachta de ghnáth ag aois 7.

Is é an aois is déanaí ag a gcaithfidh gach mac léinn tús a fhoghlaim teanga iasachta 10 mbliana d'aois. Is amhlaidh atá i gcás codanna de Chomhphobal Francach na Beilge agus de Chomhphobal Pléimeannach na Beilge.

Is í Éire an t-aon tír nach bhfuil sé éigeantach teanga iasachta a fhoghlaim ar scoil. In Éirinn, foghlaimíonn gach scoláire an Béarla agus an Ghaeilge, agus níl aon cheann acu le feiceáil mar theanga iasachta.

I bhformhór na gcóras oideachais (32 as 39), tá sé éigeantach do gach mac léinn oideachais ghinearálta dhá theanga iasachta a fhoghlaim ag an am céanna le linn a scolaíochta.

I bhformhór na gcásanna, athraíonn an aois tosaigh chun dara teanga iasachta a fhoghlaim mar ábhar éigeantach ó 11 go 13 bliana d'aois. Freagraíonn sé seo do dheireadh an bhunoideachais nó do thús an mheánoideachais. Tosaíonn mic léinn sa Ghréig, sa Laitvia, san Eilvéis agus sa tSeirbia ag foghlaim an dara teanga iasachta roimh, ó 10 mbliana d'aois, a fhreagraíonn don dara leath den bhunoideachas. Seasann Lucsamburg amach, mar ní mór do gach dalta teanga iasachta eile a fhoghlaim ó 6 bliana d'aois. Ag an taobh eile den scála, san Iorua, bíonn foghlaim an dara teanga iasachta éigeantach do gach mac léinn meánscoile uachtaraí nuair a bhíonn siad 16 bliana d'aois. Sa Bhulgáir, san Ungáir, san Ostair, sa tSlóivéin, sa tSlóvaic, i Lichtinstéin agus in Túrkiye, níl dhá theanga iasachta éigeantach ach amháin do gach mac léinn a bhfuil oideachas meánscoile uachtaraí acu, ó 14 nó 15 bliana d'aois.

San Eastóin agus san Íoslainn, mar is amhlaidh i gcás na chéad teanga iasachta mar ábhar éigeantach, cuireann na húdaráis oideachais lárnacha de cheangal ar scoileanna an dara teanga iasachta a thabhairt isteach laistigh d'aoisghrúpa ar leith (10-12 bliana). San Íoslainn, de réir staitisticí náisiúnta atá ar fáil, is iondúil go dtosaíonn daltaí ag foghlaim an dara teanga iasachta ag aois 12³⁰.

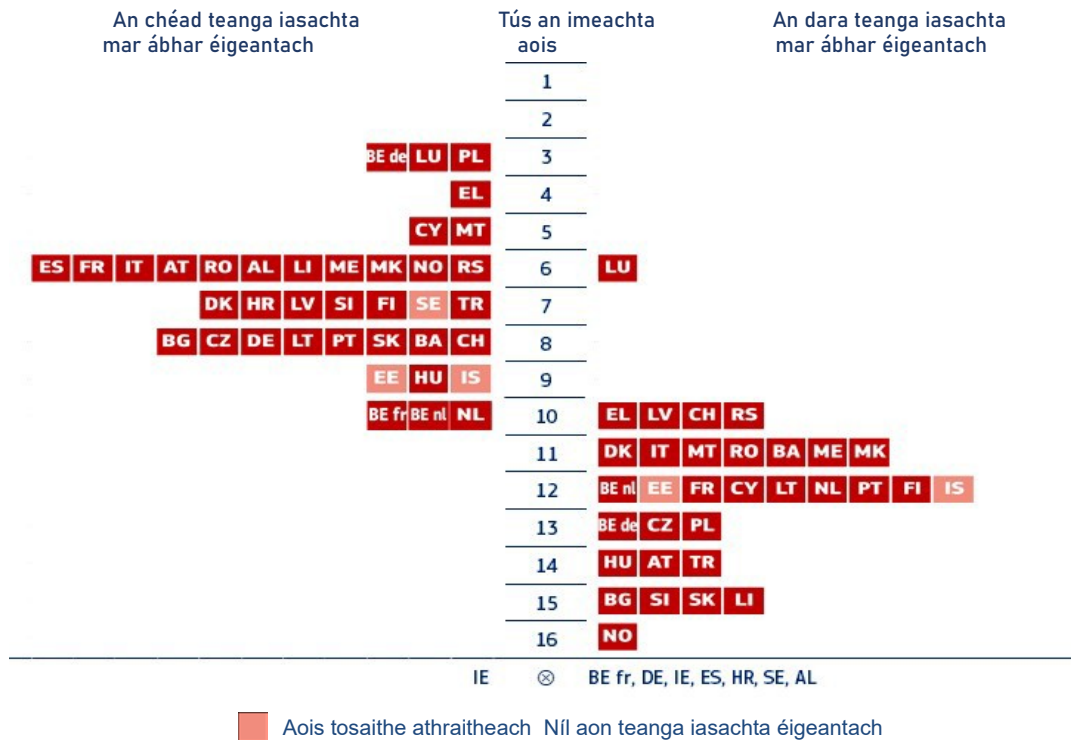
---

28 Sa tuarascáil seo, má thosaíonn gach páiste ar theanga iasachta a fhoghlaim san oideachas réamh-bhunscoile ag pointe éigin, meastar gurb í an aois tosaigh an aois ag a bhfuil oideachas réamh-bhunscoile éigeantach nó má ráthaítear áit i suíomhanna réamh-bhunscoile atá fóirdheonaithe go poiblí do gach leanbh. Mar shampla, tá réamh-bhunoideachas sa Ghréig agus sa Chipir éigeantach ó aois 4 agus 5 bliana d'aois faoi seach. Idir an dá linn, i bPobal Gearmáinise na Beilge, Lucsamburg agus na Polainne, deonaítear áit do gach leanbh ó 3 bliana d'aois (nó níos luaithe i gcás Phobal Iabhartha Gearmáinise na Beilge). Chun tuilleadh faisnéise a fháil, féach an Coimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice (2021b).

29 ainm [antáirge: 100 %](#)

30 ainm [antáirge: 100 %](#)

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 5 Figiúr B1: An aois tosaigh ag a bhfuil an chéad agus an dara teanga iasachta ina n-ábhair éigeantacha do gach dalta san oideachas réamh-bhunscoile, bunscoile agus/nó meánscoile ginearálta (ISCED 0–3), 2021/2022

Nótaí míniúcháin

Baineann an figiúr seo go príomha le teangacha a bhfuil cur síos orthu mar “eachtrannach” (nó “nua-aimseartha”) sa churaclam. Ní áirítear teangacha réigiúnacha agus/nó mionlaigh (féach Figiúr B9) agus teangacha clasaiceacha (féach Figiúr B10) ach amháin nuair a ainmníonn an curaclam iad mar roghanna malartacha ar theangacha iasachta.

Léiríonn an aois tosaigh gnáthaois na mac léinn nuair a thosaíonn teagasc teangacha iasachta (aois bharúlach na mac léinn); ní chuireann siad san áireamh iontráil luath nó mall ar scoil, athdhéanamh grád nó briseadh eile sa scolaíocht.

“An dara teanga”: teanga a d’fhoghlaim daltaí sa bhreis ar an gcéad teanga, rud a fhágann go bhfoghlaímítear dhá theanga éagsúla ag an am céanna.

Tá an t-eolas bunaithe ar an gcuraclam nó ar threoidhoiciméid eile arna n-eisiúint ag údaráis oideachais ardleibhéil.

Le haghaidh na sainmhínte ar “teanga eachtrach”, “Aicmiú Caighdeánach Idirnáisiúnta ar an Oideachas (ISCED)”, “teanga mar ábhar éigeantach”, “doiciméid stiúrtha” agus “údaráis oideachais ardleibhéil”, féach an ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrath le tír faoi leith

An Bheilg (BE fr): i Réigiún na Bruiséile agus i mbardais na Vallúine amháin a bhfuil stádas teanga ar leith acu, tosaíonn daltaí ag foghlaim na chéad teanga iasachta mar ábhar éigeantach ó 8 mbliana d’aois, agus i gcodanna eile de Chomhphobal Francach na Beilge tosaíonn siad ó aois 10 mbliana. Tar éis athchóiriú leanúnach curaclaim, is é 8 mbliana d’aois do gach dalta ó 2023/2024 an aois tosaigh chun an chéad teanga iasachta a fhoghlaim, agus beidh an dara teanga iasachta éigeantach do gach dalta idir 13 agus 14 bliana d’aois ó 2027/2028.

An Bheilg (BE de): cé nach bhfuil mic léinn ag teastáil go dlíthiúil a fhoghlaim dhá theanga iasachta, i ngach scoil meánscoile Ní mór do dhaltaí tosú ag foghlaim Béarla sa bhreis ar a gcéad teanga iasachta (Fraincis) ar a dhéanaí ó aois 13.

An Ghearmáin: i sé Länder, Ní mór do mhic léinn tús a fhoghlaim an chéad teanga iasachta ó aois 6 bliana.

An Eastóin, an tSualainn agus an Íoslainn: taispeánann an figiúr an aois ag a dtosaíonn daltaí ag foghlaim an chéad teanga iasachta agus/nó an dara teanga iasachta is coitianta.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

An Spáinn: léirítear san fhigiúr sin an staid is forleithne sa Spáinn ar fad. I roinnt pobal uathrialach, tá sé éigeantach dhá theanga a fhoghlaim ó 12 bhliain d'aois (e.g. an Ghailís agus País Vasco) agus ó 10 mbliana d'aois (e.g. an Andalúis agus na hOileáin Chanáracha).

An Ísiltír: tá sé éigeantach teanga iasachta a fhoghlaim le linn an bhunoideachais. Go praiticiúil, tarlaíonn sé seo idir 10 mbliana d'aois agus 12 bhliain d'aois, ach is féidir le scoileanna an fhoráil seo a eagrú ag céim níos luaithe.

An Bhoisnia agus an Heirseagaivéin: cuirtear an staid in Republika Srpska i láthair san fhigiúr. I gCónaidhm na Boisnia agus na Heirseagaivéine agus i gceantar Brčko, tosaíonn roinnt mac léinn ag foghlaim a gcéad teanga iasachta mar ábhar éigeantach ó 6 nó 7 mbliana d'aois agus an dara ceann ó 10 mbliana d'aois.

An Eilvéis: tá aois tosaithe éagsúil ag trí chantún don dara teanga, i.e. 12 bhliain d'aois.

FOGHLAIMÍONN DALTAÍ AN CHÉAD TEANGA IASACHTA AR FEADH NÍOS MÓ BLIANTA

Léiríonn Figiúr B2 an líon blianta ina gcaithfidh daltaí sa mheánoideachas réamh-bhunscoile, bunscoile agus ginearálta staidéar a dhéanamh ar theanga iasachta. Léirítear ann freisin an difríocht idir líon na mblianta 2002/2003 agus 2021/2022.

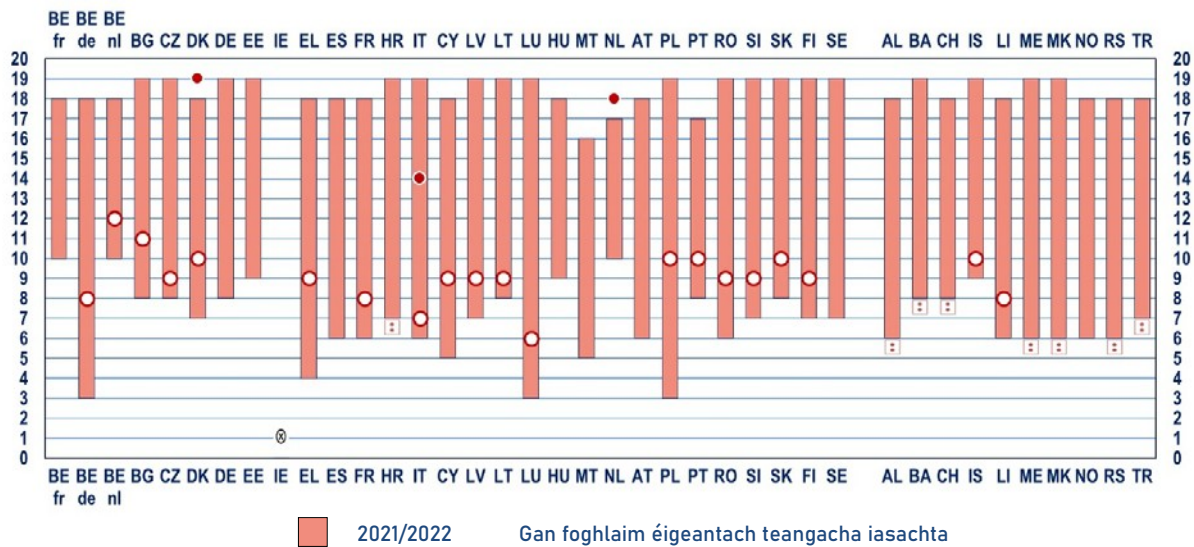
In 2021/2022, bhí tréimhse foghlama teanga iasachta amháin ar a laghad mar ábhar éigeantach idir 7 mbliana agus 16 bliana i ngach tír san Eoraip. Is é an príomhfhachtóir a chinneann fad na foghlama éigeantaí teangacha iasachta an aois óna bhfuil foghlaim teanga éigeantach, idir 3 agus 10 mbliana. Go deimhin, nuair a bhíonn an fhoghlaim éigeantach tosaithe, leanann an riachtanas go ndéanann gach mac léinn staidéar ar theanga iasachta go dtí an bhliain dheireanach nó leathdhéanach d'oidreachas meánscoile uachtaraí. Is é an t-aon eisceacht i Málta, áit a stopann an oibleagáid staidéar a dhéanamh ar theanga iasachta ag deireadh an oideachais éigeantaigh.

Is féidir trí phríomhghrúpa de chórais oideachais a shainaithint de réir fhad foghlama teanga iasachta amháin ar a laghad. An chuid is mó de ghnáth, ní mór do mhic léinn teanga iasachta a fhoghlaim ar feadh 11 go 13 bliana. Is dhá thrian de na córais oideachais iad seo. Sna córais oideachais sin, tosaíonn daltaí ag foghlaim teanga iasachta idir 6 agus 8 mbliana d'aois (seachas an Chipir agus Málta) agus críochnaíonn sí ag 18 nó 19 mbliana d'aois (seachas i Málta). I ngrúpa dara agus níos lú de ocht gcóras oideachais, mic léinn staidéar a dhéanamh ar theanga iasachta ar feadh 7-10 bliain. Áirítear sa ghrúpa seo gach córas oideachais ina mbíonn foghlaim teanga iasachta éigeantach do gach mac léinn nuair a bhíonn siad 9 nó 10 mbliana d'aois (Pobail Francise agus Pléimeannach na Beilge, na hEastóine, na hUngáire, na hÍsiltíre agus na hÍoslainne) agus na hEilvéise agus na Portaingéile. Ar deireadh, maireann an chéad teanga iasachta níos mó ná 13 bliana i gceithre thír: 16 bliana i Lucsamburg agus sa Pholainn, 15 bliana i bPobal labhartha Gearmáinis na Beilge agus 14 bliana sa Ghréig. Is iad seo freisin na córais oideachais amháin ina dtosaíonn foghlaim an chéad teanga iasachta roimh aois 5 bliana.

Mar a léirítear i bhFíor B2, le fiche bliain anuas, tá tréimhse foghlama éigeantaí teangacha iasachta méadaithe ag thart ar dhá thrian de na córais oideachais a bhfuil sonraí ann ina leith. I ngach ceann de na córais oideachais sin, tá méadú tagtha ar an ré trí laghdú a dhéanamh ar an aois ag a mbíonn foghlaim na chéad teanga iasachta éigeantach i gcomparáid leis an 21d haois. Ó 2003 i leith, rinneadh na hathruithe is suntasaí i bPobal labhartha Gearmáinis na Beilge, na Gréige, na hIodáile, na Cipire agus na Polainne, áit ar cuireadh síneadh 4 bliana (sa Chipir) agus 7 mbliana (sa Pholainn) le tréimhse éigeantach foghlama teangacha iasachta. Sna tíortha seo, cé is moite den Iodáil, ní mór do mhic léinn tús a chur anois ag foghlaim teanga iasachta san oideachas réamh-bhunscoile, agus 20 bliain ó shin thosaigh siad ag foghlaim ach ceann amháin sa bhunoideachas. Is í an Iodáil an t-aon tír ina bhfuil an méadú ar fhad foghlama éigeantaí teangacha iasachta mar thoradh ní hamháin ar an aois tosaigh a íslíú, ach freisin ar fhoghlaim teangacha iasachta a fhadú go dtí deireadh an mheánoideachais ghinearálta.

Ó 2003 i leith, tá naoi gcóras oideachais eile (an Bhulgáir, an Danmhairg, an Fhrainc, an Laitvia, an Phortaingéil, an Rómáin, an tSlóivéin, an tSlóvaic agus Lichtinstéin) tar éis tréimhse foghlama teangacha iasachta a mhéadú 2 bhliain nó 3 bliana ó 6 bliana go 8 mbliana. I bPobal Pléimeannach na Beilge agus Lucsamburg, tá méadú 2 agus 3 bliana tagtha ar líon na mblianta a caitheadh ag staidéar ar an gcéad teanga iasachta mar ábhar éigeantach ó 2003 i leith. Mar sin féin, i bPobal Pléimeannach na Beilge, tá an aois tosaithe reatha (10 mbliana) fós níos airde ná mar a bhí i bhformhór na gcóras oideachais, agus i Lucsamburg tá sé níos ísle (3 bliana).

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

	Ag tosú murab ionann an aois sin agus 2021/2022	An aois a chríochnú murab ionann í agus an aois 2021/2022	Níl sé ar fáil le haghaidh 2002/2003
2002/2003			

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 6 Figiúr B2: An tréimhse ina raibh foghlaim teangacha iasachta éigeantach in oideachas réamh-bhunscoile, bunscoile agus/nó meánscoile ginearálta (ISCED 0–3) in 2021/2022, agus difríochtaí ó 2002/2003

Nótaí míniúcháin

Baineann an figiúr seo go príomha le teangacha a bhfuil cur síos orthu mar “eachtrannach” (nó “nua-aimseartha”) sa churaclam. Ní áirítear teangacha réigiúnacha agus/nó mionlaigh (féach Figiúr B9) agus teangacha clasaiceacha (féach Figiúr B10) ach amháin nuair a ainmníonn an curaclam iad mar roghanna malartacha ar theangacha iasachta.

Tá an t-eolas bunaithe ar an gcuraclam nó ar threirdhoiciméid eile arna n-eisiúint ag údaráis oideachais ardleibhéil.

Le haghaidh sainmhíneithe ar “teanga eachtrach”, “Aicmiú Caighdeánach Idirnáisiúnta ar an Oideachas (ISCED)”, “teanga mar ábhar éigeantach”, “treirdhoiciméid” agus “údaráis oideachais ardleibhéil”, féach Gluais.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Bheilg (BE fr): ní mór teangacha iasachta a fhoghlaim ar feadh 10 mbliana ach amháin i réigiún na Bruiséile agus i mbardais na Vallúine a bhfuil stádas teanga ar leith acu. Sna codanna eile de Chomhphobal Francach na Beilge, maireann sé 8 mbliana.

Tar éis athchóiriú leanúnach ar an gcuraclam, is í an aois tosaigh chun an chéad teanga iasachta a fhoghlaim ná 8 mbliana do gach dalta a thosóidh ó 2023/2024.

An Bheilg (BE nl): léiríonn an difríocht ó 2002/2003 an staid sa Chomhphobal Pléimeannach cé is moite den Bhruiséil, áit a bhfuil laghdú tagtha ar líon na mblianta staidéir ar aon dul leis na rialacháin atá i bhfeidhm sa chuid eile den Chomhphobal.

An Danmhairg: Tá sos san amshraith mar gheall ar athrú ar an modheolaíocht a úsáidtear chun an aois ag a gcríochnaíonn foghlaim éigeantach teangacha iasachta a shuíomh.

An Eastóin agus an Fhionlainn: sa bhliain 2002/2003, níor shonraigh údaráis na scoile ach go raibh ar dhaltáí tús a chur le teanga iasachta a fhoghlaim mar ábhar éigeantach idir 7 agus 9. B’amhlaidh a bhí fós san Eastóin in 2021/2022. San Fhionlainn, ó 2021/2022, tá aois sheasta tosaigh (7 mbliana) curtha in ionad na solúbthachta aoise sin (i.e. an aois tosaigh idir 7 mbliana agus 9 mbliana).

Éire: Níl sé éigeantach teangacha iasachta a mhúineadh. Múintear na teangacha oifigiúla, an Béarla agus an Ghaeilge, do gach dalta.

AnSpáinn: léirítear san fhiúir sin an staid is forleithne sa Spáinn ar fad. Ó 2006 i leith, tá pobail uathrialaitheacha in ann foghlaim teangacha iasachta a dhéanamh éigeantach do leanaí atá ag freastal ar oideachas réamh-bhunscoile.

Mar thoradh air sin, tá méadú tagtha ar an tréimhse a bhaineann le teangacha iasachta a fhoghlaim i gcuid acu.

An Ísiltír: tá sé éigeantach do mhic léinn teanga iasachta a fhoghlaim le linn an bhunoideachais. Go praiticiúil, tarlaíonn sé seo idir 10 mbliana d'aois agus 12 bhliain d'aois, ach is féidir le scoileanna an fhoráil seo a eagrú ag céim níos luaithe.

An tSualainn: in 2002/2003, níor shonraigh na húdaráis oideachais ach go raibh ar mhic léinn tús a chur le teanga iasachta a fhoghlaim mar ábhar éigeantach idir 7 agus 10 mbliana d'aois, agus in 2021/2022 idir 7 agus 9.

Ar deireadh, le fiche bliain anuas, tá síneadh bliana curtha leis an tréimhse a bhfuil sé éigeantach an chéad teanga iasachta a fhoghlaim ina leith sa tSeicia, sa Liotuáin agus san Íoslainn.

Níor mhéadaigh 10 gcóras oideachais fad na foghlama éigeantaí teangacha iasachta ó 2003 i leith. Mar sin féin, sa chuid is mó acu tá cúinsí a bhaineann le haois speisialta nuair a bhíonn teanga iasachta éigeantach do gach mac léinn. In 2003, sa Spáinn, i Málta, san Ostair agus san Iorua, bhí ar mhic léinn teanga a fhoghlaim ag aois óg (ag 5 bliana d'aois nó 6 bliana d'aois). San Eastóin, san Ísiltír agus sa tSualainn, bhí roinnt solúbthachta ag scoileanna maidir leis an mbliain ina raibh ar mhic léinn tosú ag foghlaim teanga iasachta a chinneadh.

Ba chuid riachtanach den mholadh maidir le múineadh teangacha iasachta é an aois ag a dtosaíonn daltaí ag foghlaim teangacha iasachta a ísliú, a cheap Ceannairí Stáit nó Rialtais an AE in Barcelona in 2002³¹ agus a athdhearbháid sa Mholadh ón gComhairle maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha⁽³²⁾. Mar a luadh thuas, gach córas oideachais a chuir síneadh leis an tréimhse foghlama an chéad teanga iasachta ó 2003 i leith, tá sé sin déanta acu tríd an aois tosaigh a ísliú. I bhformhór na gcásanna, tharla na hathruithe sin idir 2003 agus³³2011.

FAD NACH BHFUIL FOGHLAIM AN DARA TEANGA IASACHTA ÉIGEANTACH ACH AMHÁIN I LÍON BEAG TÍORTHA LE HIMEACHT AMA

Léiríonn Fíor B3 líon na mblianta ina gcaithfidh mic léinn sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas staidéar a dhéanamh ar dhá theanga iasachta ag an am céanna. Léiríonn sé freisin an difríocht i líon na mblianta ó 2003.

In 2021/2022, i bhformhór na gcóras oideachais, d'fhoghlaim gach mac léinn oideachais ghinearálta dhá theanga iasachta ag pointe éigin le linn a scolaíochta (féach Figiúr B1). Mar a léirítear i bhFíor B3, is é an staid is coitianta ná an oibleagáid dhá theanga iasachta a fhoghlaim ar feadh 5-9 mbliana. Mic léinn staidéar a dhéanamh ar dhá theanga iasachta ar feadh níos lú ná 5 bliana i 11 córais oideachais. Áirítear orthu sin an Chipir, chomh maith le córais oideachais nach dtarlaíonn an fhoghlaim éigeantach ach ar leibhéal meánscoile íochtaraí (an Iodáil agus an Phortaingéil) nó ar leibhéal meánscoile uachtaraí amháin (an Bhulgáir, an Ungáir, an Ostair, an tSlóivéin, an tSlóvaic, Lichtinstéin, an Iorua agus Türkiye). Ag an taobh eile den scála, ní mór do mhic léinn Lucsamburg staidéar a dhéanamh ar dhá theanga iasachta ar feadh 13 bliana, sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas.

Ó 2002/2003, i bhformhór na gcóras oideachais, níl méadú tagtha ar an tréimhse a bhfuil foghlaim an dara teanga iasachta éigeantach lena linn. Go deimhin, le linn na tréimhse sin, tá athchóirithe tugtha isteach ag thart ar an tríú cuid de na córais oideachais a bhfuil sonraí ann ina leith arb é is aidhm dóibh foghlaim an dara teanga iasachta mar ábhar éigeantach a neartú. Is féidir na hathchóirithe sin a roinnt ina dhá chatagóir. Ar an gcéad dul síos, i dtrí chóras oideachais (an Danmhairg, an Iodáil agus Türkiye) tá sé éigeantach do chách an dara teanga iasachta a fhoghlaim. Ar an dara dul síos, tá síneadh curtha leis an tréimhse ina bhfuil foghlaim dhá theanga iasachta éigeantach i naoi gcóras oideachais. Tharla na méaduithe is mó sa Fhrainc (5 bliana) agus sa Ghréig (4 bliana). Ag brath ar an gcóras oideachais, méadaíodh an tréimhse tríd an aois tosaigh a ísliú (Comhphobal Pléimeannach na Beilge, na Seicia, na Laitvia, Lucsamburg, na Polainne agus

31 Conclúidí ón Uachtaránacht — Comhairle Eorpach Barcelona 15 agus 16 Márta 2002, C/02/930.

32 Moladh ón gComhairle an 22 Bealtaine 2019 maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha, IO C 189, 5.6.2019.

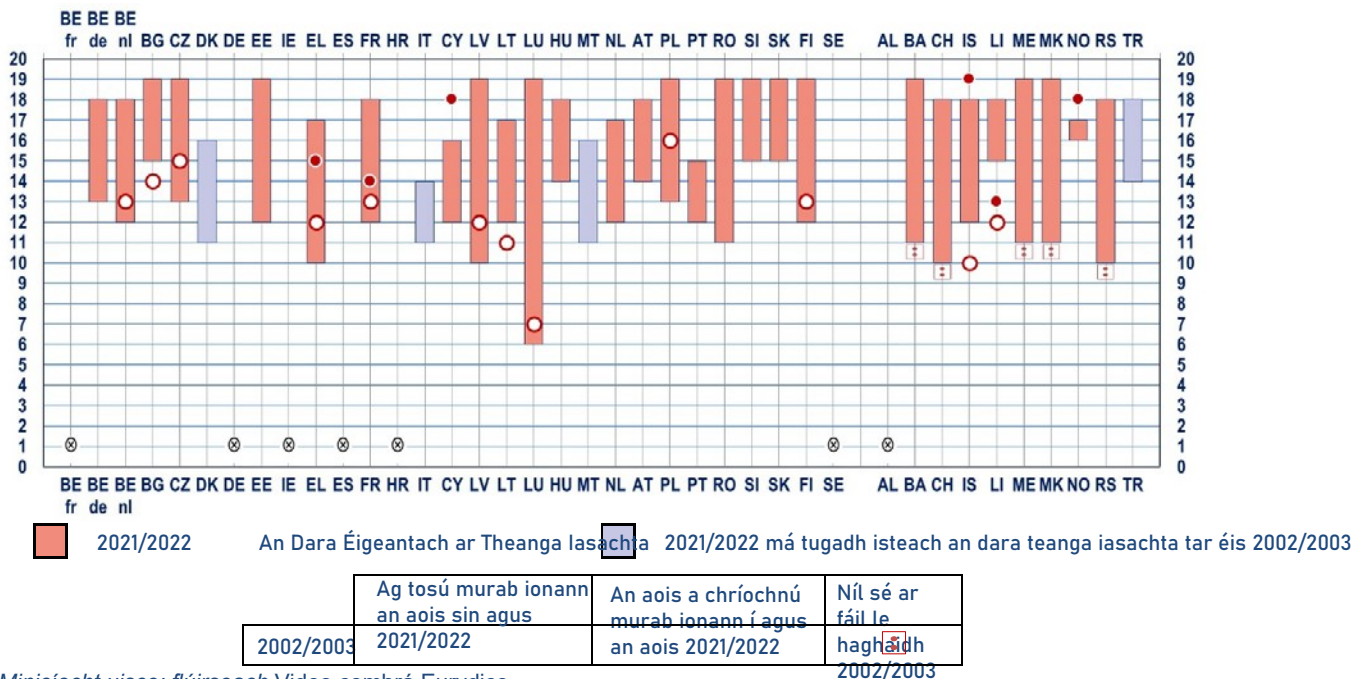
33 Chun faisnéis a bhaineann go sonrath le tíortha faoi leith a fháil do 2010/2011, féach an Coimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice (2017), lgh. 32–33.

na Fionlainne), tríd an aois teachta (Lichtinstéin) nó an dá cheann acu (an Ghréig agus an Fhrainc) a chur siar.

Os a choinne sin, idir 2002/2003 agus 2021/2022, thug an Bhulgáir, an Chipir, an Liotuáin agus an Íoslainn athchóirithe isteach lenar laghdaíodh líon na mblíanta inar gá do gach mac léinn staidéar a dhéanamh ar dhá theanga iasachta ag an am céanna. Mar shampla, sa Chipir, ó 2015/2016, ní raibh an dara teanga iasachta éigeantach do gach mac léinn sa dara agus sa tríú bliain d'oidreachas ginearálta meánscoile uachtaraí. San Íoslainn, ó 2015/2016 níl sé éigeantach do mhic léinn staidéar a dhéanamh ar an dara teanga iasachta ar feadh scoilbhliain amháin ó 18 mbliana d'aois. Ina theannta sin, athraíodh an aois thosaigh chun dara teanga a fhoghlaim in 2014/2015 ó 10 go 12 bliain.

In ocht gcóras oideachais (Comhphobal Gearmánach na Beilge, na hEastóine, na hÍsiltíre, an Ostair, an Phortaingéil, an Rómáin, an tSlóivéin agus an tSlóvaic), d'fhan an líon blianta ina bhfoghlaimíonn daltaí dhá theanga iasachta ag an am céanna mar an gcéanna idir 2002/2003 agus 2021/2022. In dhá cheann, áfach, is fiú cúinsí áirithe athraithe a lua maidir le foghlaim an dara teanga iasachta. Sa tSlóivéin, in 2011, tugadh isteach athchóiriú a fhágann go bhfuil an dara teanga éigeantach ó bhí 12 bhliain d'aois ann, ach a cuireadh ar fionraí i mí na Samhna den bhliain chéanna agus nár cuireadh chun feidhme a thuilleadh ó shin. In 2021, ní bhaineann an ceanglas dhá theanga iasachta a fhoghlaim ach le daltaí atá 15 bliana d'aois nó níos sine. Sa tSlóvaic, in 2008/2009, rinneadh éigeantach staidéar a dhéanamh ar dhá theanga iasachta san oideachas meánscoile íochtaraí. Mar sin féin, i mí Mheán Fómhair 2015, chuir údarais oideachais ardleibhéil deireadh leis an oibleagáid atá ar gach mac léinn meánscoile íochtaraí dhá theanga iasachta a fhoghlaim ag an am céanna suas go dtí 15 bliana d'aois. Ag an am céanna, thug siad neamhspleáchas scoile aonair chun cinneadh a dhéanamh ina leith sin.

Figiúr 7 Figiúr B3: An tréimhse ina raibh sé éigeantach dhá theanga iasachta a fhoghlaim sa bhunoideachas agus/nó sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3) in 2021/2022 agus difríochtaí le 2002/2003

Nótaí míniúcháin

Baineannan figiúr seo go príomha le teangacha a bhfuil cur síos orthu mar “eachtrannach” (nó “nua-aimseartha”) sa churaclam. Ní áirítear teangacha réigiúnacha agus/nó mionlaigh (féach Figiúr B9) agus teangacha clasaiceacha (féach Figiúr B10) ach amháin nuair a ainmníonn an curaclam iad mar roghanna malartacha ar theangacha iasachta.

Ciallaíonn “an dara teanga” mac léinn teanga a fhoghlaimíonn sa bhreis ar an gcéad teanga, a bhaineann le dhá theanga éagsúla a fhoghlaim ag an am céanna.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Tá an t-eolas bunaithe ar an gcuraclam nó ar threirdhoiciméid eile arna n-eisiúint ag údaráis ardleibhéil.

Le haghaidh sainmhíneithe ar “teanga eachtrach”, “Aicmiú Caighdeánach Idirnáisiúnta ar an Oideachas (ISCED)”, “teanga mar ábhar éigeantach”, “treirdhoiciméid” agus “údaráis oideachais ardleibhéil”, féach Gluais.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Bheilg (BE fr): tar éis athchóiriú leanúnach curaclaim, beidh an dara teanga iasachta éigeantach do gach dalta idir 13 agus 14 bliana d’aois ó 2027/2028.

An Spáinn: léirítear san fhigiúr sin an staid is forleithne sa Spáinn ar fad. Tá an dara teanga iasachta éigeantach do gach mac léinn ó roinnt pobal féinrialaitheach (e.g. Andalúis agus na hOileáin Chanáracha ó 10 mbliana d’aois, agus País Vasco agus an Ghailís ó 12 bhliain d’aois).

An Eastóin (2002/2003 agus 2021/2022) agus an Íoslainn (in 2021/2022): níor shonraigh na húdaráis oideachais ardleibhéil ach go raibh ar dhaltáí tús a chur leis an dara teanga iasachta a fhoghlaim mar ábhar éigeantach idir 10 agus 12 bliana d’aois.

An Ungáir: Tá sos i sraith ama mar gheall ar athrú ar mhodheolaíocht (athrú i rangú ISCED na gclár oideachais meánscoile).

An Ísiltír: bíonn an tréimhse a fhoghlaimíonn dhá theanga éagsúil ag brath ar an mbealach a leanann na daltaí.

An Iorua: Tá sos sa tsraith ama mar gheall ar athrú ar an modheolaíocht (athrú ar an gcaoi a dtuairiscítear teagasc an dara teanga iasachta mar ábhar éigeantach do chách).

IN AON TRIAN DE THÍORTHA NA HEORPA, TÁ SÉ DE CHEART AG GACH MAC LÉINN TEANGACHA IASACHTA A ROGHNÚ MAR ÁBHAIR ROGHNACHA.

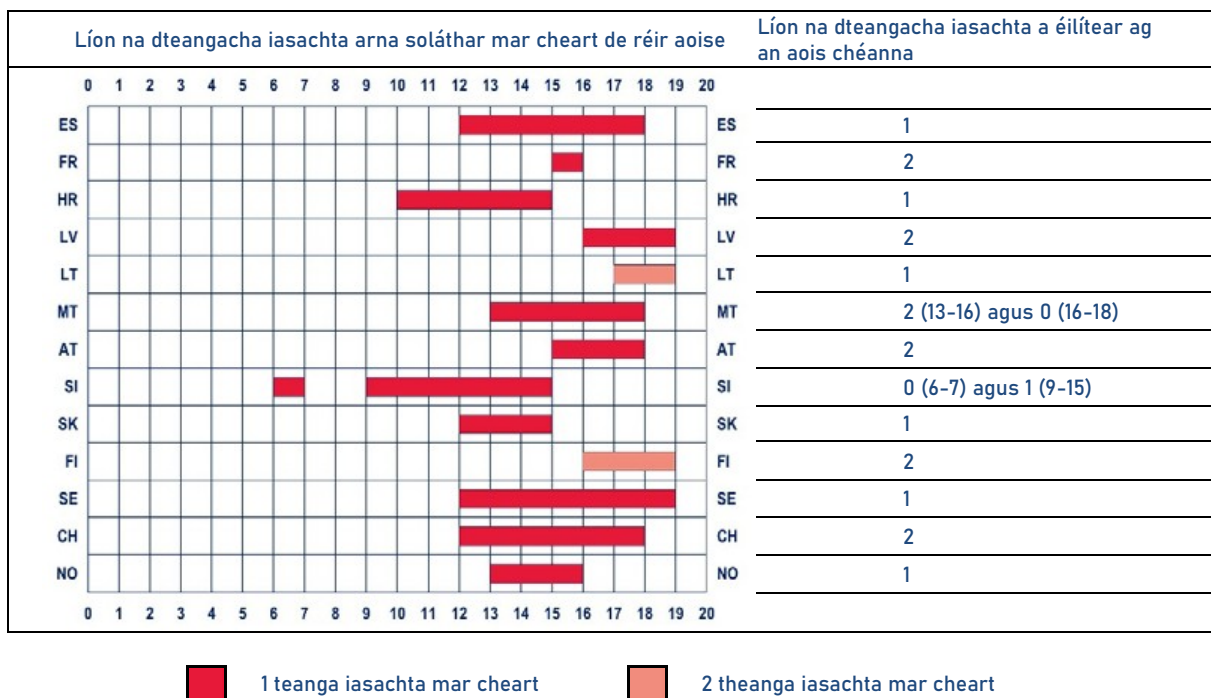
Chomh maith leis na teangacha curaclaim atá éigeantach do chách, d’fhéadfadh sé go mbeadh sé de cheart ag daltaí teangacha iasachta a fhoghlaim mar ábhair roghnacha. Cuireann an ceart sin leis an bhféidearthacht do mhic léinn níos mó teangacha a fhoghlaim ná an fhoráil éigeantach agus, i gcásanna áirithe, staidéar a dhéanamh ar dhá theanga iasachta mura bhfuil ach ceann amháin éigeantach.

Díríonn Fíor B4 ar theangacha iasachta a fhoghlaim mar cheart do gach mac léinn bunscoile agus meánscoile ginearálta. Ná taispeáin ach na tíortha a bhfuil an fhoráil seo acu. Áirítear ann freisin faisnéis faoi líon na dteangacha iasachta atá éigeantach do chách (féach Figiúr B1), a thugann léargas níos cuimsithí ar sholáthar teangacha iasachta. Cuireann an táscaire seo leis an bplé ar an Moladh ón gComhairle do Bhallstáit an Aontais maidir le dhá theanga a fhoghlaim chomh maith le teanga na scolaíochta (féach an réamhrá ar an roinn seo).

Mar a léiríonn an figiúr, i 13 tír ní mór do scoileanna teangacha iasachta a chur san áireamh laistigh den tacar ábhar roghnach nach mór dóibh a thairiscint do gach dalta sa bhunoideachas agus/nó sa mheánoideachas ginearálta.

Níl feidhm ag an gceart atá ag gach mac léinn teangacha iasachta a roghnú mar chuid dá n-ábhair roghnacha ach amháin ar leibhéal na meánscoile, ach amháin sa Chróit, sa tSlóivéin agus sa tSualainn, áit a mbaineann siad le bunoidéachas agus oideachas meánscoile ginearálta araon. Sa bhunoideachas sa Chróit agus sa tSualainn, is féidir le gach dalta idir 10 agus 12 bliana d’aois, faoi seach, rogha a dhéanamh teanga iasachta roghnach a fhoghlaim. Sa tSlóivéin, is féidir le gach mac léinn 6 bliana d’aois tosú ar staidéar a dhéanamh ar theanga iasachta bliain amháin sula mbeidh foghlaim teangacha iasachta éigeantach do chách. Tá an deis seo ar fáil arís do gach mac léinn ó 9 mbliana d’aois.

An fad a bhfuil teangacha iasachta ar fáil mar ábhair roghnacha do gach dalta athraíonn ó 7 mbliana sa tSualainn go 1 bhliain sa Fhrainc. Sa Fhrainc, baineann sé seo le gach mac léinn atá 15 bliana d’aois san oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta (Licée général agus Technologique) agus leanann sé ar aghaidh ar feadh cuid acu ó aois 16.

Figiúr 8 Figiúr B4: Teangacha iasachta a chuirtear ar fáil mar cháilíocht agus mar ábhair éigeantacha do gach mac léinn sa bhunoideachas agus/nó sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2021/2022

Ní thugtar aon teanga iasachta mar cheart do chách: BE, BG, CZ, DK, DE, EE, IS É SIN, EL, IT, CY, LU, HU, NL, PL, PT, RO, AL, BA, IS É, LI, ME, MK, RS, TR.

Nótaí míniúcháin

Baineann an figiúr seo go príomha le teangacha a bhfuil cur síos orthu mar “eachtrannach” (nó “nua-aimseartha”) sa churaclam. Ní áirítear teangacha réigiúnacha agus/nó mionlaigh (féach Figiúr B12) agus teangacha clasaiceacha (féach Figiúr B13) ach amháin nuair a ainmníonn an curaclam iad mar roghanna malartacha ar theangacha iasachta.

Tá an t-eolas bunaithe ar an gcuraclam nó ar threoidhoiciméid eile arna n-eisiúint ag údaráis oideachais ardleibhéil.

Le haghaidh sainmhínte ar “teanga choigríche”, “Aicmiú Caighdeánach Idirnáisiúnta ar an Oideachas (ISCED)”, “teanga mar dhlí”, “doiciméid stiúrtha” agus “údarás ardleibhéil”, féach an ghluais.

I seacht dtír, tugann soláthar teangacha iasachta mar cheart deis do gach mac léinn bunscoile agus/nó meánscoile ginearálta staidéar a dhéanamh ar dhá theanga iasachta ag an am céanna, cé nach bhfuil ach ceann amháin acu ina ábhar éigeantach (féach Figiúr B1). Go deimhin, sa Spáinn, sa Chróit agus sa tSualainn, áit nach bhfuil ach teanga iasachta amháin éigeantach do gach dalta le linn na scoile, tairgtear teanga bhreise dóibh mar cheart chun bunoidreachais agus/nó oideachas meánscoile ginearálta. Sna ceithre thír eile, cuirtear teangacha iasachta ar fáil mar cheart roimh bhlianta scoile ina bhfuil dhá theanga iasachta éigeantach do chách (an tSlóivéin, an tSlóvaic agus an Iorua) nó ina dhiaidh sin (an Liotuáin).

I sé thír (an Fhrainc, an Laitvia, Málta, an Ostair, an Fhionlainn agus an Eilvéis), tugann soláthar teangacha iasachta deis do gach mac léinn staidéar a dhéanamh ar níos mó ná dhá theanga iasachta ag pointe éigin ina n-oideachas ginearálta. Sna tíortha sin, tá sé de cheart ag mic léinn teangacha iasachta a roghnú mar ábhair roghnacha le linn tréimhse meánoideachais ghinearálta (meánoideachas íochtarach agus/nó meánoideachas sinsearach) nuair atá sé éigeantach dóibh cheana féin staidéar a dhéanamh ar dhá theanga iasachta. I bhformhór na gcásanna, is féidir le daltaí teanga iasachta a ghlacadh mar ábhar roghnach. San Fhionlainn, áfach, ní mór do gach scoil dhá theanga iasachta a chur ar fáil mar ábhair roghnacha chomh maith leo siúd a fhoghlaimíonn gach dalta mar ábhair éigeantacha.

Thug dhá thír isteach le déanaí athchóirithe a bhaineann le teangacha iasachta a cuireadh ar fáil mar cheart. Sa Ghréig, ó 2020/2021 i leith, ní dhéantar an t-ábhar 'teangacha eachtracha' a thairiscint a thuilleadh mar cheart do gach mac léinn den tríú grád d'oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta in éineacht le foghlaim éigeantach teangacha iasachta. Tá nasc idir an t-athchóiriú sin agus méadú ar líon na mblianta ar lena linn nach mór do gach mac léinn staidéar a dhéanamh ar dhá theanga iasachta (féach Figiúr B3), a tugadh isteach in 2020/2021. Sa Laitvia, ó tugadh isteach an curaclam nua d'oideachas meánscoile uachtaraí in 2020, bhí ar gach scoil tríú teanga iasachta a thairiscint mar theanga iasachta sna trí bliana den oideachas sin.

In go leor tíortha, níl soláthar teangacha iasachta teoranta do theangacha iasachta mar ábhair éigeantacha nó mar ábhair roghnacha nach mór do gach scoil a thairiscint. Go deimhin, i líon mór tíortha tá roinnt neamhspleáchais ag scoileanna a ligeann dóibh teagasc teangacha iasachta breise a thairiscint. Is féidir an teagasc seo a bheith mar chuid de roghanna sonracha arna roghnú ag scoileanna aonair. Mar sin féin, ní áirítear sa roinn seo forálacha curaclaim atá deartha ar leibhéal na scoile agus tionscnaimh a sheoltar ar an leibhéal áitiúil, ina ndírítear ar chaighdeán ardleibhéil lena sainítear an soláthar íosta teanga iasachta do gach dalta. Tá sonraí breise i gCaibidil C, toisc go dtugann sé eolas faoi rátaí rannpháirtíochta teanga na mac léinn bunscoile agus meánscoile.

I BHFORMHÓR NA DTÍORTHA, BEIDH MIC LÉINN TRÉIDLIACHTA A D'FHOGHLAIM TEANGA IASACHTA AR FEADH AN LÍON CÉANNA BLIANTA MAR A BPIARAÍ SAN OIDEACHAS GINEARÁLTA.

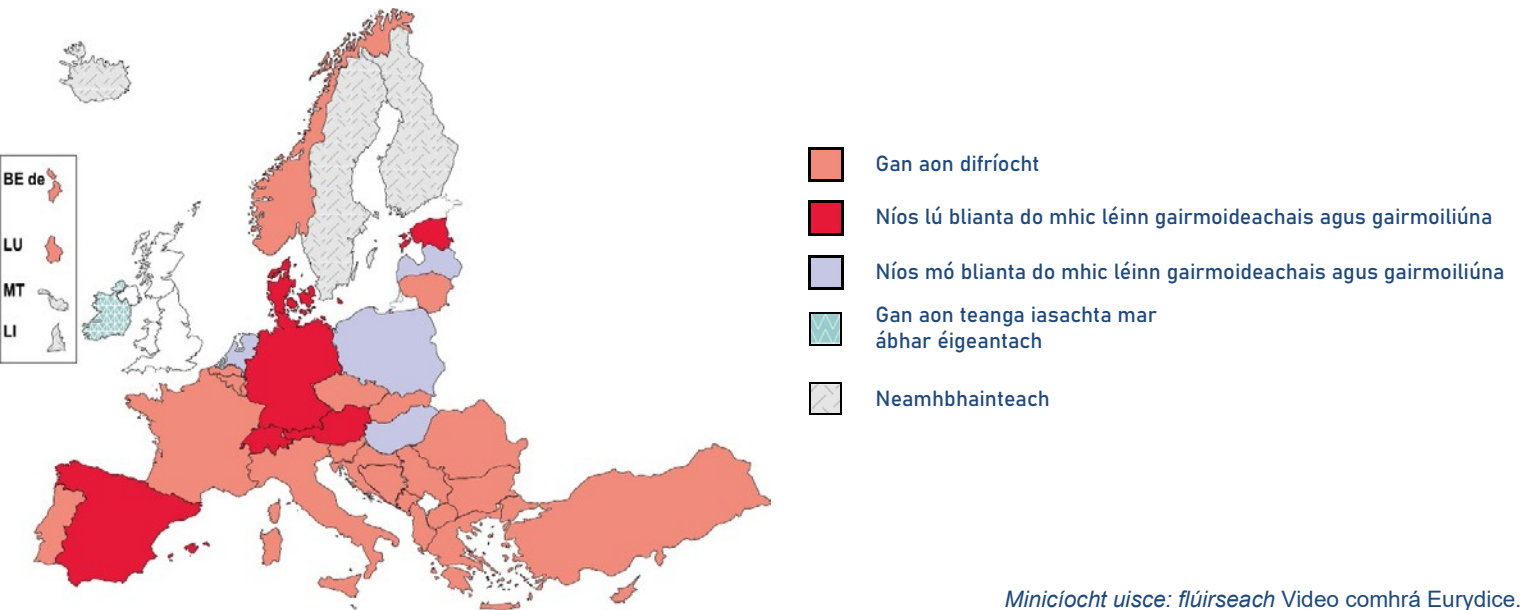
Díríonn na ceithre tháscaire roimhe seo ar sholáthar teangacha iasachta san oideachas ginearálta. I bhFíor B5 déantar comparáid idir tairiscint na chéad teanga iasachta mar ábhar éigeantach san oideachas ginearálta agus sa ghairmoideachas agus sa ghairmoiliúint. Go sonrach, scrúdaíonn sé líon na mblianta ina gcaitheann mic léinn gairmoideachais agus meánscoile foghlaim teanga iasachta mar³⁴ábhar éigeantach. Chun críocha inchoimparáideachta, ní chuirfear san áireamh ach conairí gairmoideachais agus gairmoiliúna lena dtugtar rochtain ar an oideachas treasach.

I bhformhór mór na dtíortha Eorpacha (21 as 31), ní mór do gach mac léinn gairmoideachais agus meánscoile teanga iasachta a fhoghlaim don líon céanna blianta faoi dheireadh a gcuid staidéir. Mar sin féin, i gcásanna áirithe (sé thír) beidh ar a laghad roinnt mac léinn gairmoideachais agus gairmoiliúna tar éis teanga iasachta a fhoghlaim ar feadh níos lú blianta faoi dheireadh an mheánoideachais. Sa Danmhairg, sa Ghearmáin, sa Spáinn agus san Eilvéis níl sé éigeantach do gach mac léinn VET teanga iasachta a fhoghlaim; braitheann sé sin ar an gclár oideachais agus oiliúna a leanann. Mar thoradh air sin, ní bhaineann an ceanglas atá ar gach mac léinn teanga iasachta a fhoghlaim ach le mic léinn sula dtosaíonn siad ar a gclár gairmoideachais agus gairmoiliúna, i.e., sula mbíonn siad 15 nó 16 bliana d'aois ag brath ar an tír. San Eastóin, tá foghlaim teangacha iasachta éigeantach do gach mac léinn le linn na chéad bhliana de staidéar gairmoideachais agus gairmoiliúna, agus san oideachas ginearálta tá sé éigeantach go dtí deireadh an mheánleibhéil shinsearaigh. Ar deireadh, san Ostair, is ionann an fad ama is giorra don chlár gairmoideachais agus gairmoiliúna (bliain níos lú) san oideachas meánscoile uachtaraí agus an difríocht.

I gcodarsnacht leis sin, tá cláir VET níos faide sa Laitvia, san Ungáir, san Ísiltír agus sa Pholainn, mar sin déanann mic léinn gairmoideachais agus gairmoiliúna staidéar ar theanga amháin ar feadh bliana níos faide ná a macasamhla san oideachas ginearálta.

---

34 Is é líon na mblianta a bhreithnítear do mhic léinn gairmoideachais agus gairmoiliúna an tréimhse iomlán nach mór do gach mac léinn gairmoideachais agus gairmoiliúna staidéar a dhéanamh ar theanga iasachta (ar a laghad), lena n-áirítear le linn dóibh a bheith rannpháirteach in oideachas réamh-bhunscoile, bunscoile agus meánscoile íochtaraí.

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 9 Figiúr B5: An difríocht idir mic léinn oideachais ghinearálta agus mic léinn VET i líon na mblianta a caitheadh ag foghlaim teanga iasachta mar ábhar éigeantach, 2021/2022

Nótaí míniúcháin

I bhfianaise chastacht an ghairmoideachais agus na gairmoiliúna agus an lín mhóir conairí i dtíortha áirithe, ní dhéantar ach cláir lena dtugtar rochtain dhíreach ar oideachas treasach (i.e. ISCED-P 354) a mheas sa táscaire seo. Ina theannta sin, sa réimse sainithe seo, tá faisnéis bunaithe ar na cláir is ionadaíche, cé is moite díobh siúd a sholáthraítear in institiúidí atá tiomanta d'earnálacha an-sonracha (e.g. na mínealaíona agus na taibhealaíona). Cláir oideachais d'aosaigh, riachtanais speisialta cláir oideachais nó cúrsaí le líon an-íseal mac léinn eisiata freisin. Sa chomhthéacs sin, nuair a bhíonn fad difriúil ag cláir ghairmiúla, meastar go léiríonn an tréimhse is giorra an aois dheireanach. Chun tuilleadh sonraí a fháil faoin aicmiú ISCED, féach ISCED 2011 (UNESCO UIS, 2012).

Baineann an figiúr seo go príomha le teangacha a bhfuil cur síos orthu mar “eachtrannach” (nó “nua-aimseartha”) sa churaclam. Ní áirítear teangacha réigiúnacha agus/nó mionlaigh (Figiúr B9) agus teangacha clasaiceacha (Figiúr B10) ach amháin nuair a ainmníonn an curaclam iad mar roghanna malartacha ar theangacha iasachta.

Chun tuilleadh eolais a fháil faoi theanga iasachta a fhoghlaim mar ábhar éigeantach san oideachas ginearálta, féach Figiúirí B1 agus B2.

Níl aon teanga iasachta éigeantach: níl aon oibleagáid ar gach dalta teanga iasachta a fhoghlaim.

Tá an t-eolas bunaithe ar an gcuraclam nó ar threoidhoiciméid eile arna n-eisiúint ag údaráis oideachais ardleibhéil.

Le haghaidh na sainmhínte ar “curriculum”, “teanga eachtrach”, “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, “teanga mar ábhar éigeantach”, “doiciméid stiúrtha” agus “údaráis oideachais ardleibhéil”, féach an ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonracha le tír faoi leith

An Bheilg (BE de), an Chróit agus an Ísiltír: tá difríochtaí idir fad na gclár gairmiúil agus is é an figiúr is giorra.

Málta, an tSualainn agus an Íoslainn: níl aon chonairí VET laistigh den táscaire.

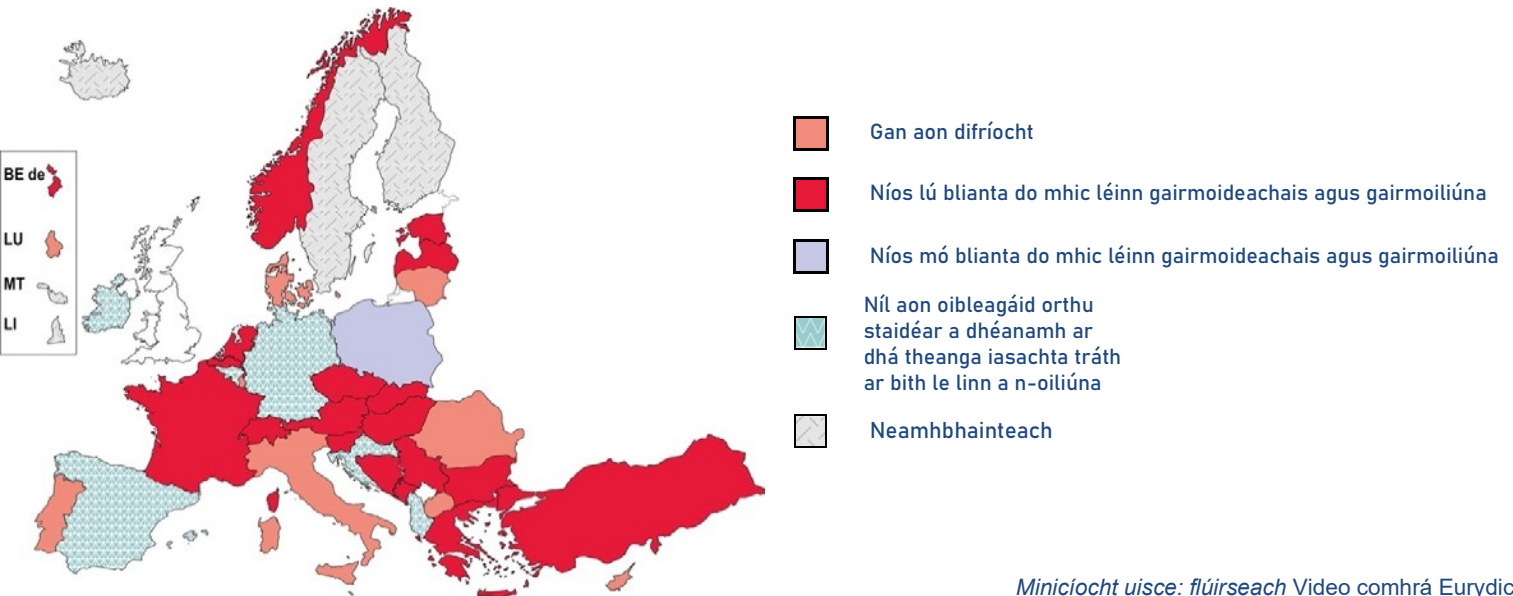
An Fhionlainn: tar éis athchóiriú a tugadh isteach in 2018, ní dhéantar rialáil lárnach ar fhad an teagaisc teangacha iasachta do mhic léinn gairmoideachais agus gairmoiliúna. Athraíonn sé de réir na riachtanas a bhaineann leis an gcáilíocht atá i gceist, le foghlaim an scoláire roimhe seo agus le plean forbartha scileanna pearsanta an scoláire. Tá dhá theanga iasachta ar cheann de na riachtanais inniúlachta a bhaineann le gach cáilíocht.

Lichtinstéin: tá an chuid scoile de chlár VET ar fáil san Eilvéis.

I BHFORMHÓR NA DTÍORTHA, BEIDH NÍOS LÚ BLIANTA CAITE AG MIC LÉINN TRÉIDLIACHTA AG FOGHLAIM DHÁ THEANGA NÁ A BPIARAÍ SAN OIDEACHAS GINEARÁLTA.

Cé go bhfoghlaímíonn gach mac léinn VET teanga iasachta i bhformhór na dtíortha ar feadh na mblianta céanna lena bpiaraí san oideachas ginearálta (féach Figiúr B5), léiríonn an chomparáid chéanna don dara teanga difríochtaí níos mó idir mic léinn VET agus mic léinn oideachais ghinearálta (Figiúr B6). Tá Figiúr B6 bunaithe ar na riachtanais is ísle ó thaobh foghlaim éigeantach de dhá theanga iasachta do gach mac léinn tríd an iliomad bealaí aonair in VET agus san oideachas ginearálta ⁽³⁵⁾. Tá rátaí rannpháirtíochta na mac léinn i bhfoghlaim teangacha iasachta sa dá chlár oideachais ar fáil i gCaibidil C (féach Figiúr C5).

I 19 córais oideachais, tá difríocht san am a chaitear ag foghlaim dhá theanga iasachta idir an dá chineál clár oideachais ar chostas na mac léinn VET. I bhformhór na gcásanna, tá sé 3 nó 4 bliana. Mar sin féin, tá an difríocht 2 bhliain sa Bhulgáir agus sa Ghréig agus bliain amháin san Ísiltír agus san Iorua.

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 10 Figiúr B6: An difríocht idir mic léinn oideachais ghinearálta agus mic léinn VET i líon na mblianta a caitheadh ag foghlaim dhá theanga iasachta go comhuaineach mar ábhair éigeantacha, 2021/2022

Nótaí míniúcháin

Féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr B5.

Chun tuilleadh eolais a fháil faoi dhá theanga iasachta a fhoghlaim mar ábhair éigeantacha san oideachas ginearálta, féach Figiúirí B1 agus B3.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

Málta, an tSualainn agus an Íoslainn: níl aon chonair VET faoin táscaire seo.

An Fhionlainn: tar éis athchóiriú a tugadh isteach in 2018, ní dhéantar rialáil lárnach ar fhad an teagaisc teangacha iasachta do mhic léinn gairmoideachais agus gairmoiliúna. Athraíonn sé de réir na riachtanais a bhaineann leis an gcáilíocht atá i gceist, le foghlaim an scoláire roimhe seo agus le plean forbartha scileanna pearsanta an scoláire. Tá dhá theanga iasachta ar cheann de na riachtanais inniúlachta a bhaineann le gach cáilíocht.

Lichtinstéin: tá an chuid scoile de chlár VET ar fáil san Eilvéis.

I bhformhór na gcórais oideachais a bhfuil riachtanais níos ísle acu do VET (pobail Gearmáinise agus Pléimeannaise na Beilge), an tSeicia, an Eastóin, an Ghréig, an Fhrainc, an Laitvia, an Ísiltír, an Bhoisnia

35 Chun críocha inchomparáideachta, ní chuirfear san áireamh ach conairí gairmoideachais agus gairmoiliúna lena dtugtar rochtain ar an oideachas treasach. Is é líon na mblianta a bhfuiltear ag súil leo do mhic léinn gairmoideachais agus gairmoiliúna an tréimhse iomlán ina gcaithfidh gach mac léinn gairmoideachais agus gairmoiliúna staidéar a dhéanamh (ar a laghad) ar dhá theanga iasachta, lena n-áirítear le linn dóibh a bheith ag freastal ar bhunoideachas agus ar mheánoideachas íochtarach.

agus an Heirseagaivéin, an Eilvéis, Montainéagró agus an tSeirbia, tosaíonn mic léinn VET ag foghlaim dara teanga iasachta mar ábhar éigeantach roimh oideachas meánscoile uachtaraí, nuair a bhíonn oideachas bunúsach fós coitianta do chách. In oideachas meánscoile uachtaraí, níl an fhoghlaim seo éigeantach a thuilleadh do gach mac léinn gairmoideachais agus gairmoiliúna (cé go bhféadfadh cuid acu leanúint ar aghaidh ag foghlaim dhá theanga iasachta), cé go bhfuil sé éigeantach i gcónaí dóibh siúd atá ag freastal ar oideachas ginearálta. San Ungáir, san Ostair, sa tSlóivéin, sa tSlóvaic, san Iorua agus in Túrkiye, níl feidhm ag an dara teanga iasachta mar ábhar éigeantach ach amháin maidir le mic léinn uile an mheánleibhéil ghinearálta shinsearaigh. Ar deireadh, déanann gach mac léinn VET staidéar sa Bhulgáir ar dhá theanga iasachta éigeantacha ar feadh 2 bhliain, agus tá siad éigeantach dá gcomhghleacaithe san oideachas ginearálta ar feadh 4 bliana, go dtí deireadh an mheánoideachais shinsearaigh.

In ocht dtír (an Danmhairg, an Iodáil, an Chipir, an Liotuáin, Lucsamburg, an Phortaingéil, an Rómáin agus an Mhacadóin Thuaidh) níl aon difríocht idir an dá chineál cláir oideachais. Is é sin le rá, ciallaíonn sé sin go mbeidh dhá theanga foghlamtha ag mic léinn ag an am céanna ar feadh na mblianta céanna faoi dheireadh na meánscolaíochta gairmoideachais agus gairmoiliúna agus an oideachais ghinearálta.

Ar deireadh, i gComhphobal Fraincise na Beilge, na Gearmáine, na hÉireann, na Spáinne, na Cróite agus na hAlbáine níl aon oibleagáid ar gach dalta staidéar a dhéanamh ar dhá theanga san oideachas bunúsach ná san oideachas meánscoile uachtaraí.

Sa Pholainn, míníonn fad níos faide na gclár gairmoideachais agus gairmoiliúna an bhliain bhreise a chaith mic léinn gairmoideachais agus gairmoiliúna ar fhoghlaim teangacha.

ROINN II — ÉAGSÚLACHT NA DTEANGACHA ATÁ AR FÁIL

Dhírigh an roinn roimhe seo ar líon na dteangacha iasachta éigeantacha do gach mac léinn agus ar an tréimhse nach mór do mhic léinn teangacha iasachta a fhoghlaim lena linn. Dírítear sa roinn seo ar theangacha ar leith a mhúintear i scoileanna san Eoraip.

Tosaíonn an roinn trí scrúdú a dhéanamh ar na teangacha éigeantacha do gach dalta le linn scoilbhliain amháin ar a laghad (féach Figiúr B7). Téann sé ar aghaidh ansin chun plé a dhéanamh ar na teangacha iasachta nach mór do gach scoil a chur ar fáil agus ar na teangacha sin ar féidir le scoileanna iad a roghnú uathu agus iad ag cruthú a gcuraclam teanga iasachta (féach Figiúr B8). Scrúdaíonn an t-alt ansin na teangacha a mheasann na curaclaim uaireanta roghanna eile ar theangacha iasachta, i.e. teangacha réigiúnacha agus mionlaigh, agus teangacha clasaiceacha (féach Figiúirí B9 agus B10). Réimse eile imscrúdaithe is ea teagasc teanga baile a sholáthar (i.e. teangacha a labhraíonn daltaí sa bhaile) do dhaltaí ó chúlra imirceach (féach Figiúr B11). Ar deireadh, déantar an creat do theangacha sonracha a mhúintear i scoileanna a chomhlánú le forléargas ar na teangacha a úsáidtear chun ábhar agus foghlaim chomhtháite teangacha a chur ar fáil, i.e. foghlaim a sholáthar ina n-úsáidtear teanga eile seachas teanga an oideachais chun ábhair éagsúla a mhúineadh (féach Figiúr B12).

Tá na táscairí go léir sa roinn seo bunaithe ar shonraí a bhailítear trí líonra Eurydice. Dá bhrí sin, clúdaíonn siad 39 gcóras oideachais i 37³⁶ dtír.

SONRAÍTEAR TEANGA IASACHTA ÉIGEANTACH DO CHÁCH I MBREIS AGUS LEATH DE CHÓRAIS OIDEACHAIS UILE NA HEORPA: AN CHUID IS MÓ DEN AM A BHFUIL SÉ BÉARLA.

Tá sé éigeantach teanga iasachta a fhoghlaim i mbeagnach gach tír Eorpach (féach Caibidil B, Roinn I). Scrúdaíonn Fíor B7 an sainíonn údaráis oideachais ardleibhéil teanga iasachta ar leith (nó teangacha iasachta sonracha) nach mór do gach dalta staidéar a dhéanamh ar feadh scoilbhliain amháin ar a laghad. Dírítear ar dhaltaí bunscoile agus meánscoile íochtaráí.

Mar a léiríonn an figiúr, i níos mó ná leath de na córais oideachais a scrúdaíodh (22 as 39 córas oideachais) ní mór do gach mac léinn staidéar a dhéanamh ar theanga iasachta ar leith (nó teangacha iasachta sonracha). I gcórais eile, is féidir le daltaí nó scoileanna an teanga nó na teangacha a ndéantar staidéar orthu a roghnú. Is minic a threoraíonn údaráis oideachais ardleibhéil an rogha sin trí theangacha éagsúla a shainiú nach mór do scoileanna agus/nó do dhaltaí a roghnú astu (féach Figiúr B8).

I bhformhór na gcóras oideachais a bhfuil teangacha éigeantacha ar leith acu, ní shainíonn doiciméid oifigiúla ach teanga éigeantach amháin do chách. Déantar dhá theanga iasachta shonracha atá éigeantach do chách a shainiú i bPobal na Beilge, na Cipire, na hEilvéise agus na hÍoslainne ina labhraítear Gearmáinis agus Pléimeannach. Tá trí theanga iasachta ar leith i Lucsamburg.

Tá an Béarla éigeantach i mbeagnach gach córas oideachais a shainíonn teanga iasachta éigeantach ar leith: 21 as 22 chóras oideachais (ach amháin an Fhionlainn). Sa chuid is mó de na córais sin (15 chóras), is é an Béarla an t-aon teanga iasachta éigeantach atá sonraithe.

Tá teangacha eile seachas an Béarla éigeantach do gach dalta i dtíortha áirithe amháin.

Tá an Fhraincis éigeantach do gach mac léinn i bpobail labhartha na Gearmáine agus na bPléimeannach sa Bheilg, sa Chipir, i Lucsamburg agus i gcantúin áirithe san Eilvéis. I bpobail na Beilge agus i Lucsamburg araon, is í an Fhraincis an chéad teanga iasachta nach mór do gach mac léinn staidéar a dhéanamh uirthi. Sa Chipir, is í an dara teanga iasachta éigeantach í, tar éis an Bhéarla. San Eilvéis, athraíonn an t-ordú: sna cantúin a shainmhíneann an Fhraincis mar theanga iasachta éigeantach, is í an chéad teanga í uaireanta agus is í an dara teanga éigeantach í uaireanta (féach na nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith i bhFíor B7 chun sonraí a fháil). Is fiú a lua go bhfuil an Fhraincis éigeantach go háirithe i dtíortha ina bhfuil sí ar cheann de theangacha oifigiúla an stáit (na tíortha sin go léir seachas an Chipir; Féach Figiúr A1).

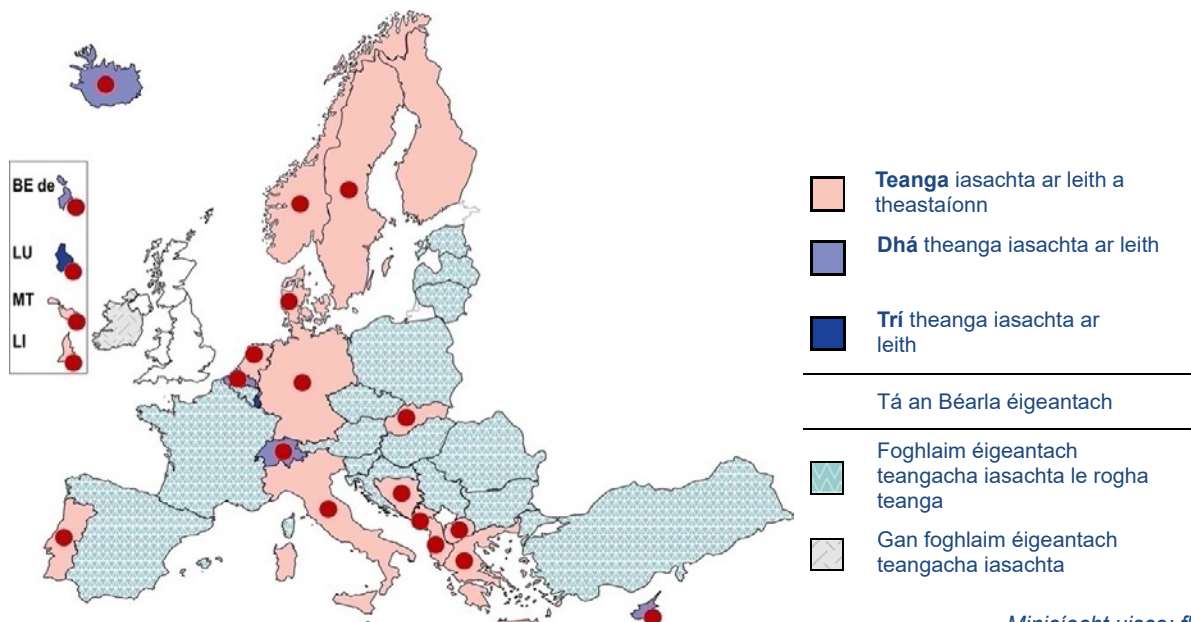
---

36 Chun faisnéis mhionsonraithe a fháil faoi chuimsiú náisiúnta na tuarascála seo, féach an réamhrá a ghabhann leis an tuarascáil.

Ar an gcaoi chéanna, tá an Ghearmáinis éigeantach i dtíortha ina bhfuil sí ar cheann de na teangacha stáit, i.e. i Lucsamburg agus i gcantúin nach labhraítear Gearmáinis iontu san Eilvéis.

An Fhionlainn agus an Íoslainn a shonrú roinnt teangacha Nordacha mar éigeantach do gach dalta. San Fhionlainn, tá an dara teanga stáit (Sualainnis nó Fionlainnis, ag brath ar phríomhtheanga na scoile) éigeantach. San Íoslainn, in éineacht leis an mBéarla, tá an Danmhairgis éigeantach (is féidir leis an Ioruais nó an tSualainnis teacht ina ionad faoi chúinsí áirithe).

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 11 Figiúr B7: Teangacha iasachta éigeantacha sonracha do gach mac léinn sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas íochtarach (ISCED 1–2), 2021/2022

Nótaí míniúcháin

Léirítear san fhigiúr cé acu a shonraítear nó nach sonraítear sa churaclam nó i ndoiciméid treorach eile arna n-eisiúint ag na húdaráis ardleibhéil (oideachas) na teangacha iasachta éigeantacha nach mór do gach dalta bunscoile agus/nó meánscoile íochtaracha a fhoghlaim le linn scoilbhliain amháin ar a laghad. Sa chás sin, léirítear líon na dteangacha éigeantacha. Nuair a bhaineann sé le sonraí maidir leis na teangacha iasachta atá éigeantach do chách, ní thaispeántar ach Béarla. Sonraítear teangacha eile seachas an Béarla sa téacs gaolmhar.

Le haghaidh na sainmhínte ar “curriculum”, “teanga eachtrach”, “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, “teanga mar ábhar éigeantach”, “doiciméid stiúrtha” agus “údarás ardleibhéil (oideachas)”, féach an ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonracha le tír faoi leith

An Bheilg (BE fr): is iad Réigiún na Bruiséile agus na bardais Vallúnacha ar a dtugtar “Teanga na Teorann” (Comines-Warneton, Mouscron, Flobecq agus Enghien) amháin a bhfuil teanga éigeantach acu, an Ollainnis. I gcodanna eile de Chomhphobal Fraincise na Beilge, níl aon teanga iasachta ar leith éigeantach do gach dalta.

An Bheilg (BE de): Is í an Fhraincis an chéad teanga iasachta. Ach amháin i scoileanna ina bhfuil Fraincis Is é an teanga teagaisc Gearmáinis an chéad teanga iasachta. Ní shainmhínítear an Béarla i ndoiciméid ardleibhéil mar theanga iasachta éigeantach. Mar sin féin, i gcleachtas, éilíonn gach meánscoil ghinearálta ar dhaltai Béarla a fhoghlaim. Dá bhrí sin, tagraíonn an figiúr do dhá theanga iasachta éigeantacha shonracha agus aithnítear go bhfuil an Béarla éigeantach.

An Ghearmáin: i naoi Länder, tá an Béarla éigeantach mar an chéad teanga iasachta. Tá an Fhraincis éigeantach i Saarland.

Éire: ní mór do gach dalta staidéar a dhéanamh ar an dá theanga stáit: Béarla agus Gaeilge. Mar sin féin, níl aon cheann acu san áireamh mar theanga iasachta ag an gcuraclam.

An Spáinn: Is teanga éigeantach ar leith é an Béarla i líon beag pobal uathrialach (e.g. Valencia, Rioja agus Castilla-La Mancha).

An Fhionlainn: Tá Sualainnis éigeantach i scoileanna ina bhfuil an Fhionlainnis an teanga scolaíochta, agus tá Fionlainnis éigeantach i scoileanna ina bhfuil an tSualainnis an teanga oideachais.

An Bhoisnia agus an Heirseagaivéin: Bhí an cur chuige maidir le bailiú sonraí éagsúil ó thíortha eile. Tá faisnéis 2021/2022 bunaithe ar shuirbhé ar rialacháin chantúin. I bhformhór na gcantún, tá an Béarla éigeantach.

AnEilvéis: tá dhá theanga iasachta éigeantach do mhic léinn. I measc na dteangacha éigeantacha a shonraítear tá gach teanga stáit (Fraincis, Gearmáinis, Iodáilis agus Rómánsach) agus Béarla. Braitheann an t-ordú ar an gcantún. De ghnáth, sonraítear teanga náisiúnta mar an chéad teanga iasachta éigeantach agus sonraítear gurb é an Béarla an dara teanga iasachta nó an Béarla mar an chéad teanga iasachta éigeantach agus teanga náisiúnta mar an dara teanga. Go sonrach, i bhformhór na gcantún ina labhraítear Gearmáinis is é an Béarla an chéad teanga éigeantach iasachta agus is í an Fhraincis an dara ceann (i gcantúin áirithe, déantar an t-ordú a aisiompú). Sna cantúin ina labhraítear Fraincis, is í an Ghearmáinis an chéad teanga iasachta agus is é an Béarla an dara teanga. I gcantún na hIodáile, is í an Fhraincis an chéad teanga éigeantach iasachta agus is í an Ghearmáinis an dara teanga.

Léiríonn an anailís ar fhorbairt fhoghlaim éigeantach teangacha iasachta le himeacht ama go bhfuil beartais teanga éigeantacha cobhsaí san Eoraip. Mar sin féin, tharla roinnt athruithe le blianta beaga anuas. San Aontas Eorpach, ghlac Lucsamburg athchóiriú in 2017 lena cuireadh oideachas luath-óige ar fáil don Fhraincis ó bhí 3 bliana d'aois ann. Ciallaíonn sé seo go bhfoghlaimíonn leanaí Fraincis anois sula dtosaíonn siad ag foghlaim na Gearmáine, a thosaíonn nuair a bhíonn siad 6 bliana d'aois (roimh an athchóiriú, ba í an Ghearmáinis an chéad teanga éigeantach, agus an Fhraincis ina dhiaidh sin). Mar a tharla roimh an athchóiriú, is é an Béarla an tríú teanga nach mór do gach dalta i Lucsamburg a fhoghlaim. Lasmuigh den Aontas Eorpach, i Montainéagró, thug athchóiriú 2017 an Béarla isteach mar theanga iasachta éigeantach do gach mac léinn sa chéad ghrád den bhunoideachas. I bhfianaise na tréimhse níos faide atá mapáilte i roinnt eagrán den tuarascáil seo (a chlúdaíonn fiche bliain anuas), tá roinnt tíortha eile (e.g. an Iodáil, an Phortaingéil agus an tSlóvaic) tar éis athchóirithe a chur i bhfeidhm lena dtugtar an Béarla isteach mar ábhar éigeantach (le haghaidh sonraí, féach an Coimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice, 2017, lch. 44).

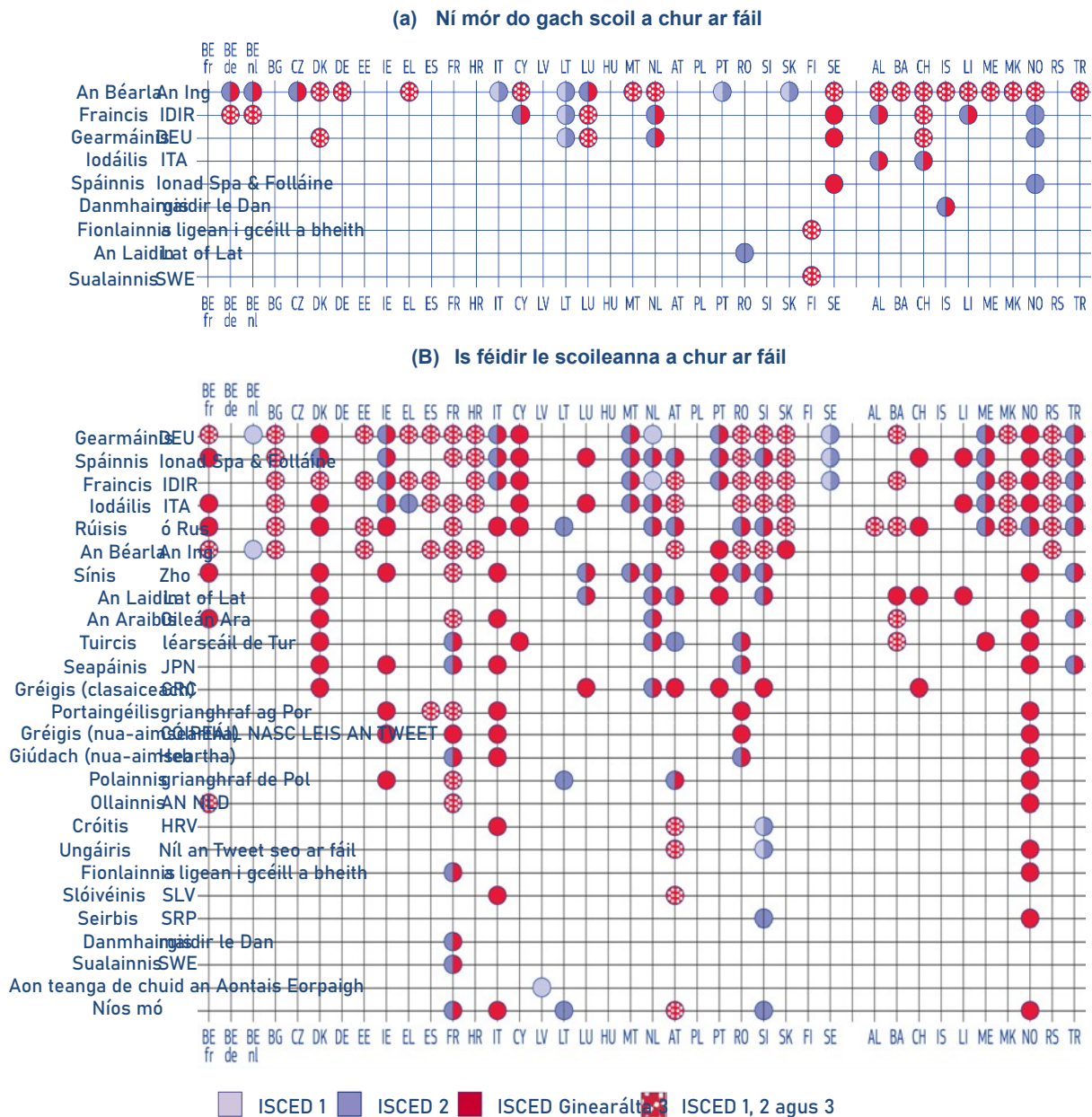
Is féidir an t-eolas ar na teangacha a shainíonn na treoidhoiciméid mar dhoiciméid éigeantacha a fhorlíonadh le sonraí maidir le cion iarbhrí na mac léinn atá ag déanamh staidéir ar theangacha éagsúla. Tá na sonraí sin ar fáil i gCaibidil C, Roinn II.

I MBEAGNACH AON TRIAN DE NA CÓRAIS OIDEACHAIS, SONRAÍTEAR I NDOICIMÉID TREORACH ARDLEIBHÉIL DHÁ THEANGA IASACHTA AR A LAGHAD NACH MÓR DO GACH SCOIL A CHUR AR FÁIL.

Braitheann na teangacha iasachta a fhoghlaimíonn daltaí (féach Caibidil C, Roinn II) ar an socrú teanga dá bhforáiltear sa churaclam. Léirítear i bhFíor B8 na teangacha iasachta sonracha a chuirtear ar fáil i scoileanna bunaithe ar dhoiciméid tiomána ardleibhéal. Tá dhá chuid ann: i gCuid (a) léirítear teangacha iasachta ar leith atá le soláthar ag gach scoil; léiríonn Cuid (b) na teangacha iasachta a fhéadfaidh scoileanna a roghnú a chur ar fáil do mhic léinn.

I mbeagnach gach tír, sonraítear i ndoiciméid treorach ardleibhéal na teangacha iasachta nach mór do scoileanna a chur ar fáil nó ar féidir leo leibhéal amháin oideachais ar a laghad a chur ar fáil (nó an dá cheann). Ina theannta sin, féadfaidh siad ligean do scoileanna nó spreagadh a thabhairt do scoileanna teangacha eile seachas na teangacha a shonraítear a thairiscint. I gcásanna áirithe, tagraíonn na doiciméid bhainistíochta go sainráite do neamhspleáchas scoile maidir leis na teangacha is féidir leo a chur ar fáil, ag sonrú na dteangacha is gá dóibh a chur ar fáil (i bPobal labhartha Gearmáinis na Beilge agus na Fionlainne). I gcásanna eile, ní sonraítear sna treoidhoiciméid na teangacha is féidir le scoileanna a sholáthar nó na teangacha is gá dóibh a chur ar fáil, rud a thugann neamhspleáchas iomlán do na scoileanna cinneadh a dhéanamh ina leith (san Ungáir agus sa Pholainn).

I bhformhór na dtíortha, sonraítear i ndoiciméid treorach ardleibhéal teanga iasachta amháin nó níos mó nach mór do gach scoil a chur ar fáil. I bhformhór na gcásanna, is iad an Béarla agus an Fhraincis agus/nó an Ghearmáinis na teangacha sin. Nuair a shonraítear teangacha eile, is minic gur teangacha oifigiúla stáit iad (Fionlainnis/Sualainnis san Fhionlainn agus san Iodáilis san Eilvéis) nó teanga de chuid tíre comharsanaí (Iodálach san Albáin). In a lán cásanna, go háirithe ag leibhéal an bhunoideachais, tá sé éigeantach do mhic léinn na teangacha iasachta sonraithe a fhoghlaim (féach Figiúr B7). Ina theannta sin, léiríonn figiúr B8 go bhfuil méadú tagtha ar líon na dteangacha iasachta atá sonraithe ag leibhéal tánaisteach. Sa tSualainn, san Eilvéis agus san Iorua, ba cheart ceithre theanga iasachta sonracha a chur ar fáil i ngach scoil ina bhfuil oideachas meánscoile uachtaraí íochtair agus/nó ginearálta, ag brath ar an tír.

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figióir 12 Figióir B8: Teangacha iasachta a shonraítear i ndoiciméid na bainistíochta sinsearaí don bhunoideachas agus don mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2021/2022

Nótaí míniúcháin

Léiríonn an figiúr seo teangacha iasachta ar leith a chuirtear ar fáil i scoileanna bunaithe ar an gcuraclam nó ar threordhoiciméid eile arna n-eisiúint ag údarás oideachais ardleibhéil. Cuirtear in iúl i gCuid (a) na teangacha iasachta atá le soláthar ag gach scoil; taispeánann Cuid (b) na teangacha iasachta a fhéadfaidh scoileanna a roghnú a chur ar fáil. I gcásanna áirithe, tugtar údarás do scoileanna nó spreagtar iad chun teangacha breise a thairiscint dóibh siúd atá sonraithe.

I gcás ceann amháin nó níos mó de na leibhéil oideachais, ní féidir na teangacha iasachta nach mór do scoileanna a chur ar fáil nó is féidir leo a chur ar fáil a shonrú sna doiciméid ardleibhéil curaclaim nó bainistíochta. I gcásanna áirithe, féadfaidh siad tagairt a dhéanamh go sainráite do neamhspleáchas na scoile sa réimse seo.

Ní shonraítear san fhiúir sin ná sna nótaí tírshonracha sin cé acu ar cheart nó nár cheart na teangacha a luaitear a chur ar fáil mar chéad, dara nó tríú teanga.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Ní chuirtearteangacha clasaiceacha (i.e. Gréigis chlasaiceach agus Laidin) san áireamh ach amháin nuair a ainmníonn an curaclam ardleibhéil nó treoirdhoiciméid iad mar mhalairt ar theangacha iasachta.

I ngach cuid den fhiigiúr, liostaítear teangacha in ord íslitheach de réir líon na gcóras oideachais a chuireann san áireamh iad ina gcuraclam nó ina ndoiciméid tiomána ardleibhéil. Ní chuireann an rangú san áireamh na leibhéil oideachais dá moltar/a iarrtar soláthar teangacha iasachta. Má liostaítear níos mó ná teanga amháin sa líon céanna córas oideachais, sórtáiltear iad in ord aibíte de réir a gcód ISO 639-3 (féach <http://www.sil.org/iso639-3/>, an rochtain dheireanach: 13 Iúil 2022).

Taispeántar teangacha oifigiúla an Aontais nuair a chuirtear ar fáil iad in dhá chóras oideachais ar a laghad; cuirtear gach teanga eile in iúl nuair a chuirtear ar fáil iad i dtír chóras oideachais ar a laghad. Déantar na teangacha uile nach dtaispeántar a mharcáil mar “eile” san fhiigiúr agus sonraítear iad sna nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith.

Le haghaidh na sainmhínte ar “curriculum”, “teanga eachtrach”, “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)” agus “doiciméid stiúrtha”, féach an ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Bheilg (BE fr): i Réigiún na Bruiséile agus i mbardais na Vallúine a bhfuil stádas teanga speisialta acu in éineacht le Pobal Pléimeannach na Beilge, ní mór do gach scoil Ollainnis a chur ar fáil sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas ginearálta. I mbardais na Vallúine a bhfuil stádas teanga speisialta acu taobh le pobal labhartha na Gearmáinise, ní mór do scoileanna Gearmáinis sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas ginearálta a chur ar fáil. Ó mhí Mheán Fómhair 2022 ar aghaidh, is féidir teanga chomharthaíochta (Fraincis) a thairiscint san oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta.

An Ghearmáin: i naoi Länder, ní mór do gach scoil Béarla a chur ar fáil. Ní mór do gach scoil Fraincis a chur ar fáil i Saarland.

An Fhrainc: I measc na dteangacha eile tá an Airméinis, an Chambóidis agus an Bhascais réigiúnach, an Bhriotáinis, an Chatalóinis, an Chúrsa, an Creole, Melanesian, Occitan agus teangacha na Tamaise sa mheánoideachas ginearálta. Is féidir teangacha réigiúnacha Alsace agus teangacha réigiúnacha Moselle a thairiscint san oideachas meánscoile íochtaraí, teanga réigiúnach na Cóiré, Vítneamais agus Gallen. Go ginearálta, is féidir teangacha réigiúnacha meánscoile uachtaraí, Ioruais, Peirsis, Tamil, agus Vailísis agus Futunian a thairiscint.

An Iodáil: I measc na dteangacha eile tá Albáinis agus Seirbis/Cróitis, a mheastar a bheith Serb-Cróitis.

An Liotuáin: I measc na dteangacha “Eile” tá Laitvis.

An Ísiltír: ní mór do gach scoil sa Fhreaslann Frisian a thairiscint.

An Ostair: I measc na dteangacha eile tá an tSeicis, an tSeicis, an tSlóvaicis agus an Bhoisniaigh/an Chróitis/an tSeirbis a mhúintear mar theanga.

An tSlóivéin: I measc na dteangacha “Eile” tá teanga chomharthaíochta na Macadóine agus (Slóivéinis) san oideachas meánscoile íochtaraí.

An Fhionlainn: Ní mór Sualainnis a chur ar fáil i scoileanna inarb í an Fhionlainnis an teanga oideachais agus ní mór Fionlainnis a chur ar fáil i scoileanna ina bhfuil an tSualainnis mar theanga oideachais.

An Bhoisnia agus an Heirseagaivéin: is féidir leis na scoileanna i gcantún Sairéavó rogha a dhéanamh Araibis agus Tuircis a chur ar fáil.

An Eilvéis: ní hionann na teangacha iasachta a chuirfear ar fáil de réir na réigiún teanga agus na gcantún: Ní mór do chantúin labhartha na Fraincise an Ghearmáinis agus an Béarla a chur ar fáil, ní mór do chantúin Ghaeilge na Gearmáinise an Fhraincis agus an Béarla a chur ar fáil, agus ní mór do chantóin ina labhraítear an Iodáilis an Ghearmáinis, an Fhraincis agus an Béarla a chur ar fáil sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas ginearálta. Ní mór an Iodáilis a chur ar fáil in oideachas meánscoile ginearálta i gcantúin na Fraince agus na Gearmáine. Ní mór Rómánsach a chur ar fáil i gcantún Graubünden ina labhraítear an Ghearmáinis.

An Iorua: I measc na dteangacha eile tá Albáinis, Eastóinis, Íoslainnis, Haric, Boisnia, Dari, Filipino, Cantainis, Cóiréis, Coirdis (Sorani), Oromo, Phuineáibí, Peirsis, Somálach, Tamil, Teanga Chomharthaíochta (An Iorua), Téalainnis, Tigrinya, Urdais agus Vítneamais.

Chomh maith leis na teangacha iasachta is gá do scoileanna a chur ar fáil, is minic a luann treoirdhoiciméid ardleibhéil na teangacha iasachta a roghnaíonn scoileanna a chur ar fáil. Chomh maith le Béarla, Fraincis agus Gearmáinis, is iad Spáinnis, Iodáilis agus Rúisis na teangacha iasachta is minice a shonraítear. Ansin tagann Sínis, agus ina dhiaidh sin Laidin, Araibis, Tuircis, Seapáinis, Classic Gréigis agus Portaingéilis. I roinnt tíortha, tá teangacha clasaiceacha (i.e. an Ghréigis chlasaiceach agus an Laidin) i ndoiciméid teorach ardleibhéil mar theangacha iasachta is féidir le scoileanna a chur ar fáil. I bhfocail eile, is roghanna malartacha iad ar theangacha iasachta nua-aimseartha agus is féidir staidéar a dhéanamh orthu ina n-ionad.

Ar deireadh, de réir doiciméad ardbhainistíochta, is féidir le scoileanna i mionlach tíortha líon beag teangacha Eorpacha eile a chur ar fáil.

Mar a bhíodas ag súil leis, líon na dteangacha iasachta sonrath a fhéadfaidh scoileanna a roghnú chun méaduithe a chur ar fáil san oideachas meánscoile ginearálta, go háirithe san oideachas meánscoile uachtaraí i gcoitinne. Nuair a shroicheann mic léinn an leibhéal oideachais seo, is minic a bhíonn orthu staidéar a dhéanamh ar níos mó ná teanga iasachta amháin nó an deis a bheith acu staidéar a dhéanamh ar roinnt teangacha iasachta mar ábhair roghnacha (féach Figiúirí B3 agus B4). Dá bhrí sin, léiríonn soláthar teangacha iasachta sa churaclam na riachtanais do dhaltáí atá leagtha amach sa churaclam.

Tá líon na dteangacha iasachta sonracha is féidir le scoileanna a chur ar fáil an-ard sa Fhrainc agus san Ostair ar gach ceann de na trí leibhéal oideachais. Tá an líon sin thar a bheith ard freisin san oideachas meánscoile íochtaraí agus sa mheánoideachas ginearálta san Ungáir, sa Rómáin agus sa tSlóivéin. I roinnt tíortha, sonraíonn an curaclam líon mór teangacha iasachta gur féidir le scoileanna oideachas meánscoile uachtaraí a sholáthar go ginearálta. Is amhlaidh atá i gcás na Danmhairge, na hÉireann, na hIodáile agus na hIorua.

DÉANANN THART AR LEATH DE THÍORTHA NA HEORPA TEANGACHA RÉIGIÚNACHA NÓ MIONLAIGH A SHONRÚ I NDOICIMÉID OIFIGIÚLA OIDEACHAIS

Ar fud na hEorpa, in éineacht le teangacha oifigiúla an stáit, labhraítear teangacha réigiúnacha nó mionlaigh i gcodanna de chríocha na dtíortha. Cé go bhfuil éagsúlacht mhór idir stádas dlíthiúil agus líon na ndaoine a labhraíonn na teangacha sin, tá méid áirithe neamhchinnteachta ag go leor acu (Gerken, 2022). I bhformhór tíortha na hEorpa, tugtar aitheantas oifigiúil sa reachtaíocht do theanga réigiúnach nó do mhionteanga amháin ar a laghad (féach Figiúr A1) agus cuirtear úsáid na teanga sin chun cinn i réimsí éagsúla den saol poiblí, lena n-áirítear riarachán poiblí, seirbhísí dlí, oideachas, na meáin, cultúr agus an saol eacnamaíoch agus sóisialta.

Díríonn Fíor B9 ar theangacha réigiúnacha nó mionlaigh a chuimsiú san oideachas. Léiríonn sí cé acu atá nó nach bhfuil doiciméid oifigiúla (steiriúla) arna n-eisiúint ag údarais oideachais ardleibhéil — amhail curaclaim náisiúnta nó cláir oideachais, doiciméid náisiúnta mheasúnaithe nó scrúdaithe, nó rialacháin lena gceanglaítear ar scoileanna ceachtanna a chur ar fáil i dteangacha sonracha — ag tagairt do sholáthar teangacha réigiúnacha nó mionlaigh agus, má tá, na teangacha a chumhdaítear a thaispeáint.

Mar is léir ón bhfigiúr, i dtuairim is leath de na córais oideachais a scrúdaíodh, tagraíonn na treoirchoiciméid a eisiúint na húdarais oideachais ardleibhéil go sonracha do sholáthar teangacha réigiúnacha nó mionlaigh áirithe. Tá an líon teangacha a chumhdaítear éagsúil ó theanga amháin nó dhó (an Danmhairg, an Ghréig, an Ísiltír, an tSlóivéin agus an Albáin) go 10 nó níos mó (an Fhrainc, an Chróit, an Iodáil, an Ungáir, an Pholainn, an Rómáin agus an tSeirbia).

I roinnt tíortha, luaitear na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh go léir atá aitheanta go hoifigiúil (féach Figiúr A1), agus na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh sin amháin, go sonracha i dtreoirchoiciméid arna n-eisiúint ag údarais oideachais ardleibhéil. Is amhlaidh atá san Iodáil, san Ungáir, san Ísiltír, sa Pholainn, sa tSlóivéin, san Fhionlainn, sa tSualainn, i Montainéagró agus san Iorua. Sa Pholainn, mar shampla, tá croíchuraclam ag gach teanga réigiúnach nó mionteanga a aithnítear go hoifigiúil agus ní mór do scoileanna oideachas réigiúnach nó oideachas mionlaigh a chur ar fáil má chomhlíontar coinníollacha áirithe (e.g. líon íosta mac léinn a dhéanann iarratas chun staidéar a dhéanamh ar an teanga). San Ísiltír, áit ar mhionteanga aitheanta go hoifigiúil í Frisian, ní mór do gach dalta bunscoile agus meánscoile íochtaraí sa cheantar Frisian staidéar a dhéanamh ar an teanga sin (mar thoradh air sin, ní mór do gach scoil sa réimse seo í a chur ar fáil). Chomh maith le treoracha a chur ar fáil, féadfaidh treoirchoiciméid tagairt a dhéanamh do scrúduithe a sholáthar i dteangacha réigiúnacha nó mionlaigh. Mar shampla, is féidir le daltaí san Ungáir an scrúdú deiridh ar mheánscoil uachtarach (érettségi) a dhéanamh i gceann de na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a aithnítear go hoifigiúil.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

	BEfr	BEde	BEnl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
Níl aon tagairt	•	•	•		•			•	•						•	•		•	
Inis dúinn, le do thoil...ast											•								
Inis dúinn, le do thoil...bet																	•		
An Bhoisnia agus an Heiseagaivéin													•						
An Bhriotáinis												•							
Bulgáiris																			•
Catalóinis											•	•		•					
Bláthanna cumhra: aon cumhráin											•								
Poblacht na Seice													•						
Cúrsa reatha												•							
Cineál gas: leathadh																			
Danmhairgis							•												
Gearmáinis													•	•			•		•
Gréigis														•					•
Basque											•	•							
Oileáin Fharó						•													
Fionlainnis																			
Meänkieli																			
Kven																			
Fraincis														•					
FrancoProvençal												•		•					
Inis dúinn, le do thoil...ry							•												
Bláthanna cumhra: aon cumhráin														•					
An Ghailísis											•								
An Eabhrais				•									•						
Cróitis														•					•
Ungáiris													•						
Aigéadacht ithreach: i dtír neodrach				•															•
Iodáilis													•						
An Ghraonlainn						•													
Karaim																			
Liotuáinis																			
Ladin														•					
Macadóinis													•						
Gearmáinis íseal							•												
Occitan											•	•		•					
Léarscáil de Picard												•							
Polainnis													•				•		•
An Creole												•							
Rómánsacha				•															•
Rómáinis																			•
Rusyn													•						•
Aigéadacht ithreach																			
Rúisis													•				•		
Slóvaicis													•						•
Slóivéinis													•	•					•
Sami																			
Albáinis													•	•					
Inis dúinn, le do thoil...rd														•					
Seirbis													•						•
Tahitian												•							
Tartar																			
Tuircis				•							•								
Úcráinis													•						•
Sorbiano							•												
Yiddish																			
Níos mó												•							•

Figiúr 13 Figiúr B9: Teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a luaitear go sonrach i ndoiciméid bhainistíochta sinsearaí don bhunoideachas agus don mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2021/2022

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
Níl aon tagairt	•				•							•	•	•	•					•
Inis dúinn, le do...																				
Inis dúinn, le do...				•																
An Rhoisnia agus an...																•			•	
An...																				
Bulgáiris						•													•	
Catalóinis																				
Bláthanna cumhra: aon...																				
Poblacht na Seice				•	•														•	
Cineál gas: leathadh...				•																
Danmhairgis				•																
Gearmáinis				•	•	•					•									
Gréigis											•									
Basque																				
Oileáin Fharó																				
Fionlainnis										•									•	
Meánkieli										•										
Kven																				
Fraincis																			•	
FrancoProvençal																				
Inis dúinn, le do...	•																			
Bláthanna cumhra: aon...																				
An...																				
An Eabhrais				•	•															
Cróitis				•		•										•			•	
Ungáiris				•		•	•	•								•			•	
Aigéadacht ithreach: ithir neodrach				•																
Iodáilis						•	•													
An...																				
Karaim				•																
Liotuáinis				•																
Ladín																				
Macadóinis											•								•	
Gearmáinis íseal																				
Occitan																				
Léarscáil de Picard																				
Polainnis																				
An...																				
Rómánsacha				•	•	•	•	•									•		•	
Rómáinis																				•
Rusyn										•									•	
Aigéadacht ithreach: ithir neodrach																	•		•	
Rúisis				•				•									•		•	
Slóvaicis				•	•															•
Slóivéinis				•																•
Sami										•	•								•	
Albáinis																•	•		•	
Inis dúinn, le do...																				
Séirbis						•										•	•			
Tahitian																				
Tartar				•																
Tuircis																	•			
Úcráinis				•	•	•														•
Sorbiano																				
Yiddish				•						•										
Níos mó				•																•

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 14 Figiúr B9: Teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a luaitear go sonrath i ndoiciméid bhainistíochta sinsearaí don bhunoideachas agus don mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2021/2022

Nótaí míniúcháin

Taispeánann an figiúr seo na teangacha réigiúnacha nó mionlaigh a luaitear sa churaclam nó treoidhoiciméid eile a d'eisigh na húdaráis ardleibhéil (oideachas). Ní dhéantar aon idirdhealú idir leibhéil oideachais, conairí oideachais nó cineálacha scoileanna. I roinnt tíortha, ní féidir na teangacha a luaitear a thairiscint ach i scoileanna i roinnt réigiún.

Áirítear leis an téarma “teangacha réigiúnacha nó mionlaigh” a úsáidtear san fhigiúr an coincheap “teangacha neamhchríochacha”.

Tá teangacha an tábla liostaithe in ord aibíte de réir a chóid ISO 639-3 (féach <http://www.sil.org/iso639-3/>, an rochtain dheireanach: 27 Meitheamh 2022). Déantar teangacha nach bhfuil cód ISO 639-3 acu agus grúpaí teanga a mharcáil mar “eile” agus sonraítear iad sna nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith.

Le haghaidh na sainmhínte ar ‘Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)’, ‘Teanga Neamhtheagaisc’, ‘Teanga Réigiúnacha nó Mionlaigh’, ‘Doiciméid Threoraithe’ agus ‘Údarás Ardleibhéil (Oideachas)’, féach Gluais.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Fhrainc: Ciallaíonn “eile” Gallo, Kibushi, shiMaore (Mayotte), teangacha Melanesian, teangacha Polainéiseacha (Wallisian agus Futunian), Pléimeannach an Iarthair agus teangacha réigiúnacha Alsace agus Moselle (ar a dtugtar canúintí Fraincise Alsace agus Moselle).

An Ungáir: Ciallaíonn “Eile” Boyash (chanúint Rómhánach).

An Pholainn: Ciallaíonn “Máthair” Lemko.

An tSlóvaic: glacadh caighdeán oideachais do cheithre theanga bhreise (an Bhulgáiris, an tSeicis, an Chróitis agus an Pholainnis) i mí Mheán Fómhair 2022, i.e. ag tús na scoilbhliana 2022/2023.

An tSeirbia: Ciallaíonn “Eile” Bunjevac.

I roinnt tíortha eile, ní aithníonn creataí dlíthiúla ach teanga oifigiúil amháin (Stát) (féach Figiúr A1), ach cuireann doiciméid teorach arna n-eisiúint ag údaráis oideachais ardleibhéil soláthar teangacha réigiúnacha nó mionlaigh chun cinn. Is amhlaidh atá i gcás na Bulgáire, na Gréige, na Fraince, na Liotuáine agus na hAlbáine. Sa Fhrainc, mar shampla, is í an Fhraincis an t-aon teanga oifigiúil, ach i réimsí ina labhraítear teangacha réigiúnacha nó mionlaigh, ba cheart go mbeadh daltaí in ann staidéar a dhéanamh orthu ag gach leibhéal oideachais, go háirithe mar ábhair roghnacha sa mheánoideachas. Ar an gcaoi chéanna, i réimsí na hAlbáine ina bhfuil mionlaigh Mhacadóineacha agus Gréagacha ina gcónaí, ba cheart go mbeadh mic léinn bunscoile agus meánscoile in ann staidéar a dhéanamh, in éineacht leis an Albáin, ar a dteanga dhúchais. Sa Ghréig, baineann na treoidhoiciméid le teagasc na Tuirce, a bhíonn ar siúl i roinnt scoileanna mionlaigh. Sa Bhulgáir, in 2017, cheadaigh na húdaráis oideachais ardleibhéil curaclaim chun staidéar a dhéanamh ar an Eabhrais, ar an Airméin, ar an Rómhánach agus ar an Tuircis, ar féidir leo staidéar a dhéanamh ar feadh 2 uair an chloig sa tseachtain ar feadh 7 mbliana más mian le mic léinn iad.

Is éard atá i ngrúpa codarsnach tíortha a thugann stádas oifigiúil do theangacha réigiúnacha nó mionlaigh (féach Figiúr A1) ach ní thagraíonn siad go sonrach do na teangacha sin i dtreoidhoiciméid arna n-eisiúint ag údaráis oideachais ardleibhéil. Baineann sé sin leis an tSeicia, leis an gCipir, leis an Laitvia, leis an bPortaingéil agus leis an Eilvéis. Mar sin féin, d'fhéadfadh sé go mbeadh tagairt níos leithne ann do na teangacha sin. Mar shampla, sa tSeicia, tá sé de cheart ag baill de mhionlaigh náisiúnta oideachas a fháil ina dteanga féin.

Ar deireadh, ní aithníonn roinnt tíortha teangacha réigiúnacha ná mionlaigh go hoifigiúil (féach Figiúr A1) nó tagraíonn siad dóibh i ndoiciméid teorach arna n-eisiúint ag na húdaráis oideachais ardleibhéil (an Bheilg, an Eastóin, Éire, Lucsamburg, Málta, an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin, an Íoslainn, Lichtinstéin agus Türkiye).

TÁ TEANGACHA CLASAICEACHA ÉIGEANTACH DO ROINNT MAC LÉINN MEÁNSCOILE UACHTARAÍ AR A LAGHAD I MBEAGNACH LEATH DE THÍORTHA UILE NA HEORPA

Chun léargas cuimsitheach a thabhairt ar fhoghlaim teangacha ar fud na hEorpa, tá sé tábhachtach machnamh a dhéanamh ar sholáthar teangacha clasaiceacha. Go deimhin, ní minic a mheasann curaclaim náisiúnta gur “teangacha eachtracha” an Ghréigis chlasaiceach agus an Laidin agus, dá bhrí sin, ní áirítear

na teangacha atá i gceist i dtáscairí eile na roinne seo. Dá bhrí sin, chun cur leis na sonraí thuas, scrúdaíonn an táscaire seo soláthar teangacha clasaiceacha beag beann ar an gcaoi a rangaíonn an curaclam iad. Díríonn an táscaire ar sholáthar teangacha clasaiceacha sa mheánoideachas íochtair agus sa mheánoideachas ginearálta.

Díríonn Fíor B10 ar dhá chineál caighdeán maidir le soláthar teangacha clasaiceacha. Bunaíonn an chéad chineál rialacháin teangacha clasaiceacha mar ábhair éigeantacha, rud a chiallaíonn go bhfuil gá le daltaí chun staidéar a dhéanamh ar Ghréigis chlasaiceach agus/nó Laidin. D'fhéadfadh feidhm a bheith ag an riachtanas seo maidir le gach dalta le linn cuid den mheánscoil ar a laghad (m.sh. scoilbhliain amháin) nó maidir le catagóirí áirithe daltaí. Leis an dara cineál rialacháin, bunaítear ceart do dhaltáí (gach duine nó cuid acu) staidéar a dhéanamh ar an nGréigis chlasaiceach agus/nó ar an Laidin, rud a chiallaíonn gur féidir le daltaí cinneadh a dhéanamh maidir le staidéar a dhéanamh ar na teangacha sin, agus ní mór do sholáthraithe oideachais a chinntiú go bhfuil an socrú teanga ag teacht le roghanna na ndaltaí. I ngach ceann de na cásanna thuas, is féidir staidéar a dhéanamh ar an nGréigis chlasaiceach agus/nó ar an Laidin mar ábhair ina gceart féin nó laistigh d'ábhair a chlúdaíonn réimsí níos mó (e.g. “staidéir ranga”).

Mar is léir ó chuid (a) d'Fhíor B10, sa mheánoideachas íochtair, is annamh a leagann doiciméid teorach ceanglas ar gach dalta staidéar a dhéanamh ar theangacha clasaiceacha. Is í an Rómáin an t-aon tír ina gcaithfidh gach mac léinn oideachais meánscoile íochtarach staidéar a dhéanamh ar an Laidin, atá san áireamh sa seachtú céim “Cultúr Laidine agus Rómhánúil”. Is iad an Ghréig agus an Chipir an t-aon tír ina gcaithfidh gach mac léinn meánscoile íochtarach staidéar a dhéanamh ar an nGréigis chlasaiceach.

I roinnt tíortha eile (nó córais oideachais), ní bhaineann an ceanglas chun staidéar a dhéanamh ar theangacha clasaiceacha sa mheánoideachas íochtair ach le mic léinn atá ar chosáin shonracha (Pobal Pléimeannach na Beilge, na Gearmáine, na Cróite, na hÍsiltíre, na hEilvéise agus Lichtinstéin). Mar shampla, sa Ghearmáin tá Gréigis chlasaiceach agus Laidin éigeantach do mhic léinn ar mian leo cáilíocht Hochschulreife *Allgemeine* a bhaint amach i *Gymnasium* speisialaithe i dteangacha clasaiceacha. I Lichtinstéin, le linn na mblianta níos ísle de staidéar *Gymnasium*, ní mór do gach mac léinn staidéar Laidin. I bPobal Pléimeannach na Beilge, na Cróite agus na hEilvéise, is féidir le mic léinn meánscoile íochtarach speisialtóireacht a dhéanamh i staidéir chlasaiceacha agus dá bhrí sin tá an Ghréigis chlasaiceach agus/nó an Laidin ina gcuid lárnach dá gcuraclam.

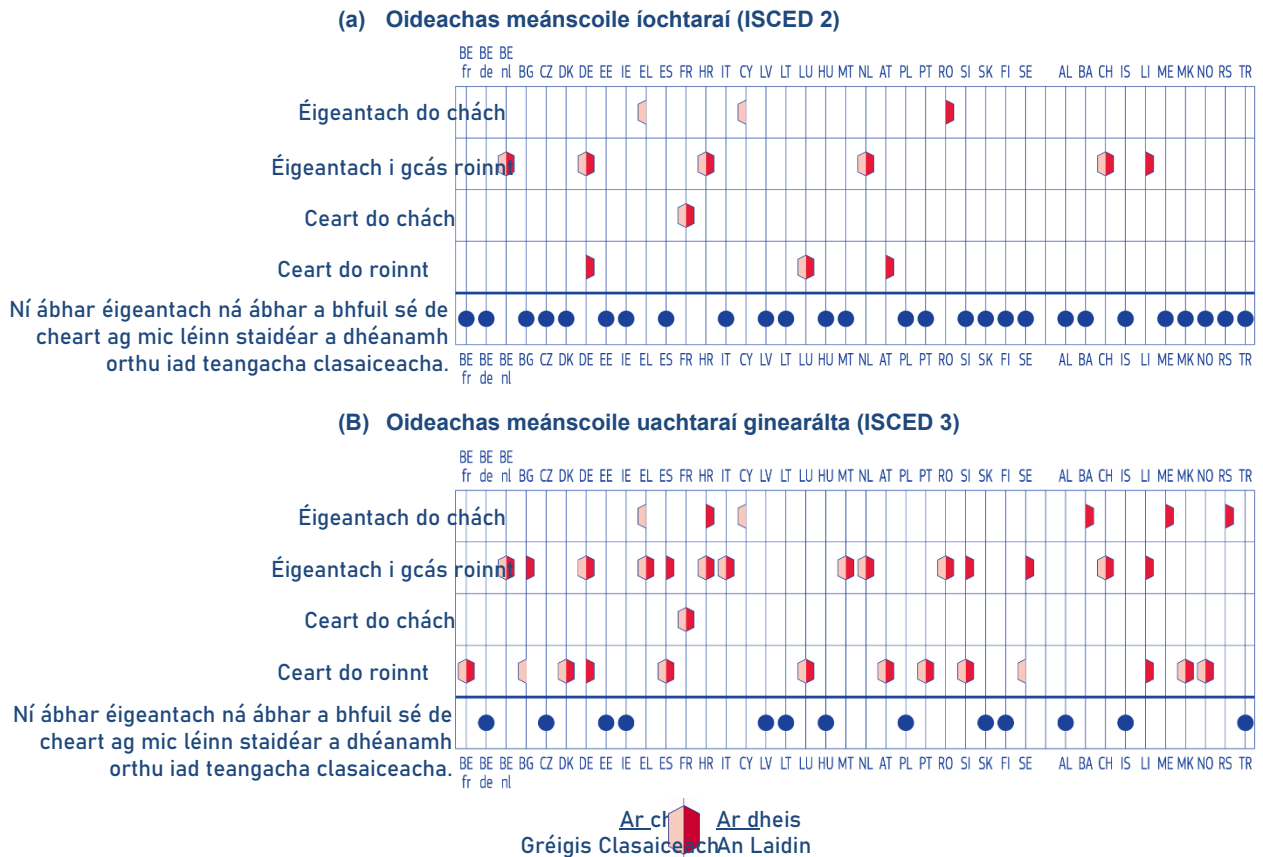
I gceithre tír (an Ghearmáin, an Fhrainc, Lucsamburg agus an Ostair), tá sé de cheart ag mic léinn sa mheánoideachas íochtarach Gréigis Chlasaiceach agus/nó Laidin a roghnú mar ábhair roghnacha. Sa Fhrainc, baineann an ceart seo le gach mac léinn oideachais meánscoile íochtarach agus clúdaíonn sé an Ghréigis chlasaiceach agus an Laidin araon. Sa Ghearmáin, i Lucsamburg agus san Ostair, níl feidhm ag an dlí ach amháin maidir le mic léinn atá ar chúrsaí ar leith. Mar shampla, i Lucsamburg, is féidir le mic léinn atá ag déanamh staidéir ar an “rian clasaiceach” an Laidin, teangacha clasaiceacha (Gréigis Chlasaiceach agus Laidin) nó Sínis a roghnú. Sa Ghearmáin, ní mór an chéad teanga iasachta do mhic léinn *Gymnasium* a bheith ina teanga iasachta nua-aimseartha nó Laidine.

Tá líon na dtíortha a bhfuil riachtanas nó ceart acu do mhic léinn chun staidéar a dhéanamh ar theangacha clasaiceacha i bhfad níos airde i gcoitinne ná oideachas meánscoile uachtarach ná ag an meánleibhéal íochtair.

Ní mór do gach mac léinn meánscoile uachtarach sa Chróit, sa Bhoisnia agus sa Heirseagaivéin, i Montainéagró agus sa tSeirbia staidéar a dhéanamh ar an Laidin le linn scoilbhliain amháin ar a laghad. Sa Chróit, thar an íoscheanglas do gach mac léinn staidéar a dhéanamh ar an Laidin ar feadh bliana amháin, ní mór dóibh siúd sa “chlár clasaiceach” staidéar a dhéanamh ar an Laidin (agus ar an nGréigis chlasaiceach) ar feadh tréimhse iomlán an mheánoideachais (níos ísle agus níos airde). I 13 córais oideachais eile, Laidin ach éigeantach do mhic léinn ar roinnt cosáin. Mar a léiríonn sampla na Cróite roimhe seo, uaireanta tosaíonn na conairí sin san oideachas meánscoile íochtarach.

Tá Gréigis Clasaiceach éigeantach go ginearálta san oideachas meánscoile uachtarach i níos lú córais oideachais ná sa Laidin. Ní mór do gach mac léinn sa Ghréig agus sa Chipir staidéar a dhéanamh ar an teanga sin ag tús a n-ardstaidéir meánscoile. Sa Ghréig, is féidir le mic léinn meánscoile speisialtóireacht bhreise a dhéanamh i staidéir chlasaiceacha agus, do mhic léinn ar an gcosán seo, tá Gréigis chlasaiceach (chomh maith leis an Laidin) éigeantach thar an tréimhse nuair a bhíonn sé éigeantach do gach mac léinn. In ocht gcóras oideachais breise, tá Gréigis chlasaiceach éigeantach ach amháin do mhic léinn ar chosáin ar leith. I gcás na mac léinn, tá Gréigis chlasaiceach éigeantach go coitianta chomh maith le Laidin.

Sa Fhrainc, in oideachas meánscoile uachtaraí go ginearálta, mar atá san oideachas meánscoile íochtaraí, tá sé de cheart ag gach mac léinn staidéar a dhéanamh ar theangacha clasaiceacha mar ábhair roghnacha. In go leor tíortha Eorpacha eile, tá sé de cheart ag mic léinn a bhfuil oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta acu staidéar a dhéanamh ar theangacha clasaiceacha, ach ar bhealaí áirithe amháin. Go sonrach, i 11 Tá mic léinn córais oideachais ar roinnt cosáin an ceart chun staidéar Laidine agus i 11 Is féidir le mic léinn córais ar roinnt cosáin a roghnú chun staidéar a dhéanamh Gréigis clasaiceach. Tá an dá ghrúpa de chórais oideachais forluí den chuid is mó, mar tá Gréigis clasaiceach agus Laidin araon coitianta i measc ábhair roghnach. Mar shampla, sa Phortaingéil, is ábhair roghnacha iad an Ghréigis chlasaiceach agus an Laidin araon do mhic léinn atá sa chonair “teangach agus daonnúil”.

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 15 Figiúr B10: An Staidéar ar an nGréigis Chlasaiceach agus ar an Laidin sa Mheánoideachas Ginearálta (ISCED 2–3), 2021/2022

Nótaí míniúcháin

Taispeánann an figiúr an bhfuil an Ghréigis chlasaiceach agus an Laidin éigeantach do dhaltáí (gach mac léinn nó cuid acu) agus cibé acu an bhfuil sé de cheart ag gach dalta staidéar a dhéanamh ar na teangacha sin nó nach bhfuil. Tá an fhaisnéis bunaithe ar an gcuraclam nó ar threoirchoiciméid eile arna n-eisiúint ag na húdaráis ardleibhéil (oideachas).

Is féidir staidéar a dhéanamh ar an nGréigis chlasaiceach agus/nó ar an Laidin mar ábhair dlí nó laistigh d’ábhair a chumhdaíonn réimsí níos mó (e.g. “staidéir ranga”). Breathnaíonn an figiúr ar an dá chás.

Le haghaidh na sainmhínte ar “teanga ranga”, “teanga eachtrach”, “Aicmiú Caighdeánach Idirnáisiúnta ar an Oideachas (ISCED)”, “teanga mar ábhar éigeantach”, “teanga mar dhlí”, “doiciméid stiúrtha” agus “údaráis ardleibhéil (oideachas)”, féach Gluais.

Nóta a bhaineann go sonrach le tírfaoi leith

An Bheilg (BE fr): tar éis athchóiriú leanúnach curaclaim, beidh an Laidin ina hábhar éigeantach le linn an chéad 2 nó 3 bliana d’oideachas meánscoile íochtaraí (ISCED 2) ag tosú in 2028.

Ar an iomlán, i bhfianaise an dá leibhéal oideachais a scrúdaíodh, is iad na tíortha ina dteastaíonn nó ina bhfuil an ceart ag mic léinn staidéar a dhéanamh ar theangacha clasaiceacha sa mheánoideachas na tíortha sin ina n-eascaíonn an teanga stáit go díreach ón nGréigis chlasaiceach nó ón Laidin agus/nó iad siúd ina bhfuil speisialtóireachtaí staidéir éagsúla i gceist leis an meánoideachas ginearálta, lena n-áirítear conairí atá dírithe go hacadúil.

Is fiú a lua freisin go bhféadfadh scoileanna a bheith in ann na teangacha sin a chur ar fáil nuair nach mbunaíonn rialacháin na dtíortha ceanglas nó ceart do dhaltá staidéar a dhéanamh ar theangacha clasaiceacha. Mar shampla, sa Pholainn, le rialachán atá i bhfeidhm ó 2021/2022, ceadaítear do mhúinteoirí meánscoile sinsearacha a chinneadh cé na hábhair roghnacha — ó liosta ábhar lena n-áirítear an Laidin — a chuirfear ar fáil. Mar aon le hábhair roghnacha eile, tá curaclam stáit ann don Laidin. Thairis sin, cuireann meánscoileanna na Polainne an t-ábhar “Cultúr Laidine agus ársa” ar fáil uaireanta, agus tá curaclam ann freisin. Ar an gcaoi chéanna, is féidir le hardscoileanna sa tSlóvaic rogha a dhéanamh Laidin a chur ar fáil agus, má dhéanann siad, an curaclam stáit a úsáid don ábhar seo. I gComhphobal Fraincise na Beilge agus na Slóivéine, féadfar an Laidin a chur san áireamh i ngach ábhar roghnach a chuirtear ar fáil san oideachas meánscoile íochtaraí agus san Fhionlainn Laidin a áireamh mar ábhar roghnach san oideachas meánscoile íochtaraí agus san oideachas ginearálta meánscoile uachtaraí araon. I bPobal Pléimeannach na Beilge agus na hUngáire, baineann neamhspleáchas na scoileanna maidir le teangacha clasaiceacha a chur ar fáil le Gréigis chlasaiceach agus le Laidin, agus baineann sé le hoideachas meánscoile íochtaraí agus le hoideachas meánscoile uachtaraí araon. Léiríonn an rogha samplaí seo go bhféadfadh deis a bheith ag mic léinn sa mheánoideachas ginearálta staidéar a dhéanamh ar theangacha clasaiceacha fiú nuair nach bhfuil aon rialacháin ardleibhéil ann a éilíonn agus/nó a thugann údarás dóibh é sin a dhéanamh.

TÁ SÉ DE CHEART AG MIC LÉINN Ó CHÚLRA IMIRCEACH AN TEANGA A MHÚINEADH SA BHAILE I MBEAGÁN TÍORTHA

San Eoraip, tá an tairiscint teanga sa churaclam i bhfoirmeacha éagsúla. Chomh maith le teanga na scolaíochta, d'fhéadfadh teangacha iasachta agus ársa a bheith sa churaclam (féach Figiúirí B8 agus B10). Tá teangacha réigiúnacha agus mionlaigh, atá á labhairt ag grúpaí níos lú de shaoránaigh stáit atá bunaithe sa stát sin ar feadh na nglún, i láthair freisin i scoileanna in go leor tíortha (féach Figiúr B9).

Díríonn Fíor B11 ar an teanga intíre a mhúineadh. Go sonrach, scrúdaítear ann, de réir treoidhoiciméid ardleibhéil, an bhfuil sé de cheart (faoi choinníollacha) ag daltaí ó chúlra imirceach nach labhraíonn teanga na scolaíochta sa bhaile an teanga a mhúineadh sa bhaile.

Níor cheart teangacha a labhraíonn daltaí ó chúlra imirceach a mheascadh le teangacha réigiúnacha nó mionlaigh. Murab ionann agus cainteoirí “réigiúnacha nó mionlaigh”, níor bunaíodh cainteoirí ó chúlra imirce sa tír óstach ar feadh na nglún. Ina theannta sin, b'fhéidir nach náisiúnaigh dá dtír óstach iad, go háirithe i gcás mic léinn imirceach nuathagtha.

Mar a léiríonn figiúr B11, tá sé de cheart ag mic léinn ó chúlra imirceach an teanga a mhúineadh sa bhaile i sé thír, atá suite den chuid is mó i dtuaisceart na hEorpa. Níl an ceart seo ann ach amháin faoi na coinníollacha.

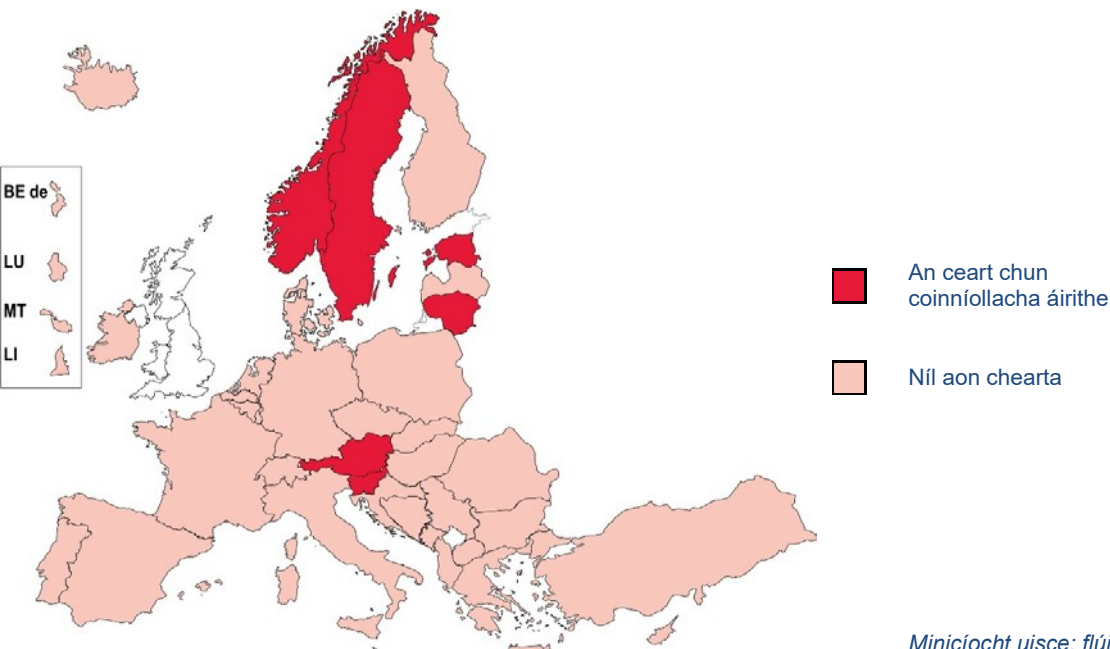
Is minic gur réamhriachtanas é íosmhéid daltaí a bhfuil suim acu ann chun ranganna teanga a eagrú sa bhaile. Is é 5 an uimhir sin sa tSualainn agus sa Liotuáin, 10 san Eastóin agus 12 san Ostair. D'fhéadfadh daltaí a bhfuil spéis acu ann teacht ó ranganna agus/nó scoileanna éagsúla.

Nuair a bhíonn múinteoirí ar fáil, cinneann cé acu is féidir nó nach féidir teagasc teanga baile a chur ar fáil sa Liotuáin, san Ostair, sa tSualainn agus san Iorua. Sa tSualainn, nuair nach bhfuil na cáilíochtaí foirmiúla is gá chun múineadh ag iarrthóirí ar mhúinteoirí, cinneann na príomhoidí an bhfuil na scoileanna riachtanacha acu chun teangacha intíre a mhúineadh. San Iorua, nuair nach bhfuil dóthain ball foirne ar fáil, ní mór don bhargas roghanna malartacha a lorg, amhail cianfhoghlaim.

Baineann coinníollacha eile go sonrach le mic léinn. Sa tSualainn, ba chóir go mbeadh an teanga lena mbaineann ina teanga a úsáideann daltaí ina gcumarsáid laethúil sa bhaile, rud a thugann le tuiscint gur chóir go mbeadh roinnt eolais ar an teanga cheana féin ag daltaí.

Ar deireadh, is féidir le scoileanna sa tSlóivéin cistí poiblí ar leith a iarraidh chun tacú le ceachtanna teanga a thairiscint sa bhaile. Cuireann páirtithe leasmhara lasmuigh de na scoileanna ceachtanna teanga baile ar fáil ar choinníoll go bhfuil dóthain spéise ann agus go bhfuil múinteoirí ar fáil.

I gceithre thír (an Ostair, an Fhionlainn, an tSualainn agus an Iorua), léirítear tiomantas na n-údarás oideachais ardleibhéil chun an teanga a mhúineadh sa bhaile freisin trí chlár nó clár shonracha a chur ar fáil don teagasc sin.

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 16 Figiúr B11: An ceart chun múineadh teangacha baile do mhic léinn de chúlra imirceach sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2021/2022

Nótaí míniúcháin

Léiríonn an figiúr, de réir treoidhoiciméid ardleibhéil, an bhfuil sé de cheart ag daltaí ó chúlra imirceach nach bhfuil teanga na scolaíochta acu sa bhaile an teanga a mhúineadh sa bhaile.

Tagraíonn an ceart mar a thaispeántar san fhiúir do na coinníollacha polaitiúla/creata lena mbunaítear an ceart atá ag mic léinn ó chúlra imirceach an teanga a mhúineadh sa bhaile. Tugann an coincheap “ceart” le tuiscint go gcuirtear ar chumas na scoláirí lena mbaineann go córasach rochtain a fháil ar an teanga/páirt a ghlacadh i dteagasc na teanga sa bhaile. I gcás ina bhfuil an ceart sin faoi réir coinníollacha áirithe (ioslón daltaí lena mbaineann, etc.), léirítear iad sin sna doiciméid tiomána (agus sonraítear iad san anailís le haghaidh Fhíor B11). Is féidir múineadh na teanga sa bhaile a dhéanamh laistigh nó lasmuigh de na socrúithe foirmiúla scoile agus/nó uaireanta scoile.

Eisiatar ó raon feidhme an fhiúir soláthar teagaisc teanga náisiúnta arna eagrú nó arna dtacú ag tír thionscnaimh agus/nó eagraíochtaí neamhrialtasacha na mac léinn.

Ós rud é nach mór coinníollacha sonracha a chomhlíonadh i ngach tír ina bhfuil sé de cheart ag daltaí an teanga a mhúineadh sa bhaile, ní léiríonn an figiúr ach dhá chatagóir: “ceart faoi choinníollacha áirithe” agus “gan aon cheart”.

Le haghaidh sainmhínte ar “teanga intíre”, “Aicmiú Caighdeánach Idirnáisiúnta ar an Oideachas (ISCED)”, “mic léinn ó chúlra imirceach” agus “doiciméid stiúrtha”, féach Gluais.

Is féidir le mic léinn ó chúlra imirceach leas a bhaint as bearta áirithe beartais teanga nó as reachtaíocht teanga-shonrach. Mar shampla, i gComhphobal Francise na Beilge, is iad na teangacha lena mbaineann (Sínis, Spáinnis, Gréigis, Iodáilis, Maracó, Tuircis, Túinéis, Portaingéilis agus Rómáinis) na naoi dtír a bhfuil comhpháirtíocht áirithe bunaithe ag Comhphobal Francach na Beilge leo. Ní mór do thuismitheoirí iarratas a chur isteach chuig an scoil ionas gur féidir lena bpáistí leas a bhaint as cúrsaí teanga. In Éirinn, de réir na Straitéise Náisiúnta um Theangacha Iasachta, atá i bhfeidhm ó 2017, is féidir na teangacha is mó a labhraíonn mic léinn ó chúlra imirceach (Polainnis, Liotuáinis agus Portaingéilis) a bheith mar chuid den

churaclam agus staidéar a dhéanamh orthu le haghaidh scrúduithe stáit. Sa dá chóras oideachais sin, tá na cúrsaí teanga seo ar fáil do gach mac léinn, i.e. iad siúd ó chúlra imirceach amháin.

Ar deireadh, de réir Threoir 1977 ón gComhairle maidir le hoideachas a chur ar leanaí oibrithe imirceacha, ba cheart do Bhallstáit AE 'bearta iomchuí a dhéanamh chun teagasc mháthairtheanga agus chultúr na tíre tionscnaimh a chur chun cinn' do 'leanaí a bhfuil an scolaíocht éigeantach dóibh faoi reachtaíocht an Bhallstáit óstaigh' agus 'atá spleách ar aon oibrí ar náisiúnach de Bhallstát eile é/í'³⁷. I measc roinnt tíortha, amhail an Danmhairg, tá leanaí ar náisiúnaigh iad de thíortha an Limistéir Eorpaigh Eacnamaíoch nach bhfuil san AE, i.e. an Íoslainn, Lichtinstéin agus an Iorua.

Déanann roinnt tíortha (an Ghearmáin, an Ostair, an tSlóivéin, an Fhionlainn agus an tSualainn) faireachán ar theagasc teangacha sa bhaile, i.e. sonraí faoin réimse seo a bhailiú go córasach agus anailís a dhéanamh orthu chun bonn eolais a chur faoi cheapadh beartas. Sa Ghearmáin, léiríonn suirbhé a rinne Mediendienst Integration, ardán faisnéise maidir le himirce agus idirdhealú a sheol an Chomhairle Imirce in 2012, go ndearna 140 000 mac léinn ó chúlra imirceach staidéar ar a dteangacha dúchais in 2021/2022.³⁸ San Ostair, léirítear i dtuarascáil oifigiúil gur mhúin 26 theanga mar theangacha intíre in 2018/2019 do 31 173 scoláire ó chúlra imirceach.³⁹ Sa tSlóivéin, dar leis an Aireacht Oideachais, Eolaíochta agus Spóirt, d'fhreastail 511 dalta ar cheachtanna teanga sa bhaile in⁴⁰2020/2021. San Fhionlainn, in 2020, d'fhoghlaim 42,636 scoláire teangacha intíre san oideachas éigeantach. Múineadh na cúrsaí i 57 dteanga (⁴¹). Ar deireadh, sa tSualainn, léirítear i staitisticí oifigiúla go bhfuair 187,000 mac léinn ceachtanna teanga sa bhaile in 2020/2021. Ba iad Araibis (58,700 dalta) agus Somáilis (17,200 dalta) na teangacha is mó a ndearnadh staidéar orthu.⁴²

CHOMH MAITH LE TEANGACHA IASACHTA, IS MINIC A ÚSÁIDTEAR TEANGACHA RÉIGIÚNACHA NÓ MIONLAIGH CHUN FCÁT A CHUR AR FÁIL

Tagraíonn FCÁT d'oideachas dátheangach nó tumthach, ina múintear ar a laghad roinnt ábhar — mar shampla, matamaitic, tíreolaíocht agus eolaíochtaí nádúrtha — i dteanga seachas teanga na scolaíochta. Is é is cuspóir don chineál seo soláthair feabhas a chur ar mháistreacht na ndaltaí i dteangacha eile seachas teanga na scolaíochta.

Déantar imscrúdú i bhFíor B12 ar chlár FCÁT a bheith ann sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas agus ar stádas na dteangacha a úsáidtear chun FCÁT a chur ar fáil. Déantar an figiúr a chomhlánú le hiarscríbhinn (Iarscríbhinn 2), ina dtugtar sonraí faoi na socrúithe FCÁT i ngach tír a chuirtear faoi agallamh (na teangacha a úsáidtear chun FCÁTanna agus leibhéil oideachais clúdaithe a chur ar fáil).

Mar a léirítear san fhigiúr, tá clár FCÁT i bhfeidhm i mbeagnach gach tír Eorpach. Ní sholáthraíonn ach an Ghréig, an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin, an Íoslainn agus Túrkiye clár FCÁT.

Is éard atá i gceist leis an gclár FCÁT is forleithne, atá i bhfeidhm i 29 córas oideachais (as 35 le clár FCÁT), roinnt ábhar a mhúineadh i dteanga na scolaíochta (an teanga stáit) agus ábhair eile i dteanga iasachta. Tá suas le trí phéire teangacha éagsúla i bhfeidhm ag formhór na gcóras oideachais leis an gcineál seo clár FCÁT (e.g. teanga stáit agus Béarla, teanga stáit agus Fraincis, agus teanga stáit agus Gearmáinis). I roinnt córas oideachais, áfach, tá líon na dteaglaim teangacha níos airde ná 10 (féach an fhaisnéis don Ghearmáin agus don Fhrainc in Iarscríbhinn 2). I bhfianaise na dteangacha iasachta sonracha ina seachtar FCÁT, is iad an Béarla, an Fhraincis agus an Ghearmáinis, agus níos lú, an Spáinnis agus an Iodáilis, na teangacha is coitianta a úsáidtear.

---

37 Treoir 77/486/CEE ón gComhairle an 25 Iúil 1977 maidir le hoideachas leanaí oibrithe imirceacha.

38 ainm antáirge: 100 %

39 https://pubshop.bmbwf.gv.at/index.php?article_id=9&search%5Bcat%5D=4&pub=824

40 ainm antáirge: 100 %

41 [https://www.opf.fi/sites/default/files/documents/Omana le haghaidh tuilleadh eolais a fháil ar an suíomh gréasáin seo.pdf](https://www.opf.fi/sites/default/files/documents/Omana%20le%20haghaidh%20tuilleadh%20eolais%20a%20fháil%20ar%20an%20suíomh%20gréasáin%20seo.pdf)

42 <https://www.skolverket.se/download/18.7f8c152b177d982455e15bc/1616397146883/pdf7920.pdf>

Beilge, na hEastóine, na Spáinne agus na Fionlainne). I gcórais oideachais 16, tá dhá chineál clár FCÁT ann. An chuid is mó córais oideachais le dhá chineál clár CLIL ar fáil cláir ar fáil sa teanga stáit agus i dteanga iasachta, agus sa teanga stáit agus i dteanga réigiúnach nó mionlaigh (Seicia, an Ghearmáin, an Fhrainc, an Iodáil, an Laitvia, an Liotuáin, an Ungáir, an Ostair, an Pholainn, an Rómáin, an tSlóvaic, an tSualainn agus an Albáin). I gcórais oideachais 15, níl ach cineál amháin clár FCÁT ann. Is í an teanga stáit agus teanga iasachta is mó a bhaineann leis sin (an Bhulgáir, an Danmhairg, an Chipir, an Ísiltír, an Phortaingéil, Lichtinstéin, an Mhacadóin Thuaidh, an Iorua agus an tSeirbia). I measc na gcóras oideachais eile a bhfuil clár FCÁT acu tá cláir le dhá theanga stáit (Pobal labhartha Gearmáinise na Beilge, na hÉireann, Lucsamburg agus Mháita) agus iad siúd a chomhcheanglaíonn an teanga stáit le teanga réigiúnach nó mhionteanga (an Chróit agus an tSlóivéin).

Níl aon léiriú ann go bhfuil cláir FCÁT dírithe ar leibhéal áirithe oideachais. Go deimhin, i bhformhór thíortha na hEorpa, déantar scrúdú ar chlár FCÁT i ngach leibhéal oideachais, eadhon bunoidéachas, meánoideachas meánscoile íochtaráil agus meánoideachas sinsearach. Mar sin féin, is minic nach gcuireann tíortha roghanna sonracha teanga ar fáil ach amháin ar leibhéal shonracha oideachais. Ciallaíonn sé sin nach bhfuil gach rogha reatha FCÁT i dtír ar fáil ar gach leibhéal oideachais (féach Iarscríbhinn 2 le haghaidh sonraí).

RANNPHÁIRTÍOCHT IGCAIBIDIL C

ROINN I — LÍON NA DTEANGACHA IASACHTA A D'FHOGHLAIM MIC LÉINN

Is cuspóir polaitiúil Eorpach é a chinntiú go mbeidh deis ag gach mac léinn teangacha iasachta a fhoghlaim. In 2002, ag Comhairle Eorpach Barcelona, tháinig lucht déanta beartas ar chomhaontú maidir leis an tábhacht a bhaineann le 'dhá theanga iasachta ar a laghad a theagasc ó aois óg⁴³'. I Moladh 2019 ón gComhairle maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha,⁴⁴ athdhearbhaíodh an cuspóir sin trí iarraidh ar na Ballstáit cabhrú le gach duine óg, faoi dheireadh an mheánoideachais shinsearaigh, scileanna in dhá theanga seachas a dteanga scolaíochta a shealbhú. Ba cheart go mbeadh daoine óga in ann ceann den dá theanga sin a úsáid go héifeachtach chun críocha sóisialta, foghlama agus gairmiúla, agus an ceann eile chun idirghníomhú le daoine eile le leibhéal áirithe sreabhach.

I bhfianaise an chuspóra thuas maidir le scileanna a thabhairt do dhaoine óga in dhá theanga iasachta, cuirtear i láthair sa roinn seo sonraí maidir le líon na dteangacha iasachta a d'fhoghlaim mic léinn, ag brath ar leibhéal an oideachais agus ar an mbealach. Go sonrath, díríonn sé ar chéatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn teanga iasachta ag leibhéal na bunscoile (féach Figiúr C1) agus dhá theanga iasachta nó níos mó ag leibhéal meánscoile íochtaraí (féach Figiúr C3). Pléitear na difríochtaí sna céatadáin sin idir 2013 agus 2020 freisin⁴⁵) (féach Figiúirí C2 agus C4) faoi seach. Ina theannta sin, scrúdaítear sa roinn seo na difríochtaí i bhfoghlaim teangacha iasachta idir mic léinn oideachais ghinearálta agus mic léinn VET ag leibhéal meánscoile uachtaraí in 2020 (féach Figiúr C5) agus cuirtear i gcomparáid iad le 2013 (féach Figiúr C6). Ar deireadh, taispeánann sé an meánlíon teangacha iasachta a d'fhoghlaim mic léinn bunscoile agus meánscoile (féach Figiúr C7).

Baineann an rannán seo úsáid as sonraí ó bhailiú sonraí Eurostat/UOE maidir le líon na dteangacha a d'fhoghlaim mic léinn i mblianta tagartha áirithe. Cuirtear san áireamh sa chuid is mó de na sonraí a chuirtear i láthair daonra na mac léinn ag leibhéal sonrath oideachais, i.e. bunoidéachas, meánoideachas meánscoile íochtaraí nó⁴⁶meánoideachas sinsearach. Dá bhrí sin, ní léiríonn na sonraí cé na teangacha agus an líon teangacha a fhoghlaimíonn siad le linn gach bliana scolaíochta ag gach leibhéal oideachais, ach tugann siad forléargas ginearálta ar na teangacha a fhoghlaimíonn daltaí (agus ar an líon teangacha a fhoghlaimíonn siad) i ngach grád ar leibhéal oideachais i mbliain tagartha ar leith. Mar sin féin, soláthraíonn táscaire sa chuid (a thaispeántar i bhFigiúr C1b) sonraí aoise agus, dá bhrí sin, is féidir tuiscint níos fearr a fháil ar líon na dteangacha a fhoghlaimíonn daltaí ag aois áirithe.

Ní áirítear i mbailiúcháin sonraí Eurostat/UOE ach teangacha a mheastar a bheith ina dteangacha iasachta sa churaclam a d'fhorbair na húdaráis oideachais ardleibhéil. Ní chuirtear teangacha réigiúnacha nó

43 Conclúidí ón Uachtaránacht — Comhairle Eorpach Barcelona 15 agus 16 Márta 2002, C/02/930.

44 Moladh ón gComhairle an 22 Bealtaine 2019 maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha, IO C 189, 5.6.2019, lch. 17.

45 Is iad na blianta tagartha na scoilbhlianta 2012/2013 agus 2019/2020 faoi seach.

46 Nasonraí ó Eurostat a úsáidtear mar bhonn do Chaibidil C, baineann siad le mic léinn a leanann cláir oideachais fhoirmiúla ag leibhéal bunscoile, meánscoile íochtaraí agus meánscoile uachtaraí. Ag brath ar an tír agus ar eagrú a córais oideachais, d'fhéadfadh (nó d'fhéadfadh sé nach mbeadh) mic léinn lasmuigh den aoisghrúpa tipiciúil a bhaineann leis na leibhéil sin san áireamh sna sonraí. Mar shampla, is féidir "dara deis" oideachas aosach a chur san áireamh má tá sé mar chuid den chóras oideachais foirmiúil ag na leibhéil oideachais sin. Tá eolas maidir le cibé an bhfuil cláir oideachais aosach san áireamh sna sonraí náisiúnta ar fáil sna Tuarascálacha Cailíochta Náisiúnta, Alt 6.3.1. (féach suíomh gréasáin Eurostat(https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/educ_uae_enr_esms.htm)). Ina theannta sin, agus tagairt á déanamh do ghairmoideachas agus gairmoiliúint (ard) tánaisteach, tagraíonn sonraí Eurostat do gach clár gairmoideachais agus gairmoiliúna (ard-mheánscoile) atá ann cheana in aon tír amháin, agus ní chuirtear san áireamh i sonraí Eurydice ach cláir a bhfuil cód ISCED 354 acu (féach Figiúirí B5 agus B6). Dá bhrí sin, clúdaíonn sonraí Eurostat raon níos leithne de chláir ghairmoideachais agus gairmoiliúna (ardáin thánaisteacha) ná sonraí Eurydice.

mionlaigh san áireamh ach amháin nuair a ainmníonn an curaclam iad mar mhalairt ar theangacha iasachta. Níl staidéar ar na teangacha a chuirtear ar fáil sa bhreis ar an mbunchuraclam san áireamh. Eisiatar sonraí faoi náisiúnaigh eachtracha atá ag déanamh staidéir ar a máthairtheanga i ranganna speisialta nó orthu siúd atá i mbun staidéir ar theanga na scolaíochta sa tír óstach.

Ós rud é nach gcumhdaítear le bailiú sonraí Eurostat/UOE gach córas oideachais a bhfuil faisnéis faoi Eurydice ar fáil ina leith, tá na sonraí sa roinn seo in easnamh go córasach do Phobal labhartha Gearmáinise na Beilge, na hAlbáine, na hEilvéise, Mhontainéagró agus Türkiye.

AR LEIBHÉAL AN AONTAIS, FOGHLAIMÍONN 86 % DE NA DALTAÍ BUNSCOILE TEANGA IASACHTA AMHÁIN AR A LAGHAD

I ngach tír,⁴⁷ seachas Éire, foghlaimíonn daltaí teangacha iasachta mar ábhair éigeantacha sa bhunoideachas. Tosaíonn an fhoghlaim seo de ghnáth idir 6 agus 8 mbliana d'aois, nó uaireanta roimhe sin (féach Figiúr B1). Mar a léirítear i bhFigiúr C1d, foghlaimíonn 86.1 % de dhaltai bunskoile ag leibhéal an AE teanga iasachta amháin ar a laghad. Ar an leibhéal náisiúnta, áfach, d'fhéadfadh na rátaí rannpháirtíochta i bhfoghlaim teangacha iasachta i measc dhaonra na bunskoile a bheith an-éagsúil ag brath ar an aois ag a mbíonn teagasc teangacha iasachta éigeantach.

I 15 thír, foghlaimíonn 96 % ar a laghad de dhaltai bunskoile teanga⁴⁸ iasachta amháin nó níos mó. I ngach ceann díobh, bíonn foghlaim teanga iasachta éigeantach ar a dhéanaí sa chéad bhliain den bhunoideachas, a fhreagraíonn do 5 bliana d'aois i Málta; 7 mbliana sa Chróit, sa Laitvia agus sa Pholainn; 6 bliana sna 11 thír eile.

Ar leibhéal an Aontais, ní foghlaimíonn 13.9 % de dhaltai bunskoile teanga iasachta ar scoil. I dtrí chóras oideachais, ní dhéanann ar a laghad leath na mac léinn. I gcodanna áirithe de Chomhphobal Fraincise na Beilge agus de Chomhphobal Pléimeannach na Beilge, is é 10 mbliana an aois ag a mbíonn foghlaim teanga iasachta éigeantach, i.e. nuair atá daltaí sa chúigiú céim (de shé chéim) den bhunoideachas (féach Figiúr B1); san Ísiltír, tá an tsolúbthacht ag scoileanna a chinneadh cén uair is gá do mhic léinn bunskoile tús a chur le foghlaim teanga iasachta (féach Figiúr B1).

Is minic a bhíonn foghlaim an dara teanga iasachta éigeantach ag tús an oideachais meánscoile íochtaraí nó ag deireadh an bhunoideachais (féach Figiúr B1). Is é an céatadán de mhic léinn bunskoile a fhoghlaim dhá theanga iasachta nó níos mó dá bhrí sin go leor beag. Ar leibhéal an Aontais, 7.2 % atá ann. Mar sin féin, foghlaimíonn thart ar 30 % de dhaltai bunskoile dhá theanga iasachta nó níos mó sa Danmhairg, san Eastóin agus sa Ghréig, agus tá an céatadán i bhfad níos airde i Lucsamburg (83.2 %), áit a mbíonn sé éigeantach dara teanga a fhoghlaim ag 6 bliana d'aois.

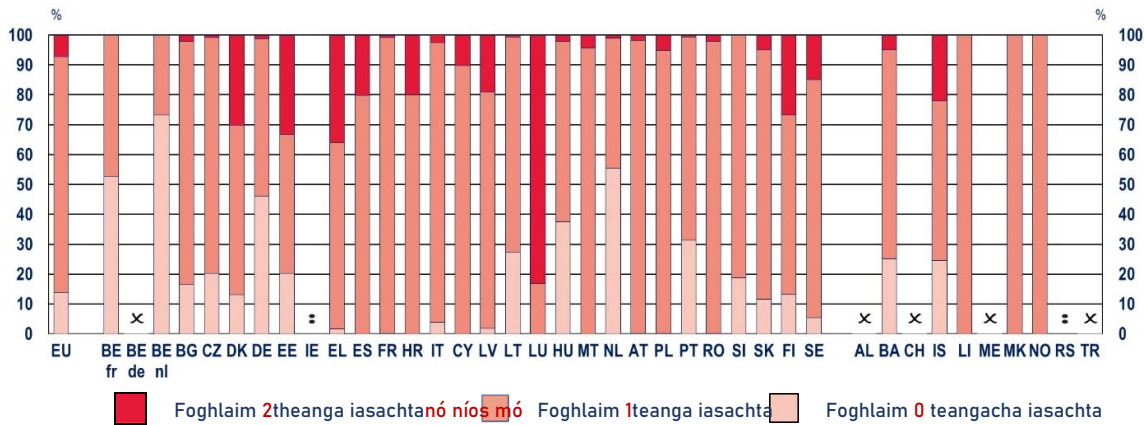
Figiúr C1b i láthair, de réir aoise, céatadán na mac léinn ag foghlaim teanga iasachta sa bhunoideachas. Mar sin féin, níl an fhaisnéis sin ar fáil do gach córas oideachais a liostaítear i bhFíor C1d.

---

47 In Éirinn, níl aon teagasc teangacha iasachta sa bhunoideachas. Ní mór do dhaltai staidéar a dhéanamh ar an dá theanga stáit: Béarla agus Gaeilge. Mar sin féin, níl aon cheann acu san áireamh mar theanga iasachta ag an gcuraclam.

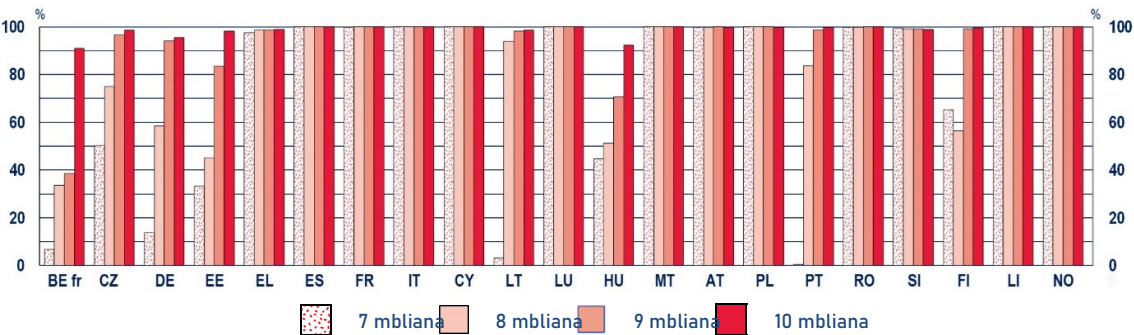
48 EI, ES, FR, HR, IT, CY, LV, LU, MT, AT, PL, RO, LI, MK agus NO.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UE [educ_uae_lang02] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Figiúr 18 Figiúr C1d: Céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn teangacha iasachta sa bhunoideachas (ISCED 1), de réir líon na dteangacha, 2020

Minicíocht uisce: flúirseach Ríomhanna Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UE neamhfhoilsithe (nuashonraithe go deireanach an 29 Meán Fómhair 2022).

Figiúr 19 Figiúr C1b: Céatadán na ndaltaí atá ag foghlaim teanga iasachta amháin ar a laghad sa bhunoideachas (ISCED 1), faoi aois 2020, 2020

Nótaí míniúcháin

Déantar céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn 0, 1 nó 2 (nó níos mó) teangacha iasachta a ríomh i gcoinne gach mac léinn i ngach bliain de ISCED 1 (Figiúr C1d) nó in ISCED 1 (Figiúr C1b), fiú nuair nach dtosaíonn foghlaim teangacha iasachta sna blianta tosaigh ag an leibhéal seo. Níos nithiúla, tá líon na ndaltaí a fhoghlaimíonn 0, 1 nó 2 (nó níos mó) teangacha iasachta roinnte ar shuim na mac léinn a fhoghlaim 0, 1 agus 2 (nó níos mó) teangacha iasachta i ngach bliain de ISCED 1 (Figiúr C1d) nó aois ar leith in ISCED 1 (Figiúr C1b).

Is ar bhonn deonach a ghlactar páirt i mbailiú sonraí aoise. Dá bhrí sin, cumhdaítear níos lú córas oideachais.

Tá na sonraí ar fáil in larscríbhinn 1. Chun faisnéis a fháil faoi raon feidhme bhailiú sonraí Eurostat/UE, féach réamhrá na caibidle seo.

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Bheilg (BE de), an Albáin, an Eilvéis, Montainéagró agus Túrkiye: níl na tíortha sin cumhdaithe ag bailiú sonraí Eurostat/UE [educ_uae_lang02].

An Bheilg (BE nl): Is í 2019 an bhliain tagartha sonraí i bhFíor C1d (ní raibh sonraí 2020 ar fáil ar an dáta asbhainte sonraí).

An Eastóin: i gcásanna ina múintear an Eastóinis mar dhara teanga, áirítear an Eastóinis mar theanga iasachta chun críocha staidrimh.

Éire: marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh Fhíor C1d le ‘neamhbhainteach’ (i.e. ‘luach ar iarraidh’; ní féidir sonraí a bheith ann).

Lucsamburg: marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh Figiúr C1d le haghaidh “0 theanga” mar “neamhbhainteach” (i.e. “luach ar iarraidh”); ní féidir sonraí a bheith ann.

An tSeirbia: tá an tír seo san áireamh sa bhailiú sonraí UOE [educ_uae_lang02], ach níl aon sonraí ar fáil.

I bhFíor C1b, comhfhreagraíonn an aois a luaitear d’aois iarbhír na mac léinn agus ní don aois bharúlach atá acu (an aois ar cheart do mhac léinn a bheith i gcéim ar leith). D’fhéadfadh sé seo a bheith ina chúis le roinnt neamhréireachtaí idir rialacháin maidir le tús a chur le foghlaim teangacha iasachta agus rannpháirtíocht éifeachtach i bhfoghlaim teangacha, toisc go mb’fhéidir nach mbeadh roinnt mac léinn sa mhéid gur chóir dóibh a bheith. Mar shampla, i bPobal Fraincise na Beilge ba chóir go mbeadh gach mac léinn tosaithe ag foghlaim teanga iasachta ag aois 10 bliana d’aois (féach Figiúr B1), i.e. sa chúigiú grád den bhunoideachas. Mar sin féin, níl teanga iasachta á fhoghlaim fós ag 9.1 % de dhaltá 10 bliana d’aois (aois iarbhír). D’fhéadfadh sé nach mbeadh roinnt mac léinn 10 bliana d’aois fós sa chúigiú grád d’oideachas bunscoile a mhíniú go páirteach. Mar sin féin, léiríonn Figiúr C1b den chuid is mó an caidreamh láidir idir aois an tosaithe oifigiúil d’fhoghlaim teangacha iasachta (féach Figiúr B1) agus rannpháirtíocht éifeachtach i bhfoghlaim teangacha.

I 13 den 21 chóras oideachais, foghlaimíonn beagnach gach mac léinn (97 % ar a laghad) teanga iasachta i ngach aoisghrúpa. In 12 cheann de na córais oideachais sin, bíonn foghlaim teangacha iasachta éigeantach roimh 7 bliana d’aois, agus sa tSlóivéin bíonn sé éigeantach ag 7 bliana d’aois (féach Figiúr B1).

I bhformhór na gcóras oideachais ina bhfuil an aois éigeantach chun teanga iasachta a fhoghlaim níos déanaí, tá éirí de thalamh soiléir san aoisghrúpa a fhreagraíonn don aois tosaithe éigeantach. Tarlaíonn an t-éirí de thalamh sin agus é 8 bliana d’aois sa tSeicia, sa Ghearmáin, sa Liotuáin agus sa Phortaingéil; ag aois 9 san Ungáir; agus 10 bliana d’aois i gComhphobal Francach na Beilge. Baineann sé seo leis an aois ag a mbíonn foghlaim teangacha iasachta éigeantach do gach mac léinn ina dtíortha féin in 2021/2022 (féach Figiúr B1).

In 2020 (bliain tagartha sonraí), d’fhéadfadh scoileanna san Eastóin agus san Fhionlainn an aois tosaigh a chinneadh laistigh d’aoisghrúpa (idir 7 bliana agus 9 bliana), i gcomhréir le rialacháin ardleibhéil. An céatadán de mhic léinn ag foghlaim teanga iasachta a thóg amach go soiléir ag aois 9 sa dá thír. Cé go bhfuil feidhm fós ag an tsolúbthacht sin san Eastóin, tarraingíodh siar an Fhionlainn ó 2021/2022 i bhfabhar aois tosaigh sheasta (7 bliana) (féach Cairt B2).

Léiríonn Fíor C1b freisin go dtugann scoileanna teangacha iasachta isteach sa churaclam roimh aois éigeantach i roinnt tíortha. Mar shampla, san Ungáir, áit a gcaithfidh gach dalta tús a chur le teanga iasachta a fhoghlaim ag 9 bliana d’aois, déanann 40 % díobh ar a laghad amhlaidh ag aois 7 agus 8 bliana d’aois. Ar an gcaoi chéanna, sa tSeicia, tosaíonn 50 % de na daltaí ag foghlaim teanga iasachta bliain amháin roimh an aois ag a mbíonn sé éigeantach. Ciallaíonn sé sin go gcuireann scoileanna forálacha teanga ar fáil níos luaithe ná mar is gá.

Ina theannta sin, i bPobal Fraincise na Beilge foghlaimíonn níos mó ná 30 % de na daltaí teanga iasachta 2 bhliain sula mbíonn sé éigeantach do gach mac léinn ag 10 bliana. D’fhéadfaí é sin a mhíniú le difríochtaí sa reachtaíocht áitiúil: i gcodanna áirithe de Chomhphobal Fraincise na Beilge, tosaíonn daltaí ag foghlaim na chéad teanga iasachta mar ábhar éigeantach ó 8 bliana d’aois (féach Figiúr B1).

IDIR 2013 AGUS 2020, THÁINIG MÉADÚ AS CUIMSE AR CHÉATADÁN NA NDALTAÍ BUNSCOILE ATÁ AG FOGHLAIM TEANGA IASACHTA IN OCHT DTÍR.

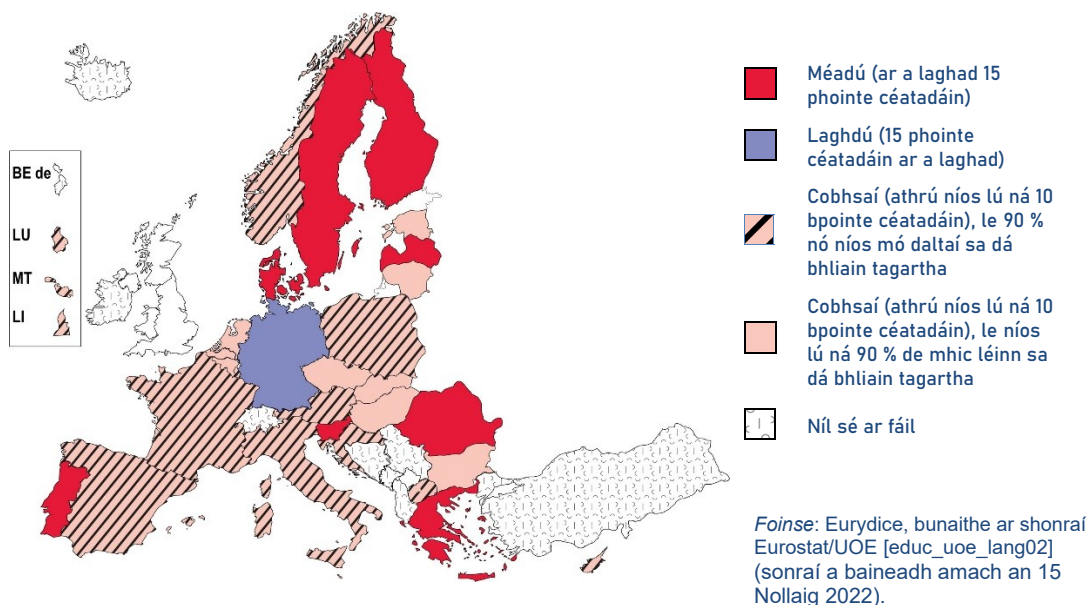
Ar leibhéal an Aontais, bhí 86.1 % de na daltaí bunscoile ag foghlaim teanga iasachta amháin nó níos mó in 2020, méadú ó 79.4 % in 2013. Léiríonn Figiúr C2 trí threocht éagsúla le linn na tréimhse seo.

Sa ghrúpa is mó de chórais oideachais (21 córais oideachais), d’fhan an staid sách cobhsaí (difríocht níos lú ná 10 bpointe céatadáin). In 12 cheann díobh sin, bhí níos mó ná 90 % de na daltaí bunscoile ag foghlaim teanga iasachta amháin ar a laghad sa dá bhliain tagartha (sa Spáinn, sa Fhrainc, sa Chróit, san Iodáil, sa Chipir, i Lucsamburg, i Málta, san Ostair, sa Pholainn, i Lichtinstéin, sa Mhacadóin Thuaidh agus san Iorua). D’fhan an staid sách cobhsaí freisin sna naoi gcóras oideachais eile, cé go bhfuil rátaí rannpháirtíochta níos

isle ann (i gComhphobal Francach agus Pléimeannach na Beilge, na Bulgáire, na Seicia, na hEastóine, na Liotuáine, na hUngáire, na hÍsiltíre agus na Slóvaice).

Sa dara grúpa d'ocht dtír, tháinig méadú 15 pointe céatadán ar a laghad ar chéatadán na ndaltaí bunscoile a fhoghlaimíonn teangacha iasachta idir 2013 agus 2020. Tá an méadú idir 15 agus 25 pointe céatadán sa Ghréig, sa Laitvia, san Fhionlainn agus sa tSualainn agus 30 pointe céatadán ar a laghad sa Danmhairg, sa Phortaingéil, sa Rómáin agus sa tSlóivéin. In a lán cásanna, is féidir an méadú a mhíniú trí athruithe ar an aois ag a gcaithfidh daltaí tosú ag foghlaim a gcéad teanga iasachta éigeantach (féach Figiúr B2). San Fhionlainn agus sa tSualainn, áit a raibh an tsolúbthacht ag scoileanna an aois tosaigh a chinneadh in 2013 agus 2020⁴⁹), d'fhéadfadh méaduithe a léiriú go raibh teangacha iasachta á dtabhairt isteach ag bunscoileanna roimh 2020 i gcomparáid le 2013.

Ar deireadh, feictear an treocht eile sa Ghearmáin, mar gur tháinig laghdú 13.5 pointe céatadán ar chéatadán na ndaltaí atá ag foghlaim teanga iasachta amháin ar a laghad, ó 67.9 % in 2013 go 54.4 % in 2020 (mar a thugtar le fios sa nóta tír-shonrach a bhaineann leis na sonraí, áfach, d'fhéadfadh baint a bheith aige sin go páirteach le hathruithe modheolaíochta).

Figiúr 20 Figiúr C2: Treochtaí i gcéatadán na ndaltaí atá ag foghlaim teanga iasachta amháin ar a laghad sa bhunoideachas (ISCED 1), 2013 agus 2020

Nótaí míniúcháin

Déantar céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn teanga iasachta amháin ar a laghad a ríomh i gcoinne gach scoláire i ngach ISCED 1 bhliain, fiú nuair nach dtosaíonn foghlaim teangacha iasachta sa chéad bhliain den leibhéal seo. Níos nithiúla, tá líon na mac léinn a fhoghlaim 1 nó 2 (nó níos mó) teangacha iasachta roinnte ar shuim na scoláirí ag foghlaim 0, 1 agus 2 (nó níos mó) teangacha iasachta i ngach bliain de ISCED 1.

Ní thagraíonn nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith d'amshraitheanna a bhriseadh ach amháin má tharla siad in 2013 nó in 2020. Ní léirítear aon bhriseadh sna hamsraitheanna idir an dá bhliain thagartha sin, a d'fhéadfadh a bheith tarlaithe i dtíortha áirithe.

Tá na sonraí ar fáil in larscribhinn 1. Chun nóta modheolaíochta a fháil ar na sonraí, féach https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_en_esms_an4.xlsx.

Chun faisnéis a fháil faoi raon feidhme bhailiú sonraí Eurostat/UOE, féach réamhrá na caibidle seo.

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrach letír faoi leith

49 Tá feidhm aige sin fós sa tSualainn, cé go bhfuil deireadh curtha leis san Fhionlainn ó 2020 (féach Cairt B2).

An Bheilg (BE de), an Albáin, an Eilvéis, Montainéagró agus Túrkiye: níl na tíortha sin cumhdaithe ag bailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang02].

An Bheilg (BE nl): Is é 2019 seachas 2020 an bhliain tagartha sonraí (ní raibh sonraí 2020 ar fáil ar an dáta asbhainte sonraí).

An Ghearmáin: rinneadh sonraí foinseacha do 2013 a mharcáil mar “éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí”. Féach ar an nasc sna nótaí míniúcháin.

An Eastóin: i gcásanna ina múintear an Eastóinis mar dhara teanga, áirítear an Eastóinis mar theanga iasachta chun críocha staidrimh.

Éire: marcáladh na sonraí foinseacha do 2013 agus 2020 mar ‘neamhbhainteach’ (i.e. ‘luach ar iarraidh’; ní féidir sonraí a bheith ann).

An Bhoisnia agus an Heirseagaivéin: níl sonraí do 2013 ar fáil.

An tSeirbia: tá an tír san áireamh i mbailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang02], ach níl aon sonraí ar fáil.

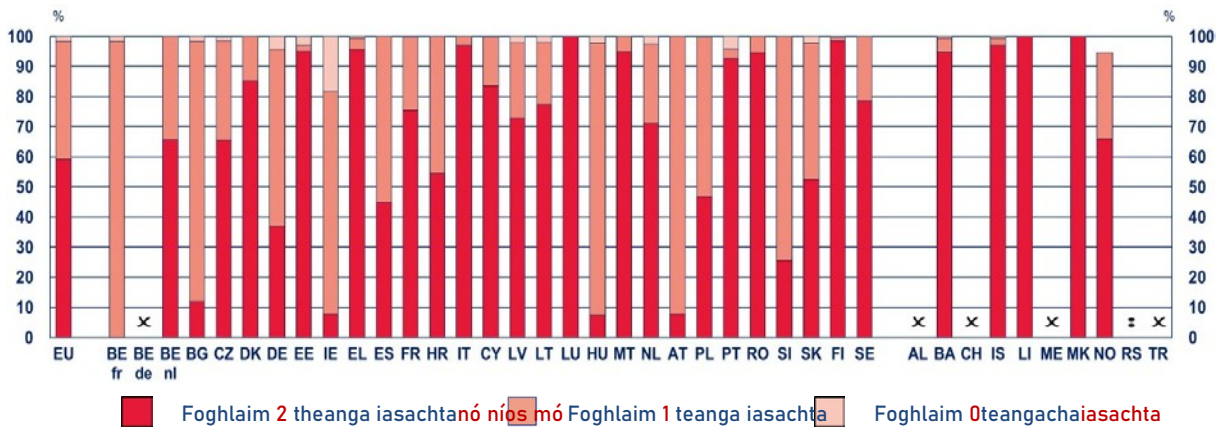
FOGHLAIMÍONN 60 % DE DHALTAÍ DHÁ THEANGA IASACHTA AR A LAGHAD SAN OIDEACHAS MEÁNSCOILE ÍOCHTARAÍ

I bhformhór na dtíortha, bíonn sé éigeantach dara teanga a fhoghlaim ag tús an oideachais meánscoile íochtaraí ar a dhéanaí (féach Figiúr B1).

Ar leibhéal an Aontais, foghlaimíonn 59.2 % de dhaltai meánscoile íochtaraí dhá theanga iasachta nó níos mó. Ina theannta sin, in 12 chóras oideachais foghlaimíonn níos mó ná 90 % de dhaltai dhá theanga iasachta nó níos mó (an Eastóin, an Ghréig, an Iodáil, Lucsamburg, Málta, an Phortaingéil, an Rómáin, an Fhionlainn, an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin, an Íoslainn, Lichtinstéin agus an Mhacadóin Thuaidh). I gcodarsnacht leis sin, i gcúig chóras oideachais, foghlaimíonn níos lú ná 15 % de dhaltai dhá theanga iasachta nó níos mó. Is amhlaidh atá i gComhphobal Fraincise na Beilge, áit nach bhfuil aon fhoráil ann chun dara teanga iasachta a fhoghlaim ar an leibhéal oideachais sin; in Éirinn, áit nach bhfuil sé éigeantach an dara teanga iasachta a fhoghlaim; agus sa Bhulgáir, san Ungáir agus san Ostair, áit nach mbeidh sé éigeantach dara teanga a fhoghlaim ach amháin san oideachas meánscoile uachtaraí. Tugann sé cinn de chórais oideachais eile nach bhfuil ach teanga iasachta amháin éigeantach le linn oideachas meánscoile íochtaraí deis do gach mac léinn teanga iasachta bhreise a ghlacadh ar an leibhéal seo oideachais (féach Figiúr B4). Sna córais oideachais sin (an Spáinn, an Chróit, an tSlóivéin, an tSlóvaic, an tSualainn agus an Iorua), roghnaigh an ceathrú cuid ar a laghad de na daltaí dhá theanga iasachta a fhoghlaim ar leibhéal meánscoile níos ísle, le rátaí rannpháirtíochta ó 25.6 % sa tSlóivéin go 78.6 % sa tSualainn.

Léiríonn Fíor C3 freisin go bhfoghlaimíonn 98.4 % de na daltaí meánscoile íochtaraí san Aontas Eorpach teanga iasachta amháin ar a laghad. In Éirinn amháin, is mó ná 5 % an céatadán mac léinn nach bhfoghlaimíonn aon teangacha iasachta sa mheánoideachas íochtair. Sa tír seo, is féidir an céatadán réasúnta ard (18.1 %) a mhíniú go páirteach toisc nach bhfuil sé éigeantach teanga iasachta a fhoghlaim san oideachas scoile, ach go bhfoghlaimíonn gach dalta Béarla agus Gaeilge, an dá theanga oifigiúla.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang02] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Figiúr 21 Figiúr C3: Céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn teangacha iasachta sa mheánoideachas íochtar (ISCED 2), de réir líon na dteangacha, 2020

Nótaí míniúcháin

Déantar céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn 0, 1 nó 2 (nó níos mó) teangacha iasachta a ríomh i gcomparáid le gach mac léinn i ngach bliain de ISCED 2. Níos nithiúla, tá líon na scoláirí a fhoghlaim 0, 1 nó 2 (nó níos mó) teangacha iasachta roinnte ar shuim na scoláirí ag foghlaim 0, 1 agus 2 (nó níos mó) teangacha iasachta i ngach bliain de ISCED 2.

Tá na sonraí ar fáil in Iarscríbhinn 1. Chun faisnéis a fháil faoi raon feidhme bhailiú sonraí Eurostat/UOE, féach réamhrá na caibidle seo.

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrath le tír faoi leith

An Bheilg (BE de), an Albáin, an Eilvéis, Montainéagró agus Türkiye: níl na tíortha sin cumhdaithe ag bailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang02].

An Eastóin: i gcásanna ina múintear an Eastóinis mar dhara teanga, áirítear an Eastóinis mar theanga iasachta chun críocha staidrimh.

Lucsamburg: marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh ‘0 theanga’ agus ‘1 teanga’ le haghaidh Figiúr C3 mar ‘neamhbhainteach’ (i.e. ‘luach in easnamh’; ní féidir sonraí a bheith ann).

An tSeirbia: tá an tír seo san áireamh i mbailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang02], ach níl aon sonraí ar fáil.

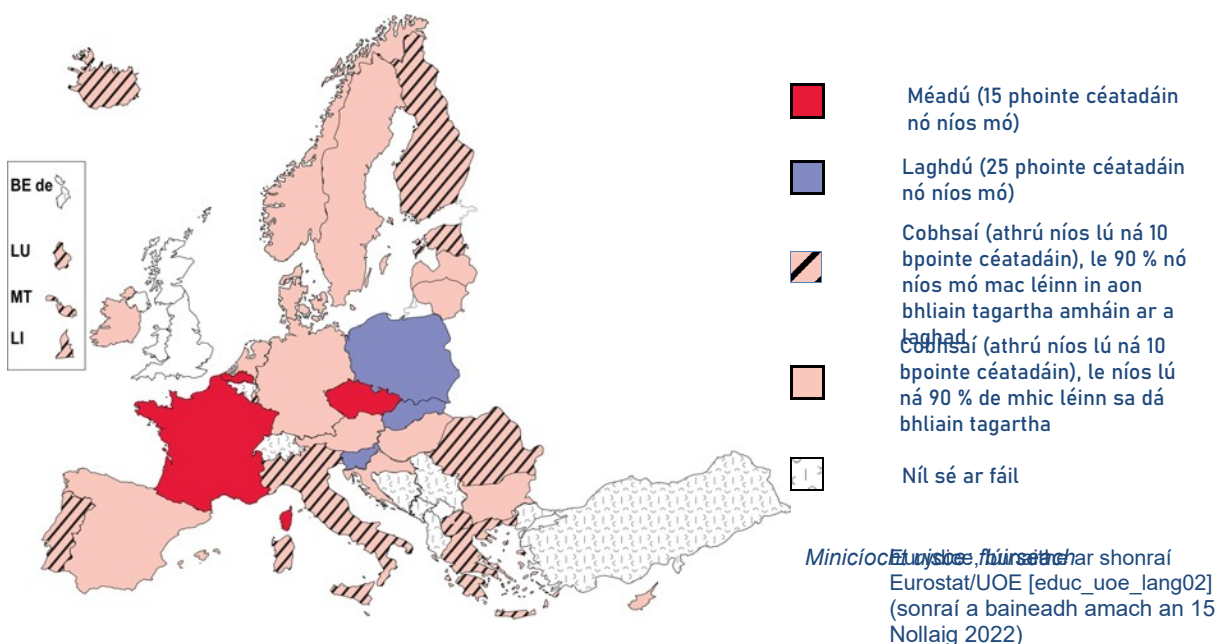
IDIR 2013 AGUS 2020, D’FHAN CÉATADÁN NA NDALTAÍ MEÁNSCOILE ÍOCHTARAÍ A BHÍ AG FOGHLAIM DHÁ THEANGA IASACHTA NÓ NÍOS MÓ COBHSAÍ I BHFORMHÓR NA DTÍORTHA.

Ar leibhéal an Aontais, d’fhoghlaim beagnach dhá thrian de na daltaí meánscoile íochtaraí dhá theanga iasachta nó níos mó in 2013 agus in 2020 (55.4 % in 2013 i gcomparáid le 59.2 % in 2020). Léirítear athruithe ar an leibhéal náisiúnta i bhFíor C4 idir an dá bhliain tagartha.

I bhformhór mór na gcóras oideachais ina bhfuil sonraí ar fáil (25 as 31), tá an difríocht idir 2020 agus 2013 níos lú (difríocht faoi bhun 10 bpointe céatadán). In 11 de na córais oideachais sin, bhí an céatadán de dhaltaí meánscoile íochtaraí a bhí ag foghlaim dhá theanga iasachta ar a laghad níos mó ná 90 % in aon bhliain tagartha amháin ar a laghad (an Eastóin, an Ghréig, an Iodáil, Lucsamburg, Málta, an Phortaingéil, an Rómáin, an Fhionlainn, an Íoslainn, Lichtinstéin agus an Mhacadóin Thuaidh). I 14 chóras oideachais eile, rinne níos lú ná 90 % de mhic léinn staidéar ar dhá theanga sa dá bhliain tagartha (an Bhulgáir, an Danmhairg, an Ghearmáin, Éire, an Spáinn, an Chróit, an Chipir, an Laitvia, an Liotuáin, an Ungáir, an Ísiltír, an Ostair, an tSualainn agus an Iorua).

Tá an difríocht idir 2013 agus 2020 i gcéatadán na ndaltaí atá ag foghlaim dhá theanga níos substaintiúla i sé chóras oideachais. I dtrí cinn acu, tháinig méadú 15 phointe céatadáin ar chéatadán na mac léinn atá ag déanamh staidéir ar dhá theanga iasachta nó níos mó. Bhí an méadú beagán níos airde ná 15 phointe céatadáin i bPobal Pléimeannach na Beilge, cé go bhfuil sé beagán níos airde ná 20 phointe céatadáin sa tSeicia agus sa Fhrainc. Sna trí chóras oideachais eile le difríocht shuntasach idir 2013 agus 2020 (an Pholainn, an tSlóivéin agus an tSlóvaic), tháinig laghdú níos mó ná 25 phointe céatadáin ar chéatadán na ndaltaí meánscoile íochtaraí a bhfuil dhá theanga iasachta nó níos mó á bhfoghlaim acu. Tá roinnt cúiseanna leis na hathruithe sin. Mar shampla, sa tSlóvaic d'fhéadfadh baint a bheith ag an laghdú le deireadh a chur leis an gceanglas atá ar gach dalta dhá theanga iasachta a fhoghlaim le linn an mheánoideachais íochtaraigh (féach Figiúr B3). Sa Pholainn, tá an laghdú mar thoradh ar atheagrú grád oideachais, ach níl aon athrú ar an ngrád tosaigh ná ar an líon blianta d'fhoghlaim éigeantach an dara teanga⁵⁰iasachta.

Figiúr 22 Figiúr C4: Treochtaí i gcéatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn dhá theanga iasachta nó níos mó san oideachas meánscoile íochtaraí (ISCED 2), 2013 agus 2020

Nótaí míniúcháin

Déantar céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn dhá theanga iasachta (nó níos mó) a ríomh i gcomparáid le gach mac léinn i ngach ISCED 2 bhliain. Níos nithiúla, tá líon na mac léinn ag foghlaim dhá (nó níos mó) teangacha iasachta roinnte ar shuim na scoláirí ag foghlaim 0, 1 agus 2 (nó níos mó) teangacha iasachta i ngach bliain de ISCED 2.

Ní thagraíonn nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith d'amshraitheanna a bhriseadh ach amháin má tharla siad in 2013 nó in 2020. Ní léirítear aon bhriseadh sna hamsraitheanna idir an dá bhliain thagartha sin, a d'fhéadfadh a bheith tarlaite i dtíortha áirithe.

Tá na sonraí ar fáil in larscribhinn 1. Chun nóta modheolaíochta a fháil ar na sonraí, féach https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_en_esms_an4.xlsx. Chun faisnéis a fháil faoi raon feidhme bhailiú sonraí Eurostat/UE, féach réamhrá na caibidle seo.

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír^{faoi leith}

50 Ó 2016 i leith, aistríodh gráid 5 agus 6, i gcás nach bhfuil sé éigeantach an dara teanga iasachta a fhoghlaim, ón mbunoideachas go dtí an t-oideachas meánscoile íochtaraí. Idir an dá linn, tosaíonn an oibleagáid an dara teanga iasachta a fhoghlaim fós i ngrád 7 agus maireann sé ar feadh na mblianta céanna. Chun tuilleadh eolais a fháil faoi athruithe ar struchtúr chóras oideachais na Polainne, féach an Coimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice (2017).

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

An Bheilg (BE fr) agus an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin: níl sonraí do 2013 ar fáil.

An Bheilg (BE de), an Albáin, an Eilvéis, Montainéagró agus Túrkiye: níl na tíortha sin cumhdaithe ag bailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang02].

An Ghearmáin: rinneadh sonraí foinseacha do 2013 a mharcáil mar “éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí”. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

An Eastóin: i gcásanna ina múintear an Eastóinis mar dhara teanga, áirítear an Eastóinis mar theanga iasachta chun críocha staidrimh.

An tSeirbia: tá an tír seo san áireamh i mbailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang02], ach níl aon sonraí ar fáil.

IS MÓ SEANS GO BHFOGHLAIMEOIDH MIC LÉINN MEÁNOIDEACHAIS SHINSEARAIGH I NGINEARÁLTA TEANGACHA NÁ IAD SIÚD ATÁ AR CHONAIRÍ GAIRME.

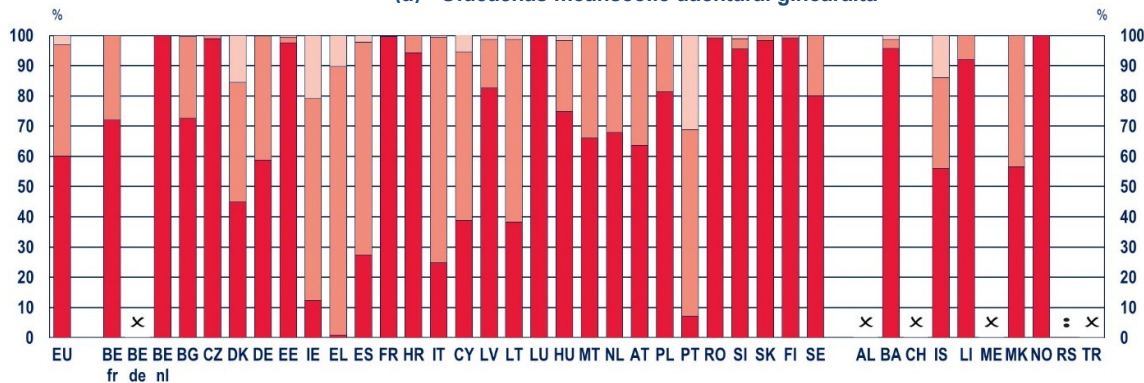
Sa mheánoideachas sinsearach, is féidir le mic léinn staidéar a dhéanamh san oideachas ginearálta, a mbíonn ardoideachas nó gairmoideachas mar thoradh air de ghnáth, rud a fhágann go mbíonn níos mó staidéir dírithe ar an obair nó go díreach ar mhargadh an tsaothair. Tá na cláir oideachais a bhaineann leis na bealaí seo, mar thoradh air sin, go minic difriúil go leor ag an leibhéal meánscoile uachtaraí. Dá bhrí sin, cuirtear cásanna an mheánoideachais shinsearaigh ghinearálta agus ghairmoideachais i láthair ar leithligh don táscaire seo agus don chéad cheann eile. Ar leibhéal an Aontais, tá beagnach leath de na mic léinn meánscoile uachtaraí (48.7 %) cláraithe i gcláir ghairmiúla ⁽⁵¹⁾. Tá an céatadán is airde de mhic léinn meánscoile uachtaraí cláraithe ar chlár gairmiúil (65 % nó níos mó) sa tSeicia, sa Chróit, san Ísiltír, san Ostair, sa tSlóivéin, sa tSlóvaic, san Fhionlainn, i Lichtinstéin, i Montainéagró agus sa tSeirbia. I gcodarsnacht leis sin, tá níos lú ná aon trian de mhic léinn meánscoile cláraithe i gclár gairmiúil in Éirinn, sa Ghréig, sa Chipir, sa Liotuáin, i Málta agus san Íoslainn.

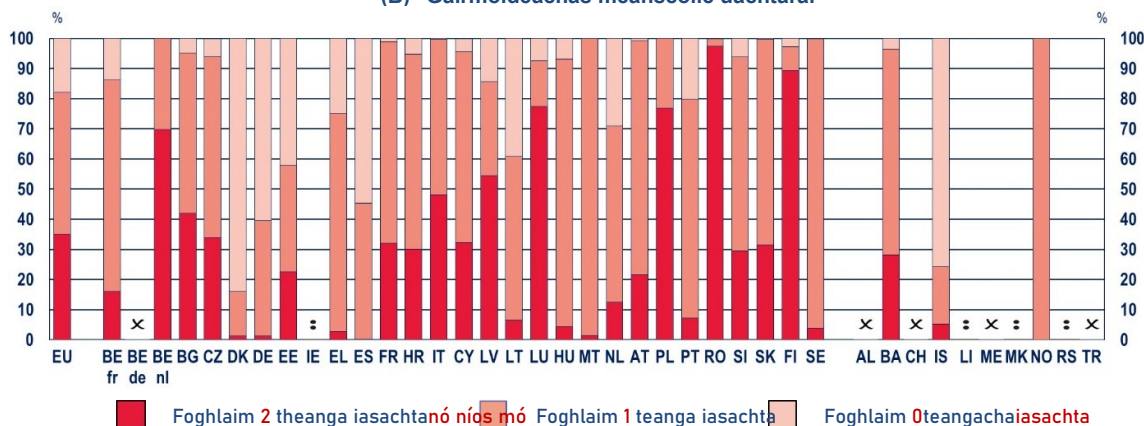
51 https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/EDUC_UOE_ENRS05/default/table?lang=en&category=educ.educ_part.educ_uae_enr.educ_uae_enrs (sonraí bainte as an 14 Meán Fómhair 2022). Is le haghaidh 2020 a bheidh na sonraí.

(a) Oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta

(B) Gairmoideachas meánscoile uachtaraí

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang02] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Figiúr 23 Figiúr C5: Céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn teangacha iasachta san oideachas meánscoile uachtaraí (ISCED 3), de réir líon na dteangacha, 2020

Nótaí míniúcháin

Déantar céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn 0, 1 nó 2 (nó níos mó) teangacha iasachta a ríomh in aghaidh gach scoláire i ngach bliain den ISCED ginearálta 3 (Figiúr C5ú) nó ISCED gairmiúil 3 (Figiúr C5b), fiú nuair nach leanann foghlaim teangacha ar aghaidh go dtí deireadh an leibhéil (féach Figiúirí B2, B3, B5 agus B6). Níos nithiúla, tá líon na mac léinn a fhoghlaim 0, 1 nó 2 (nó níos mó) teangacha iasachta roinnte ar shuim na scoláirí ag foghlaim 0, 1 agus 2 (nó níos mó) teangacha iasachta i ngach bliain de ISCED 3 Ginearálta (Figiúr C5ú) nó ISCED Gairmiúla 3 (Figiúr C5b).

Léirítear i gcomhiomlán AE don earráil ghairmiúil ISCED 3 go bhfuil “difríocht idir an sainmhíniú, féach meiteashonraí”.

Tá na sonraí ar fáil in Iarscríbhinn 1. Chun na nótaí modheolaíochta maidir le sonraí comhiomlána agus sonraí tíre an AE a fháil, féach https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx. Chun faisnéis a fháil faoi raon feidhme bhailiú sonraí Eurostat/UOE, féach réamhrá na caibidle seo.

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Bheilg (BE de), an Albáin, an Eilvéis, Montainéagró agus Túrkiye: níl na tíortha sin cumhdaithe ag bailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang02].

An Eastóin: i gcásanna ina múintear an Eastóinis mar dhara teanga, áirítear an Eastóinis mar theanga iasachta chun críocha staidrimh.

An Ungáir: tá na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 3 ginearálta agus gairmiúil marcáilte mar “bhriseadh sraitheanna ama” agus “éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí”. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

Lucsamburg: marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh 0 teanga agus teanga amháin mar ‘neamhbhainteach’ (i.e. ‘luach in easnamh’; ní féidir sonraí a bheith ann).

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

An Íoslainn: Is í 2019 an bhliain tagartha do shonraí ginearálta agus gairmiúla ISCED 3 (ní raibh sonraí 2020 ar fáil ar an dáta asbhainte sonraí).

Lichtinstéin: marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 3 mar shonraí “neamhbhainteach” (i.e. ‘luach ar iarraidh’; ní féidir sonraí a bheith ann.

An Mhacadóin Thuaidh: níl briseadh síos idir ISCED 3 agus ISCED 3 gairmiúil ar fáil. Baineann sonraí ISCED 3 a chuir isteach an figiúr leis an oideachas ginearálta agus leis an ngairmoideachas araon.

An tSeirbia: tá an tír seo san áireamh i mbaillú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang02], ach níl aon sonraí ar fáil.

Léiríonn Figiúirí C5ú agus C5b go mbraitheann cumas daltaí teangacha iasachta a fhoghlaim i go leor córais oideachais ar an mbealach a leanann siad. Léiríonn sé sin na difríochtaí idir riachtanais éigeantacha foghlama teangacha iasachta idir mic léinn oideachais ghinearálta agus mic léinn gairmoideachais; is minic a bhíonn na riachtanais níos ísle do mhic léinn gairmoideachais agus gairmoiliúna (féach Figiúirí B5 agus B6). Go háirithe, i bhformhór na gcóras oideachais, tá líon na mblianta a chaitear ag foghlaim dhá theanga iasachta níos ísle do mhic léinn gairmoideachais agus gairmoiliúna ná dá bpiaraí san oideachas ginearálta.

Ar leibhéal an AE, tá cion na mac léinn nach bhfoghlaímíonn teangacha iasachta sé huairé níos airde ná an gairmoideachas i gcomparáid leis an oideachas ginearálta (18.0 % agus 2.9 % faoi seach). Mar a luadh cheana, déantar céatadán na mac léinn meánscoile uachtaraí nach bhfoghlaímíonn teanga iasachta a ríomh ar bhonn dhaonra iomlán na mac léinn ag an leibhéal seo. Go ginearálta, is ag an bPortaingéil amháin atá níos mó ná 30 % de na daltaí nach bhfoghlaímíonn teanga iasachta sa bhliain tagartha. Os a choinne sin, sa ghairmoideachas meánscoile uachtaraí, ní fhoghlaimíonn thart ar 30 % de mhic léinn nó níos mó teanga iasachta i seacht dtír (an Danmhairg, an Ghearmáin, an Eastóin, an Spáinn, an Liotuáin, an Ísiltír agus an Íoslainn). Díobh sin, tá an céatadán níos airde sa Danmhairg (84.0 %) agus san Íoslainn (75.8 %). Ós rud é nach bhfuil gá le mic léinn ar chonairí gairmiúla sa Danmhairg, sa Ghearmáin, san Eastóin agus sa Spáinn a thugann rochtain ar oideachas treasach chun teanga iasachta amháin ar a laghad a fhoghlaim, d’fhéadfaí na táillí sin a mhíniú go páirteach (féach Figiúr B5).

Agus sonraí á scrúdú maidir le dhá theanga iasachta nó níos mó a fhoghlaim, tá difríochtaí suntasacha ann freisin idir an t-oideachas ginearálta agus an gairmoideachas ag leibhéal na meánscolaíochta uachtaraí. Ar leibhéal an Aontais, foghlaimíonn 60.0 % de dhaltaí dhá theanga iasachta ar a laghad san oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta i gcomparáid le 35.1 % den ghairmoideachas meánscoile uachtaraí. I 13 chóras oideachais, foghlaimíonn ar a laghad 90 % de na daltaí dhá theanga iasachta nó níos mó san oideachas meánscoile uachtaraí i gcoitinne. Níl ach an Rómáin chomh hard sin de mhic léinn a fhoghlaimíonn dhá theanga i ngairmoideachas meánscoile uachtaraí. I gcodarsnacht leis sin, tá níos lú ná 10 % de mhic léinn a fhoghlaimíonn dhá theanga iasachta nó níos mó ag leibhéal meánscoile uachtaraí ag dhá chóras oideachais ghinearálta (an Ghréig agus an Phortaingéil), i gcomparáid le 11 cheann déag sa ghairmoideachas.

IDIR 2013 AGUS 2020, THÁINIG MÉADÚ AR CHÉATADÁN NA NDALTAÍ MEÁNSCOILE UACHTARAÍ A FHOGHLAIMÍONN DHÁ THEANGA NÓ NÍOS MÓ I MBEAGÁN TÍORTHA.

Léiríonn figiúirí C6ú agus C6b na hathruithe a tharla idir 2013 agus 2020 ar chéatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn dhá theanga iasachta nó níos mó i gcoitinne agus i ngairmoideachas meánscoile uachtaraí.

Go ginearálta, ar leibhéal an Aontais, bhí 60.0 % de na daltaí ag foghlaim dhá theanga iasachta nó níos mó in 2020, rud atá an-chosúil le céatadán 2013 (55.4 %). Mar a luadh thuas, déantar céatadán na mac léinn in aghaidh an lín teangacha a fhoghlaimítear a ríomh bunaithe ar gach mac léinn de gach céim den leibhéal oideachais seo.

I mbeagnach gach córas oideachais ina bhfuil sonraí ar fáil (27 as 31 chóras oideachais), d’fhan an sciar de mhic léinn oideachais ghinearálta atá ag foghlaim dhá theanga iasachta ar a laghad cobhsaí idir 2013 agus 2020 (i.e. difríocht níos lú ná 10 bpointe céatadán). I 10 de na córais oideachais, is é an céatadán de mhic léinn a fhoghlaim dhá theanga iasachta nó níos mó níos mó ná 90 % don dá bhliain tagartha. Sna 17 gcóras oideachais eile, tá céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn dhá theanga iasachta nó níos mó níos lú ná 90 % sa dá bhliain tagartha.

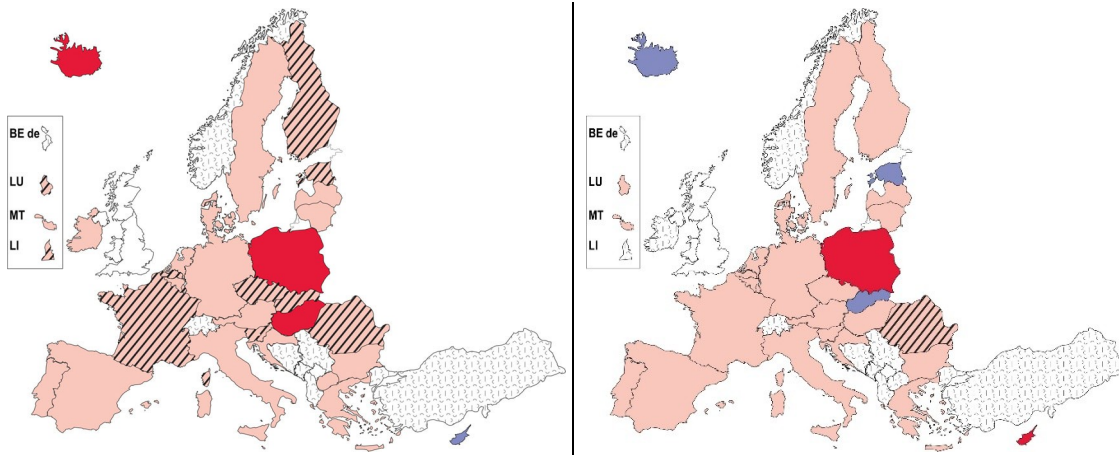
Murab ionann agus an príomhchreat cobhsaíochta, thaifead trí thír difríocht 10 bpointe céatadáin ar a laghad i gcéatadán na mac léinn a bhí ag foghlaim dhá theanga iasachta ar a laghad in oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta idir 2013 agus 2020. Tháinig laghdú ar an gcéatadán sin sa Chipir (45 pointe céatadáin), agus tháinig méadú 12.2 pointe céatadáin air sa Pholainn agus san Íoslainn (37.6 pointe céatadáin). Is féidir an t-athrú ar an ráta rannpháirtíochta sa Chipir a mhíniú le hathchóiriú a d’ísligh an aois ag a bhfuil an dara teanga iasachta éigeantach a thuilleadh (féach Cairt B3).

Sa ghairmoideachas meánscoile uachtaraí, bhí beagán os cionn trian de na daltaí ag foghlaim dhá theanga iasachta nó níos mó in 2013 agus 2020 (34.1 % in 2013 i gcomparáid le 35.1 % in 2020). Mar a tharla san oideachas ginearálta, i bhformhór mór na gcóras oideachais ina bhfuil sonraí ar fáil (23 as 28), bhí difríocht bheag idir sciartha na mac léinn a bhí ag foghlaim dhá theanga iasachta ar a laghad sa ghairmoideachas a taifeadadh in 2013 agus in 2020 (i.e. níos lú ná 10 bpointe céatadáin). Cé is moite den Rómáin, bhí na céatadáin sin faoi bhun 90 % don dá bhliain tagartha.

Mar sin féin, idir 2013 agus 2020 i gcúig thír bhí difríocht shuntasach (10 bpointe céatadáin ar a laghad) i gcéatadán na mac léinn gairmoideachais a bhí ag foghlaim dhá theanga iasachta ar a laghad. Sa Chipir agus sa Pholainn, tá méadú tagtha ar an gcéatadán; san Eastóin, sa tSlóvaic agus san Íoslainn, tháinig laghdú 39.7, 35.0 agus 10.6 pointe céatadáin air faoi seach.

(a) Oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta

(B) Gairmoideachas meánscoile uachtaraí

Minicíocht úisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang02] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Figiúr 24 Figiúr C6: Treochtaí i gcéatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn dhá theanga iasachta nó níos mó san oideachas meánscoile uachtaraí (ISCED 3), 2013 agus 2020

Nótaí míniúcháin

Déantar céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn dhá theanga iasachta nó níos mó a ríomh i gcomparáid le gach mac léinn i ngach bliain de ISCED 3 Ginearálta (Figiúr C6ú) nó ISCED Gairmiúla 3 (Figiúr C6b), fiú nuair nach leanann an fhoghlaim ar aghaidh go dtí deireadh an leibhéal seo. Níos nithiúla, tá líon na mac léinn ag foghlaim dhá theanga iasachta nó níos mó roinnte ar shuim na mac léinn ag foghlaim 0, 1 agus 2 (nó níos mó) teangacha iasachta i ngach bliain de ISCED 3 Ginearálta (Figiúr C6ú) nó ISCED Gairmiúla 3 (Figiúr C6b).

Ní thagraíonn nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith d’amshraitheanna a bhriseadh ach amháin má tharla siad in 2013 nó in 2020. Ní léirítear aon bhriseadh sna hamshraitheanna idir an dá bhliain thagartha sin, a d’fhéadfadh a bheith tarlaite i dtíortha áirithe.

Tá na sonraí ar fáil in Iarscríbhinn 1. Le haghaidh nótaí modheolaíochta maidir le sonraí, féach https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx (2020) agus https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an4.xlsx (2013). Chun faisnéis a fháil faoi raon feidhme bhailiú sonraí Eurostat/UOE, féach tabhairt isteach na caibidlé seo.

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Bheilg (BE de), an Albáin, an Eilvéis, Montainéagró agus Türkiye: níl na tíortha sin cumhdaithe ag bailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang02].

An Eastóin: i gcásanna ina múintear an Eastóinis mar dhara teanga, áirítear an Eastóinis mar theanga iasachta chun críocha staidrimh.

Éire: Marcáladh sonraí foinseacha 2013 le haghaidh ISCED 3 mar shonraí “neamhbhainteach” (i.e. ‘luach ar iarraidh’; ní féidir sonraí a bheith ann.

An Ungáir: marcáladh sonraí foinseacha 2020 le haghaidh ISCED 3 ginearálta agus gairmiúil mar “bhriseadh sraitheanna ama” agus “éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí”. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

An Bhoisnia agus an Heirseagaivéin: níl sonraí do 2013 ar fáil.

An Íoslainn: Is í 2019 seachas 2020 an bhliain tagartha do shonraí ginearálta ISCED 3. (níl sonraí 2020 ar fáil).

Lichtinstéin: marcáladh sonraí foinseacha 2013 agus 2020 le haghaidh ISCED 3 mar “neamhbhainteach” (i.e. ‘luach ar iarraidh’; ní féidir sonraí a bheith ann.

An Mhacadóin Thuaidh: níl aon mhiondealú ginearálta agus gairmiúil ISCED 3 ar fáil. Baineann sonraí ISCED 3 a chuir isteach an figiúr leis an oideachas ginearálta agus leis an ngairmoideachas araon.

An Iorua: marcáladh sonraí foinseacha 2013 le haghaidh ISCED 3 ginearálta agus gairmiúil mar “neamhbhainteach” (i.e. “ní féidir sonraí maidir le luachanna atá in easnamh a bheith ann”).

An tSeirbia: tá an tír seo san áireamh sa bhailiú sonraí UOE [educ_uae_lang02], ach níl aon sonraí ar fáil.

I bhformhór na gcóras oideachais, tá an treocht chéanna i gcoitinne agus i ngairmoideachas meánscoile uachtaraí. D’fhan céatadán na mac léinn a rinne staidéar ar dhá theanga iasachta nó níos mó cobhsaí (i.e. difríocht níos lú ná 10 bpointe céatadán) idir 2013 agus 2020 in 21⁵²chóras oideachais. Tháinig méadú 10 bpointe céatadán ar a laghad ar an dá chineál clár oideachais sa Pholainn.

I roinnt cásanna, bíonn difríochtaí ama i rátaí rannpháirtíochta na mac léinn a fhoghlaimíonn dhá theanga iasachta ar a laghad éagsúil ag brath ar a gclár oideachais (i.e. oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta nó gairmoideachas). In dhá thír (an Eastóin agus an tSlóvaic), tháinig laghdú os cionn 10 bpointe céatadán ar chéatadán na mac léinn a bhfuil staidéar á dhéanamh acu ar dhá theanga iasachta nó níos mó, agus d’fhan an cás cobhsaí san oideachas ginearálta. San Íoslainn, tá méadú tagtha ar an gcéatadán sin san oideachas ginearálta, ach tá laghdú tagtha air i gcláir ghairmoideachais; a mhalairt atá fíor sa Chipir, áit a bhfuil laghdú tagtha ar an oideachas ginearálta agus ar an méadú atá tagtha air i gcláir ghairmoideachais.

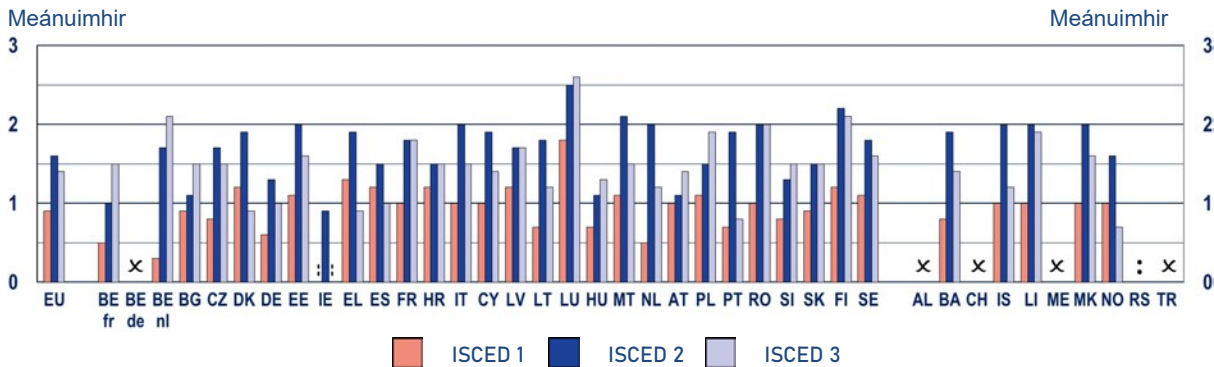
TÁ MEÁNLIÓN NA DTEANGACHA IASACHTA A D’FHOGHLAIM MIC LÉINN FAOI DHÓ CHOMH MINIC SAN OIDEACHAS MEÁNSCOILE ÍOCHTARAÍ NÁ SAN OIDEACHAS MEÁNSCOILE UACHTARAÍ.

Fágann ríomh mheánlíon na dteangacha iasachta a d’fhoghlaim daonra iomlán na scoile ag leibhéal áirithe oideachais gur féidir comparáid shoiléir a dhéanamh idir tíortha. Cuirtear an fhaisnéis sin i láthair de réir leibhéal oideachais i bhFigiúr C7, le hoideachas meánscoile uachtaraí, lena n-áirítear mic léinn san oideachas ginearálta agus sa ghairmoideachas araon.

---

52 Be fr, BE nl, BG, CZ, DK, DE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LT, LU, MT, NL, AT, PT, SI, FI agus SE.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang03] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).
Figióir 25 Figióir C7: Meánlíon na dteangacha iasachta a foghlaimíodh in aghaidh an mhic léinn sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas (ISCED 1–3), 2020

Nótaí míniúcháin

Déantar meánlíon na dteangacha iasachta a foghlaimítear a ríomh i gcoibhneas le gach mac léinn i ngach bliain den leibhéal oideachais ábhartha, is cuma an bhfuil siad ag foghlaim teanga iasachta amháin nó níos mó i ngach grád.

Tuairiscítear comhiomlán EU 2020 le haghaidh ISCED 3 mar “éagsúil leis an sainmhíniú, féach meiteashonraí”.

Tá na sonraí ar fáil in Iarscríbhinn 1. Chun nótaí modheolaíochta a bhaineann le sonraí a fháil, féach https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx.

Chun faisnéis a fháil faoi raon feidhme bhailiú sonraí Eurostat/UOE, féach réamhrá na caibidle seo.

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrath le tír faoi leith

An Bheilg (BE de), an Albáin, an Eilvéis, Montainéagró agus Türkiye: níl na tíortha sin cumhdaithe ag bailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang03].

An Bheilg (BE nl): Is í 2019 an bhliain tagartha do ISCED 1 (níl sonraí 2020 le haghaidh ISCED 1 ar fáil).

An Ghearmáin: tá na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 2 marcáilte mar ‘éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí’. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

An Ghréig: tá na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 3 marcáilte mar ‘éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí’. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

An Eastóin: i gcásanna ina múintear an Eastóinis mar dhara teanga, áirítear an Eastóinis mar theanga iasachta chun críocha staidrimh.

Éire: marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 1 mar ‘neamhbhainteach’ (i.e. ‘luach ar iarraidh’; ní féidir sonraí a bheith ann).

An Ungáir: marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 3 mar ‘briseadh in amshraitheanna’ agus ‘dífriúil sa sainmhíniú, féach meiteashonraí’. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

An Íoslainn: Is í 2019 an bhliain tagartha do ISCED 3 (níl sonraí 2020 le haghaidh ISCED 3 ar fáil).

An tSeirbia: tá an tír seo san áireamh i mbailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang03], ach níl aon sonraí ar fáil.

Is minic a thosaíonn teagasc dara teanga ag deireadh an bhunoideachais nó ag tús an mheánoideachais íochtaraigh (féach Figióir B1). Sin an fáth a bhfuil meánlíon na dteangacha iasachta a foghlaimítear i gcórais oideachais na hEorpa faoi bhun 2.0 go córasach sa bhunoideachas, cé gur gnách gur idir 0.5 agus 1.2 a bhíonn sé. Is é an meán an meán is airde i Lucsamburg (1.8), áit a dtosaíonn leanaí ag foghlaim a dara teanga iasachta is óige (ag 6 bliana d’aois). Os a choinne sin, tá an líon is ísle teangacha iasachta a foghlaimítear sa bhunoideachas i bPobal Pléimeannach na Beilge (0.3), áit a mbíonn foghlaim céad teanga iasachta éigeantach ag aois 10 mbliana.

Sa mheánoideachas íochtair agus sa mheánoideachas sinsearach araon, tá meánlíon na dteangacha iasachta a foghlaimíodh idir 1.0 agus 1.9 sa chuid is mó de na córais oideachais. Ina theannta sin, tá an líon sin 2.0 ar a laghad le haghaidh oideachas meánscoile íochtaráí agus meánoideachais shinsearaigh i dtíochóras oideachais amháin (Lucsamburg, an Rómáin agus an Fhionlainn). In ocht gcóras oideachais eile, sroicheann sé 2.0 nó níos mó le haghaidh ceann amháin den dá leibhéal oideachais. I seacht gcinn de na córais oideachais sin, ní bhíonn meánlíon 2.0 ann ach amháin san oideachas meánscoile íochtaráí (an Eastóin, an Iodáil, Málta, an Ísiltír, an Íoslainn, Lichtinstéin agus an Mhacadóin Thuaidh). Os a choinne sin, i bPobal Pléimeannach na Beilge, ní shroicheann an meánleibhéal 2.0 ach amháin san oideachas meánscoile uachtaráí. Breathnaítear ar na meáin is ísle, faoi bhun 1.0, d'oideachas meánscoile uachtaráí sa Danmhairg, sa Ghréig, sa Phortaingéil agus san Iorua agus don mheánoideachas íochtarach in Éirinn.

ROINN II — TEANGACHA IASACHTA A D'FHOGHLAIM MIC LÉINN

Tá an measúnú ar éagsúlacht teanga ar cheann de bhunphrionsabail an Aontais Eorpaigh. Go deimhin, tá 24 theanga oifigiúla ag an Aontas, lena 27 mBallstát. Bíonn teangacha eile i gceist agus na tíortha uile a chumhdaítear sa tuarascáil seo á mbreithniú, i.e. 37⁵³ dtír Eorpacha. Ina theannta sin, tugann formhór thíortha na hEorpa aitheantas oifigiúil do theangacha réigiúnacha nó mionlaigh laistigh dá dteorainneacha chun críocha dlíthiúla nó riaracháin (féach Figiúr A1).

Agus éagsúlacht teanga san Eoraip á cur san áireamh, scrúdaítear sa roinn seo na daltaí teangacha iasachta a fhoghlaimíonn oideachas bunscoile agus meánscoile (níos ísle agus ardoideachais) (féach Figiúirí C8–C11). Ina theannta sin, scrúdaítear sa roinn athruithe ar na céatadáin de mhic léinn atá ag foghlaim Béarla, Fraincise, Gearmáinise agus Spáinnise idir 2013 agus 2020 (féach Figiúr C12–C15) agus na difríochtaí i bhfoghlaim teangacha iasachta idir mic léinn i ngnáthoideachas meánscoile uachtaraí agus mic léinn i ngairmoideachas meánscoile uachtaraí (féach Figiúr C16).

Is é is foinse do na sonraí ná bailiú sonraí Eurostat/UOE, rud a chiallaíonn go bhfuil feidhm ag an réamhrá a chuirtear i láthair sa chéad chuid den chaibidil seo maidir leis an roinn seo freisin.

IS É AN BÉARLA AN TEANGA IASACHTA IS MÓ A FHOGHLAIMÍTEAR SAN EORAIP.

Léiríonn Fíor C8 gurb é an Béarla an teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear san Eoraip gan amhras. Go deimhin, i mbeagnach gach tír Eorpach, is é an Béarla an teanga a d'fhoghlaim formhór na ndaltaí le linn an bhunoideachais agus an mheánoideachais (níos ísle agus níos airde). Léiríonn sé seo na creataí rialála a ndearnadh anailís orthu i gCaibidil B, a shonraíonn an Béarla mar ábhar éigeantach i go leor tíortha (féach Figiúr B7) agus/nó topaic nach mór do gach scoil a chur san áireamh ina dtairiscint foghlama (féach Figiúr B8ú).

Tá an-beag tíortha ina bhfuil teanga iasachta eile seachas Béarla d'fhoghlaim an chuid is mó mac léinn. Tá Éire, mar thír ina labhraítear Béarla, ar cheann acu agus is í an Fhraincis an teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear. I Lucsamburg, is í an Ghearmáinis an teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas sinsearach (agus an Fhraincis ina dhiaidh sin go gairid), agus foghlaimíonn gach mac léinn Gearmáinis agus Fraincis in oideachas meánscoile íochtaraí. I Lichtinstéin, foghlaimíonn gach mac léinn meánscoile íochtaraí Fraincis agus Béarla (sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas uachtarach, is é an Béarla an phríomhtheanga). Sa Bheilg, is minic a fhoghlaimíonn daltaí teangacha pobal eile. Go sonrach, i bPobal Pléimeannach na Beilge, is í an Fhraincis an teanga is mó a fhoghlaimítear i ngach leibhéal oideachais a chlúdaítear. I bPobal Fraincise na Beilge, is í an Ísiltír is mó a bhaineann leis an mbunoideachas (sa mheánoideachas, is é Béarla den chuid is mó⁵⁴).

Ní hionann cion na ndaltaí a fhoghlaimíonn an teanga iasachta is coitianta de réir tíre agus de réir leibhéal oideachais (féach na sonraí in Iarscríbhinn 1). Féadfar na héagsúlachtaí sin a mhíniú go páirteach mar gheall ar dhifríochtaí i bhfad foghlama éigeantaí teangacha iasachta (féach Caibidil B, Roinn I).

Sa bhunoideachas, sa Spáinn, sa Chipir, i Lucsamburg, i Málta, san Ostair, i Lichtinstéin, sa Mhacadóin Thuaidh agus san Iorua, foghlaimíonn gach dalta nó beagnach gach dalta (99-100 %) an phríomhtheanga iasachta. Os a choinne sin, i bPobal Pléimeannach na Beilge, áit arb í an Fhraincis an teanga is mó a fhoghlaimítear, ní mheasann ach 26.1 % de dhaltaí bunscoile gur ábhar é. Tá an céatadán cosúil le chéile i bPobal Fraincise na Beilge, áit a bhfoghlaimíonn 33.1 % de dhaltaí bunscoile an teanga is coitianta, i.e. Ollainnis. Tá na céatadáin réasúnta íseal freisin san Ísiltír agus san Ungáir, áit a bhfoghlaimíonn níos lú ná leath de na mic léinn bunscoile ar fad (44.6 % agus 45.9 % faoi seach) an teanga iasachta is coitianta

53 Chun faisnéis mhionsonraithe a fháil faoi chuimsiú náisiúnta na tuarascála seo, féach an réamhrá a ghabhann leis an tuarascáil.

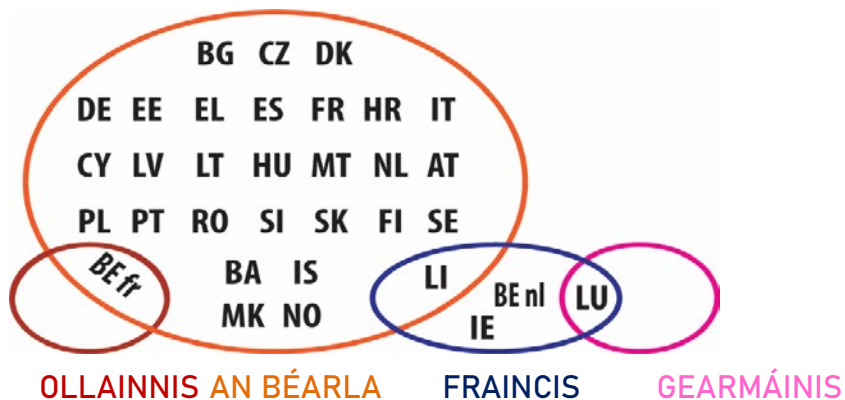
54 Ní chuireann bunachar sonraí Eurostat/UOE sonraí ar fáil do Chomhphobal Gearmánach na Beilge. Chun faisnéis mhionsonraithe a fháil faoi na Rialacháin, féach Caibidil B, Figiúr B7 agus na nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith.

(Béarla). I ngach córas oideachais le céatadán níos ísle de mhic léinn bunscoile ag foghlaim an phríomhtheanga iasachta, éiríonn foghlaim teanga iasachta éigeantach réasúnta déanach (féach Figiúirí B1 agus B2 le haghaidh sonraí d’aois tosaigh).

San oideachas meánscoile íochtaráí, i mbeagnach gach córas oideachais Eorpach, foghlaimíonn formhór mór na mac léinn — os cionn 90 % — an phríomhtheanga iasachta. Níl ach cúpla córas oideachais ann ina bhfuil céatadán níos ísle de dhaltáí ag foghlaim na príomhtheanga. Ceann acu is ea Éire, an tír gan teangacha iasachta a fhoghlaim go héigeantach (féach Figiúirí B1 agus B2), áit a bhfuil éagsúlacht níos mó de dhaltáí meánscoile íochtaráí Fraincis. I bPobal Fraincise na Beilge, foghlaimíonn 49.7 % de dhaltáí meánscoile íochtaráí Béarla, arb í an leibhéal oideachais is mó é (tá an Ollainnis ag leanúint go dlúth sa Bhéarla, a fhoghlaimíonn 47.3 % de na mic léinn). Tá céatadán na ndaltaí meánscoile íochtaráí a fhoghlaimíonn an teanga iasachta is coitianta níos ísle (faoi bhun 90 %) san Ungáir, áit a bhfoghlaimíonn 74.6 % de na daltaí Béarla.

Tá céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn an phríomhtheanga níos ísle san oideachas meánscoile uachtaraí ná san oideachas meánscoile íochtaráí (féach meán an Aontais in Iarscríbhinn 1). Tá sé seo i bpáirt mar gheall ar an bhfíric nach bhfuil roinnt mac léinn, go háirithe iad siúd a fhreastalaíonn ar chúrsaí gairmiúla, foghlaim teangacha iasachta (féach Figiúr C5) agus go páirteach toisc go bhfuil éagsúlacht níos mó teangacha iasachta ar fáil le haghaidh staidéir (féach Figiúr B8). Mar sin féin, i dtuairim is leath de thíortha uile na hEorpa, foghlaimíonn níos mó ná 90 % de dhaltáí meánoideachais shinsearaigh an phríomhtheanga iasachta. Tá na céatadán is ísle i dtír thír Nordacha, eadhon an Danmhairg, an Íoslainn agus an Iorua, áit nach bhfoghlaimíonn ach idir 40 % agus 60 % de mhic léinn meánoideachais shinsearaigh an phríomhtheanga iasachta (Béarla); agus in Éirinn, áit a bhfoghlaimíonn 50.8 % de mhic léinn meánoideachais shinsearaigh i gcoitinne an phríomhtheanga iasachta (Fraincis).

Minicíocht uisce: *flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).*

Figíúr 26 Figiúr C8: An teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas (ISCED 1–3), 2020

Nótaí míniúcháin

Taispeántar tíortha ina bhfoghlaimíonn formhór na mac léinn ar gach leibhéal oideachais sa phríomhréimse den teanga ubhchruthach ábhartha. Tíortha ina n-athraíonn an teanga iasachta a fhoghlaimíonn formhór na mac léinn ag brath ar an leibhéal oideachais a thaispeántar ag an áit a dtrasnaíonn na huibheacha teanga ábhartha. Baintear úsáid as an gcur chuige deireanach freisin nuair a fhoghlaimíonn na céatadán chéanna de mhic léinn ar an leibhéal céanna oideachais dhá theanga éagsúla.

Tá sonraí de réir leibhéal ISCED ar fáil in Iarscríbhinn 1. Chun faisnéis a fháil faoi raon feidhme bhailiú sonraí Eurostat/UOE, féach an réamhrá ar Chaibidil C (Roinn I).

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrath le tír faoi leith

An Bheilg: is iad an Ollainnis, an Fhraincis agus an Ghearmáinis na teangacha oifigiúla stáit (féach Figiúr A1). Mar sin féin, úsáidtear na teangacha sin i réimsí teanga sainithe agus ní aithnítear iad mar theangacha riaracháin ar fud na tíre.

Go háirithe, meastar gur teanga iasachta í an Fhraincis i bPobal Pléimeannach na Beilge agus meastar gur teanga iasachta í an Fhraincis i bPobal Fraincise na Beilge.

An Bheilg (BE de), an Albáin, an Eilvéis, Montainéagró agus Türkiye: níl na tíortha sin cumhdaithe ag bailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01] (agus dá bhrí sin ní thaispeántar iad san fhigiúr).

An Bheilg (BE nl): Is í 2019 an bhliain tagartha do shonraí ISCED 1 (níl sonraí 2020 maidir le ISCED 1 ar fáil).

Éire: marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 1 (na teangacha uile a scrúdaíodh) mar “neamhbhainteach” (i.e. “luach ar iarraidh”; ní féidir na sonraí a bheith ann. Dá bhrí sin, ní mheasann an figiúr ISCED 1. Ina theannta sin, i gcás ISCED 3, ní chumhdaítear ach an t-oideachas ginearálta leis an bhfigiúr. Is amhlaidh atá toisc nach bhfuil aon sonraí comhiomlána ar ISCED 3 (ginearálta agus gairmiúla) ar fáil.

Lucsamburg: cé gurb iad an Fhraincis, an Ghearmáinis agus Lucsamburg (féach Figiúr A1) na teangacha oifigiúla stáit, áirítear an Fhraincis agus an Ghearmáinis mar theangacha iasachta do staidreamh oideachais.

Málta: Is teanga oifigiúil é an Béarla in éineacht leis an Máltais (féach Figiúr A1), ach áirítear é mar theanga iasachta do staidreamh oideachais.

An Íoslainn: Is í 2019 an bhliain tagartha do shonraí ISCED 3 (níl sonraí 2020 le haghaidh ISCED 3 ar fáil).

An tSeirbia: tá an tír seo san áireamh i mbailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01], ach níl aon sonraí ar fáil (agus, dá bhrí sin, níl siad ar taispeánt san fhigiúr).

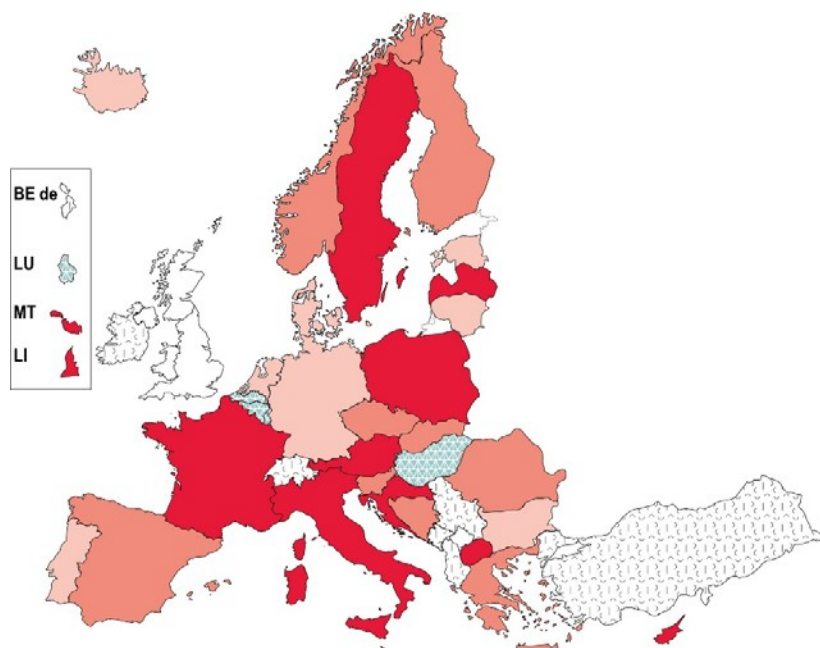
FOGHLAIMÍONN NÍOS MÓ NÁ 90 % DE NA DALTAÍ BÉARLA I LEIBHÉAL OIDEACHAIS AMHÁIN AR A LAGHAD I MBEAGNACH GACH TÍR EORPACH

Mar a léirítear san fhigiúr roimhe seo, tá Béarla foghlamtha go forleathan san Eoraip. Ar leibhéal an Aontais, foghlaimíonn 84.1 % de dhaltaí bunscoile Béarla. Tá an céatadán níos airde fós san oideachas meánscoile íochtaraí, áit a bhfoghlaimíonn beagnach gach mac léinn (98.3 %) Béarla. San oideachas meánscoile uachtaraí, tagann laghdú thart ar 10 bpointe céatadáin ar an bhfigiúr ar leibhéal an Aontais go 88.1 %. Is féidir é seo a mhíniú le céatadáin níos ísle de mhic léinn gairmoideachais ag foghlaim teangacha iasachta (féach Figiúr C5) agus ag éagsúlacht níos mó teangacha iasachta arna soláthar ag ard-bhunscoileanna (féach Figiúr B8).

Léirítear i bhFíor C9 tíortha ina bhfoghlaimíonn céatadán ard mac léinn (os cionn 90 %) Béarla agus léiríonn sé líon na leibhéal oideachais le cion chomh hard sin. Léiríonn an figiúr freisin tíortha nach bhfuil na céatadáin de mhic léinn a fhoghlaim Béarla a bhaint amach 90 % in aon leibhéal oideachais a mheas.

In 11 thír (an Fhrainc, an Chróit, an Iodáil, an Chipir, an Laitvia, Málta, an Ostair, an Pholainn, an tSualainn, Lichtinstéin agus an Mhacadóin Thuaidh), foghlaimíonn níos mó ná 90 % de na daltaí Béarla ar gach leibhéal oideachais a measadh, i.e. ó thús na scoile go dtí an dara leibhéal uachtarach. In dhá cheann de na tíortha sin (Málta agus Lichtinstéin), foghlaimíonn gach dalta (100 %) Béarla ar feadh tréimhse iomlán na scolaíochta. I naoi dtír eile (an tSeicia, an Ghréig, an Spáinn, an Rómáin, an tSlóivéin, an tSlóvaic, an Fhionlainn, an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin agus an Iorua) foghlaimíonn níos mó ná 90 % de mhic léinn Béarla in dhá leibhéal oideachais agus in ocht dtír (an Bhulgáir, an Danmhairg, an Ghearmáin, an Eastóin, an Liotuáin, an Ísiltír, an Phortaingéil agus an Íoslainn) in aon leibhéal amháin. Nuair a fhoghlaimíonn níos mó ná 90 % de dhaltaí Béarla in aon leibhéal amháin oideachais, bíonn siad i gcónaí san oideachas meánscoile íochtaraí (féach ar larscríbhinn 1 le haghaidh tuilleadh sonraí).

Os a choinne sin, i dtrí thír Eorpacha, eadhon an Bheilg, Lucsamburg agus an Ungáir, ní shroicteann céatadán na ndaltaí atá ag foghlaim Béarla 90 % in aon leibhéal oideachais a chuirtear san áireamh. Mar a léirítear thuas, sa Bheilg agus i Lucsamburg, is minic a fhoghlaimíonn daltaí roinnt teangacha stáit (féach Figiúirí A1 agus C8), a mhíniú na céatadáin níos ísle de dhaltaí a fhoghlaimíonn Béarla. Mar sin féin, fiú sna trí thír thuasluaite, foghlaimítear an Béarla ó níos mó ná 70 % de mhic léinn i leibhéal oideachais amháin ar a laghad (go háirithe oideachas meánscoile uachtaraí sa Bheilg agus i Lucsamburg, agus oideachas meánscoile íochtaraí agus meánoideachais shinsearaigh san Ungáir).

Map — eagrán 2023

Níos mó ná 90 % de na daltaí a fhoghlaim Béarla:

■ i ngach (trí) leibhéal oideachais a chlúdaítear (ISCED 1, 2 agus 3)

■ 2 Jur. Réamhaitrisím (fórais).

■ i leibhéal amháin

■ Níos lú ná 90 % de na daltaí ag foghlaim Béarla ag leibhéal ar bith

Níl sonraí ar fáil

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar Sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01] (sonraí arna n-asbhaint an 15 Nollaig 2022)

Figiúr 27 Figiúr C9: Tíortha ina bhfuil céatadán ard daltaí (os cionn 90 %) ag foghlaim Béarla sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas (ISCED 1–3), 2020

Nótaí míniúcháin

Tá sonraí de réir leibhéal ISCED ar fáil in Iarscríbhinn 1. Chun nótaí modheolaíochta a bhaineann le sonraí a fháil, féach https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_en_esms_an6.xlsx. Chun faisnéis a fháil faoi raon feidhme bhailiú sonraí Eurostat/UOE, féach an réamhrá ar Chaibidil C (Roinn I).

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Bheilg (BE de), an Albáin, an Eilvéis, Montainéagró agus Túrkiye: níl na tíortha sin cumhdaithe ag bailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01].

An Bheilg (BE nl): Is í 2019 an bhliain tagartha do shonraí ISCED 1 (níl sonraí 2020 maidir le ISCED 1 ar fáil). Ina theannta sin, marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 2 mar “éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí”. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

An Ghearmáin: tá na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 2 marcáilte mar ‘éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí’. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

Éire: marcáladh na sonraí foinseacha le ‘neamhbhainteach’ (i.e. ‘luach in easnamh’; ní féidir sonraí a bheith ann).

An Ghréig: marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 3 mar ‘éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí’. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

An Ungáir: marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 3 mar ‘briseadh in amshraitheanna’ agus ‘difriúil sa sainmhíniú, féach meiteashonraí’. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

Málta: Is teanga oifigiúil é an Béarla in éineacht leis an Máltais (féach Figiúr A1), ach áirítear é mar theanga iasachta do staidreamh oideachais.

An Íoslainn: Is í 2019 an bhliain tagartha do shonraí ISCED 3 (níl sonraí 2020 le haghaidh ISCED 3 ar fáil).

An tSeirbia: tá an tír seo san áireamh i mbailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01], ach níl aon sonraí ar fáil.

AR LEIBHÉAL AN AONTAIS, IS IAD AN FHRAINCS AGUS AN GHEARMÁINIS NA TEANGACHA IASACHTA IS MÓ A BHFUIL TÓIR ORTHU I NDIAIDH AN BHÉARLA

Léiríonn Fíor C8 gurb é Béarla an teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear in oideachas bunscoile agus meánscoile i mbeagnach gach tír Eorpach. Figiúr C9 Tá sé léirithe go bhfuil i mbeagnach gach na tíortha atá clúdaithe ag an tuarascáil seo, i leibhéal amháin ar a laghad oideachais, níos mó ná 90 % de na daltaí

foghlaim Béarla. Bunaithe ar an dá fhigiúr roimhe seo, léiríonn Figiúr C10 cén teanga atá ar an dara teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear i ngach tír san Eoraip.

Ar leibhéal an Aontais Eorpaigh, is í an Fhraincis an dara teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas íochtair. Tá sé foghlamtha ag 5.5 % agus 30.6 % de na daltaí sa dá leibhéal, faoi seach. Is ábhar coitianta é freisin san oideachas meánscoile uachtaraí (18.9 % de na daltaí a fhoghlaimíonn ar leibhéal an Aontais), díreach tar éis na Gearmáine. Tá an-tóir ar an bhFraincis in go leor tíortha i Lár agus i nDeisceart na hEorpa. Sa Ghearmáin, sa Ghréig, sa Spáinn, san Iodáil, sa Chipir, i Lucsamburg, san Ísiltír, san Ostair, sa Phortaingéil, sa Rómáin agus i Lichtinstéin, is í an dara teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear í. Níl an Fhraincis chomh coitianta céanna i dtíortha Oirthear na hEorpa (seachas an Rómáin) agus i dtíortha Nordacha (féach Iarscríbhinn 1).

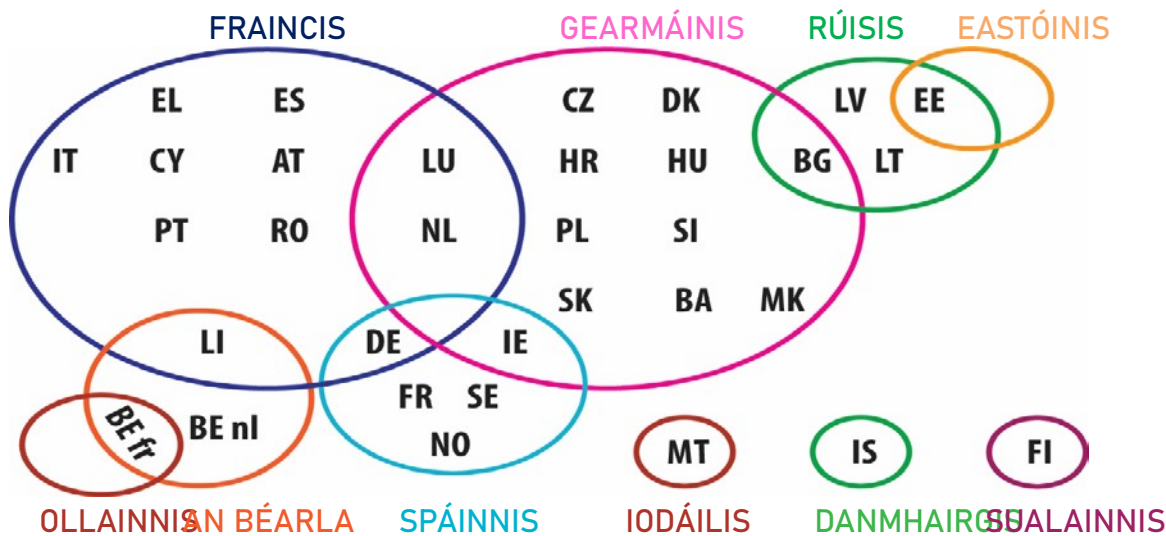
Is í an Ghearmáinis an dara teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear san Aontas Eorpach san oideachas meánscoile uachtaraí, agus measann 20.0 % de mhic léinn í a bheith ina hábhar. Foghlaimítear an teanga sin go forleathan i dtíortha Lár agus Oirdheisceart na hEorpa (an Bhulgáir, an tSeicia, an Chróit, an Ungáir, an Pholainn, an tSlóivéin, an tSlóvaic, an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin agus an Mhacadóin Thuaidh), agus sa Danmhairg, in Éirinn, i Lucsamburg agus san Ísiltír. Is lú an tóir a bhíonn ar an nGearmáinis i dtíortha dheisceart na hEorpa (an Spáinn, an Iodáil, an Chipir agus an Phortaingéil) agus i gComhphobal Francach na Beilge agus na Fionlainne, áit a bhfoghlaimíonn níos lú ná 10 % de mhic léinn é ag aon leibhéal oideachais atá á mheas.

Ar leibhéal an Aontais Eorpaigh, foghlaimítear an Spáinnis ó 17.7 % de mhic léinn meánscoile íochtaraí agus ó 18.0 % de mhic léinn meánoideachais shinsearaigh. Is í an dara teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear í (le 10 % ar a laghad de mhic léinn ag foghlaim í) san oideachas meánscoile íochtaraí in Éirinn, san oideachas meánscoile uachtaraí sa Ghearmáin agus san oideachas meánscoile uachtaraí agus san oideachas meánscoile uachtaraí sa Fhrainc, sa tSualainn agus san Iorua.

I gcomparáid leis na teangacha thuasluaite, ní bhíonn an Rúisis chomh coitianta sin agus an AE ina iomláine á mheas: ní fhoghlaimíonn ach 2.2 % de mhic léinn meánscoile íochtaraí agus 2.7 % de dhailtaí meánscoile uachtaraí é. Mar sin féin, tá an Rúisis fós ar an dara teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear i leibhéal amháin oideachais ar a laghad sa Bhulgáir, san Eastóin, sa Laitvia agus sa Liotuáin. Mar shampla, san Eastóin, sa Laitvia agus sa Liotuáin, foghlaimíonn thart ar 60 % de mhic léinn meánscoile íochtaraí Rúisis.

Go ginearálta, is é an Béarla an dara teanga is mó a fhoghlaimítear i gcórais oideachais, áit nach í an chéad teanga iasachta í (féach Figiúr C8), i.e. i bPobal Fraincise na Beilge (bunoideachas) agus i bPobal Pléimeannach na Beilge (sa mheánoideachas). I Lichtinstéin, foghlaimíonn gach mac léinn meánscoile íochtaraí Béarla agus Fraincis (agus, dá bhrí sin, taispeántar na teangacha sin i bhFíor C8 agus i bhFíor C10 araon). I Lucsamburg, is é an Béarla an tríú teanga iasachta, i ndiaidh na Gearmáinise agus na Fraincise (agus, dá bhrí sin, ní luaitear i bhFíor C10 í).

Foghlaimítear go leor teangacha nach bhfuil chomh labhraítear céanna i roinnt tíortha mar gheall ar chúiseanna stairiúla nó ar an ngaireacht gheografach. Mar shampla, san Fhionlainn, áit a bhfuil an dara teanga stáit (Sualainnis nó Fionlainnis, ag brath ar an bpríomhtheanga oideachais) éigeantach (féach Figiúr B7), is í an tSualainnis an dara teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear i ngach leibhéal oideachais a chumhdaítear. San Íoslainn, is í an Danmhairgis an dara teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear, agus is féidir a mhíniú go bhfuil an Danmhairgis éigeantach san Íoslainn, taobh leis an mBéarla, (féach Figiúr B7). I bPobal Fraincise na Beilge, is í an Ollainnis, atá ar cheann de thrí theanga stáit na Beilge, an dara teanga is mó a fhoghlaimítear sa mheánoideachas. I Málta, is teanga iasachta í an Iodáilis a bhfuil tóir uirthi, tar éis an Bhéarla: Foghlaimíonn 55.1 % de mheánscoileanna íochtaracha agus 25.4 % de dhailtaí meánscoile uachtaraí é. Ar deireadh, san Eastóin, mar gheall ar dhaonra mór na Rúise, foghlaimíonn 20.7 % de na mic léinn Eastóinis mar theanga iasachta sa bhunoideachas, rud a fhágann gurb í an dara teanga iasachta is mó a fhoghlaimíodh ar an leibhéal oideachais sin.

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).
 Figiúr 28 Figiúr C10: An dara teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas (ISCED 1–3), 2020

Nótaí míniúcháin

Ní chuirtear san áireamh san fhigiúr sin ach teangacha a d’fhoghlaim níos mó ná 10 % de mhic léinn (agus a leibhéil oideachais).

Tá tíortha ina bhfuil an dara teanga iasachta is mó a fhoghlaim (le níos mó ná 10 % de mhic léinn ag foghlaim í) mar an gcéanna i ngach leibhéal oideachais atá clúdaithe i bpríomhréimse na teanga ubhchruthach ábhartha. Tíortha ina n-athraíonn an dara teanga iasachta is mó a fhoghlaim ag brath ar an leibhéal oideachais a thaispeántar ag an áit a dtrasnaíonn na huibheacha teanga ábhartha.

Tá sonraí de réir leibhéal ISCED ar fáil in Iarscríbhinn 1. Chun faisnéis a fháil faoi raon feidhme bhailiú sonraí Eurostat/UOE, féach an réamhrá ar Chaibidil C (Roinn I).

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Bheilg: is iad an Ollainnis, an Fhraincis agus an Ghearmáinis na teangacha oifigiúla stáit (féach Figiúr A1). Mar sin féin, úsáidtear na teangacha sin i réimsí teanga sainithe agus ní aithnítear iad mar theangacha riaracháin ar fud na tíre. Go háirithe, meastar gur teanga iasachta í an Fhraincis i bPobal Pléimeannach na Beilge agus meastar gur teanga iasachta í an Fhraincis i bPobal Francise na Beilge.

An Bheilg (BE de), an Albáin, an Eilvéis, Montainéagró agus Túrkiye: níl na tíortha sin clúdaithe ag bailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01] (dá bhrí sin ní thaispeántar san fhigiúr).

An Bheilg (BE nl): Is í 2019 an bhliain tagartha do sonraí ISCED 1 (níl sonraí 2020 maidir le ISCED 1 ar fáil).

An Danmhairg: marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 1 (na teangacha uile a scrúdaíodh seachas an Béarla, atá ar taispeáint i bhFíor C8 agus “anaithnid”) mar “ní bhaineann le hábhar” (i.e. “luach ar iarraidh”; ní féidir na sonraí a bheith ann. Dá bhrí sin, ní mheasann an figiúr ISCED 1.

An Eastóin: i gcásanna ina múintear an Eastóinis mar dhara teanga, áirítear an Eastóinis mar theanga iasachta chun críocha staidrimh.

Éire: marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 1 (na teangacha uile a scrúdaíodh) mar “neamhbhainteach” (i.e. “luach ar iarraidh”; ní féidir na sonraí a bheith ann. Dá bhrí sin, ní mheasann an figiúr ISCED 1. Ina theannta sin, i gcás ISCED 3, ní chumhdaítear ach an t-oideachas ginearálta leis an bhfigiúr. Is amhlaidh atá toisc nach bhfuil aon sonraí comhiomlána ar ISCED 3 (ginearálta agus gairmiúla) ar fáil.

Lucsamburg: cé gurb iad an Fhraincis, an Ghearmáinis agus Lucsamburg (féach Figiúr A1) na teangacha oifigiúla stáit, áirítear an Fhraincis agus an Ghearmáinis mar theangacha iasachta do staidreamh oideachais.

An tFhionlainn: Is teanga oifigiúil í an tSualainnis in éineacht leis an bhFionlainnis (féach Figiúr A1), ach áirítear í mar theanga iasachta do staidreamh oideachais.

AnÍoslainn: Is í 2019 an bhliain tagartha do shonraí ISCED 3 (níl sonraí 2020 le haghaidh ISCED 3 ar fáil).

An tSeirbia: tá an tír seo san áireamh i mbailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01], ach níl aon sonraí ar fáil (agus, dá bhrí sin, níl siad ar taispeáint san fhigiúr).

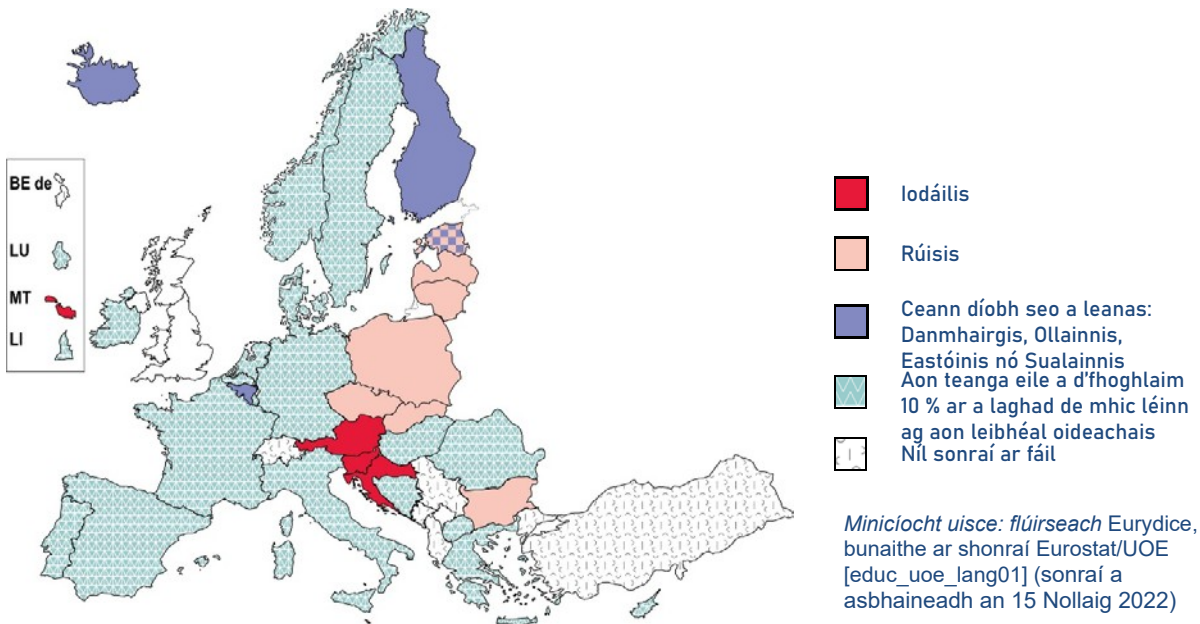
IS ANNAMH A FHOGHLAIMÍTEAR TEANGACHA IASACHTA SEACHAS AN BÉARLA, AN FHRAINICIS, AN GHEARMÁINIS AGUS AN SPÁINNIS

Taispeánann Fíor C11 tíortha ina bhfoghlaímíonn ar a laghad 10 % de mhic léinn bunscoile nó meánscoile teangacha iasachta seachas Béarla, Fraincis, Gearmáinis agus Spáinnis. I gcás oideachas meánscoile uachtaraí, díritear san fhigiúr sin ar oideachas ginearálta chun na daoine is éagsúla a chur i láthair. Tá sé seo toisc go mbíonn claonadh ag mic léinn gairmoideachais níos lú teangacha iasachta a fhoghlaim (féach Figiúr C5).

Ní fhoghlaímítear ach sé theanga eile seachas an Béarla, an Fhraincis, an Ghearmáinis agus an Spáinnis mar theangacha iasachta faoi 10 % nó níos mó mac léinn i gcóras oideachais agus leibhéal oideachais amháin ar a laghad. Is iad an Danmhairgis, an Ollainnis, an Eastóinis, an Iodáilis, an Rúisis agus an tSualainnis iad.

Ar leibhéal an Aontais Eorpaigh, foghlaimíonn 3.4 % de mhic léinn i meánoideachas sinsearach ginearálta Iodáilis (tá na céatadán níos ísle sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas íochtarach). Foghlaimíonn níos mó ná 10 % de dhaltáí Iodáilise san iar-bhunoideachas íochtair agus/nó sa mheánoideachas ginearálta sa Chróit, i Málta, san Ostair agus sa tSlóivéin. Tá tóir ar leith ar an Iodáilis i Málta, áit a bhfoghlaímíonn 55.1 % de mhic léinn meánscoile íochtaraí agus 34.6 % de mhic léinn meánoideachais shinsearaigh i gcoitinne é.

Foghlaímítear an Rúisis ar leibhéal AE faoi 3.0 % de mhic léinn meánoideachais shinsearaigh i gcoitinne (tá na céatadán níos ísle sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas íochtarach). Foghlaimíonn níos mó ná 10 % de mhic léinn an teanga seo i leibhéal oideachais amháin ar a laghad sa Bhulgáir, sa tSeicia, san Eastóin, sa Laitvia, sa Liotuáin, sa Pholainn agus sa tSlóvaic. Is rogha cothrom coitianta í an Rúisis i dtíortha Baltacha, áit a bhfoghlaímíonn thart ar 60 % de mhic léinn meánscoile íochtaraí é.

Figiúr 29 Figiúr C11: Teangacha iasachta seachas an Béarla, an Fhraincis, an Ghearmáinis agus an Spáinnis a foghlaimíodh ó 10 % ar a laghad de mhic léinn bunscoile agus meánscoile ginearálta (ISCED 1–3), 2020

Nótaí míniúcháin

Ní chuirtear san áireamh san fhigiúr sin ach teangacha eile seachas an Béarla, an Fhraincis, an Ghearmáinis agus an Spáinnis a d'fhoghlaim 10 % ar a laghad de na daltaí.

Tá sonraí de réir leibhéal ISCED ar fáil in Iarscríbhinn 1. Chun faisnéis a fháil faoi raon feidhme bhailiú sonraí Eurostat/UE, féach an réamhrá ar Chaibidil C (Roinn I).

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrath le tír faoi leith

An Bheilg: is iad an Ollainnis, an Fhraincis agus an Ghearmáinis na teangacha oifigiúla stáit (féach Figiúr A1). Mar sin féin, úsáidtear na teangacha sin i réimsí teanga sainithe agus ní aithnítear iad mar theangacha riaracháin ar fud na tíre. Dá bhrí sin, meastar gur teanga iasachta í Fléimeannach (Ollainnis) i bPobal Fraincise na Beilge.

An Bheilg (BE de), an Albáin, an Eilvéis, Montainéagró agus Túrkiye: níl na tíortha sin cumhdaithe ag bailiú sonraí Eurostat/UE [educ_uae_lang01].

An Eastóin: i gcásanna ina múintear an Eastóinis mar dhara teanga, áirítear an Eastóinis mar theanga iasachta chun críocha staidrimh.

An Fhionlainn: Is teanga oifigiúil í an tSualainnis in éineacht leis an bhFionlainnis (féach Figiúr A1), ach áirítear í mar theanga iasachta do staidreamh oideachais.

An Íoslainn: Is í 2019 an bhliain tagartha do shonraí ISCED 3 (níl sonraí 2020 le haghaidh ISCED 3 ar fáil).

An Mhacadóin Thuaidh: níl briseadh síos idir ISCED 3 agus ISCED 3 gairmiúil ar fáil. Baineann sonraí ISCED 3 a chuir isteach an figiúr leis an oideachas ginearálta agus leis an ngairmoideachas araon.

An tSeirbia: tá an tír seo san áireamh i mbailiú sonraí Eurostat/UE [educ_uae_lang01], ach níl aon sonraí ar fáil.

Ní foghlaimítear roinnt teangacha go forleathan ach in aon chóras oideachais amháin. Go sonrath, tá Ollainnis foghlamtha go forleathan i bPobal Fraincis na Beilge, tá an tSualainnis foghlamtha ag go leor mac léinn san Fhionlainn agus tá an Danmhairgis foghlamtha go forleathan san Íoslainn (féach freisin Figiúirí C8 agus C10). San Eastóin, mar gheall ar an daonra mór Rúiseach, thart ar an gcúigiú cuid de mhic léinn i ngach leibhéal staidéir ar an Eastóin mar theanga iasachta.

TÁ NÍOS MÓ AGUS NÍOS MÓ DALTAÍ AG FOGHLAIM BÉARLA, GO HÁIRITHE SA BHUNOIDEACHAS

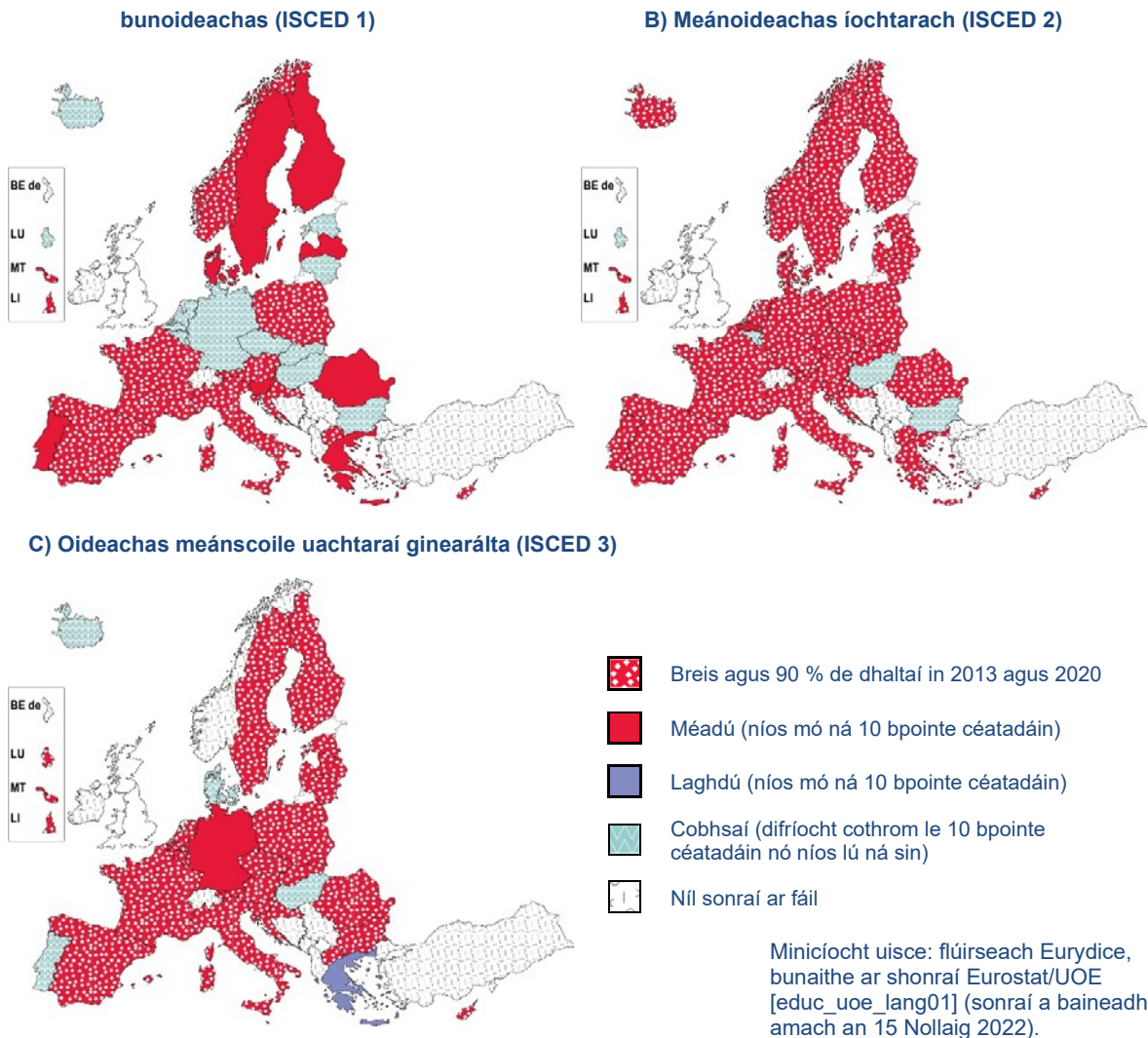
I mbeagnach gach tír Eorpach, is é an Béarla an phríomhtheanga iasachta sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas (féach Figiúr C8). Léiríonn sé seo na creataí rialála a ndearnadh anailís orthu i gCaibidil B, a shonraíonn an Béarla mar ábhar éigeantach i go leor tíortha (féach Figiúr B7) agus/nó topaic nach mór do gach scoil a chur san áireamh ina dtairiscint foghlama (féach Figiúr B8ú).

Ar leibhéal an Aontais, idir 2013 agus 2020, tháinig méadú 6.9 pointe céatadán ar chion na mac léinn a dhéanann staidéar ar an mBéarla, ó 77.2 % go 84.1 %. Ní raibh an méadú sin chomh suntasach céanna san oideachas meánscoile íochtaraí agus san oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta: 1.6 agus 1.9 pointe céatadán, faoi seach (féach ar larscríbhinn 1 le haghaidh sonraí).

Léirítear i bhFíor C12a athruithe ar an leibhéal náisiúnta i gcion na ndaltaí atá ag foghlaim Béarla sa bhunoideachas. Bhí an t-athrú an-suntasach sa Rómáin, áit a raibh níos lú ná leath de na mic léinn bunscoile uile (45.3 %) ag foghlaim Béarla in 2013, agus in 2020 ba é 88.2 % an céatadán (méadú 42.9 pointe céatadán). Bhí an méadú ar chéatadán na mac léinn bunoidéachais atá ag foghlaim Béarla suntasach freisin sa Danmhairg, sa Ghréig, sa Laitvia, sa Phortaingéil agus sa tSlóivéin, le méadú idir 23 agus 34 phointe céatadán, agus san Fhionlainn agus sa tSualainn, áit ar tháinig méadú 16.7 pointe céatadán ar na céatadán. Is féidir an méadú sna tíortha thuasluaite a mhíniú trí mhéadú ar chéatadán na mac léinn bunscoile atá ag foghlaim teanga iasachta amháin ar a laghad (féach Figiúr C2) agus ós rud é gurb é Béarla an chéad teanga iasachta a foghlaimíodh go minic (féach Figiúr C8).

Léiríonn Figiúr C12a freisin go raibh céatadán an-ard daltaí i bhfoghlaim Béarla cheana féin ag 11 thír Eorpacha in 2013 — an Spáinn, an Fhrainc, an Chróit, an Iodáil, an Chipir, Málta, an Ostair, an Pholainn, Lichtinstéin, an Mhacadóin Thuaidh agus an Iorua. Os a choinne sin, is iondúil nach bhfoghlaimíonn daltaí i bPobal Pléimeannach na Beilge agus Lucsamburg Béarla sa bhunoideachas (foghlaimíonn siad teangacha eile, a léirítear i bhFíor C8) agus fanann an múnla seo cobhsaí le himeacht ama (féach larscríbhinn 1).

Figiúr 30 Figiúr C12: Treochtaí i gcéatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn Béarla sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2013 agus 2020

Nótaí míniúcháin

Ní thagraíonn nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith d’amshraitheanna a bhriseadh ach amháin má tharla siad in 2013 nó in 2020. Ní léirítear aon bhriseadh sna hamshraitheanna idir an dá bhliain thagartha sin, a d’fhéadfadh a bheith tarlaíthe i dtíortha áirithe.

Tá sonraí de réir leibhéal ISCED ar fáil in Iarscríbhinn 1. Le haghaidh nótaí modheolaíochta maidir le sonraí, féach https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx (2020) agus https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an4.xlsx (2013). Chun faisnéis a fháil faoi raon feidhme bhailiú sonraí Eurostat/UOE, féach an réamhrá ar Chaibidil C (Roinn I).

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Bheilg (BE de), an Albáin, an Eilvéis, Montainéagró agus Túrkiye: níl na tíortha sin cumhdaithe ag bailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01].

An Bheilg (BE nl): Is í 2019 seachas 2020 an bhliain tagartha do shonraí ISCED 1 (níl sonraí 2020 maidir le ISCED 1 ar fáil). Ina theannta sin, marcáladh sonraí foinse 2020 le haghaidh ISCED 2 mar “difriúil sa sainmhíniú, féach meiteashonraí”. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

An Ghearmáin: marcáladh sonraí foinseacha 2013 (gach leibhéal a chumhdaítear leis an bhfigiúr) agus sonraí foinse 2020 (ISCED 2) mar “éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí”. Féach ar na naisc atá léirithe sna nótaí míniúcháin.

Éire: marcáladh na sonraí foinseacha (gach leibhéal cumhdaithe agus an dá bhliain thagartha) mar “neamhbhainteach” (i.e. “luach ar iarraidh”; ní féidir sonraí a bheith ann.

An Ghréig: rinneadh sonraí foinseacha 2020 le haghaidh ISCED 3 a mharcáil mar “éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí”. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

An Ungáir: rinneadh sonraí foinseacha 2020 le haghaidh ISCED 3 ginearálta a mharcáil mar “bhriseadh sraitheanna ama” agus “éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí”. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

Málta: Is teanga oifigiúil é an Béarla in éineacht leis an Máltais (féach Figiúr A1), ach áirítear é mar theanga iasachta do staidreamh oideachais.

An Íoslainn: Is í an bhliain tagartha do shonraí ISCED 3 ná 2019 seachas 2020 (níl sonraí 2020 le haghaidh ISCED 3 ar fáil).

An Bhoisnia agus an Heirseagaivéin: níl na sonraí ar fáil le haghaidh 2013.

An Mhacadóin Thuaidh: níl briseadh síos idir ISCED 3 agus ISCED 3 gairmiúil ar fáil. Baineann sonraí ISCED 3 a chuir isteach an figiúr leis an oideachas ginearálta agus leis an ngairmoideachas araon.

An Iorua: marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 3 Ginearálta (2013 agus 2020) mar ‘neamhbhainteach’ (i.e. ‘luach in easnamh’; ní féidir sonraí a bheith ann.

An tSeirbia: tá an tír seo san áireamh i mbailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01], ach níl aon sonraí ar fáil.

Léirítear i bhfigiúirí C12b agus C12c, faoi seach, treochtaí i bhfoghlaim an Bhéarla san oideachas meánscoile íochtaraí agus san oideachas ginearálta meánscoile uachtaraí.

San oideachas meánscoile íochtaraí, ní raibh mórán athruithe ann idir 2013 agus 2020. Is é is cúis leis sin den chuid is mó go raibh níos mó ná 90 % de na daltaí ag foghlaim Béarla i mbeagnach gach tír san Eoraip chomh luath le 2013. Is é Pobal Pléimeannach na Beilge an t-aon chóras oideachais le hathrú suntasach — méadú 16.4 pointe céatadán — idir an dá bhliain tagartha. Is féidir an méadú sin a mhíniú go páirteach le hathrú rialála a neartaigh foghlaim an dara teanga iasachta (féach Figiúr B3 le haghaidh sonraí maidir le héabhlóid na rialachán agus Figiúr C10 le haghaidh sonraí faoin dara teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear).

Mar a tharla san oideachas meánscoile íochtaraí, go ginearálta san oideachas meánscoile uachtaraí, i bhformhór mór na dtíortha a bhfuil sonraí acu, bhí níos mó ná 90 % de na daltaí ag foghlaim Béarla chomh luath le 2013. Is í an Ghearmáin an t-aon tír ina bhfuil méadú suntasach — 10.2 pointe céatadán — i gcéatadán na mac léinn meánoideachais shinsearaigh ginearálta atá ag foghlaim Béarla idir an dá bhliain tagartha. Ar an taobh eile, tháinig laghdú suntasach ar an nGréig — 12.9 pointe céatadán — idir 2013 agus 2020 (mar a thugtar le fios sa nóta tír-shonrach a bhaineann leis na sonraí, áfach, d’fhéadfaí baint a bheith aige sin go páirteach le hathruithe modheolaíochta).

IDIR 2013 AGUS 2020, THÁINIG LAGHDÚ BEAG AR CHÉATADÁN NA NDALTAÍ A FHOGHLAIMÍONN FRAINCIS I ROINNT TÍORTHA.

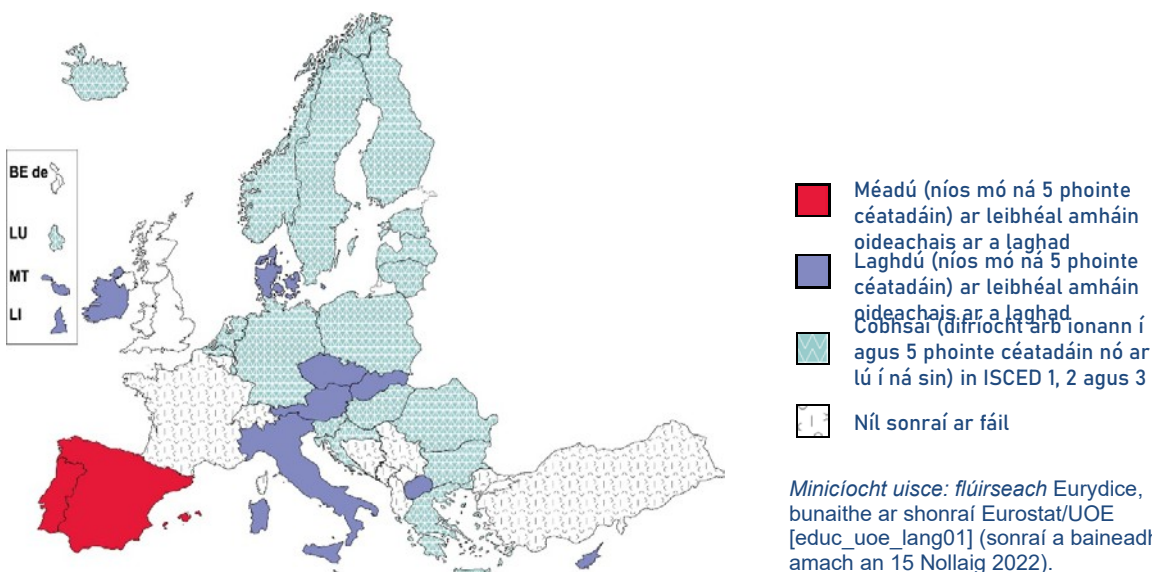
Ar leibhéal an Aontais Eorpaigh, is í an Fhraincis an dara teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas íochtarach (féach na sonraí i bhFíor C10 in Iarscríbhinn 1). I thart ar aon trian de thíortha na hEorpa, sonraítear sna rialacháin nach mór do gach scoil Fraincis a chur ar fáil i leibhéal oideachais amháin ar a laghad (féach Figiúr B8ú), agus i roinnt tíortha, ní mór do gach dalta Fraincis a fhoghlaim le linn bliain amháin ar a laghad d’oideachas éigeantach (féach Figiúr B7).

Léirítear i bhFíor C13 na hathruithe ar an leibhéal náisiúnta (níos mó ná 5 pointe céatadán) i gcion na ndaltaí a fhoghlaimíonn Fraincis sa bhunoideachas, sa mheánoideachas íochtarach agus san oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta idir 2013 agus 2020. Taispeántar athruithe má tharla siad i gceann amháin ar a laghad de na leibhéil oideachais a breithníodh.

Le linn na tréimhse atá faoi athbhreithniú, thaifead 10 dtír Eorpacha (an tSeicia, an Danmhairg, Éire, an Iodáil, an Chipir, Málta, an Ostair, an tSlóvaic, Lichtinstéin agus an Mhacadóin Thuaidh) laghdú níos mó ná 5 phointe céatadán i gcéatadán na ndaltaí a bhí ag foghlaim na Fraince. In Éirinn agus sa Chipir, tháinig laghdú ar dhá leibhéal oideachais: oideachas meánscoile íochtaraí agus ginearálta. Sna tíortha eile ina raibh

laghdú de níos mó ná 5 pointe céatadán, ní dhearnadh difear ach do leibhéal amháin: oideachas meánscoile íochtaráí san Iodáil, i Málta agus sa Mhacadóin Thuaidh agus oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta sa tSeicia, sa Danmhairg, san Ostair, sa tSlóvaic agus i Lichtinstéin. I bhformhór na dtíortha thuasluaite, bhí an laghdú measartha measartha, idir 5 agus 10 bpointe céatadán. Ní dharna ach Éire agus an Mhacadóin Thuaidh laghduithe níos suntasaí a thairfeadh: 12.4 agus 11.7 pointe céatadán, faoi seach (san oideachas meánscoile íochtaráí araon).

Idir 2013 agus 2020, tháinig méadú níos mó ná 5 pointe céatadán ar chéatadán na ndaltaí atá ag foghlaim Fraincise idir 2013 agus 2020, dhá thír Eorpacha (an Spáinn agus an Phortaingéil). Sa Spáinn, tháinig méadú 13.7 pointe céatadán ar an mbunoideachas agus sa Phortaingéil tharla sé san oideachas meánscoile íochtaráí (7.9 pointe céatadán).

Figiúr 31 Figiúr C13: Treochtaí i gcéatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn an Fhraincís sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas (ISCED 1–3), 2013 agus 2020

Nótaí míniúcháin

Léiríonn an figiúr athrú ar aon leibhéal oideachais (ISCED 1, ISCED 2 agus/nó ISCED 3 ginearálta).

Ní thagraíonn nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith d’amshraitheanna a bhriseadh ach amháin má tharla siad in 2013 nó in 2020. Ní léirítear aon bhriseadh sna hamshraitheanna idir an dá bhliain thagartha sin, a d’fhéadfadh a bheith tarlaite i dtíortha áirithe.

Tá sonraí de réir leibhéal ISCED ar fáil in Iarscríbhinn 1. Le haghaidh nótaí modheolaíochta maidir le sonraí, féach https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx (2020) agus https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an4.xlsx (2013). Chun faisnéis a fháil faoi raon feidhme bhailiú sonraí Eurostat/UOE, féach an réamhrá ar Chaibidil C (Roinn I).

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Bheilg: is iad an Ollainnis, an Fhraincís agus an Ghearmáinis na teangacha oifigiúla stáit (féach Figiúr A1). Mar sin féin, úsáidtear na teangacha sin i réimsí teanga sainithe agus ní aithnítear iad mar theangacha riaracháin ar fud na tíre. Dá bhrí sin, meastar gur teanga iasachta í an Fhraincís i bPobal Pléimeannach na Beilge.

An Bheilg (BE fr) agus an Fhrainc: marcáladh na sonraí foinseacha (gach leibhéal cumhdaithe agus an dá bhliain thagartha) mar “neamhbhainteach” (i.e. “luach ar iarraidh”; ní féidir sonraí a bheith ann).

An Bheilg (BE de), an Albáin, an Eilvéis, Montainéagró agus Túrkiye: níl na tíortha sin cumhdaithe ag bailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01].

An Bheilg (BE nl): Is i 2019 seachas 2020 an bhliain tagartha do shonraí ISCED 1 (níl sonraí 2020 maidir le ISCED 1 ar fáil).

An Danmhairg agus Éire: marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 1 (2013 agus 2020) mar shonraí 'neamhbhainteach' (i.e. 'luach in easnamh'; ní féidir na sonraí a bheith ann. Dá bhrí sin, ní mheasann an figiúr ISCED 1.

An Ghearmáin: marcáladh sonraí foinseacha 2013 (gach leibhéal a chumhdaítear leis an bhfigiúr) agus sonraí foinse 2020 (ISCED 2) mar "éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí". Féach ar na naisc atá léirithe sna nótaí míniúcháin.

An Ghréig: rinneadh sonraí foinseacha 2020 le haghaidh ISCED 3 a mharcáil mar "éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí". Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

Lucsamburg: cé gurb iad an Fhraincis, an Ghearmáinis agus Lucsamburg (féach Figiúr A1) na teangacha oifigiúla stáit, áirítear an Fhraincis agus an Ghearmáinis mar theangacha iasachta do staidreamh oideachais.

An Ungáir: rinneadh sonraí foinseacha 2020 le haghaidh ISCED 3 ginearálta a mharcáil mar "bhreiseadh sraitheanna ama" agus "éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí". Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

An Ísiltír: marcáladh 'neamhbhainteach' ar shonraí foinseacha ISCED 1 2013 (i.e. 'luach ar iarraidh'; ní féidir sonraí a bheith ann.

Dá bhrí sin, ní mheasann an figiúr ISCED 1.

An Bhoisnia agus an Heirseagaivéin: níl na sonraí ar fáil le haghaidh 2013.

An Íoslainn: Is í an bhliain tagartha do shonraí ISCED 3 ná 2019 seachas 2020 (níl sonraí 2020 le haghaidh ISCED 3 ar fáil).

An Mhacadóin Thuaidh: níl briseadh síos idir ISCED 3 agus ISCED 3 gairmiúil ar fáil. Baineann na sonraí ISCED 3 a chuirtear ar fáil san fhigiúr seo le hoideachas ginearálta agus le gairmoideachas araon.

An Iorua: marcáladh sonraí foinseacha 2013 le haghaidh ISCED 3 Ginearálta mar 'neamhbhainteach' (i.e. 'luach ar iarraidh'; ní féidir na sonraí a bheith ann. Dá bhrí sin, ní chuirtear ISCED 3 san áireamh san fhigiúr.

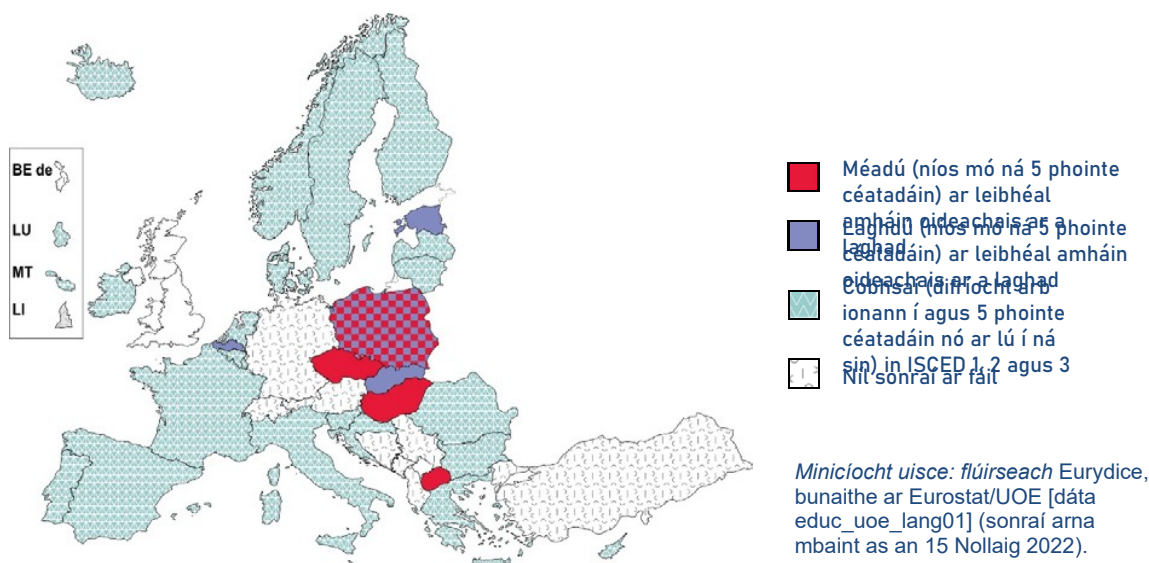
An tSeirbia: tá an tír seo san áireamh i mbailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01], ach níl aon sonraí ar fáil.

LE HIMEACHT AMA, TÁ CÉATADÁN NA NDALTAÍ ATÁ AG FOGHLAIM NA GEARMÁINE FÓS COSÚIL LE CHÉILE I BHFORMHÓR MÓR NA DTÍORTHA.

Is teanga iasachta eile í an Ghearmáinis a bhfuil tóir uirthi i ngach tír san Eoraip. Ar leibhéal an Aontais, is í an dara teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear san oideachas meánscoile uachtaraí (féach na sonraí i bhFíor C10 in Iarscríbhinn 1). I roinnt tíortha, i leibhéal oideachais amháin ar a laghad, ní mór do gach scoil an deis a thabhairt do mhic léinn Gearmáinis a fhoghlaim (féach Figiúr B8ú).

Léirítear i bhFíor C14 na hathruithe ar an leibhéal náisiúnta (níos mó ná 5 phointe céatadán) i gcion na ndaltaí a fhoghlaimíonn Gearmáinis sa bhunoideachas, sa mheánoideachas íochtarach agus san oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta idir 2013 agus 2020. Taispeánfar athruithe má tharla siad i gceann amháin ar a laghad de na leibhéil oideachais ábhartha.

Le linn na tréimhse atá faoi athbhreithniú, ní raibh athrú suntasach ar chéatadán na ndaltaí ag foghlaim Gearmáinise sa bhunoideachas i dtír ar bith san Eoraip. Tá athruithe os cionn 5 phointe céatadán feicthe ag seacht gcóras oideachais sa mheánoideachas íochtarach agus/nó san oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta.

Figiúr 32 Figiúr C14: Treochtaí i gcéatadáin na ndaltaí ag foghlaim Gearmáinise sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas (ISCED 1–3), 2013 agus 2020

Nótaí míniúcháin

Léiríonn an figiúr athrú ar aon leibhéal oideachais (ISCED 1, ISCED 2 agus/nó ISCED 3 ginearálta).

Ní thagraíonn nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith d’amshraitheanna a bhriseadh ach amháin má tharla siad in 2013 nó in 2020. Ní léirítear aon bhriseadh sna hamshraitheanna idir an dá bhliain thagartha sin, a d’fhéadfadh a bheith tarlaíthe i dtíortha áirithe.

Tá sonraí de réir leibhéal ISCED ar fáil in larscríbhinn 1. Le haghaidh nótaí modheolaíochta maidir le sonraí, féach https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx (2020) agus https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an4.xlsx (2013). Chun faisnéis a fháil faoi raon feidhme bhailiú sonraí Eurostat/UOE, féach an réamhrá ar Chaibidil C (Roinn I).

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Bheilg (BE de), an Albáin, an Eilvéis, Montainéagró agus Túrkiye: níl na tíortha sin cumhdaithe ag bailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01].

An Bheilg (BE nl): Is í 2019 seachas 2020 an bhliain tagartha do shonraí ISCED 1 (níl sonraí 2020 maidir le ISCED 1 ar fáil).

An Danmhairg agus Éire: marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 1 (2013 agus 2020) mar shonraí ‘neamhbhainteach’ (i.e. ‘luach in easnamh’; ní féidir na sonraí a bheith ann. Dá bhrí sin, ní mheasann an figiúr ISCED 1.

An Ghearmáin agus an Ostair: marcáladh na sonraí foinseacha (gach leibhéal cumhdaithe agus an dá bhliain thagartha) mar “neamhbhainteach” (i.e. “luach ar iarraidh”; ní féidir sonraí a bheith ann.

An Ghréig: rinneadh sonraí foinseacha 2020 le haghaidh ISCED 3 a mharcáil mar “éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí”. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

Lucsamburg: cé gurb iad an Fhraincis, an Ghearmáinis agus Lucsamburg (féach Figiúr A1) na teangacha oifigiúla stáit, áirítear an Fhraincis agus an Ghearmáinis mar theangacha iasachta do staidreamh oideachais.

An Ungáir: rinneadh sonraí foinseacha 2020 le haghaidh ISCED 3 ginearálta a mharcáil mar “bhriseadh sraitheanna ama” agus “éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí”. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

An Ísiltír: marcáladh ‘neamhbhainteach’ ar shonraí foinseacha ISCED 1 2013 (i.e. ‘luach ar iarraidh’; ní féidir na sonraí a bheith ann. Dá bhrí sin, ní mheasann an figiúr ISCED 1.

AnÍoslainn: Is í an bhliain tagartha do shonraí ISCED 3 ná 2019 seachas 2020 (níl sonraí 2020 le haghaidh ISCED 3 ar fáil).

An Bhoisnia agus an Heirseagavéin: níl na sonraí ar fáil le haghaidh 2013.

An Mhacadóin Thuaidh: níl briseadh síos idir ISCED 3 agus ISCED 3 gairmiúil ar fáil. Baineann sonraí ISCED 3 a chuir isteach an figiúr leis an oideachas ginearálta agus leis an ngairmoideachas araon.

An Iorua: marcáladh sonraí foinseacha 2013 le haghaidh ISCED 3 Ginearálta mar 'neamhbhainteach' (i.e. 'luach ar iarraidh'; ní féidir na sonraí a bheith ann. Dá bhrí sin, ní chuirtear ISCED 3 san áireamh san fhigiúr.

An tSeirbia: tá an tír seo san áireamh i mbailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01], ach níl aon sonraí ar fáil.

Sa tSeicia agus sa Mhacadóin Thuaidh tá méadú tagtha ar chéatadán na mac léinn a fhoghlaimíonn Gearmáinis san oideachas meánscoile íochtaraí agus san oideachas meánscoile uachtaraí. Ba é an méadú ba shuntasáí sna tíortha sin an t-oideachas meánscoile íochtaraí, áit ar tháinig méadú thart ar 15 pointe céatadán ar an gcion (féach Iarscríbhinn 1 le haghaidh sonraí). San Ungáir agus sa Pholainn, tháinig méadú (10 agus 6.9 pointe céatadán faoi seach) ar oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta.

Is san oideachas meánscoile íochtaraí sa Pholainn agus sa tSlóvaic a taifeadadh na laghduithe ba shuntasáí i gcéatadán na mac léinn atá ag foghlaim na Gearmáine: 28,4 agus 25.4 pointe céatadán, faoi seach. Sa Pholainn, is féidir an laghdú a mhíniú trí ghráid scoile a atheagrú idir leibhéil oideachais, agus ceithre chéim san oideachas meánscoile íochtaraí anois, agus níl foghlaim éigeantach an dara teanga iasachta i measc dhá cheann acu (féach an anailís ar Fhíor C4) chun sonraí a fháil. In ainneoin na laghduithe sin, áfach, sa Pholainn agus sa tSlóvaic araon, is í an Ghearmáinis an dara teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear sa leibhéal oideachais sin (féach na figiúirí do Fhigiúr C10 in Iarscríbhinn 1). Thairfead Pobal Pléimeannach na Beilge agus na hEastóine laghdú freisin ar chéatadán na mac léinn a d'fhoghlaim Gearmáinis, a tharla san oideachas meánscoile uachtaraí i gcoitinne (8.9 agus 10.2 pointe céatadán faoi seach).

IDIR 2013 AGUS 2020, THÁINIG MÉADÚ AR CHÉATADÁN NA MAC LÉINN A D'FHOGLAIM AN SPÁINNIS I SÉ THÍR AGUS THÁINIG LAGHDÚ AIR IN DHÁ THÍR.

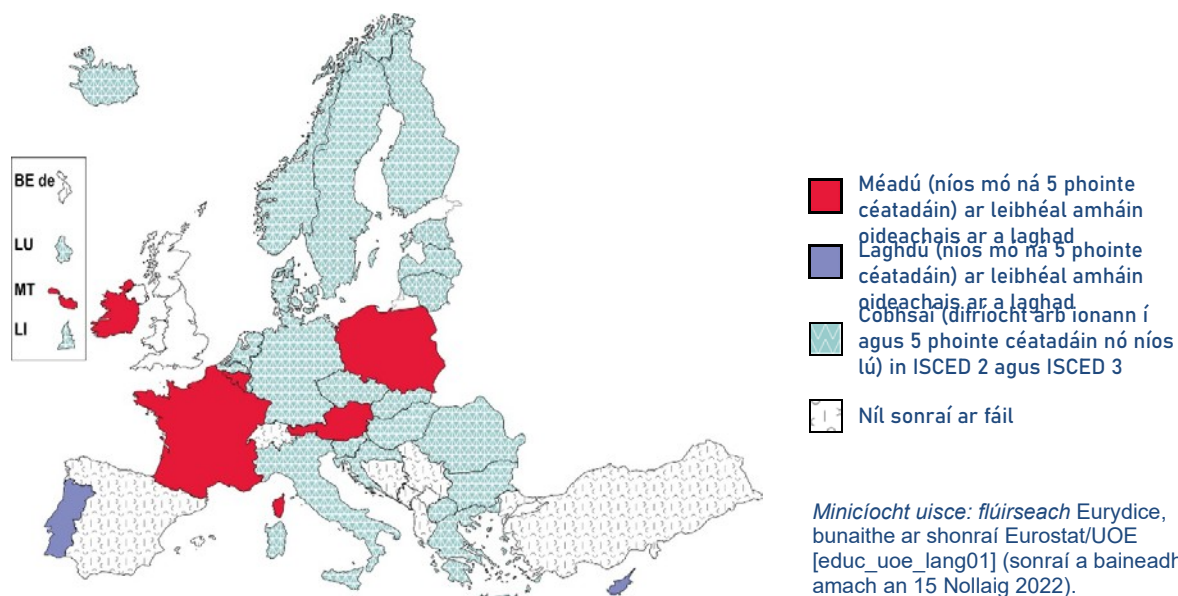
Is lú an bhéim a chuireann údaráis scoile i bhformhór thíortha na hEorpa ar an Spáinnis ná mar a chuireann siad i mBéarla, i bhFraincis nó i nGearmáinis. Go deimhin, sonraíonn aon tír Eorpach Spáinnis mar theanga iasachta éigeantach do gach dalta le linn scoilbhliain amháin ar a laghad (féach Figiúr B7) agus gan ach dhá thír (an tSualainn agus an Iorua) a cheangal ar a cheangal ar gach scoil de leibhéil shonracha oideachais mic léinn leis an deis a fhoghlaim Spáinnis (féach Figiúr B8ú).

Mar a léirítear thuas sa roinn seo, nach Spáinnis an teanga iasachta is mó a fhoghlaim in aon tír Eorpach (féach Figiúr C8) agus is é an dara teanga iasachta is mó a fhoghlaim i leibhéal amháin ar a laghad oideachais (le ar a laghad 10 % de mhic léinn ag foghlaim é) i gcúig thír amháin (an Ghearmáin, Éire, an Fhrainc, an tSualainn agus an Iorua) (féach Figiúr C10).

Scrúdaítear i bhFíor C15 na héagsúlachtaí (níos mó ná 5 pointe céatadán) i gcéatadán na mac léinn a fhoghlaimíonn Spáinnis sa mheánoideachas íochtarach agus san oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta idir 2013 agus 2020. Taispeántar athruithe má tharla siad i gceann amháin ar a laghad den dá leibhéal oideachais a breithníodh.

Le linn na tréimhse atá faoi athbhreithniú, tháinig méadú níos mó ná 5 pointe céatadán ar shé chóras oideachais Eorpacha i gcéatadán na mac léinn meánoideachais atá ag foghlaim Spáinnise. Bhí an méadú is suntasáí san oideachas meánscoile íochtaraí sa Fhrainc: 17.6 pointe céatadán. Ba í an Pholainn an dara méadú is mó de 11.9 bpointe céatadán san oideachas meánscoile uachtaraí i gcoitinne. Bhí méaduithe sna ceithre chóras oideachais eile (Pobal Francach na Beilge, na hÉireann, Mhálta agus na hOstaire) idir 5 agus 7 bpointe céatadán.

In dhá thír (an Chipir agus an Phortaingéil), tháinig laghdú níos mó ná 5 pointe céatadán ar chéatadán na mac léinn meánoideachais a fhoghlaim an Spáinnis idir 2013 agus 2020. Sa Chipir, tharla an laghdú san oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta (14.7 pointe céatadán) agus sa Phortaingéil tharla sé san oideachas meánscoile íochtaraí (5,3 pointe céatadán).

Figiúr 33 Figiúr C15: Treochtaí i gcéatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn Spáinnis sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 2–3), 2013 agus 2020

Nótaí míniúcháin

Léiríonn an figiúr athrú ar aon leibhéal oideachais (ISCED 2 nó ISCED 3 ginearálta). Ní chuirtear oideachas bunscoile (ISCED 1) san áireamh, mar is annamh a fhoghlaimítear Spáinnis ag an leibhéal seo.

Ní thagraíonn nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith d’amshraitheanna a bhriseadh ach amháin má tharla siad in 2013 nó in 2020. Ní léirítear aon bhriseadh sna hamshraitheanna idir an dá bhliain thagartha sin, a d’fhéadfadh a bheith tarlaite i dtíortha áirithe.

Tá sonraí in aghaidh an leibhéil ISCED (ISCED 2 agus ISCED 3) ar fáil in larscríbhinn 1. Le haghaidh nótaí modheolaíochta maidir le sonraí, féach https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx (2020) agus https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an4.xlsx (2013). Chun faisnéis a fháil faoi raon feidhme bhailiú sonraí Eurostat/UOE, féach an réamhrá ar Chaibidil C (Roinn I).

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Bheilg (BE fr) agus an Danmhairg: marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 2 (2013 agus 2020) mar ‘neamhbhainteach’ (i.e. ‘luach in easnamh’; ní féidir na sonraí a bheith ann. Dá bhrí sin, ní mheasann an figiúr ISCED 2.

An Bheilg (BE de), an Albáin, an Eilvéis, Montainéagró agus Túrkiye: níl na tíortha sin cumhdaithe ag bailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01].

An Ghearmáin: marcáladh sonraí foinseacha 2013 (an dá leibhéal a chumhdaítear leis an bhfigiúr) agus sonraí foinse 2020 (ISCED 2) mar “éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí”. Féach ar na naisc atá léirithe sna nótaí míniúcháin.

An Spáinn: marcáladh na sonraí foinseacha (an dá leibhéal cumhdaithe agus an dá bhliain tagartha araon) mar ‘neamhbhainteach’ (i.e. ‘luach in easnamh’; ní féidir sonraí a bheith ann.

An Ghréig: rinneadh sonraí foinseacha 2020 le haghaidh ISCED 3 a mharcáil mar “éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí”. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

An Ungáir: rinneadh sonraí foinseacha 2020 le haghaidh ISCED 3 ginearálta a mharcáil mar “bhriseadh sraitheanna ama” agus “éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí”. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

AnÍoslainn: Is í an bhliain tagartha do shonraí ISCED 3 ná 2019 seachas 2020 (níl sonraí 2020 le haghaidh ISCED 3 ar fáil).

An Bhoisnia agus an Heirseagaivéin: níl na sonraí ar fáil le haghaidh 2013.

An Mhacadóin Thuaidh: níl briseadh síos idir ISCED 2 agus ISCED 3 gairmiúil ar fáil. Bainneann sonraí ISCED 3 a chuir isteach an figiúr leis an oideachas ginearálta agus leis an ngairmoideachas araon.

An Iorua: marcáladh sonraí foinseacha 2013 le haghaidh ISCED 3 Ginearálta mar 'neamhbhainteach' (i.e. 'luach ar iarraidh'; ní féidir na sonraí a bheith ann. Dá bhrí sin, ní chuirtear ISCED 3 san áireamh san fhigiúr.

An tSeirbia: tá an tír seo san áireamh i mbailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01], ach níl aon sonraí ar fáil.

IS É AN CÉATADÁN DE MHC LÉINN FOGHLAIM BÉARLA COITIANTA NÍOS AIRDE SA MHEÁNOIDEACHAS GINEARÁLTA NÁ I COSÁIN GHAIRMIÚLA.

Tá dhá phríomhchineál clár in oideachas meánscoile uachtaraí: ginearálta agus Gairmoideachais. Mar a pléadh thuas (féach Figiúr C5 agus an anailís a rinneadh air), tá beagnach leath de na mic léinn meánoideachais shinsearaigh cláraithe i ngairmchlár. Mic léinn i gcláir ghinearálta agus gairmiúla a leanúint go coitianta curaclaim an-difriúil. Dá bhrí sin, is fiú anailís a dhéanamh ar cé acu atá nó nach bhfuil difríochtaí i dteangacha iasachta a foghlaimíodh.

I mbeagnach gach tír a chumhdaítear leis an tuarascáil seo, is é an Béarla an teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear san oideachas meánscoile uachtaraí (féach Figiúr C8 in Iarscríbhinn 1). Baineann sé sin le hardchláir ghinearálta thánaisteacha agus le hardchláir ghairmiúla thánaisteacha (⁵⁵).

Ós rud é gurb é an Béarla an teanga iasachta is mó a fhoghlaimítear i mbeagnach gach tír Eorpach, díríonn Figiúr C16 ar an difríocht i gcéatadán na mac léinn a fhoghlaimíonn Béarla in oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta agus i ngairmoideachas meánscoile uachtaraí.

Ar leibhéal an Aontais Eorpaigh, foghlaimíonn 95.7 % de mhic léinn meánoideachais shinsearaigh i gcoitinne agus 79.2 % de mhic léinn atá ag freastal ar ghairmchúrsaí Béarla (féach Iarscríbhinn 1).

Tá céatadán i bhfad níos airde ag roinnt tíortha Eorpacha de mhic léinn a fhoghlaimíonn Béarla san oideachas meánscoile uachtaraí i gcoitinne i gcomparáid le conairí gairme. Tá an difríocht thar a bheith suntasach — ar a laghad 50 pointe céatadán níos mó san oideachas ginearálta — sa Danmhairg, sa Ghearmáin, sa Spáinn agus san Íoslainn. I measc na dtíortha sin, tá an bhearna is mó idir mic léinn ar chonairí éagsúla ag an Danmhairg: Foghlaimíonn 78.0 % de mhic léinn meánoideachais shinsearaigh Béarla go ginearálta, ach ní dhéanann ach 15.4 % de mhic léinn atá ag freastal ar ghairmchúrsaí amhlaidh (difríocht 62.6 pointe céatadán). Is iad na Comhphobail Francacha agus Pléimeannacha de chuid na Beilge, na hEastóine, na Liotuáine, Lucsamburg agus na hÍsiltíre na córais bhreise oideachais ina bhfuil difríochtaí suntasacha idir an t-oideachas ginearálta agus an gairmoideachas (20 go 43 pointe céatadán). Sa chuid is mó de na córais oideachais, ní mór do mhic léinn VET teangacha iasachta a fhoghlaim ar feadh níos lú ná mic léinn oideachais ghinearálta (féach Figiúr B5).

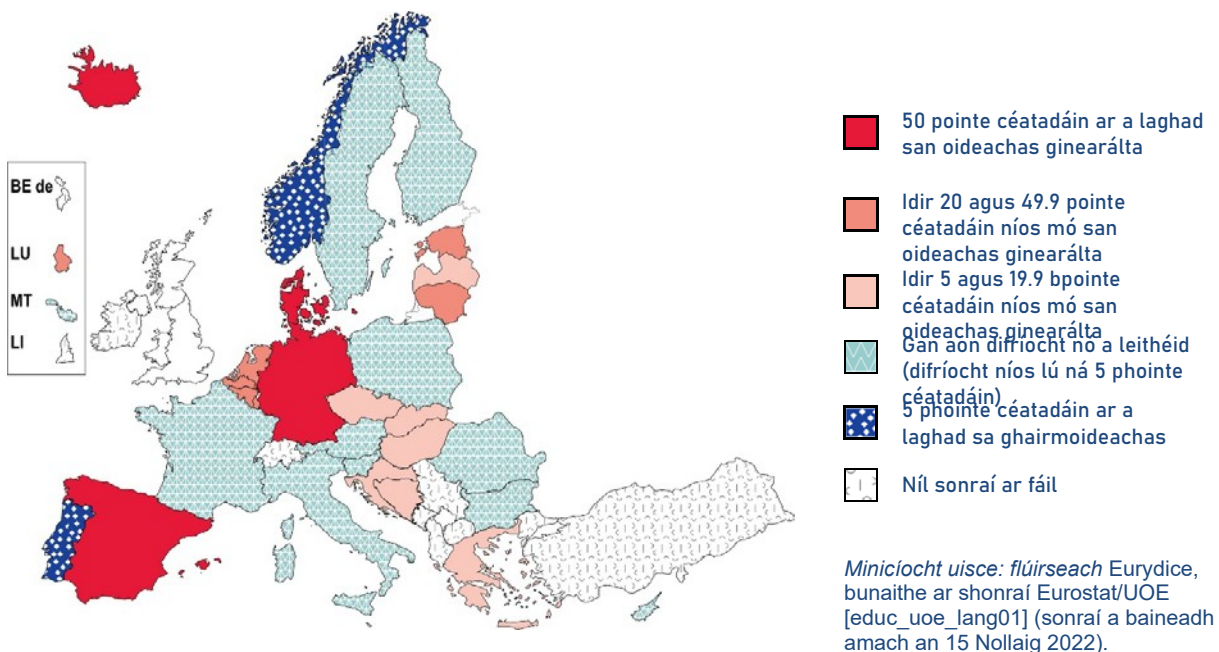
Os a choinne sin, foghlaimíonn an Béarla in oideachas meánscoile uachtaraí ginearálta agus i ngairmoideachas meánscoile uachtaraí sa Bhulgáir, sa Fhrainc, san Iodáil, sa Chipir, i Málta, san Ostair, sa Pholainn, sa Rómáin, sa tSlóivéin, san Fhionlainn agus sa tSualainn sa Bhulgáir, sa Fhrainc, san Iodáil, sa Chipir, i Málta, san Ostair, sa Pholainn, sa Rómáin, sa tSlóivéin, san Fhionlainn agus sa tSualainn.

Is iad na céatadán de mhic léinn gairmiúla a fhoghlaim Béarla ar a laghad 5 phointe céatadán níos airde ná an t-oideachas ginearálta in dhá thír amháin: An Phortaingéil agus an Iorua (difríocht 11.3 agus 7.3 pointe céatadán faoi seach).

---

55 Tagraíonn Fíor C8, a léiríonn na teangacha iasachta is mó a d'fhoghlaim mic léinn, d'oideachas bunscóile, meánscoile íochtaraí agus meánscoileanna ginearálta agus gairmiúla (sonraí comhiomlánaithe). Foilsítear sonraí ar leith maidir leis an meánoideachas uachtarach ginearálta agus gairmiúil ar shuíomh gréasáin Eurostat (cód sonraí: [educ_uae_lang01]).

Figiúr 34 Figiúr C16: Difríochtaí i gcéatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn Béarla i gcoitinne agus i ngairmoideachas meánscoile uachtaraí (ISCED 3), 2020

Nótaí míniúcháin

Léiríonn an figiúr seo an difríocht idir céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn Béarla sa mheánoideachas sinsearach ginearálta agus sa ghairmoideachas meánscoile uachtaraí (ISCED 3).

Tá na sonraí ar fáil in Iarscríbhinn 1. Chun nótaí modheolaíochta a bhaineann le sonraí a fháil, féach https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx.

Chun faisnéis a fháil faoi raon feidhme bhailiú sonraí Eurostat/UOE, féach an réamhrá ar Chaibidil C (Roinn I).

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrath le tír faoi leith

An Bheilg (BE de), an Albáin, an Eilvéis, Montainéagró agus Túrkiye: níl na tíortha sin cumhdaithe ag bailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01].

Éire: marcáladh na sonraí foinseacha le ‘neamhbhainteach’ (i.e. ‘luach in easnamh’; ní féidir sonraí a bheith ann).

An Ghréig: marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 3 mar ‘éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí’. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

An Ungáir: tá na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 3 ginearálta agus gairmiúil marcáilte mar “bhrieadh sraitheanna ama” agus “éagsúla de shainmhíniú, féach meiteashonraí”. Féach ar an nasc atá sna nótaí míniúcháin.

Málta: Is teanga oifigiúil é an Béarla in éineacht leis an Máltais, ach chun críocha staitisticí oideachais áirítear é mar theanga iasachta.

An Íoslainn: Is í 2019 an bhliain tagartha le haghaidh sonraí (níl sonraí 2020 ar fáil).

Lichtinstéin: marcáladh na sonraí foinseacha le haghaidh ISCED 3 mar shonraí “neamhbhainteach” (i.e. ‘luach ar iarraidh’; ní féidir sonraí a bheith ann).

An Mhacadóin Thuaidh: níl brieadh síos idir ISCED 3 agus ISCED 3 gairmiúil ar fáil.

An tSeirbia: tá an tír seo san áireamh i mbailiú sonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01], ach níl aon sonraí ar fáil.

CAIBIDIL NA MÚINTEOIRÍ

ROINN I — CÁILÍOCHTAÍ AGUS OILIÚINT

Bíonn ról lárnach ag múinteoirí i bhforbairt scileanna na ndaltaí i dteangacha iasachta. Tá sé tábhachtach, dá bhrí sin, scrúdú a dhéanamh ar a gcáilíochtaí, ar a leibhéal speisialtóireachta araíonachta agus ar na deiseanna oiliúna atá acu.

Scrúdaíonn an chéad táscaire sa chuid seo an méid speisialtóireachta araíonachta a bhaineann leo siúd a mhúineann teangacha iasachta i scoileanna traidisiúnta (féach Figiúr D1). Diríonn an dara táscaire go sonrach ar mhúinteoirí a sholáthraíonn FCÁT agus ar a gcáilíochtaí a scrúdú (féach Figiúr D2). Léiríonn an tríú táscaire an oiliúint a fuair mhúinteoirí chun múineadh i gcomhthéacsanna ilteangacha (féach Figiúr D3). Déantar scrúdú sa cheathrú táscaire agus sa táscaire deiridh ar ghníomhaíochtaí forbartha gairmiúla leanúnaí a bhaineann leis an gcoincheap “feasacht ar an teanga i scoileanna” (féach Figiúr D4).

Tá formhór na dtáscairí sa roinn seo bunaithe ar shonraí a bhailítear trí líonra Eurydice, lena gcumhdaítear 39 gcóras oideachais i 37⁵⁶dtír. Úsáideann an tríú táscaire foinse sonraí éagsúil, i.e. sonraí ón Suirbhé Idirnáisiúnta Teagaisc agus Foghlama (TALIS) 2018. Cumhdaíonn an táscaire seo níos lú tíortha ná táscairí atá bunaithe ar⁵⁷shonraí Eurydice.

AR FUD NA HEORPA, ROINNEANN MÚINTEOIRÍ GINEARÁLTA AGUS SPEISIALAITHE FREAGRACH AS TEANGACHA IASACHTA A THEAGASC SA BHUNOIDEACHAS.

D'fhéadfadh próifílí éagsúla a bheith ag múinteoirí a chuireann oideachas i dteangacha iasachta ar fáil ó thaobh speisialtóireacht ábhair de. Is féidir leo a bheith cáilithe chun gach ábhar curaclaim (nó beagnach gach ceann acu) a mhúineadh, nó is féidir leo speisialtóireacht a dhéanamh i dteagasc líon teoranta ábhar (suas le trí ábhar de ghnáth). Tá múinteoirí sa chéad chatagóir ainmnithe sa tuairisc seo mar “mhúinteoirí ginearálta”, agus meastar gur “mhúinteoirí speisialta” iad siúd sa dara catagóir. Is féidir tagairt do mhúinteoirí ginearálta freisin mar “mhúinteoirí ranga”, toisc go bhfuil siad freagrach as grúpa áirithe daltaí i scoil.

Bunaithe ar ábhar na moltaí a rinne na húdaráis ardleibhéil (oideachas), scrúdaíonn Figiúr D1 céim speisialtóireachta araíonachta múinteoirí teanga iasachta sa bhunoideachas.

Leagtar béim san fhiúir ar thrí chur chuige, a fhaightear i thart ar an tríú cuid de na córais oideachais le moltaí ardleibhéil maidir le leibhéal speisialtóireachta ábhair múinteoirí teanga iasachta. I 14 chóras oideachais, tá an fhreagracht as teangacha iasachta a mhúineadh sa bhunoideachas sannta do mhúinteoirí speisialaithe (amháin). Is éard atá i gceist le cur chuige codarsnach, atá i bhfeidhm in 11 chóras oideachais, an fhreagracht seo a shannadh do mhúinteoirí ginearálta. Sna córais oideachais atá fágtha le moltaí ábhartha ardleibhéil (10 gcóras oideachais), is féidir le sainmhúinteoirí agus le múinteoirí ginearálaithe teangacha iasachta a mhúineadh sa bhunoideachas.

Nuair a thagraíonn moltaí ardleibhéil do mhúinteoirí ginearálta agus do mhúinteoirí speisialaithe araon, uaireanta ní sholáthraíonn siad sonraíochtaí breise. Ciallaíonn sé seo gur féidir le múinteoirí ginearálta (ranganna) agus speisialtóirí ábhair teangacha iasachta a mhúineadh go hidirmhalartach, ag brath, mar shampla, ar scileanna teanga iasachta múinteoirí ginearálta aonair. I roinnt tíortha, áfach, áirítear treoirínite nó ceanglais bhreise i ndoiciméid oifigiúla. Mar shampla, sa Pholainn, is féidir le múinteoirí ginearálta agus sainmhúinteoirí teangacha iasachta a mhúineadh le linn na chéad 3 bliana den bhunoideachas, ach ón gceathrú bliain ar aghaidh tá an fhreagracht sannta do speisialtóirí ábhair. Sa tSualainn, ba cheart do mhúinteoirí ginearálaithe an t-ábhar “Béarla” a mhúineadh, agus ba cheart do mhúinteoirí speisialaithe an t-

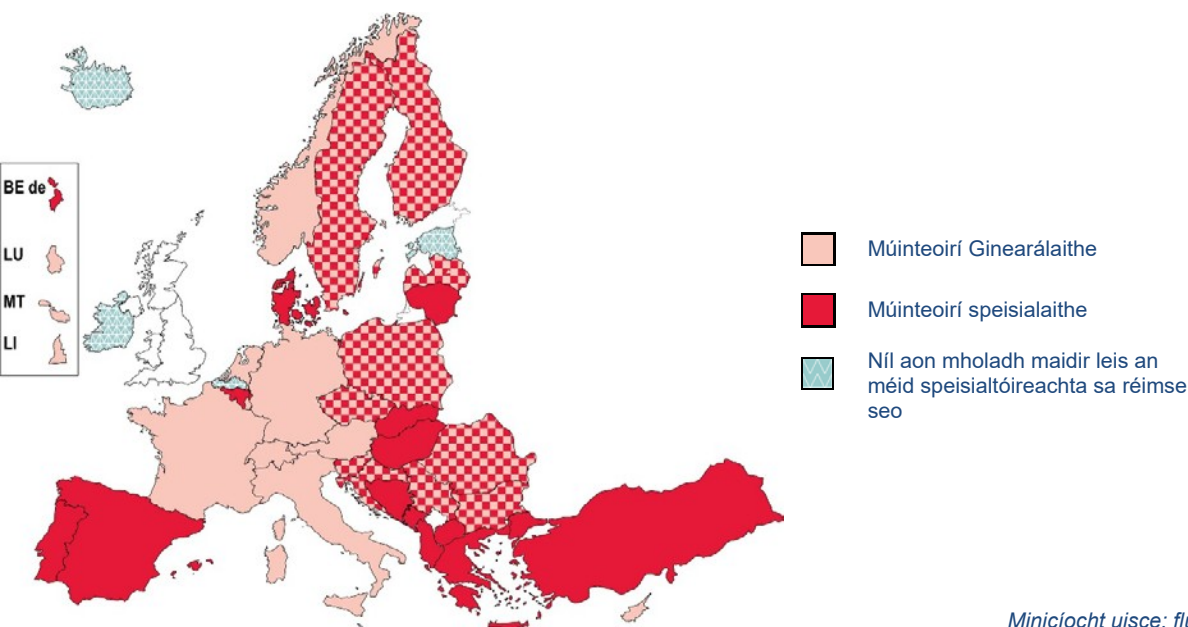
56 Chun faisnéis mhionsonraithe a fháil faoi chuimsiú náisiúnta na tuarascála seo, féach an réamhrá a ghabhann leis an tuarascáil.

57 Chun faisnéis mhionsonraithe a fháil maidir le TALIS agus a chumhdach náisiúnta, féach an roinn “Sonraí staidrimh agus téarmaíocht Bhunaithe”.

ábhar “teanga nua-aimseartha” a mhúineadh, lena n-áirítear teangacha iasachta seachas Béarla. Tagraíonn sonraíochtaí eile don oiliúint ba chóir do mhúinteoirí ginearálta a chomhlánú chun teangacha iasachta a mhúineadh. Sa Bhulgáir agus sa tSlóivéin, mar shampla, is féidir le múinteoirí ginearálta teangacha iasachta a mhúineadh sa bhunoideachas in éineacht le speisialtóirí sa réimse, ach ní mór dóibh clár staidéir teanga breise a chur i gcrích.

I dtíortha ina múineann múinteoirí speisialaithe teangacha iasachta sa bhunoideachas, is gnách go múintear réimsí curaclaim eile ag speisialtóirí ábhair. Is iad na réimsí is coitianta — chomh maith le teangacha iasachta — ná corpoideachas, ceol agus na healaíona (agus reiligiún, eitic agus teicneolaíocht faisnéise agus cumarsáide, nuair a áirítear na hábhair seo i gcuraclam an bhunoideachais). Is iad an Phortaingéil, an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin agus an tSeirbia na heisceachtaí i ndáil leis sin, áit arb iad teangacha iasachta an t-aon réimse téamach den bhunoideachas a mhúintear ag sainmhúinteoirí.

Níl aon mholtaí ardleibhéil ann maidir le céim speisialtóireachta múinteoirí teanga iasachta sa bhunoideachas i gceithre chóras oideachais: Comhphobal Pléimeannach na Beilge, na hEastóine, na hÉireann agus na hÍoslainne. I bPobal Pléimeannach na Beilge agus na hÍoslainne, is iondúil go múineann múinteoirí ginearálta teangacha iasachta sa leibhéal oideachais seo.

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 35 **Figiúr D1:** Céim speisialtóireachta araíonachta múinteoirí teanga iasachta sa bhunoideachas (ISCED 1), 2021/2022

Nótaí míniúcháin

Léiríonn an figiúr seo an méid speisialtóireachta araíonachta a bhaineann le múinteoirí teanga iasachta sa bhunoideachas, mar atá sonraithe sna moltaí a d’eisigh na húdaráis ardleibhéil (oideachas).

Ní chlúdaítear ach an t-oideachas ginearálta ginearálta leis an bhfigiúr (i.e. ní chuirtear ranganna speisialta ina bhfuil teagasc teangacha iasachta leathnaithe san áireamh).

Le haghaidh na sainmhínte ar “teanga choigríche”, “múinteoir ginearálta”, “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, “múinteoir speisialaithe” agus “údarás ardleibhéil (oideachas)”, féach an ghluais.

Nóta a bhaineann go sonrath le tír^{faoi} leith

An Danmhairg: múinteoirí cáilithe le múineadh i mbunscoileanna monastruchtúir (Folkeskolen; Ba cheart ISCED 1 agus 2) a bheith in aon ábhar a chur ar fáil. Mar sin féin, chomh maith lena bpróifil ghinearálta, ní mór do mhúinteoirí Folkeskolen amach anseo speisialtóireacht a dhéanamh i líon teoranta ábhar (dhá nó trí ábhar de ghnáth). Sonraítear san Acht Folkeskole gur chóir do mhúinteoirí, i bprionsabal, na hábhair ina bhfuil siad speisialaithe a mhúineadh. Dá bhrí sin, tagraíonn an figiúr do “múinteoirí speisialaithe”.

De réir mar a théann na daltaí ar aghaidh go dtí na gráid níos airde, athraíonn an íomhá a thaispeántar i bhFíor D1. San oideachas meánscoile íochtaráí, i mbeagnach gach tír ina bhfuil moltaí ardleibhéil maidir le céim speisialtóireachta araíonachta múinteoirí teanga iasachta, níor cheart ach do speisialtóirí sa réimse teangacha iasachta a mhúineadh. Is iad an Chróit agus an Laitvia na heisceachtaí, áit a bhféadfadh múinteoirí ginearálta agus sainmhúinteoirí a bheith rannpháirteach; agus an Iorua, áit a bhfuil an fhreagracht ar mhúinteoirí ginearálaithe. San oideachas meánscoile uachtaráí, ar fud na hEorpa, ní mhúineann ach sainmhúinteoirí teangacha iasachta.

IS IONDÚIL GO MBÍONN AR MHÚINTEOIRÍ A CHUIREANN FCÁT AR FÁIL A GCUID SCILEANNA TEANGA IASACHTA A LÉIRIÚ

Tá oideachas dátheangach nó tumoideachas ag formhór na dtíortha, áit a múintear ar a laghad roinnt ábhar — amhail an mhataimic, an tíreolaíocht agus na heolaíochtaí nádúrtha — i dteanga iasachta (féach Figiúr B12). Sa tuarascáil seo, tagraítear don chineál seo forála mar “Cineál A FCÁT” (féach Gluais).

Go hidéalach, chun ábhar a mhúineadh i dteanga iasachta, ní mór do mhúinteoirí eolas maith a bheith acu ar an ábhar agus ar an teanga ina múintear é. Ina theannta sin, ba cheart dóibh a bheith eolach ar riachtanais mhodheolaíocht CLIL.

Tugtar achoimre i bhFigiúr D2 ar na riachtanais atá leagtha síos ag údarais ardleibhéil (oideachas) do mhúinteoirí a sholáthraíonn cláir de Chineál A FCÁT. Is léir go dtagraíonn na rialacháin do cháilíochtaí sonracha (breise) i gcás thart ar dhá thrian de na córais oideachais a bhfuil cláir de chineál FCÁT A acu (19 gcóras as 29 gcóras). I thart ar aon trian de na córais le cláir FCÁT A (10 gcóras oideachais), níl aon riachtanais shonracha ardleibhéil ann do mhúinteoirí thar ghnáthcháilíochtaí múinteoireachta.

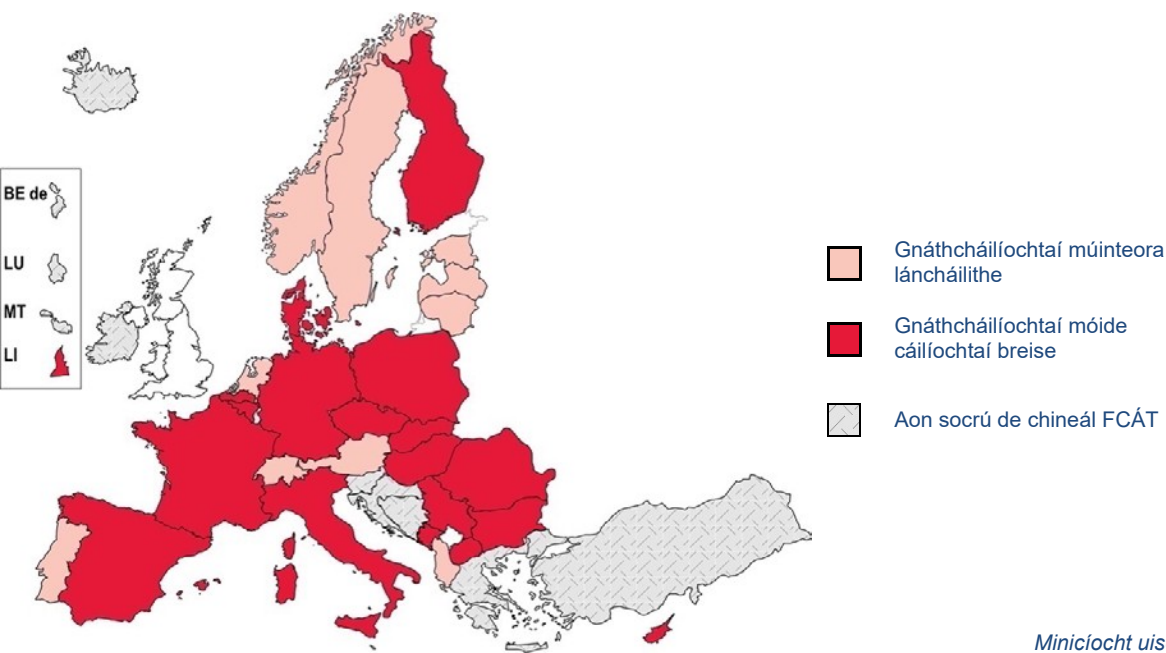
I bhformhór na gcórais oideachais le rialacháin a thagraíonn do cháilíochtaí a bhaineann go sonracha le FCÁT a sholáthar, baineann na ceanglais atá leagtha síos le múinteoirí nach bhfuil céim acadúil acu sa teanga iasachta cinn scríbe. Ní mór do na múinteoirí sin a léiriú go coitianta go bhfuil eolas leordhóthanach acu ar an teanga atá i gceist. Is iondúil gurb ionann an t-íosmhéid eolais ar theangacha iasachta agus leibhéal B2 nó leibhéal C1 de Chomhchreat Tagartha na hEorpa um Theangacha (CEFR) de chuid Chomhairle na hEorpa (CEFR⁵⁸). Ag brath ar an tír, glactar le cineálacha éagsúla teastas nó dioplómaí mar chruthúnas ar inniúlacht teanga iasachta (e.g. Teastas Cambridge Béarla sa Danmhairg nó Scrúdú Teanga an Stáit sa tSlóvaic).

I líon teoranta tíortha, téann na ceanglais níos faide ná eolas ar theanga iasachta an chinn scríbe. Mar shampla, sa Fhrainc, ní mór cáilíocht a bheith ag teastáil ó mhúinteoirí FCÁT amach anseo a léiríonn a gcumas an sprioctheanga iasachta a úsáid agus a dtuiscint ar shainiúlachtaí theagasc FCÁT. Sa Spáinn, i roinnt pobal uathrialach, ní mór do mhúinteoirí páirt a ghlacadh i gcúrsaí oiliúna FCÁT. Tá ceanglas inchomparáide i bhfeidhm san Iodáil, áit ar féidir oiliúint FCÁT a chríochnú san oiliúint tosaigh múinteoirí (ITE) (60 Creidmheas Aistrihe Creidiúna agus Carntha Eorpach (ECTS) agus laistigh den FGL (20 creidiúint ECTS).

Is fiú a lua freisin, nuair nach sonraítear ceanglais bhreise i rialacháin ardleibhéil maidir le soláthar FCÁT, go bhféadfadh sé go mbeadh ar mhúinteoirí fós a gcuid scileanna agus inniúlachtaí a léiriú sa tionscal. Ag brath ar leithdháileadh na bhfreagrachtaí maidir le hearcú múinteoirí, is féidir riachtanais shonracha a shainiú ag leibhéil atá faoi bhun an leibhéil is airde cinnteoireachta, e.g. ag údarais réigiúnacha nó ag scoileanna.

---

58 Chun sonraí an CEFR a fháil, féach suíomh gréasáin Chomhairle na hEorpa (<https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>).

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 36 Figiúr D2: Na cáilíochtaí is gá chun oibriú i scoileanna a chuireann oideachas FCÁT ar fáil sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2021/2022

Na cineálacha cáilíochtaí breise a theastaíonn

- Le bheith fr — Cáilíochtaí a fuarthas sa teanga is ceann scríbe; nó
— Teastas (a seoladh ar bhonn scrúdaithe) a chruthaíonn eolas domhain ar an spriocheanga.
  - A bheith nl Deimhniú lena bhfianaítear inniúlacht sa spriocheanga go dtí íosleibhéal C1 CEFR.
  - BG Teastas a léiríonn inniúlacht sa spriocheanga ar leibhéal íosta CEFR B2 (ní bhaineann sé ach le múinteoirí nach bhfuil diplóma acadúil acu sa spriocheanga).
  - CZ — CZ Eolas ar an spriocheanga ar leibhéal íosta CEFR C1 (ní bhaineann sé ach le múinteoirí nach bhfuil diplóma acadúil acu sa spriocheanga).
— Céim bhaitisiléara sa spriocheanga; nó
  - DK — Teastas Cambridge English; nó
— Cruthúnas ar eolas scríofa agus ó bhéal ar an spriocheanga (e.g. staidéar neamhtheangeolaíoch a chur i gcrích in ollscoil Bhriotanach nó Mheiriceá).
  - MAIDIR Cruthúnas inniúlachta sa spriocheanga ar leibhéal íosta C1 CEFR de ghnáth (ní bhaineann sé ach le múinteoirí nach bhfuil diplóma acadúil acu sa spriocheanga).
  - TÁ MOILL AR AN LÓDÁIL, IS COSÚIL. Teastas agus/nó scrúdú a chruthaíonn eolas cuimsitheach ar an spriocheanga (atá ag teastáil sa chuid is mó de na pobail uathrialaitheacha). Is é an t-íosleibhéal is gá de ghnáth leibhéal CEFR B2, ach tá éagsúlacht áirithe ann idir na comhphobail uathrialacha (e.g. teastaíonn leibhéal C1 ó Aragón, Navarra, Maidrid agus Valencia. Ina theannta sin, tá gá le deimhniú scileanna teanga (Acreditación/habilitación en lenguas extranjeras) arna n-eisiúint ag scoileanna oifigiúla (Escuelas Oficiales de Idiomas) nó ag institiúidí oifigiúla eile ó roinnt pobal féinrialaitheach (e.g. Navarre agus Maidrid). Tá oiliúint shonrach i modheolaíocht FCÁT de dhíth ar roinnt pobal uathrialach eile (e.g. Cataluña agus Extremadura).
- Anseo thíos tá samplaí de riachtanais in dhá phobal uathrialaitheacha.
- Cataluña: ní mór do mhúinteoirí a bheith inniúil sa spriocheanga ar leibhéal íosta CEFR B2 agus

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

oiliúint 90 uair an chloig a bheith curtha orthu i modheolaíocht FCÁT.

— Extremadura: ní mór do mhúinteoirí creidiúnú sonracha a fháil san oideachas FCÁT, lena n-áirítear eolas ar an sprioctheanga ar leibhéal íosta CEFR B2, agus taithí bliana ar a laghad a bheith acu ar FCÁT nó 50 uair an chloig ar a laghad d'oiliúint shonrach i modheolaíocht FCÁT in ionad oifigiúil oiliúna múinteoirí.

FR — Cáilíochtaí lena gcruthaítear cumas múinteoirí an teanga iasachta is ceann scríbe a úsáid i gcomhthéacs an ábhair atá le múineadh (inniúlacht ar leibhéal íosta CEFR B2) agus a dtuiscint ar shainiúlachtaí theagasc CLIL.

— I gcás rannóga idirnáisiúnta, ní mór do mhúinteoirí dhá theanga na rannóige a labhairt mar chainteoir dúchais.

— Deimhniú lena bhfianaítear inniúlacht sa sprioctheanga go dtí íosleibhéal C1 CEFR; e

TÁ SÉ FAOI — Cúrsa ollscoile bliana a chríochnú sa mhodheolaíocht FCÁT (60 creidiúint ECTS) ar féidir tabhairt fúthu mar chuid de ITE; nó

— Cúrsa a chríochnú sa mhodheolaíocht FCÁT (20 creidiúint ECTS) ar féidir tabhairt faoi mar chuid d'oiliúint múinteoirí inseirbhíse.

CY Críochnú dianchúrsa oiliúna inseirbhíse atá dírithe ar mhodheolaíocht FCÁT.

TÁ SÉ Teastas lena bhfianaítear inniúlacht sa sprioctheanga ar leibhéal íosta CEFR C1 (ní bhaineann sé ach le múinteoirí nach bhfuil dioplóma acadúil acu sa sprioctheanga).

— Dioplóma ardoideachais arna eisiúint i dtír inar teanga oifigiúil í an teanga is ceann scríbe; nó

— Deimhniú lena bhfianaítear inniúlacht sa sprioctheanga ar leibhéal íosta CEFR B2; nó

P.L. — Teastas lena bhfianaítear inniúlacht sa sprioctheanga go dtí leibhéal a aithnítear a bheith coibhéiseach le leibhéal CEFR B2 (ní bhaineann sé ach le múinteoirí nach bhfuil dioplóma acadúil acu sa sprioctheanga).

MO RO Deimhniú lena bhfianaítear inniúlacht sa sprioctheanga go dtí íosleibhéal CEFR B2.

AN GORM An Scrúdú Teanga Stáit a bhaint amach sa sprioctheanga (ní bhaineann sé ach le múinteoirí nach bhfuil dioplóma acadúil acu sa sprioctheanga).

— Cáilíocht teanga oifigiúil; nó

MO CHUID FI — Staidéar ardoideachais sa sprioctheanga a chríochnú; nó

— ITE a chríochnú i dtír inar teanga oifigiúil í an sprioctheanga.

MO LÚCÁS Teastas lena léirítear inniúlacht ar leibhéal íosta CEFR C1 (ní bhaineann sé ach le múinteoirí nach bhfuil dioplóma acadúil acu sa sprioctheanga).

I — Eolas ar an mBéarla ar leibhéal íosta CEFR B2; e

— Oiliúint FCÁT (20 modúl ar dtús; laghdaithe go dtí 10 modúl).

MK Deimhniú a léiríonn inniúlacht sa sprioctheanga (ní bhaineann sé ach le FCÁT a bhaineann leis an bhFraincis).

— Deimhniú lena bhfianaítear inniúlacht sa sprioctheanga ar leibhéal íosta CEFR B2, agus é d'oibleagáid leibhéal C1 de SCER a bhaint amach laistigh de chúig bliana trí TTF; nó

S.R.L. — Teastais nó dioplómaí eile a chruthaíonn inniúlacht sa sprioctheanga (le meánoideachas ar an leibhéal is ísle cruthúnais ar inniúlacht teanga); nó

— Teastas a léiríonn inniúlacht dóibh siúd atá ag múineadh in éineacht le múinteoir cáilithe teanga iasachta ar leibhéal íosta CEFR (ní bhaineann sé ach le múinteoirí nach bhfuil dioplóma acadúil acu sa sprioctheanga).

Nótaí míniúcháin

Léirítear san fhigiúr sin na cáilíochtaí a theastaíonn ó údaráis ardleibhéil (oideachas) le bheith ag obair i scoileanna a chuireann treoracha FCÁT ar fáil. Cumhdaítear sna riachtanais thuas leibhéal amháin oideachais ar a laghad i réimse ISCED 1-3.

I bhfigiúr, tagraíonn ‘diplómaí breise’ do cháilíochtaí/teastas ba cheart do mhúinteoirí a bhaint amach sa bhreis ar na cáilíochtaí oideachais iomlána a bhain siad amach ina dtír dhúchais. Luaitear diplómaí ardoideachais a fuarthas sa tír is ceann scríbe nuair a liostaítear iad i measc na dtrialacha cáilíochtaí a d’fhéadfadh a bheith ann sna doiciméid oifigiúla.

Le haghaidh na sainmhínte ar ‘CLIL Cineál A’, ‘CLIL Cineál B’, ‘Comhchreat Tagartha na hEorpa um Theangacha (CEFR)’, ‘Teangacha Eachtracha’, ‘Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)’ agus ‘Údarás Ardleibhéil (Oideachas)’, féach Gluais.

Nótaí a bhaineann go sonrath le tír faoi leith

An Eilvéis: sonraítear sa rialachán lánach nach mór do na cantúin a chinntiú go bhfaigheann siad cáilíochtaí leordhóthanacha maidir le teangacha iasachta agus modheolaíocht FCÁT.

Montainéagró: tagraíonn na sonraí do thionscadal píolótach FCÁT a bhfuil Béarla páirteach ann.

NÍL AN OILIÚINT CHUN MÚINEADH SNA RANGANNA ILTEANGACHA COITIANTA I MEASC MÚINTEOIRÍ SAN EORAIP

San Eoraip, oibríonn go leor múinteoirí i dtimpeallachtaí ilchineálacha teangeolaíochta agus cultúrtha atá múnlaíthe ag comhthéacsanna teangeolaíochta agus cultúrtha a bhaineann go sonrath le tír ar leith agus/nó láithreach imirceach (féach Caibidil A). Is cinnte gur⁵⁹acmhainn í an chómhaireachtáil idir teangacha éagsúla sna scoileanna. Mar sin féin, ní mór do mhúinteoirí a bheith in ann stór saibhir teanga a gcuid daltaí a fheabhsú. Tá ról tábhachtach le himirt ag oiliúint múinteoirí in ITE agus FGL maidir leis na scileanna a theastaíonn uathu chun an éagsúlacht teanga agus chultúrtha a ghlacadh ina seomraí ranga a chur ar fáil do gach múinteoir.

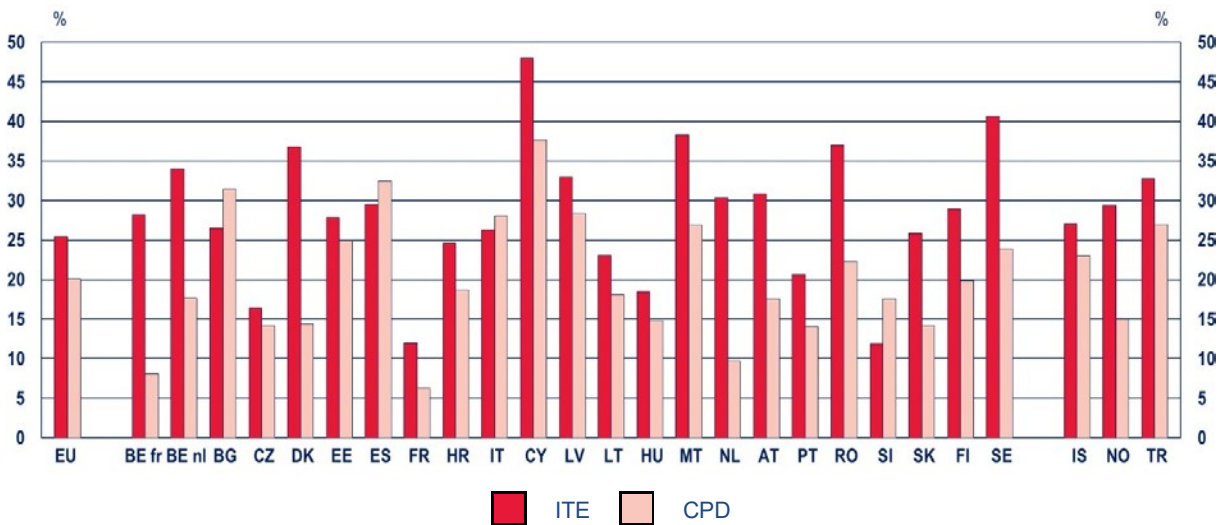
Léirítear i bhFíor D3 céatadán na múinteoirí meánscoile fochtará a fuair oiliúint i mbainistíocht ilteangach agus ilchultúrtha sa seomra ranga, mar a tuairiscíodh in OECD TALIS 2018. Baineann an figiúr seo le múinteoirí na n-ábhar go léir agus léiríonn sé sonraí le haghaidh oiliúna san ITE agus FGL araon.

Níl na sonraí a chuirtear i láthair i bhFíor D3 bunaithe ach ar dhá cheann de na téamaí éagsúla atá san áireamh in ETI agus in TPD ar thug an Eagraíocht um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta aghaidh orthu in TALIS 2018⁶⁰). Léiríonn freagraí an mhúinteora go raibh “teagasc i seomraí ranga ilchultúrtha agus ilteangacha” i measc na dtopaicí nach dtugtar aghaidh orthu chomh minic ina gcuid ITE, agus sna gníomhaíochtaí FGL a dhéanann siad. Os a choinne sin, bhí gníomhaíochtaí ITE agus FGL a bhaineann le hearnálacha araonachta na múinteoirí níos coitianta. Mar shampla, maidir leis an ITE, bhí “ábhar cuid de na hábhair nó na hábhair ar fad a mhúinim”, “oideolaíocht roinnt de na hábhair nó na hábhair uile a mhúin mé” agus “cleachtas i gcuid de na hábhair nó i ngach ceann de na hábhair a mhúineann mé” ar na freagraí is minice (ECFE, 2019ú, lch. 129).

---

59 Moladh ón gComhairle an 22 Bealtaine 2019 maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha, IO C 189, 5.6.2019.

60 Mar shampla, maidir le hábhar ITE, ba iad seo a leanas na gnéithe eile ar tugadh aghaidh orthu in TALIS 2018: ‘Ábhar na n-ábhar ar fad nó cuid de na hábhair a mhúinim’; ‘Oideolaíocht de chuid de na hábhair nó de na hábhair go léir a mhúineann mé’; ‘Oideolaíocht ghinearálta’; ‘Cleachtas i gcuid de na hábhair nó i ngach ceann de na hábhair a mhúinim’; ‘Teagasc i socrú scileanna measctha’; ‘Scileanna idirdhisceplíneacha a mhúineadh (e.g. cruthaitheacht, smaointeoireacht chriticiúil, réiteach fadhbanna)’; ‘Úsáid TFC (teicneolaíochtaí faisnéise agus cumarsáide) don teagasc’; ‘Iompraíocht na mac léinn agus bainistíocht aicme’; ‘Faireachán a dhéanamh ar fhorbairt agus ar fhoghlaim na mac léinn’; ‘Aistriú mac léinn a éascú ó leibhéal ISCED 2011 0 go leibhéal ISCED 2011 ag leibhéal 1’; tá sé ‘éascú an cluiche’.

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar TALIS 2018.

Figióir 37 Figióir D3: Céatadán na múinteoirí meánscoile íochtaráí (ISCED 2) a raibh oiliúint orthu i dteagasc i gcomhthéacsanna ilteangacha nó ilchultúrtha, 2018

Nótaí míniúcháin

Tá an figióir bunaithe ar fhreagraí múinteoirí ar cheisteanna 6 agus 23 de TALIS 2018: “An bhfuil na gnéithe seo a leanas curtha san áireamh i do [oideachas nó oiliúint] foirmiúil?” agus “Tá cuid de na topaicí a liostaítear thíos i do ghníomhaíochtaí forbartha gairmiúla le 12 mhí anuas?” Léiríonn fad na mbarraí céatadán na múinteoirí a thug freagra “tá” ar “Ag múineadh i dtimpeallacht ilchultúrtha nó ilteangach”, rogha f) i gceist 6 (catagóir “ITE” i bhfigiúr) agus (j) i gceist 23 (catagóir “CPD” i bhfigiúr).

Áirítear in AE freagróirí ó na tíortha uile san Aontas faoi láthair a ghlac páirt in TALIS in 2018.

Féach larscríbhinn 1 le haghaidh sonraí agus E.S.S. Chun tuilleadh faisnéise a fháil faoi TALIS, féach “bunachair shonraí staidrimh agus téarmaíocht”.

Le haghaidh na sainmhínte ar “Forbairt Ghairmiúil Leanúnach (FGL)”, “Oideachas Tosaigh Múinteoirí (ITE)” agus “Aicmiú Caighdeánach Caighdeánach Idirnáisiúnta san Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Mar a léirítear san fhigiúr, i dtíortha an Aontais, cuireadh oiliúint ar thart ar an gceathrú cuid de mhúinteoirí (25.4 %) maidir le conas múineadh i dtimpeallacht ilteangach le linn a gcuid ITE. I bhformhór na dtíortha, áfach, tá an céatadán i bhfad níos airde ná céatadán an Aontais. Tá sé ar an líon is airde sa Chipir (48.0 %), áit ar cuireadh oiliúint ar bheagnach duine as gach beirt mhúinteoir chun éagsúlacht teanga a bhainistiú ina seomraí ranga. Os a choinne sin, sa tSeicia, sa Fhrainc, sa Liotuáin, san Ungáir, sa Phortaingéil agus sa tSlóivéin, tá céatadán na múinteoirí féideartha a fuair oiliúint sa réimse sin níos ísle ná céatadán an Aontais. Thuairiscigh múinteoirí sa Fhrainc agus sa tSlóivéin an dá chéatadán ab ísle (thart ar 10 %).

I ngach córas oideachais ina bhfuil céatadán sách ard de dhaltáí 15 bliana d’aois a labhraíonn teanga eile sa bhaile den chuid is mó ó theanga na scolaíochta (15 % ar a laghad; Féach Figióir A2), tá rannpháirtíocht na múinteoirí san ITE chun teagasc a dhéanamh i gcomhthéacsanna ilteangacha os cionn leibhéal an Aontais Eorpaigh de ghnáth. Baineann sé seo le Comhphobail Fhrancacha agus Phléimeannacha na Beilge, na Cipire, na Spáinne, Mhálta, na hOstaire agus na Sualainne.

I bhformhór mór na dtíortha, is mó seans go mbeidh cúrsa ITE curtha i gcrích ag múinteoirí óga a thug aghaidh ar shaincheist an teagaisc i dtimpeallacht ilchultúrtha nó ilteangach. Eascraíonn an treocht dhearfach seo as an gcomparáid idir céatadán na múinteoirí óga (daoine níos óige ná 35 bliana d’aois) agus céatadán na múinteoirí níos sine (35 bliana d’aois nó níos sine) a bhfuil an cúrsa seo críochnaithe acu: 35.3 % ar leibhéal an Aontais don chéad cheann i gcomparáid le 23.4 % don dara ceann (féach larscríbhinn 1). Dá bhrí sin, is ionann an difríocht agus 11.9 bpointe céatadáin i bhfabhar na nglún óg. Is é an difríocht is airde san Iorua, le 32.6 pointe céatadáin i bhfabhar na nglún níos óige.

Ag bogadh ó ITE go FGL, léiríonn Figiúr D3 gur ghlac an cúigiú cuid de mhúinteoirí san AE (20.1 %) páirt i ngníomhaíochtaí forbartha gairmiúla leanúnaí maidir le teagasc i gcomhthéacs ilchultúrtha nó ilteangach sna 12 mhí roimh an suirbhé. Ba é an céatadán ab airde de mhúinteoirí a chríochnaigh gníomhaíochtaí forbartha gairmiúla leanúnaí ar an ábhar seo, mar atá i gcás ITE, sa Chipir, agus 37.7 % de mhúinteoirí ag tuairisciú é. Os a choinne sin, thug 10 % nó níos lú de mhúinteoirí meánscoile íochtaráí faoi ghníomhaíochtaí forbartha gairmiúla leanúnaí i gComhphobal Francach na Beilge, na Fraince agus na hÍsiltíre.

I ROINN TÍORTHA EORPACHA, IS FÉIDIR LE MÚINTEOIRÍ TABHAIRT FAOI OILIÚINT INSEIRBHÍSE AR FHEASACHT TEANGA I SCOILEANNA

Cé go ndírítear ar theagasc teanga nua-aimseartha i scoileanna a fheabhsú, tá sé mar aidhm ag Moladh 2019 ón gComhairle maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha feabhas a chur ar inniúlacht iomlán teanga na ndaltaí. Áirítear leis an inniúlacht fhoirmiúlán teanga sin scoileanna i gcineálacha éagsúla teangacha, lena n-áirítear teanga na scolaíochta agus na teangacha a labhraíonn leanúnaí a bhfuil cúlra ilteangach acu sa bhaile. Chuige sin, iarrtar sa Mholadh ón gComhairle ar Bhallstáit an Aontais cur chuige níos cuimsithí a ghlacadh maidir le múineadh agus foghlaim teangacha, go háirithe trí thacú le feasacht teanga a fhorbairt i⁶¹scoileanna.

Is coincheap í feasacht teanga i scoileanna a thagraíonn do chur chuige ilteangach agus ar fud na scoile lena mbaineann straitéis chuimsitheach teanga lena ndéantar foráil do mhachnamh leanúnach ar an ngné theangeolaíoch i ngach gné de shaol na scoile; tá cur chuige cuimsitheach i gceist freisin maidir le gach teanga a mhúineadh i scoileanna (teanga na scoile, teangacha baile, teangacha iasachta, teangacha marbha, etc.). Ar bhonn níos nithiúla, tuigeann scoileanna atá comhfhiosach teanga éagsúlacht teanga a bhfoghlaimoírí, aithníonn siad a gcuid scoileanna teanga tosaigh agus úsáideann siad iad mar acmhainn foghlama. Tacaíonn scoileanna eolais ar theangacha le gach múinteoir dul i ngleic le húsáid teanga ar leith d'ábhar ina n-earnálacha faoi seach, lena n-áirítear trí fheasacht a mhúscailt maidir leis na cláir éagsúla teanga agus stór focal (an Coimisiún Eorpach, 2018).

Áiríodh sa cheistneoir a úsáideadh chun faisnéis Eurydice a bhailiú don tuarascáil seo roinnt ceisteanna maidir le gníomhaíochtaí forbartha gairmiúla leanúnaí a bhaineann le feasacht teanga a ardú i scoileanna do mhúinteoirí nó do bhainisteoirí bunscoile agus meánscoile. Tagraíonn FGL d'oiliúint fhoirmiúil inseirbhíse a ligeann do bhaill foirne a gcuid eolais, scoileanna agus dearcthaí a leathnú, a fhorbairt agus a nuashonrú le linn a ngairmréime. Is féidir gníomhaíochtaí forbartha gairmiúla leanúnaí a chur ar fáil i bhformáidí éagsúla, amhail cúrsaí, seimineáir, breathnadóireacht piaraí agus tacaíocht ó líonraí gairmiúla. Is dualgas gairmiúil é an TTF i mbeagnach gach tír (an Coimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice, 2021c). Dá bhrí sin, is bealach maith iad gníomhaíochtaí FGL chun an fhoireann ar fad atá i mbun seirbhíse a bhaint amach chun cabhrú leo iad féin a chur ar an eolas faoi chleachtais nua teagaisc.

Ba é cuspóir an tsuirbhé eolas a bhailiú ar a mhéid a nochtar an cur chuige oideachasúil réasúnta nua i leith eolas teanga a chur chun cinn i scoileanna d'fhoireann na scoile trí ghníomhaíochtaí FGL. Bhí deis ag soláthraithe sonraí ó na 39 gcóras oideachais a ndearnadh staidéar orthu suas le trí shampla de ghníomhaíochtaí forbartha gairmiúla leanúnaí a bhaineann le feasacht teanga i scoileanna a chur ar fáil. Ní áirítear sna sonraí a bhailítear ach gníomhaíochtaí TTF arna gcreidiúnnú, arna dtacú nó arna n-eagrú ag údarais oideachais ardleibhéil (ina n-aonar nó i gcomhar le heagraíochtaí idirnáisiúnta⁶²).

61 Moladh ón gComhairle an 22 Bealtaine 2019 maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha, IO C 189, 5.6.2019.

62 Áiríodh sa cheistneoir an sainmhíniú thuas ar “feasacht teanga i scoileanna” agus d'úsáid sé ceisteanna leathstruchtúrtha le boscaí oscailte, rud a chuir ar chumas soláthraithe sonraí cur síos a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí FGL. Ina theannta sin, chuir sé na samplaí seo a leanas ar fáil de chuspóirí foghlama sonracha na ngníomhaíochtaí forbartha gairmiúla leanúnaí a bhaineann le feasacht teanga i scoileanna:

— conas straitéis chuimsitheach teanga a chur i bhfeidhm i scoileanna (i.e. cur chuige cuimsitheach chun gach teanga a mhúineadh i scoileanna agus, thairis sin, gné theangeolaíoch a léiríonn i ngach gné de shaol na scoile);

— conas éagsúlacht teanga a fheabhsú i scoileanna;

San anailís ar ábhar na samplaí de ghníomhaíochtaí forbartha gairmiúla leanúnaí a cuireadh ar fáil (a gcur síos gairid) leagtar béim ar roinnt príomhréimsí téamacha a bhaineann le coincheap na feasachta teangeolaíochta i scoileanna. Is féidir na réimsí téamacha sin a ghrúpáil i dtrí chatagóir a bhfuil forluí i bpáirt eatarthu: 1) teagasc atá íogair ó thaobh teanga de a chur chun cinn (⁶³), (2) glacadh le héagsúlacht teanga agus chultúrtha i seomraí ranga ilteangacha agus (3) teanga na scolaíochta a mhúineadh i seomraí ranga ilteangacha.

Is féidir an chéad réimse téamach — a chuireann teagasc atá íogair ó thaobh teanga de chun cinn — a léiriú trí ghníomhaíochtaí forbartha gairmiúla leanúnaí sa Ghearmáin, sa Fhrainc, san Ostair agus san Fhionlainn. Sa Ghearmáin, bhí gníomhaíocht oiliúna múinteoirí inseirbhíse a bhí dírithe ar mhúinteoirí matamaitice dírithe ar chabhrú le múinteoirí ceachtanna a dhearadh ina ndearnadh eolas matamaitice agus teanga a chomhthógáil. D'fhéadfaí é seo a bhaint amach, mar shampla, trí phlé sonracha ar ábhar, inar fhoghlaim an scoláire fadhbanna agus smaointe matamaiticiúla a cheapadh go soiléir, ag baint úsáide as na téarmaí teicniúla cearta, i ndioscúrsa struchtúrtha agus⁶⁴intuigthe. Sa Fhrainc, cuireann an Aireacht Oideachais Náisiúnta, Óige agus Spóirt deiseanna oiliúna ar fáil d'oiliúnóirí múinteoirí, múinteoirí agus cigirí a chuireann ar a gcumas tuiscint a fháil ar an ngné theangeolaíoch i dteagasc agus i bhfoghlaim agus, ar bhonn níos ginearálta, i⁶⁵saol na scoile. San Ostair, bhí teagasc teanga-íogair ar cheann de na hábhair ar díriodh orthu i modúl oiliúna atá ar fáil faoi ghníomhaíochtaí ITE agus⁶⁶FGL. I measc na dtopaicí eile tá sealbhú teanga, measúnú diagnóiseach teanga, teanga nó teangacha, agus féiniúlacht. Tá roinnt samplaí spreagúla eile de ghníomhaíochtaí forbartha gairmiúla leanúnaí a bhaineann le teagasc teanga-íogair le fáil san Fhionlainn. Mar shampla, tá sé mar aidhm ag cúrsa oiliúna inseirbhíse do mhúinteoirí atá dírithe go príomha ar mhúinteoirí dara céim cur ar chumas rannpháirtithe tionscadal cuimsitheach a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm a bhaineann le teagasc atá íogair ó thaobh na teanga de i⁶⁷scoileanna.

Baineann an dara réimse téamach — a chuimsíonn éagsúlacht teanga agus chultúrtha i seomraí ranga ilteangacha — leis an bhfíric go bhfuil seomraí ranga ilteangacha ann do líon mór daltaí (féach Figiúr A4). Dá bhrí sin, is cuspóir tábhachtach é cabhrú le múinteoirí glacadh leis an ilteangachas agus tacú le daltaí ilteangacha, go háirithe trí chuidiú leo ardeibhéal eolais ar theanga na scoile a bhaint amach. Mar shampla, tá trí theanga oifigiúla ag Lucsamburg agus tá céatadán suntasach de dhaltaí nach bhfuil teanga an oideachais acu (féach Figiúirí A1 agus A2). Sa chomhthéacs sin, tá sé mar aidhm ag gníomhaíocht FGL atá dírithe ar mhúinteoirí ar gach leibhéal oideachais tuiscint níos fearr a thabhairt do rannpháirtithe ar a bhfuil i gceist le bheith ilteangach agus conas⁶⁸daltaí ilteangacha a mhúineadh. Tá tírdhreach teanga an-éagsúil ag

— conas meastóireacht a dhéanamh ar stór teanga na ndaltaí;

conas feabhas a chur ar scileanna daltaí i dteangacha éagsúla;

conas scileanna daltaí a úsáid mar acmhainn foghlama;

— conas a mhúineadh i seomraí ranga ilteangacha;

— conas cabhrú le daltaí scileanna teanga acadúla a fhorbairt (i.e. ardscoileanna i dteanga na scolaíochta i gcomparáid leis na scileanna teanga laethúla a úsáidtear sa chumarsáid bhunúsach idirphearsanta).

Tá Figiúr D4 agus an téacs a bhaineann leis bunaithe go bunúsach ar thuairiscí ar ghníomhaíochtaí TTF a chuirtear ar fáil i gceisteanna neamhiata.

63 Téarma cineálach is ea teagasc atá íogair ó thaobh na teanga de a thagraíonn do choincheap agus do chleachtais oideachais araon. Aithníonn sí an ghné theangeolaíoch san oideachas agus “ról teangacha maidir le foghlaim, fás féiniúlachta agus folláine ar an leibhéal aonair agus ar an leibhéal comhchoiteann araon” (Bergroth et al., 2022, lch. 13). Ós rud é go mbaineann teagasc atá íogair ó thaobh na teanga de le gach teanga a mhúintear ar scoil agus a labhraíonn daltaí, cuirtear feabhas ar an ilteangachas dá bharr. Dá bhrí sin, is coincheap é teagasc atá íogair ó thaobh teanga de atá an-ghar do choincheap na feasachta teanga i scoileanna, arna thacú ag Moladh 2019 ón gComhairle maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha.

64 ainm antáirge: 100 %

65 ainm antáirge: 100 %

66 ainm antáirge: 100 %

67 ainm antáirge: 100 %

68 ainm antáirge: 100 %

an Eilvéis freisin (féach Figiúr A1). Tá sé mar aidhm ag gníomhaíocht FGL ach go háirithe cabhrú le rannpháirtithe múineadh i seomraí ranga ilteangacha agus aghaidh a thabhairt ar shaincheistanna sonracha a bhaineann le teanga na scolaíochta. Ina theannta sin, cuireann an ghníomhaíocht seo oiliúint ar mhúinteoirí go sonrach chun tacú le daltaí allophone trí leas a bhaint as acmhainní na ndaltaí féin (foghlaim nó teanga⁶⁹).

Figiúr 38 Figiúr D4: Samplaí de phríomhthéarmaí ina ndéantar cur síos ar ghníomhaíochtaí FGL a bhaineann le ‘feasacht ar an teanga i scoileanna’, 2021/2022

Nótaí míniúcháin

Áirítear san fhiúir seo samplaí de phríomhthéarmaí a úsáidtear chun cur síos a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí forbartha gairmiúla leanúnaí a bhaineann le heolas ar theangacha i scoileanna, gníomhaíochtaí creidiúnaithe, creidiúnaithe, tacaíochta airgeadais nó eagraithe ag údaráis oideachais ardleibhéil (ina n-aonar nó i gcomhar le heagraíochtaí idirnáisiúnta) atá dírithe ar mhúinteoirí nó ar mhúinteoirí bunscoile agus meánscoile ginearálta. Tógadh na samplaí seo ó ghníomhaíochtaí TTF sa téacs a bhaineann leis an bhfigiúr.

Le haghaidh na sainmhínte ar “Forbairt Ghairmiúil Leanúnach (FGL)” agus “Feasacht Teanga i Scoileanna”, féach Gluais.

Díríonn an tríú réimse téamach agus an ceann deireanach — teagasc teanga scoile i seomraí ranga ilteangacha — agus an t-ilteangachas á ghlacadh, go sonrach ar theanga na scoile agus ar an ról lárnach atá aici san fhoghlaim. Mar shampla, cuirtear oiliúint ar fáil in Éirinn do mhúinteoirí a thugann tacaíocht d’fhoghlaimoirí nach bhfuil oilte i dteanga na scolaíochta maidir le conas measúnú a dhéanamh ar leibhéal Béarla na ndaltaí agus conas teangacha dúchais na ndaltaí a úsáid chun tacú le forbairt a gcuid Béarla.

69 ainm antáirge: 100 %

ROINN II — SOGHLUAISTEACHT THRASNÁISIÚNTA

Ba thosaíocht sheanbhunaithe ag an Aontas Eorpach é soghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí a fhorbairt le linn a gcuid staidéir nó a ngairmeacha beatha. In 2009, leagadh béim sna conclúidí ó Chomhairle an AE maidir le forbairt ghairmiúil múinteoirí agus ceannairí scoile ar an ngá atá le soghluaisteacht thrasnáisiúnta a leathnú de réir a chéile, go háirithe do mhúinteoirí, chun “a mheas gurb iad tréimhsí foghlama thar lear — laistigh den Eoraip agus sa chuid eile den domhan araon — an riail seachas an eisceacht⁷⁰”. Le déanaí, sna conclúidí ón gComhairle i mí na Bealtaine 2022 maidir le soghluaisteacht múinteoirí agus oiliúnóirí a fheabhsú, tá gá le roinnt gníomhaíochtaí chun soghluaisteacht Eorpach múinteoirí a chur chun cinn mar chuid dá n-⁷¹oiliúint tosaigh agus inseirbhíse.

I bhfianaise na tosaíochta thuas, dírítear sa roinn seo ar shoghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí teanga iasachta, mar mhúinteoirí faoi oiliúint nó mar ghairmithe. Ar an gcéad dul síos, scrúdaíonn sé an molann údaráis oideachais ardleibhéil múinteoirí teanga iasachta a d'fhéadfadh a bheith ann chun tréimhse a chaitheamh sa tír chinn scríbe le linn a mbunoideachais (féach Figiúr D5). Dá bhrí sin, soláthraíonn sé céatadán na múinteoirí teanga iasachta meánscoile íochtaraí a thaistealaíonn thar lear chun críocha gairmiúla agus cuirtear na sonraí sin i gcomparáid le himeacht ama (féach Figiúr D6). Cuirtear i láthair sa roinn seo freisin na cláir chistiúcháin ardleibhéil atá ar fáil chun tacú le soghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí teanga iasachta (féach Figiúr D7). Ina theannta sin, déanann sé comparáid idir céatadán na múinteoirí teanga iasachta atá ag taisteal thar lear agus tacaíocht ó chlár an Aontais i gcomparáid le cláir náisiúnta/réigiúnacha (féach Figiúr D8). Mar fhocal scoir, leagtar béim sa chuid seo ar na príomhchúiseanna a théann múinteoirí teanga iasachta thar lear agus an t-am a chaitear ar thaisteal gairmiúil chuig tíortha eile (féach Figiúirí D9 agus D10).

Ós rud é go mbaineann na treochtaí a chuirtear i láthair sa roinn seo leis an tréimhse 2013-2018, ba cheart a mheabhrú go bhféadfadh sé go raibh tionchar sealadach ag paindéim COVID-19 orthu.

Tá ceithre tháscaire sa roinn seo bunaithe ar shonraí ó TALIS⁽⁷²⁾. Cumhdaíonn siad 22 thír Eorpacha (Ballstáit an AE agus tríú tíortha). Leis an dá tháscaire eile, cuirtear faisnéis i láthair bunaithe ar shonraí arna soláthar ag líonra Eurydice, lena n-áirítear 37 dtír.

IS ANNAMH A THAGRAÍONN MOLTAÍ ARDLEIBHÉIL DO SHOGHLUAISTEACHT TRASTEORANN MÚINTEOIRÍ TEANGACHA IASACHTA A D'FHÉADFADH A BHEITH ANN

Tá tábhacht ar leith ag baint le tréimhse a chaitheamh sa tír is ceann scríbe le linn an ITE do mhúinteoirí teanga iasachta amach anseo. Is féidir leis seo feabhas mór a chur ar a n-eolas ar an teanga a mhúineann siad. Is féidir leis freisin taithí dhíreach a thabhairt dóibh ar chultúr na tíre cinn scríbe.

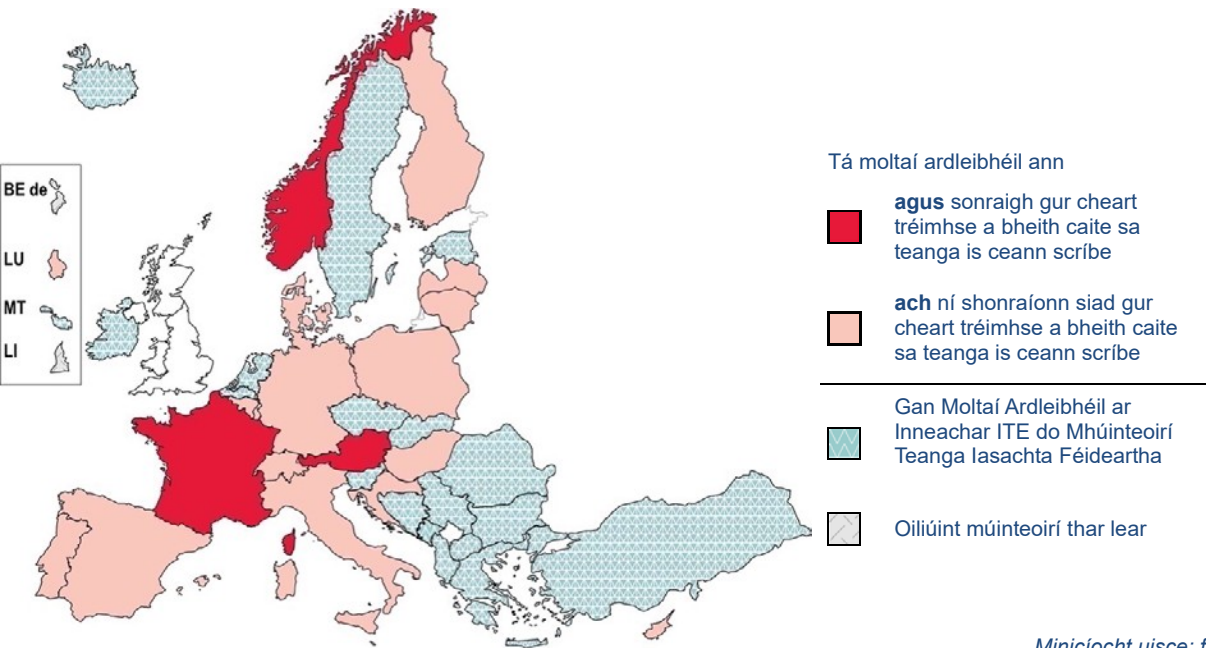
Léirítear i bhFíor D5 go bhfuil moltaí ann a rinne na húdaráis ardleibhéil (oideachas) maidir le hábhar an ITE do mhúinteoirí teanga iasachta agus, i gcás inarb ann do na moltaí sin, tugtar eolas ar threoirínte maidir le tréimhsí fanachta sa tír chinn scríbe.

---

70 Conclúidí ón gComhairle an 12 Bealtaine 2009 maidir le creat straitéiseach le haghaidh comhair Eorpaigh san oideachas agus san oiliúint ('ET2020'), IO C 119, 28.5.2009, lch. 3.

71 Conclúidí ón gComhairle an 21 Aibreán 2022 maidir le soghluaisteacht múinteoirí agus oiliúnóirí a fheabhsú, go háirithe soghluaisteacht Eorpach, le linn a n-oiliúna tosaigh agus inseirbhíse, IO C 167, 21.4.2022.

72 Chun sonraí TALIS a fháil, féach an roinn “Bonna sonraí staidrimh agus téarmaíocht”.

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 39 Figiúr D5: Moltaí ardleibhéal a bheith ann maidir le hábhar an ITE do mhúinteoirí teanga iasachta amach anseo agus maidir leis an tréimhse atá le caitheamh sa tír is ceann scríbe, 2021/2022

Nótaí míniúcháin

Sa chás go bhfuil moltaí ardleibhéal ann maidir le hábhar an ITE do chineál amháin ar a laghad de mhúinteoirí teanga iasachta (e.g. múinteoirí ginearálta nó speisialtóirí; féach Figiúr D1 le haghaidh sonraí) nó leibhéal oideachais (ISCED 1–3), rangáitear an tír, ag brath ar a staid, i gceann den dá phríomhchatagóir (dúdhéarg nó dearg éadrom).

Nuair a chaitheann múinteoirí teanga iasachta tréimhse i dtír nó i réigiún ina labhraítear an teanga atá le múineadh (spríochtheanga), d'fhéadfadh sé go n-áireofaí leis sin an t-am a chaitear i scoil (mar chúntóir), in ollscoil (cúrsaí minicíochta) nó intéirneacht. Is í an aidhm ná teagmháil dhíreach a chur ar fáil do mhúinteoirí amach anseo leis an teanga a mhúineann siad agus le cultúr na tíre lena mbaineann.

Le haghaidh na sainmhínte ar 'teanga choigríche', 'oideachas tosaigh múinteoirí (ITE)', 'Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)' agus 'Údarás Ardleibhéal (Oideachas)', féach an Ghluais.

Mar a léirítear san fhigiúr, i dtuairim is leath de na tíortha a ndearnadh suirbhé orthu, ní chuireann údaráis oideachais ardleibhéal aon mholtaí ar fáil maidir le ITE do mhúinteoirí teanga iasachta a d'fhéadfadh a bheith ann. Nuair a bhíonn na moltaí seo i bhfeidhm, tugann siad aghaidh ar ghnéithe éagsúla den ITE, lena n-áirítear, mar shampla, eagrú cúrsaí teoriciúla, intéirneachtaí teagaisc teangacha iasachta ar scoil agus/nó tréimhsí fanachta sa tír chinn scríbe.

I measc na dtíortha a chuireann roinnt moltaí ar fáil maidir le hábhar ITE, ní mholann ach trí cinn go gcaitheann múinteoirí teanga iasachta féideartha tréimhse áirithe sa tír chinn scríbe sula gcríochnaíonn siad a gcáilocht teagaisc. San Ostair, moltar tréimhse seimeastar amháin thar lear. Sa Fhrainc, moltar go gcaithfeadh múinteoirí teanga iasachta speisialaithe tréimhse sa tír chinn scríbe, ach ní shonraítear an fad. Tá moladh ginearálta ann san Iorua, áit a léiríonn treoirlínte náisiúnta don mheánoideachas íochtair agus don bhunoideachas gur cheart do mhúinteoirí ginearálaithe fanacht thar lear le linn a gcuid staidéir toisc go múinfidh siad teangacha iasachta. Ní shonraítear an tír chónaithe, ach is ábhar éigeantach é an Béarla do dhaltaí bunscoile agus meánscoile íochtaraí (féach Figiúr B7) agus ba chóir do mhúinteoirí ginearálta é a mhúineadh (féach Figiúr D1).

Maidir leis na moltaí a ndearnadh staidéar orthu, is cás ar leith í Éire. Sa tír seo, is féidir le hinstiúidí oiliúna cinneadh a dhéanamh maidir le hábhar an ITE a chuireann siad ar fáil do mhúinteoirí teanga iasachta (i.e. níl aon mholtaí ardleibhéal san fhigiúr). Le bheith fostaithe, áfach, ní mór do mhúinteoirí a bheith cláraithe leis an gComhairle Mhúinteoireachta (a ligean do dhaoine aonair múineadh i scoileanna státmhaoinithe). Le bheith

cláraithe, ní mór 6 mhí ar a laghad a bheith caite ag múinteoirí ionchasacha teanga iasachta in oideachas meánscoile íochtaráí agus ginearálta sa tír chinn scríbe (amhail ó 2023, tá an tréimhse laghdaithe go 3 mhí).

Cé go bhfuil líon na dtíortha ina bhfuil na moltaí ábhartha teoranta i gcónaí, ba cheart dhá ghné bhreise a bhaineann le soghluaisteacht trasteorann múinteoirí faoi oiliúint a chur san áireamh. Ar an gcéad dul síos, i dtíortha nach bhfuil moltaí ardleibhéil ar leith acu, is féidir le hinstiúidí ardoideachais aonair a shonrú go gcaithfidh múinteoirí teanga iasachta amach anseo cuid dá gcuid staidéir a dhéanamh sa tír chinn scríbe. Ar an dara dul síos, luaitear i moltaí ardleibhéil na dtíortha sa lá atá inniu ann gur cheart go mbeadh an deis ag gach mac léinn — ní hamháin múinteoirí teanga iasachta a d'fhéadfadh a bheith ann — cuid dá gcuid staidéir a chur i gcrích thar lear. Dá bhrí sin, is féidir soghluaisteacht trasteorann múinteoirí a d'fhéadfadh a bheith i dteangacha iasachta a spreagadh trí mholtaí a théann thar na moltaí a luaitear i bhFíor D5.

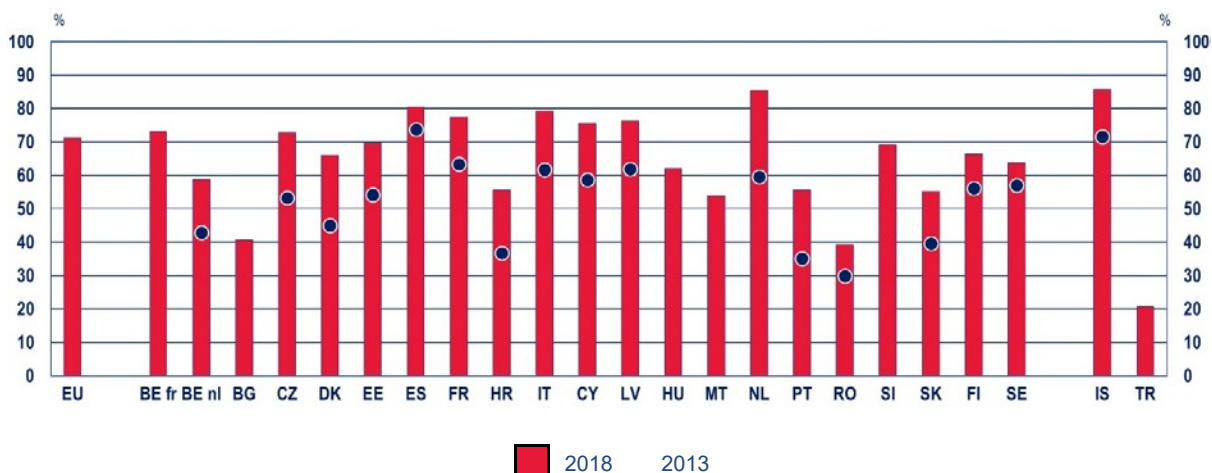
TÁ MÉADÚ TAGHTA LE HIMEACHT AMA AR SHOGLUAISTEACHT THRASNÁISIÚNTA MÚINTEOIRÍ TEANGACHA IASACHTA

I bhFíor D5 rinneadh scrúdú ar mholtaí ardleibhéil EIT i ndáil le soghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí teangacha iasachta a d'fhéadfadh a bheith ann. Léiríonn sé nach bhfuil mórán tíortha tar éis moltaí a thabhairt isteach sa réimse sin. Léirítear i bhFíor D6 freisin soghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí teanga iasachta, ach ó thaobh eile de. Breithníonn sí cleachtas éifeachtach na soghluaisteachta thrasnáisiúnta mar a thuairiscigh múinteoirí in TALIS 2018. Go sonrach, taispeánann sé sonraí maidir le céatadán na múinteoirí teanga iasachta san oideachas meánscoile íochtaráí a thuairiscigh go raibh siad ag dul thar lear le linn a gcuid staidéir nó gairmeacha chun críocha gairmiúla. Déanann sé comparáid freisin idir cleachtas soghluaisteachta thrasnáisiúnta múinteoirí teanga iasachta in 2018 agus in 2013.

Mar a léiríonn Figiúr D6 in 2018, thaistil thart ar 70 % de mhúinteoirí teanga iasachta san Aontas Eorpach thar lear uair amháin ar a laghad, mar mhac léinn, mar mhúinteoir nó sa dá rud. Is ag an Spáinn, ag an Ísiltír agus ag an Íoslainn atá an céatadán is airde múinteoirí i dteangacha iasachta soghluaiste, agus is mó ná 80 % díobh sin a dhearbhaíonn soghluaisteacht thrasnáisiúnta.

I gcomparáid leis sin, tá múinteoirí ó ábhair eile i bhfad níos lú soghluaiste: ar leibhéal an Aontais Eorpaigh, ní ndeachaigh ach 36.0 % díobh siúd thar lear le linn a gcuid staidéir nó oiliúna nó gairmeacha múinteoireachta (féach larscríbhinn 1). Is ag an gCipir agus, arís eile, ag an Íoslainn atá an céatadán is mó de mhúinteoirí ábhar soghluaiste (63.5 % agus 80.1 %, faoi seach).

Is léir go gcaithfidh múinteoirí teanga iasachta an teanga a theagascann siad a thraenáil agus a chleachtadh. Ní mór dóibh freisin dul i ndlúth-theagmháil le ceann de na tíortha ina labhraítear an teanga a mhúineann siad, chun fíis chultúrtha níos doimhne a fháil lena gcuid daltaí a roinnt. Dá bhrí sin, i gcás múinteoirí teangacha iasachta níos mó ná iad siúd a bhaineann le hábhair eile, is cosúil gur riachtanas gairmiúil í an tsoghluaisteacht thrasnáisiúnta. Mar sin féin, ní raibh beagnach 30 % de mhúinteoirí nua-aimseartha sa teanga iasachta a cuireadh faoi agallamh san AE riamh thar lear chun críocha gairmiúla, rud a d'fhéadfadh cur isteach ar cháilíocht theagasc na dteangacha iasachta. Sa Bhulgáir, sa Rómáin agus in Türkiye, ní raibh ach mionlach de mhúinteoirí teanga iasachta soghluaiste. Is é an céatadán seo an céatadán is ísle i Türkiye, áit nach raibh ach 20.7 % de mhúinteoirí teanga iasachta thar lear mar mhúinteoir cleachtach nó le linn a ITE.

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar TALIS 2018 agus 2013.

Figiúr 40 Figiúr D6: Céatadán na múinteoirí teanga iasachta nua-aimseartha san oideachas meánscoile íochtará (ISCED 2) a bhí thar lear chun críocha gairmiúla, 2013 agus 2018

Nótaí míniúcháin

Tá an figiúr seo bunaithe ar fhreagraí múinteoirí ar cheisteanna 15 agus 56 de TALIS 2018 agus ar cheisteanna 15 agus 48 de TALIS 2013: “An múineann tú na catagóirí téamacha seo a leanas sa scoilbhliain reatha?” agus “An raibh tú thar lear riamh chun críocha gairmiúla i do ghairm bheatha nó le linn oiliúint/oiliúint múinteoirí?”

Taispeánann fad na mbarraí agus suíomh na gciorcail gorm céatadán na múinteoirí a roghnaigh rogha e) do cheist 15 agus freagraíodh “tá” ar cheann amháin ar a laghad de na cásanna soghluaisteachta (roghanna ó a) go (e) in 2018 agus roghanna (b) go (f) in 2013, faoi seach).

Áirítear in AE freagróirí ó gach tír AE a d’fhreagair ceisteanna a bhain le soghluaisteacht TALIS in 2018.

Féach larscríbhinn 1 le haghaidh sonraí agus E.S.S. Chun tuilleadh faisnéise a fháil faoi TALIS, féach “bunachair shonraí staidrimh agus téarmaíocht”.

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Is féidir treochtaí le himeacht ama a fheiceáil ar bhonn na 17⁷³gcóras oideachais Eorpacha a d’fhreagair ceisteanna faoi shoghluaisteacht thrasnáisiúnta sa dá thimthriall TALIS. Léiríonn an chomparáid idir sonraí ó TALIS 2013 agus 2018 go raibh níos mó múinteoirí teanga iasachta thar lear chun críocha gairmiúla in 2018 (⁷⁴). In 2018, bhí an céatadán de mhúinteoirí teanga iasachta a bhí thar lear 14.6 pointe céatadáin níos airde ná mar a bhí in 2013, ag ardú ó 57.6 % go 72.2 % (féach larscríbhinn 1). Tá méadú tagtha ar shoghluaisteacht múinteoirí teanga iasachta i ngach ceann de na 17 gcóras oideachais a d’fhreagair ceisteanna soghluaisteachta in 2013 agus 2018. Ba é an méadú ba mhó san Ísiltír, le méadú 26.0 pointe céatadáin. Ba sa tSualainn a tháinig an méadú is lú, agus ní raibh ach 6.7 pointe céatadáin níos airde in 2018 ná mar a bhí in 2013.

Ní feiniméan aonarach é an méadú ar shoghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí teanga iasachta. Go deimhin, tháinig méadú den chineál céanna ar líon na múinteoirí ó ábhair eile a chaith am chun críocha gairmiúla i dtír eile idir 2013 agus 2018, ó 20.0 % go 36.3 % in AE (féach larscríbhinn 1).

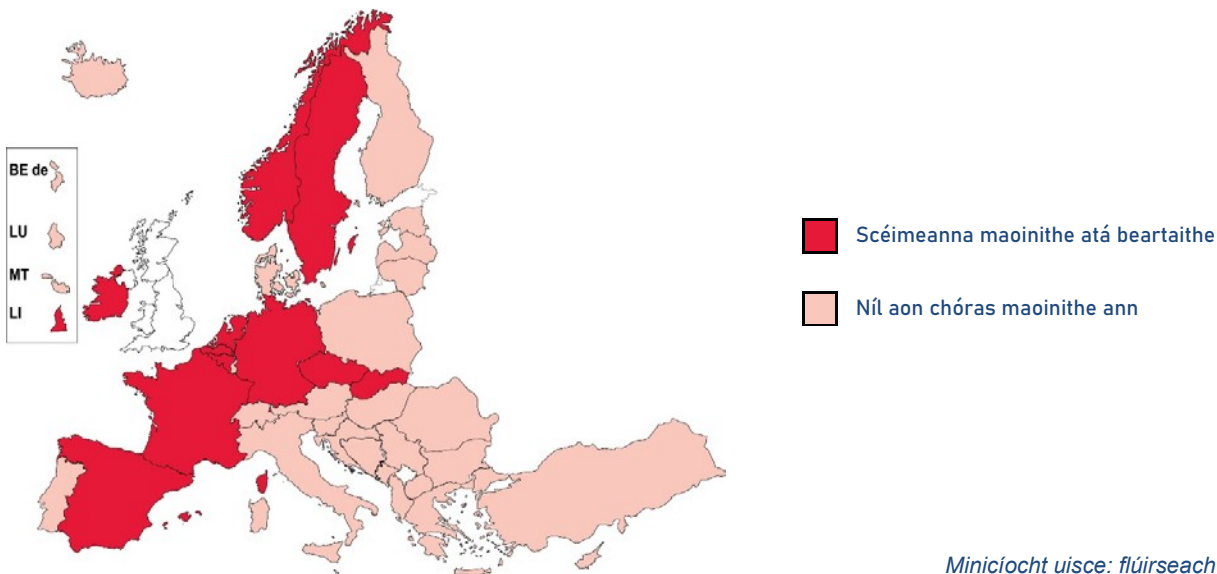
73 Be nl, CZ, DK, EE, ES, FR, HR, IT, CY, LV, NL, PT, RO, SK, FI, SE agus IS.

74 Maidir le bailíocht na comparáide, ba cheart go mbeadh a fhios ag léitheoirí go raibh na ceisteanna soghluaisteachta beagán difriúil idir suirbhé 2013 agus 2018. In 2013, tugadh isteach ceisteanna soghluaisteachta trí fheidhmchlár scagtha (“Ní raibh tú riamh thar lear chun críocha gairmiúla i do ghairm bheatha mar mhúinteoir nó le linn d’oiliúna/oiliúna do mhúinteoirí: tá/níl?”), cé nach raibh aon cheist scagtha ann in 2018. In ainneoin na difríochta sin i saincheisteanna soghluaisteachta idir 2013 agus 2018, agus cé nach eol tionchar na difríochta sin, is féidir glacadh leis nach athruithe ar an gceistneoir amháin is cúis leis an méadú sin.

IS IN IARTHAR NA HEORPA DEN CHUID IS MÓ ATÁ CLÁIR MHAOINIÚCHÁIN NÁISIÚNTA LE HAGHAIDH SOGHLUAISTEACHT THRASNÁISIÚNTA MÚINTEOIRÍ TEANGA IASACHTA ANN

Tá cláir maoinithe ardleibhéil ag roinnt tíortha chun tacú le soghluaisteacht thrasnáisiúnta a múinteoirí teanga iasachta. Is é cuspóir na gclár maoinithe seo tacú le múinteoirí ar mian leo roinnt ama a chaitheamh thar lear chun críocha gairmiúla. Dírtear i bhFigiúr D7 ar scéimeanna lena dtacaítear le soghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí in 2021/2022, cé gur bhain níos lú múinteoirí tairbhe as i gcleachtas mar gheall ar phaindéim COVID-19 ná mar a bhí ann roimh an bpaindéim. Cé nach bhfuil sé tuairiscithe ag aon tír go bhfuil deireadh curtha le scéimeanna cistiúcháin ardleibhéil sonracha chun tacú le soghluaisteacht ó 2020 i leith, níor cuireadh roinnt scéimeanna ar fáil in 2020, 2021 agus/nó 2022, cé gur aistríodh scéimeanna eile go formáidí ar líne.

Mar a léirítear i bhFigiúr D7, is iondúil go mbíonn cláir mhaoiniúcháin ann chun tacú le soghluaisteacht ghairmiúil thrasnáisiúnta múinteoirí bunscoile agus meánscoile i dosaen tír, in Iarthar na hEorpa den chuid is mó. Féadfaidh feidhm a bheith ag cláir mhaoiniúcháin maidir le gach múinteoir, beag beann ar an ábhar a mhúineann siad, nó a d'fhéadfadh a bheith dírithe go sonrach ar mhúinteoirí teanga iasachta. Tacaíonn na scéimeanna seo le múinteoirí bunscoile agus le múinteoirí meánscoile ginearálta, cé is moite de Phobail Fhrancacha agus Phléimeannacha na Beilge, na hÉireann agus na hIorua, áit nach féidir ach le múinteoirí meánscoile tairbhe a bhaint astu.

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 41 Figiúr D7: Cláir mhaoiniúcháin arna gcur ar fáil ag údaráis ardleibhéil chun tacú le soghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí teanga iasachta sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2021/2022

Nótaí míniúcháin

Taispeánann an léarscáil an gcuireann údaráis oideachais ardleibhéil cláir mhaoiniúcháin ar fáil a thacaíonn le soghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí teanga iasachta sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas ginearálta.

Is féidir le cláir mhaoiniúcháin a úsáid ag múinteoirí na n-ábhar go léir nó go sonrach iad siúd a mhúineadh teangacha iasachta. Ní chuirtear san áireamh ach scéimeanna cistiúcháin atá ag feidhmiú ar fud na tíre/an chórais oideachais nó limistéar geografach suntasach (dá bhrí sin, cé is moite díobh siúd atá teoranta do shuíomh geografach ar leith). Ba cheart go gcumhdófaí le scéimeanna cistiúcháin trasnú thrasnáisiúnta teorainneacha geografacha agus ba cheart iad a mheas mar ghnéithe fadtéarmacha den chóras oideachais, lena gcumhdaítear roinnt blianta as a chéile (cé is moite de thionscnaimh a bhfuil cistiú gearrthéarmach acu bunaithe ar thionscadail nach gcumhdaítear ach bliain amháin nó 2 bhliain leo).

Ní bhreithnítear anseo cláir mhaoiniúcháin a thacaíonn le múinteoirí bogadh thar lear chun freastal ar chomhdháil nó ar cheardlann, PhD a chur i gcrích nó teagasc a dhéanamh i scoil ina dtír dhúchais (nuair nach ionann é agus an tír ina n-oibríonn siad). Ar an gcaoi chéanna, déantar cláir oideachais dhéanaisiúnta agus cláir mhaoinithe idirnáisiúnta, amhail clár Erasmus+ an Aontais Eorpaigh agus clár Nordplus, agus cláir chúntóra teanga do thosaitheoirí nó do mhic léinn iarchéime a eisiáimh ó raon feidhme an fhigiúir freisin.

Iarradh ar sholáthraithe sonraí Eurydice suas le trí scéim maoinithe a thuairisciú.

Le haghaidh na sainmhíneithe ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)” agus “Údarás Ardleibhéil”, féach Gluais.

Léiríonn anailís níos doimhne ar na córais mhaoinithe arna dtuairisciú ag soláthraithe sonraí Eurydice go bhfuil cuspóirí éagsúla ag na cláir sin, amhail scileanna teanga agus teagasc múinteoirí a fheabhsú nó feasacht chultúrtha a fhorbairt i múineadh teangacha iasachta. Is féidir leo na spriocanna sin a bhaint amach ar bhealaí éagsúla freisin, lena n-áirítear trí chuariteanna staidéir, cúrsaí oiliúna, scáthfhoghlaim, intéirneachtaí nó tréimhsí teagaisc. Ní hionann fad na dtréimhsí soghluaisteachta a fhaigheann tacaíocht ó scéimeanna náisiúnta freisin. Go hiondúil, téann múinteoirí thar lear ar feadh tréimhse ghearr, seachtain amháin go 2 sheachtain de ghnáth.

Athraíonn líon na dtíortha cinn scríbe freisin ag brath ar na scéimeanna maoinithe. Tá roinnt clár maoinithe dírithe ar mhúinteoirí a mhúineann teanga iasachta ar leith: tugann siad deis do na múinteoirí seo am a chaitheamh sa tír ina labhraítear an teanga a mhúineann siad. Is é seo an cás, mar shampla, san Iorua, áit a bhfuil an deis ag múinteoirí Fraincise freastal ar ranganna máistreachta nó ar chláir aonair (scátháil poist) sa Fhrainc ar feadh 2-21 lá.

Sa Spáinn, sa Fhrainc, sa tSualainn agus i Lichtinstéin, tá na scéimeanna cistiúcháin a tuairiscíodh dírithe ar go leor tíortha éagsúla. Sa Spáinn, tugann an clár cuairteanna gairmiúla (*Estancias Profesionales*) deis do mhúinteoirí bunscoile agus meánscoile, beag beann ar an ábhar a mhúineann siad, 2 sheachtain a chaitheamh thar lear le haghaidh cuairteanna staidéir agus breathnóireachta i scoileanna in 14 thír éagsúla. Sa Fhrainc, is féidir le múinteoirí teanga iasachta i meánscoileanna ginearálta (lena n-áirítear iad siúd a bhfuil baint acu le scoileanna a chuireann FCÁT ar fáil) páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí forbartha *teanga, oideolaíocha agus cultúrtha (céimeannateanga, pédagogique agus cultúir)* thar lear ar feadh 2 sheachtain in idir sé agus ocht dtír cinn scríbe. Sa tSualainn, tugann an Clár Comhpháirtíochta Atlas, a bhfuil sé mar aidhm leis comhoibriú idirnáisiúnta idir múinteoirí agus scoileanna a chur chun cinn, deis do gach múinteoir páirt a ghlacadh i malartuithe múinteoirí i ngach tríú tír. I Lichtinstéin, mar a léirítear san Fhorathne 2004 maidir le Seirbhísí Teagaisc⁷⁵(¹), maoiníonn an Stát turais ghairmiúla múinteoirí teanga iasachta chuig tíortha ina labhraítear na teangacha a mhúineann siad.

Shínigh na trí Chomhphobal Bheilgeacha, a bhfuil trí theanga oideachais éagsúla acu (Fraincis, Ollainnis agus Gearmáinis), comhaontú i mí Aibreáin 2015 chun an deis a chur chun cinn do mhúinteoirí teangacha iasachta i ngach Comhphobal teagasc a dhéanamh i gceann den dá Chomhphobal eile ar feadh tréimhse bliana ar a laghad. Cé nach tionscnamh trasnáisiúnta ann féin é, is fiú an tionscnamh tras-Chomhphobail seo a lua freisin. Is é aidhm an tionscnaimh ná ligean do scoileanna cúrsaí teanga a chur ar fáil le cainteoirí dúchais mar mhúinteoirí. Ar an gcaoi chéanna, eagraítear malartú múinteoirí Fraincise, Gearmáinise agus Iodáilise san Eilvéis idir na réigiúin teanga éagsúla. Bíonn deis ag na múinteoirí teanga seo tréimhse ghearr (suas le 5 seachtaine) nó tréimhse fhada (suas le 12 mhí) a chaitheamh i réigiún teanga eile mar chúntóir ranga. Is é an aidhm atá ann cabhrú le múinteoirí a gcuid scileanna teanga agus teagasc a fhorbairt agus comhoibriú a bhunú idir scoileanna i ngach réigiún teanga.

TÁ RÓL TÁBHACHTACH AG CLÁIR AN AONTAIS MAIDIR LE SOGHLUAISTEACHT THRASNÁISIÚNTA MÚINTEOIRÍ TEANGA IASACHTA

Léirítear ibhFíor D8 an céatadán de mhúinteoirí teanga iasachta soghluaiste in oideachas meánscoile íochtaráí a thuairiscigh go raibh siad thar lear chun críocha gairmiúla le tacaíocht ó chláir soghluaisteachta trasnáisiúnta. Sonraigh an cineál cláir soghluaisteachta (clár AE, amhail Erasmus+, nó clár

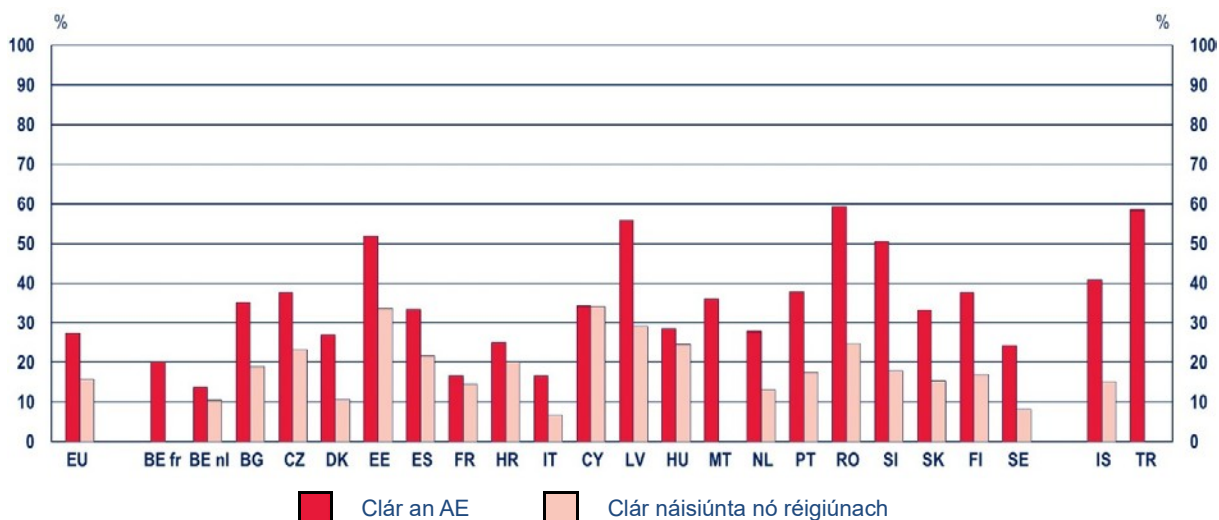
---

75 ainm antáirge: 100 %

náisiúnta/réigiúnach) lenar thaistil siad thar lear. Ní bhaineann an figiúr seo ach le soghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí teanga iasachta le linn a ngairmréime.

San Aontas Eorpach, tá céatadán na múinteoirí teanga iasachta soghluaiste nua-aimseartha a bhain tairbhe as maoiniú ón Aontas beagnach faoi dhó, ar an meán, ar an gcéatadán díobh siúd a bhain tairbhe as maoiniú ó chlár náisiúnta nó réigiúnach. Is é 27.4 % sciar na múinteoirí teangacha soghluaiste iasachta a bhí thar lear chun críocha gairmiúla trí chlár AE, i gcomparáid le 15.7 % i gcás clár náisiúnta nó réigiúnach. I 10 gcóras oideachais (an Danmhairg, an Iodáil, an Ísiltír, an Phortaingéil, an Rómáin, an tSlóivéin, an tSlóvaic, an Fhionlainn, an tSualainn agus an Íoslainn), tá an treocht sin níos suntasaí fós, agus dhá oiread múinteoirí ar a laghad ag taisteal thar lear le maoiniú ón Aontas i gcomparáid le maoiniú náisiúnta nó réigiúnach. Ar an taobh eile, i gComhphobal Pléimeannach na Beilge, na Fraince, na Cróite, na Cipire agus na hUngáire, bhí an tionchar a bhí ag an dá fhoinsé maoinithe a bheag nó a mhór mar an gcéanna.

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar TALIS 2018

Figúir 42 Figúir D8: Céatadán na múinteoirí teanga iasachta soghluaiste nua-aimseartha san oideachas meánscoile íochtaráí (ISCED 2) a chuaigh thar lear chun críocha gairmiúla le tacaíocht ó chlár soghluaisteachta, 2018

Nótaí míniúcháin

Tá an figiúr bunaithe ar fhreagraí múinteoirí ar cheisteanna 15 agus 56 de TALIS 2018: “Múin na catagóirí téamacha seo a leanas sa scoilbhliain reatha?” agus “An raibh tú thar lear riamh ar chúiseanna gairmiúla i do ghairm bheatha mar mhúinteoir nó le linn oiliúint/oiliúint do mhúinteora?” Léiríonn fad na mbarraí céatadán na múinteoirí a thug freagra “tá” ar rogha b) “mar mhúinteoir i gclár de chuid an Aontais Eorpaigh” agus/nó c) “mar mhúinteoir i gclár réigiúnach nó náisiúnta”. D’fhéadfadh sé gur bhain múinteoirí úsáid as an dá chineál clár.

Is iad na múinteoirí teanga iasachta na múinteoirí a roghnaigh rogha (e) do cheist 15. Is iad múinteoirí soghluaiste iad siúd a d’fhreagair “tá” ar cheann amháin ar a laghad de na roghanna (a) go (e) de cheist 56.

Áirítear in AE freagróirí ó gach tír AE a d’fhreagair ceisteanna a bhain le soghluaisteacht TALIS in 2018.

Féach Iarscríbhinn 1 le haghaidh sonraí agus E.S.S. Chun tuilleadh faisnéise a fháil faoi TALIS, féach “bunachair shonraí staidrimh agus téarmaíocht”.

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Nóta a bhaineann go sonrath le tírfaoi leith

An Bheilg (BE fr), Málta agus Türkiye: níor leor an sampla (níos lú ná 5 scoil éagsúla nó 30 múinteoir) don chatagóir “clár náisiúnta nó réigiúnach”.

I gcomparáid le 2013, níor tháinig athrú suntasach ar chion na múinteoirí teanga iasachta soghluaiste a bhí mar chuid de chláir an Aontais, agus tháinig méadú 4.3 pointe céatadáin (E.S. 0.86) (féach larscríbhinn 1) ar an gcéatadán a bhí mar chuid de chláir náisiúnta nó réigiúnacha. Mar thoradh air sin, i dtíortha Eorpacha, bhí ranníocaíocht choibhneasta chláir an Aontais le soghluaisteacht múinteoirí teanga iasachta i gcomparáid le ranníocaíocht choibhneasta na gclár náisiúnta nó réigiúnach beagán níos airde ar an meán in 2013 (25.1 % (E.S. 0.89) i gcomparáid le 11.1 % (E.S. 0.53)) i gcomparáid le 2018 (27.2 % (E.S. 0.71) i gcomparáid le 15.4 % (E.S. 0.67)).

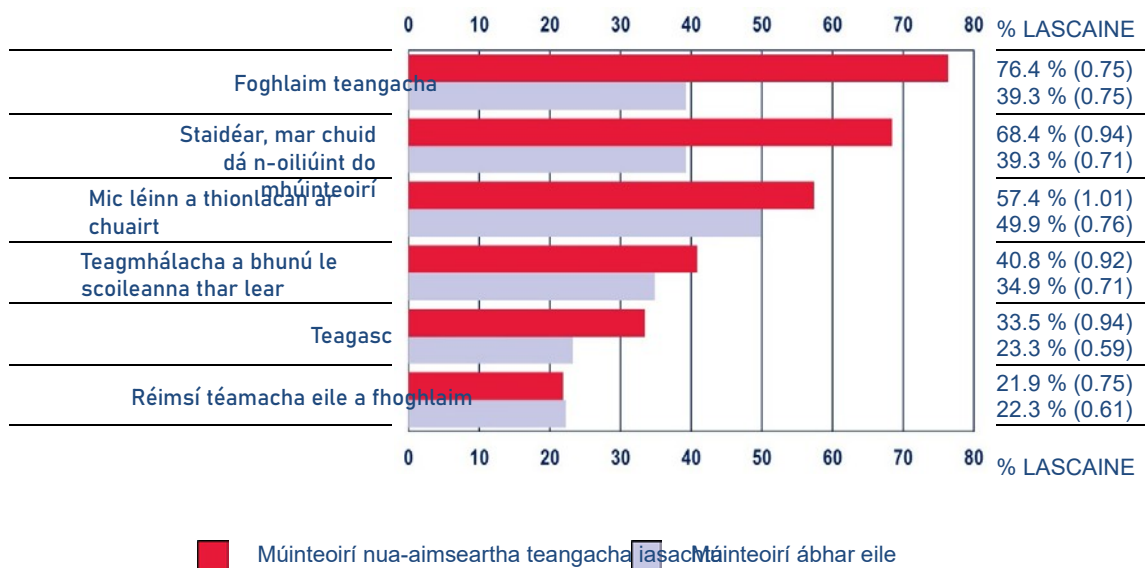
TÉANN NÍOS MÓ NÁ DHÁ THRIAN DE MHÚINTEOIRÍ TEANGA IASACHTA THAR LEAR CHUN TEANGACHA A FHOGHLAIM AGUS MAR CHUID DÁ N-OILIÚINT TOSAIGH

Léirítear i bhFíor D9 na cuspóirí a gcaitheann múinteoirí teanga iasachta in oideachas meánscoile íochtaraf tréimhsí ina leith i dtír eile le linn a gcuid staidéir nó a ngairmeacha beatha. Go sonrach, léirítear ann líon na múinteoirí soghluaiste ar an leibhéal trasnáisiúnta, mar mheán AE, chun críocha gairmiúla chun taisteal thar lear. Léirítear an céatadán seo do mhúinteoirí teanga iasachta agus do mhúinteoirí ábhar eile.

Mar a léirítear i bhFígiúr D9, tá difríocht áirithe idir an dá chatagóir múinteoirí maidir le taisteal thar lear.

San Aontas Eorpach, is é foghlaim teangacha (76.4 %) an phríomhchúis le taisteal thar lear. Sa Spáinn, san Iodáil agus san Ungáir, thug breis agus 80 % de mhúinteoirí teangacha soghluaiste iasachta le fios gur cúis taistil é sin (féach larscríbhinn 1). Go deimhin, ceann de na bealaí is éifeachtaí do mhúinteoirí chun feabhas a chur ar a n-eolas ar an teanga nó ar na teangacha a mhúineann siad is ea cuairt a thabhairt ar cheann de na tíortha ina labhraítear iad. Dá bhrí sin, tá an chúis shonrach sin leis an tsoghluaisteacht thrasnáisiúnta nasctha go dlúth leis an obair. I gcomparáid leis sin, ar leibhéal an Aontais, níor léirigh ach 39.3 % de mhúinteoirí soghluaiste atá ag múineadh ábhair eile foghlaim teangacha mar chuspóir gairmiúil chun taisteal thar lear.

Ar leibhéal an Aontais, rinne beagnach 70 % de mhúinteoirí teanga iasachta soghluaiste staidéar ar oiliúint múinteoirí thar lear, cé nach bhfuil moltaí ach ag roinnt tíortha sa réimse sin (féach Fígiúr D5). Tá na héagsúlachtaí idir tíortha sách suntasach: rinne thart ar 80 % de mhúinteoirí teanga iasachta soghluaiste sa Spáinn agus san Iodáil staidéar thar lear in oiliúint múinteoirí, agus rinne níos lú ná 50 % amhlaidh sa Chróit, sa Laitvia, sa Phortaingéil, sa tSlóivéin, san Íoslainn agus in Túrkiye. I gcomparáid leis sin, níor thuairiscigh ach 39.3 % de mhúinteoirí atá ag múineadh ábhair eile staidéar thar lear mar chuid dá n-oideachas ar leibhéal an Aontais.

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar TALIS 2018.

Figiúr 43 Figiúr D9: Céatadán na múinteoirí soghluaiste san oideachas meánscoile íochtaraí (ISCED 2), ar chúiseanna gairmiúla chun taisteal thar lear, ar leibhéal an Aontais, 2018

Nótaí míniúcháin

Tá an figiúr bunaithe ar fhreagraí múinteoirí ar cheisteanna 15 agus 57 de TALIS 2018: “Teagasc ar na catagóirí téamacha seo a leanas sa scoilbhliain reatha?” agus “Bhí na gníomhaíochtaí seo a leanas beartaithe chun críoche gairmiúla do chuartheanna thar lear?” Iarradh ar mhúinteoirí an oiread freagraí agus is féidir a thabhairt.

Is iad na múinteoirí teanga iasachta na múinteoirí a roghnaigh rogha (e) do cheist 15. Is iad múinteoirí ábhar eile nach bhfuil rogha (e) roghnaithe acu do cheist 15, ach a roghnaigh aon rogha eile ó (a) go (i). Is iad múinteoirí soghluaiste iad siúd a d’fhreagair “tá” ar cheann amháin ar a laghad de na roghanna (a) go (e) de cheist 56.

Áirítear in AE freagróirí ó gach tír san Aontas faoi láthair a d’fhreagair ceist 57 de TALIS in 2018: An tSeicia, an Danmhairg, an Eastóin, an Spáinn, an Fhrainc, an Chróit, an Iodáil, an Chipir, an Laitvia, an Ungáir, Málta, an Ísiltír, an Phortaingéil, an Rómáin, an tSlóivéin, an tSlóvaic, an Fhionlainn, an tSualainn, an Íoslainn agus Türkiye.

Cuirtear na cúiseanna le bheith thar lear i láthair in ord íslitheach bunaithe ar chéatadán na múinteoirí teanga iasachta a thuairiscíonn iad.

Féach larscríbhinn 1 le haghaidh sonraí a bhaineann go sonrath le tír ar leith agus E.S.S. Chun tuilleadh faisnéise a fháil faoi TALIS, féach “bunachair shonraí staidrimh agus téarmaíocht”.

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Is féidir le múinteoirí ról a imirt freisin maidir le tacú le fíor-shoghluaisteacht na mac léinn agus le soghluaisteacht fhíorúil na mac léinn araon. Is féidir le baill foirne teagaisc dul in éineacht le mic léinn atá ag taisteal thar lear agus is féidir leo an bhunobair a leagan síos don chomhar idir scoileanna amach anseo, mar shampla trí chlár soghluaisteachta trasnáisiúnta a ullmhú nó trí chomhthionscadail a fhorbairt ina dtacóidh teicneolaíochtaí nua le malartuithe mac léinn. Tá cion 57.4 % de mhúinteoirí teanga iasachta soghluaiste a bhí in éineacht le mic léinn ar cuairt cheana féin san Aontas, rud atá beagán níos airde ná líon na múinteoirí ó ábhair eile (49.9 %). Bhí múinteoirí teangacha iasachta soghluaiste thar lear freisin chun teagmhálacha a bhunú le scoileanna níos minice ná múinteoirí in ábhair eile (40.8 % agus 34.9 % faoi seach).

Ar leibhéal an Aontais, níl an teagasc thar lear chomh coitianta céanna le foghlaim teangacha i measc múinteoirí teangacha soghluaiste iasachta (33.5 %), ach tá sé fós beagán níos coitianta ná múinteoirí ó ábhair eile (23.3 %). Cuireadh an teagasc in iúl den chuid is mó mar chúis le soghluaisteacht múinteoirí teanga iasachta sa Rómáin (léiríodh 68.3 % de mhúinteoirí teangacha iasachta). Tá níos mó ná 40 % de

mhúinteoirí teanga iasachta soghluaiste sa Spáinn agus sa Fhrainc ag múineadh thar lear. Os a choinne sin, rinne níos lú ná 15 % díobh sin sa Chróit agus sa Phortaingéil.

Ar deireadh, ní cúis choitianta le soghluaisteacht é taisteal thar lear chun foghlaim faoi ábhair eile, le céatadáin chomhchosúla agus ísle de mhúinteoirí teanga iasachta soghluaiste (21.9 %) agus múinteoirí ábhar eile (22.3 %) a thuairiscíonn ag dul thar lear chun na críche sin.

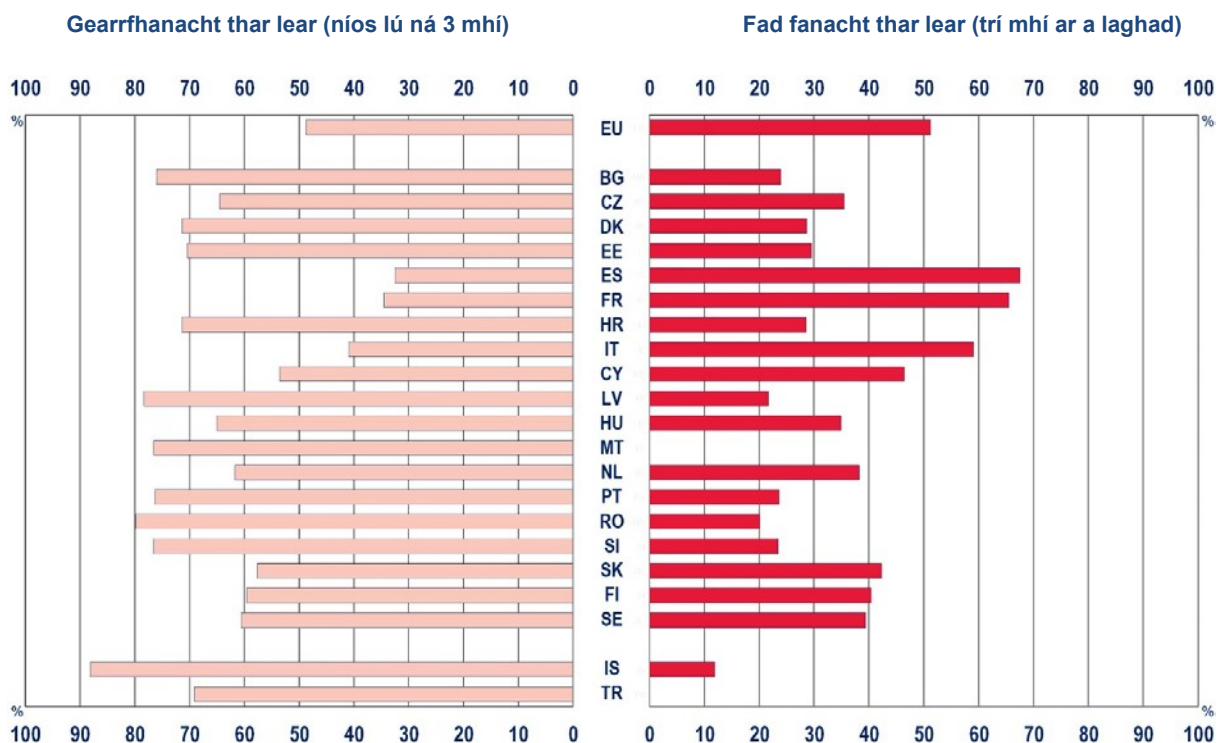
Léiríonn sonraí ó TALIS 2013 (an Coimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice, 2017) go bhfuil an treocht i dtreo soghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí teanga iasachta fós cobhsaí le himeacht ama. Is é an rangú idir na cúiseanna is mó agus is lú coitianta a théann múinteoirí teanga iasachta thar lear chun críocha gairmiúla mar an gcéanna do 2013 agus 2018, in ainneoin soghluaisteacht mhéadaithe múinteoirí teanga iasachta i ngach tír (féach Figiúr D6).

TÁ DIFRÍOCHT MHÓR IDIR FAD TRÉIMHSÍ THAR LEAR NA MÚINTEOIRÍ TEANGA IASACHTA Ó THÍR GO TÍR.

Léiríonn Fíor D10 fad tréimhsí na múinteoirí teanga iasachta soghluaiste thar lear le linn a gcuid ITE agus a ngairmeacha beatha. Is ionann an tréimhse sin agus gach tréimhse a caitheadh thar lear. Go sonrach, déantar idirdhealú i bhFíor D10 idir tréimhsí fanachta ar an gcoigríoch a mhaireann níos lú ná 3 mhí (gearrfhanachtaí) agus tréimhsí fanachta thar lear a mhaireann 3 mhí ar a laghad (fanacht fhada).

Mar a léirítear i bhFíor D10, ar leibhéal an Aontais, tá an sciar de mhúinteoirí teangacha soghluaiste iasachta a thuairiscíonn tréimhsí gearrfhanachta agus fanachta fada thar lear thart ar a macasamhail (48.8 % agus 51.2 % faoi seach).

Agus tíortha aonair á meas acu, áfach, chaith beagnach gach múinteoir teanga iasachta soghluaiste níos lú ná 3 mhí thar lear (gearrfhanacht) le linn a gcuid staidéir agus gairme. Is léir sin go háirithe sa Bhulgáir, sa Laitvia, i Málta, sa Phortaingéil, sa Rómáin, sa tSlóivéin agus san Íoslainn. Mar sin féin, sa Spáinn, sa Fhrainc agus san Iodáil is a mhalairt atá cúrsaí: sna tíortha sin, thuairiscigh níos mó ná leath de mhúinteoirí teangacha iasachta soghluaiste fanacht thar lear le fada (67.5 %, 65.5 % agus 59.1 %, faoi seach).

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar TALIS 2018.

Figiúr 44 Figiúr D10: Céatadán na múinteoirí teanga iasachta soghluaiste san oideachas meánscoile íochtaráí (ISCED 2) ar thréimhsí fada agus gearra thar lear, 2018

Nótaí míniúcháin

Tá an figiúr bunaithe ar fhreagraí múinteoirí ar cheisteanna 15 agus 58 de TALIS 2018: “Teagasc ar na catagóirí téamacha seo a leanas sa scoilbhliain reatha?” agus “Ar an iomlán, cé chomh fada a d’fhan tú thar lear chun críocha gairmiúla?” Freagraí “trí mhí go dhá mhí dhéag” (rogha 2) agus “ar feadh níos mó ná bliain amháin” (rogha 3) chun an chatagóir “fanacht níos faide” a dhéanamh.

Is iad na múinteoirí teanga iasachta na múinteoirí a roghnaigh rogha (e) do cheist 15. Is iad múinteoirí soghluaiste iad siúd a d’fhreagair “tá” ar cheann amháin ar a laghad de na roghanna (a) go (e) de cheist 56.

Áirítear in AE freagróirí ó gach tír AE a d’fhreagair ceist 58 de TALIS in 2018.

Féach Iarscríbhinn 1 le haghaidh sonraí agus E.S.S. Chun tuilleadh faisnéise a fháil faoi TALIS, féach “bunachair sonraí staidrimh agus téarmaíocht”.

Chun sainmhíniú a fháil ar “Aicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED)”, féach an Ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrath le tír faoi leith

An Bheilg (BE fr, BE nl): níor riaradh an cheist sa tír.

Málta agus Túrkiye: níl an sampla leordhóthanach (níos lú ná 5 scoil éagsúla nó 30 múinteoir) don chatagóir “fanacht fhada thar lear”.

CAIBIDIL AGUS PRÓISIS TEAGAISIC

CUID I — AM OIDEACHAIS AGUS TORTHAÍ FOGHLAMA

Sa chuid seo, lena n-áirítear sé tháscaire, pléitear go príomha an t-am teagaisic a thugtar do theagasc teangacha iasachta mar ábhair éigeantacha in⁷⁶oideachas ginearálta éigeantach lánaimseartha. Go sonrach, scrúdaíonn sé cé chomh fada is atá ar scoileanna díriú ar theangacha iasachta a mhúineadh, mar atá leagtha síos ag na⁷⁷húdaráis oideachais ardleibhéil. Ní thuairiscítear am oideachais lasmuigh den chreat seo (e.g. teangacha iasachta a thógtar mar ábhair roghnacha nó a mhúintear mar chuid den churaclam a cinneadh ag leibhéal na scoile).

Déantar ceist an ama teagaisic a mheas ó uillinneacha éagsúla, lena n-áirítear an difríocht idir an t-am a chaitear sa chéad agus sa dara teanga iasachta (féach Figiúr E2), an gaol idir an t-am teagaisic atá dírithe ar an gcéad teanga iasachta agus líon na mblianta a caitheadh ag múineadh í (féach Figiúr E3), an meáchan coibhneasta de theagasc teangacha iasachta laistigh den churaclam (féach Figiúr E4), agus ar deireadh athruithe ama i líon na n-uaireanta a chaitear ar theangacha iasachta a mhúineadh (féach Figiúr E5). Ina theannta sin, tá faisnéis sa roinn seo maidir leis na híosleibhéil a bhfuiltear ag súil leo sa chéad agus sa dara teanga iasachta ag dhá phointe tagartha: deireadh an oideachais meánscoile íochtaráí agus deireadh an oideachais ghinearálta meánscoile uachtaráí (féach Figiúr E6).

Tá na táscairí uile sa roinn seo bunaithe ar shonraí a bhailítear trí líonra Eurydice, lena gcumhdaítear 39 gcóras oideachais i 37 dtír (⁷⁸). Léiríonn táscairí ama teagaisic sonraí maidir le conairí oideachais aonair i Lucsamburg⁷⁹ agus i Lichtinstéin, rud a⁸⁰fhágann gur féidir 42 chóras oideachais/conair oideachais a chur i gcomparáid le chéile.

TÁ AN T-AM A CHAITEAR AR THEANGACHA IASACHTA I BHFAD NÍOS AIRDE SA MHEÁNOIDEACHAS NÁ SAN OIDEACHAS BUNSCOILE.

Léirítear i bhFíor E1 an t-íoslíon uaireanta an chloig a chaitear ar gach teanga iasachta a mhúineadh mar ábhair éigeantacha le linn bliain bharúlach (i.e. an t-ualach teagaisic iomlán do leibhéal áirithe oideachais

---

76 Tá na teangacha iasachta lena mbaineann éigeantach do gach mac léinn a bhfuil céim nó leibhéal áirithe oideachais acu. Ina theannta sin, eisiann an raon feidhme an t-oideachas réamh-bhunscoile, cé go bhfuil gráid áirithe den leibhéal oideachais seo éigeantach do leanaí i gcórais oideachais áirithe.

77 Bailíonn Eurydice agus Líonra ECFE na sonraí go comhpháirteach chun faisnéis thuairisciúil ar fud an chórais a bhailiú agus a bhronnadh ar struchtúir, beartais agus cleachtais oideachais (nesli) ar bhonn débhlíantúil. Is ó bhailiú sonraí 2020/2021 a thagann na sonraí a chuirtear i láthair sa tuarascáil seo. Chun tuilleadh eolais a fháil faoi uaireanta scoile san Eoraip, féach tuarascáil dhébhlíantúil Eurydice ar an ábhar seo (an Coimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice, 2021d).

78 Chun faisnéis mhionsonraithe a fháil faoi chuimsiú náisiúnta na tuarascála seo, féach an réamhrá a ghabhann leis an tuarascáil.

79 *Enseignement secondaire classique* (meánoideachas clasaiceach) agus *enseignement secondaire général* (meánoideachas ginearálta).

80 *Giomnásiam* (cineál scoile le riachtanais ardleibhéil), *Oberschule* (cineál scoile le bunriachtanais) agus *Realschule* (cineál scoile le riachtanais idirmheánacha).

arna roinnt ar líon na ngrád den leibhéal oideachais sin)⁽⁸¹⁾. Tá dhá bharrchairt san fhigiúr seo, a chuireann sonraí ar fáil don bhunoideachas agus don mheánoideachas lánaimseartha éigeantach ar leithligh.

Ar leibhéal an bhunoideachais, athraíonn líon na n-uaireanta in aghaidh na bliana barúlaí a chaitear ar theangacha iasachta a mhúineadh mar ábhair éigeantacha idir 13 uair an chloig (san Ungáir) agus 407 n-uair an chloig (i Lucsamburg). In ainneoin an réimse leathan seo, tá líon na n-uaireanta teagaisc idir 30 agus 69 n-uair an chloig i bhformhór na gcóras oideachais (27 gcóras oideachais). San oideachas ginearálta lánaimseartha éigeantach, athraíonn líon na n-uaireanta teagaisc in aghaidh na bliana barúlaí i ngach córas oideachais/conair oideachais ó 74 uair an chloig (san Iorua) go 373 uair an chloig (i Lucsamburg (an *dara treo*)).

Is féidir le dhá phríomhthoisic míniú a thabhairt ar an líon is lú uaireanta a mhúintear sa bhunoideachas. Baineann an chéad cheann leis an aois ag a mbíonn foghlaim teanga iasachta éigeantach. Tá an t-am oideachais sách íseal i gComhphobal Fraincise na Beilge (31 uair an chloig), na Gearmáine (37 uair an chloig), na Portaingéile (36 uair an chloig) agus na Boisia agus na Heirseagaivéine (32 uair an chloig), áit a mbíonn foghlaim teangacha iasachta éigeantach tar éis an dara grád oideachais, murab ionann agus formhór na gcóras oideachais eile (féach Figiúr B1).

Baineann an dara fachtóir le struchtúr na gcóras oideachais. De ghnáth, méadaíonn líon na n-uaireanta a leithdháiltear ar theangacha iasachta a theagasc de réir mar a théann daltaí trí ghráid scoile (an Coimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice, 2021d). Dá bhrí sin, nuair a bhíonn fad an bhunoideachais sách gearr (e.g. 4 bliana), amhail sa Ghearmáin (37 uair an chloig) agus san Ostair (30 uair an chloig), fágann leanaí an chéim sin den oideachas ag aois óg, rud a chiallaíonn go bhfaigheann siad níos lú uaireanta an chloig d'oideachas eachtrach ag an gcéim seo den oideachas ná leanaí i gcórais oideachais ina maireann an bhunoideachas níos faide.

Baineann an dá ghné thuasluaite leis an Ungáir freisin, áit a bhfuil líon an-íseal uaireanta an chloig dírithe ar theangacha iasachta a mhúineadh (13 uair an chloig). San Ungáir, tá ceithre chéim san oideachas bunscoile, agus bíonn foghlaim teangacha iasachta éigeantach sa dara céim. Mar sin féin, ag brath ar an scoil, is féidir le daltaí tosú ag foghlaim teanga iasachta roimhe seo agus ansin am teagaisc breise a fháil.

Is mó ná 69 n-uair an chloig i sé chóras oideachais (Pobal labhartha Gearmáinise na Beilge, na Gréige, na Spáinne, na hIodáile, Lucsamburg agus Mhálta) an líon uaireanta a chaitear ar theangacha iasachta a theagasc sa bhunoideachas. Tá an tréith choiteann seo a leanas ag córais oideachais Phobal labhartha Gearmáinise na Beilge, na hIodáile, Lucsamburg agus Mhálta: Úsáidtear FCÁT mar chur chuige teagaisc le linn gráid áirithe (nó beagnach gach céim i gcás Lucsamburg) san oideachas ginearálta lánaimseartha éigeantach. Leis an gcur chuige teagaisc sonrach sin, ar dá réir a mhúintear ábhair in dhá theanga (ar a laghad) (féach Figiúr B12), d'fhéadfaí míniú a thabhairt go páirteach ar an líon measartha ard uaireanta atá dírithe ar theangacha iasachta a mhúineadh i gcórais oideachais den sórt sin. Tá líon na n-uaireanta is airde i bPobal Gearmáinise na Beilge (101 uair an chloig), i Lucsamburg (407 uair an chloig) agus i Málta (112 uair an chloig).

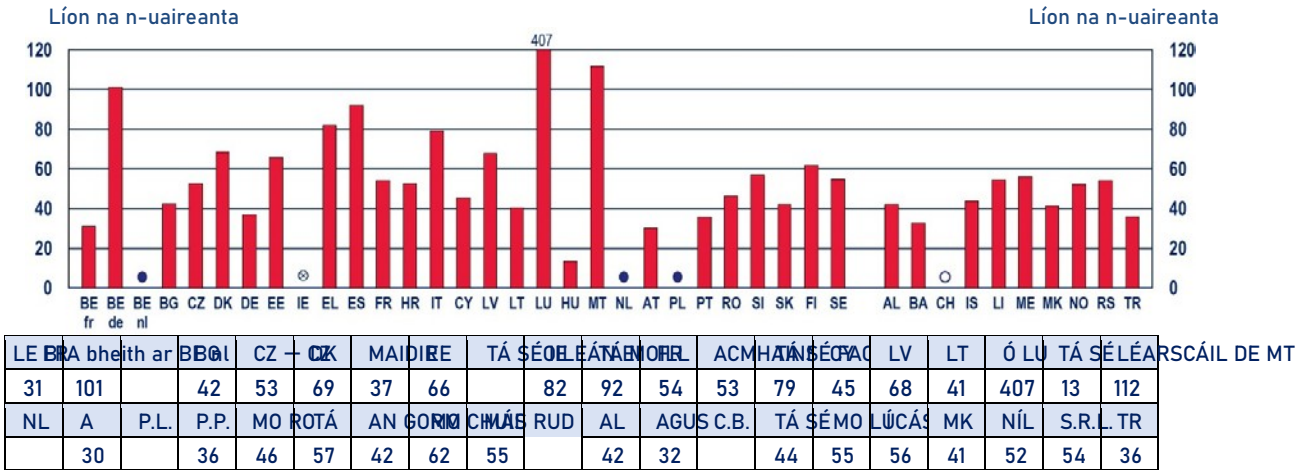
---

81 Tá éagsúlacht mhór idir na córais oideachais maidir le líon na ngrád a áirítear san oideachas ginearálta éigeantach lánaimseartha. I gcásanna áirithe, stopann an t-oideachas ginearálta éigeantach lánaimseartha ag deireadh an mheánoideachais íochtarach; i gcásanna eile, cuimsíonn sé oideachas meánscoile uachtaraí go páirteach nó go hiomlán (an Coimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice, 2020). Chun deireadh a chur leis an éagsúlacht a eascraíonn as difríochtaí i líon na ngrád san oideachas ginearálta lánaimseartha éigeantach, léirítear i bhformhór na dtáscairí ama teagaisc an t-íoslíon uaireanta teagaisc in aghaidh na bliana barúlaí.

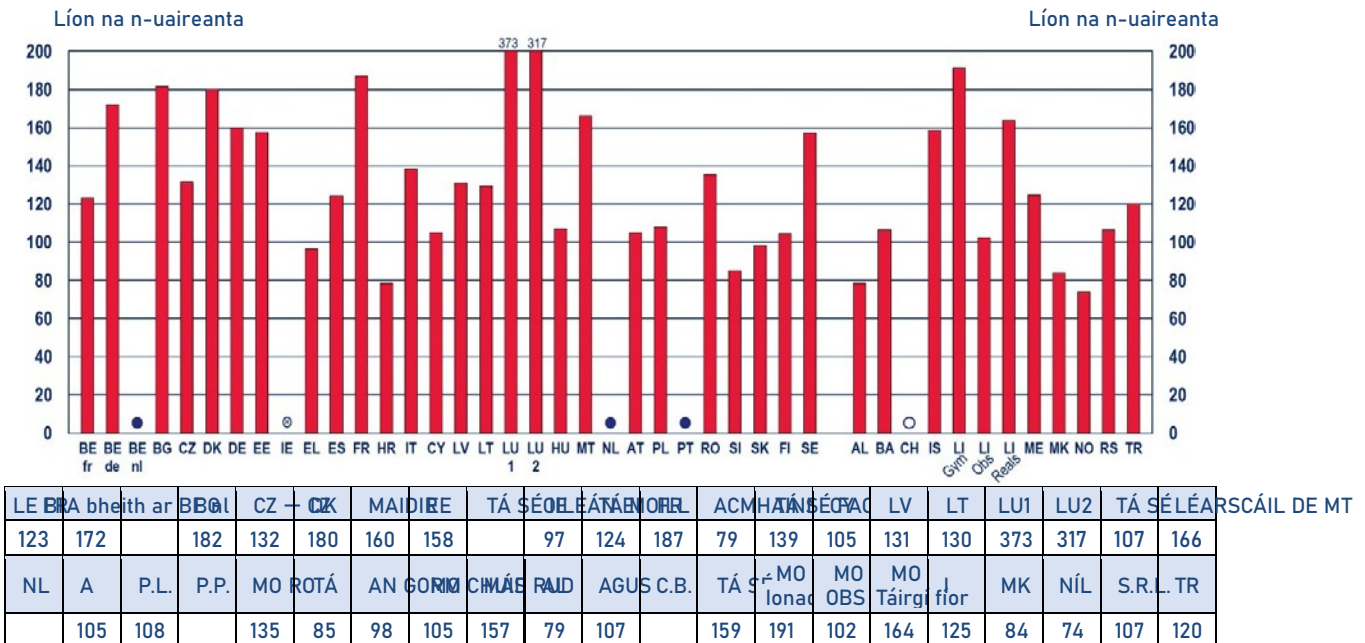

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

(a) Bunoideachas

(B) Oideachas ginearálta lánaimseartha éigeantach

Solúbthacht chothrománach: Am teagaisc sainithe ag leibhéal cantúin

Níl aon teanga iasachta ag teastáil

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 45 Figiúr E1: An líon uaireanta teagaisc éigeantaí ar theangacha iasachta le linn bliain bharúlach amháin sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas éigeantach lánaimseartha, 2020/2021

Nótaí míniúcháin

Léiríonn an figiúr seo an t-íos-am oideachais a mholtar do theangacha iasachta a mhúintear mar ábhair éigeantacha do gach mac léinn, arna bhunú ag údaráis oideachais ardleibhéil.

Is ionann an t-am oideachais in aghaidh na bliana barúlach sa bhunoideachas (nó sa mheánoideachas éigeantach lánaimseartha) agus an t-am teagaisc iomlán sa bhunoideachas (nó san oideachas meán scoile ginearálta éigeantach lánaimseartha) roinnte ar líon na ngrád sa bhunoideachas (nó sa mheánoideachas éigeantach lánaimseartha).

Solúbthacht chothrománach: cinneann údaráis oideachais ardleibhéil an t-am iomlán oideachais do ghrúpa ábhar (nó do gach ceann) laistigh de ghrád ar leith. Dá bhrí sin, tá sé de shaoirse ag scoileanna/údaráis áitiúla a chinneadh cé mhéad ama a chaithfidh siad a chaitheamh ar ábhair aonair. Nuair a bhaineann sé seo le leath nó níos mó ná leath de ghráid an

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

bhunoideachais agus/nó an mheánoideachais ghinearálta lánaimseartha, úsáidfean an tsiombail shonrach •. I gcás ina mbeidh feidhm ag solúbthacht chothrománach maidir le níos lú ná leath na ngrád bunoidheachais nó le hoideachas meánscoile ginearálta lánaimseartha éigeantach, déanfar na gráid sin a eisiamh agus blianta barúlacha á ríomh. Baineann sé seo le Comhphobal Fraincise na Beilge agus na Portaingéile sa bhunoideachas.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Bheilg (BE fr): Tá solúbthacht chothrománach i ngráid 3 agus 4.

An Bhulgáir: sa dá chéim dheireanacha d'oideachas ginearálta lánaimseartha éigeantach, a fhreagraíonn don chéad 2 bhliain d'oideachas meánscoile uachtaraí, taispeánann an figiúr sonraí don chonair a sholáthraíonn dianfhoghlaim teangacha iasachta.

An Ghearmáin: is ionann na sonraí agus na meán-amanna teagaisc ualaithe do theagasc teangacha iasachta arna ríomh ag Rúnaíocht Bhuan-Chomhdháil na nAirí Oideachais agus Gnóthaí Cultúrtha an Länder de réir líon na mac léinn atá cláraithe i gcineálacha éagsúla scoileanna.

Éire: Níl sé éigeantach teangacha iasachta a mhúineadh. Múintear na teangacha oifigiúla, an Béarla agus an Ghaeilge, do gach dalta.

An Spáinn: is ionann na sonraí agus meáin ualaithe na rialachán náisiúnta agus réigiúnach maidir le féilirí scoile agus scoile (an bhliain tagartha 2020/2021). Baineadh úsáid as staitisticí maidir le líon na mac léinn in aghaidh na céime agus an phobail fhéinrialaithe a thuairiscigh oifig staidrimh na hAireachta Oideachais agus Gairmoilúna (bliain tagartha 2018/2019) chun meáin ualaithe a ríomh.

An Iodáil: baineann na sonraí don dá ghrád dheireanacha den mheánoideachas ginearálta lánaimseartha éigeantach leis an ardscoil eolaíochta.

Lucsamburg: LU1 fhreagraíonn do *classique enseignement secondaire* (oideachas meánscoile ranganna); LU2 fhreagraíonn do *enseignement secondaire général* (oideachas meánscoile ginearálta).

An Ungáir: i ngráid 9 agus 10, an dá ghrád deiridh d'oideachas lánaimseartha éigeantach, comhfhreagraíonn na sonraí do Gimnázium.

An Ostair: níl aon sonraí ann maidir leis an oideachas ginearálta lánaimseartha éigeantach is déanaí.

An Ostair agus Lichtinstéin: ní áirítear leis na sonraí amanna oideachais do ghrád 1 agus do ghrád 2 don Ostair agus do ghrád 1 i gcás Lichtinstéin, ós rud é go múintear teangacha iasachta trí ábhair eile seachas mar ábhair uathrialacha. Dá bhrí sin, déanann na sonraí a chuirtear i láthair an t-am oideachais a leithdháiltear ar theangacha iasachta a mheas faoina luach.

An Pholainn: Tá solúbthacht chothrománach sna chéad trí ghrád (as ceithre cinn) den bhunoideachas.

An Phortaingéil: sa dá cheann deiridh de na sé ghrád bunoidheachais, tá solúbthacht chothrománach ann. Sna chéad trí ghrád d'oideachas ginearálta lánaimseartha éigeantach meánscoile tá solúbthacht chothrománach ann don chéad agus don dara teanga iasachta mar ábhair éigeantacha, agus níl sé éigeantach sna trí chúrsa teanga iasachta deiridh.

An tSualainn: i gcás oideachas ginearálta éigeantach lánaimseartha, áirítear leis na sonraí am oideachais don dara teanga, nach ábhar éigeantach é do gach mac léinn (féach Figiúr B1).

Lichtinstéin: Comhfhreagraíonn Li Giomnásiam do Gymnasium (cineál scoile le hardriachtanais); Li Obs fhreagraíonn do Oberschule (cineál scoile le bunriachtanais) agus; Comhfhreagraíonn Li Reals do Realschule (cineál scoile le riachtanais idirmheánacha).

An Eilvéis: níl aon churaclam caighdeánach ná aon am oideachais caighdeánach sainithe ag leibhéal náisiúnta. Is iad na 26 cantón ag leibhéal réigiúnach a chinneann na curaclaim agus an t-am oideachais atá beartaithe.

Mar a luadh thuas, in oideachas ginearálta lánaimseartha éigeantach meánscoile, tá an réimse uaireanta a mhúintear in aghaidh na bliana barúlach i ngach córas oideachais/conair oideachais a mheastar a bheith leathan (74 huair go 373 uair an chloig). Laistigh den réimse leathan seo, is féidir ceithre ghrúpa de chórais oideachais/conairí oideachais le líon sách inchomparáide uaireanta teagaisc a aithint.

Cuimsíonn an chéad ghrúpa 15 chóras oideachais/conair oideachais ina bhfuil idir 74 uair an chloig (an Iorua) agus 108 n-uair an chloig (an Pholainn) in aghaidh na bliana barúlach tiomnaithe do theangacha iasachta a mhúineadh mar ábhair éigeantacha; tá naoi gcóras oideachais/conair oideachais sa dara ceann a leithdháileann idir 120 uair an chloig (Türkiye) agus 139 uair an chloig (an Iodáil) in aghaidh na bliana barúla ar theagasc éigeantach teangacha iasachta. Tagann formhór na gcóras oideachais/na gcosán oideachais isteach sa dá ghrúpa sin.

Is ionannaon cheann déag de chórais oideachais/conair oideachais agus an tríú grúpa, ina bhfuil idir 157 uair an chloig (sa tSualainn) agus 191 uair an chloig (i Lichtinstéin (*Gymnasium*)) san am teagaisc a thugtar do theangacha iasachta mar ábhair éigeantacha. Ar deireadh, tá an líon is mó uaireanta teagaisc (317 uair *anchloig agus 373 uair an chloig, faoi seach, in aghaidh na bliana barúlaí*) ar fáil dá chúrsa oideachais ghinearálta i Lucsamburg (an daraire général agus enseignement secondaire classique enseignement).

Léiríonn comparáid níos mionsonraithe idir an t-am teagaisc a leithdháiltear ar theangacha iasachta sa bhunoideachas agus an t-am teagaisc atá dírithe ar na hábhair seo le linn gráid éigeantacha meánoideachais ghinearálta go bhfuil líon na n-uaireanta teagaisc in aghaidh na bliana barúlach níos airde i ngráid éigeantacha meánoideachais ghinearálta i mbeagnach gach córas oideachais/conair oideachais (is eisceacht é Lucsamburg). Sa chuid is mó acu, tá an líon dúbailte ar a laghad, agus tá sé trí huair (nó níos mó) níos airde i díreach os cionn trian acu. Cuireann gach córas oideachais le líon i bhfad níos ísle uaireanta an chloig a mhúintear san oideachas bunscoile go mór le deiseanna na mac léinn chun teangacha iasachta a fhoghlaim trí i bhfad níos mó ama oideachais a sholáthar i ngráid éigeantacha an mheánoideachais. Tá sé sin fíor go háirithe san Ungáir, áit a bhfuil líon na n-uaireanta in aghaidh na bliana barúlaí ocht n-uaire níos airde.

IS É AN CHÉAD TEANGA IASACHTA AN CÉATADÁN IS MÓ DEN AM TEAGAIS DO THEANGACHA IASACHTA I NGACH TÍR

Léiríonn Figiúr E1 an t-íos-am oideachais do gach teanga iasachta a mhúintear mar ábhair éigeantacha sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas lánaimseartha. I bhFíor E2 déantar comparáid idir an t-íoslíon uaireanta an chloig a leithdháiltear ar theagasc na chéad agus an dara teanga iasachta mar ábhair éigeantacha. Clúdaíonn sé an t-oideachas ginearálta lánaimseartha ar fad. Chun deireadh a chur leis an éagsúlacht a eascraíonn as difríochtaí i líon na ngrád in oideachas ginearálta éigeantach lánaimseartha, foráiltear ann d'am oideachais in aghaidh na bliana barúlach, a chomhfhreagraíonn don líon iomlán ama a mhúintear san oideachas ginearálta éigeantach lánaimseartha roinnte ar líon na mblianta sa tréimhse oideachais sin.

Murab ionann agus ábhair eile churaclaim, amhail matamaitic, ní mhúintear teangacha iasachta mar ábhair éigeantacha i ngach céim lánaimseartha éigeantach san oideachas ginearálta (féach Figiúr B2). Ina theannta sin, níl sé éigeantach an dara teanga iasachta a fhoghlaim i roinnt córas oideachais (féach Figiúr B3). Ní mór na saintréithe sonracha sin a bhaineann le teangacha iasachta mar ábhair staidéir a chur san áireamh agus amanna an oideachais idir na córais oideachais á gcur i gcomparáid.

Athraíonn am an oideachais don chéad teanga iasachta mar ábhar éigeantach ó 39 uair go 114 uair an chloig in aghaidh na bliana barúlach i mbeagnach gach córas oideachais/conair oideachais. Orthu sin ina bhfuil am oideachais ag bun an eatraimh seo, i.e. iad siúd ag a bhfuil na sé luach is ísle (idir 39 uair an chloig agus 54 uair an chloig in aghaidh na bliana barúlaí), áirítear an Chipir, an Ungáir, an tSualainn, an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin, an Íoslainn, an Mhacadóin Thuaidh agus an tSeirbia. Is iad na córais oideachais a bhfuil na hamanna oideachais is airde acu, i.e. na ceithre luach is airde (idir 105 agus 114 uair an chloig in aghaidh na bliana barúlach) Pobal labhartha Gearmáinise na Beilge, na Bulgáire, na Spáinne agus Mhálta. I Lucsamburg, tá an t-am teagaisc atá dírithe ar an gcéad teanga iasachta a theagasc i bhfad taobh amuigh den tréimhse sin (199 n-uaire an *chloig i dtrioblóid sa dara huair général agus 223 in enseignement secondaireclassique*).

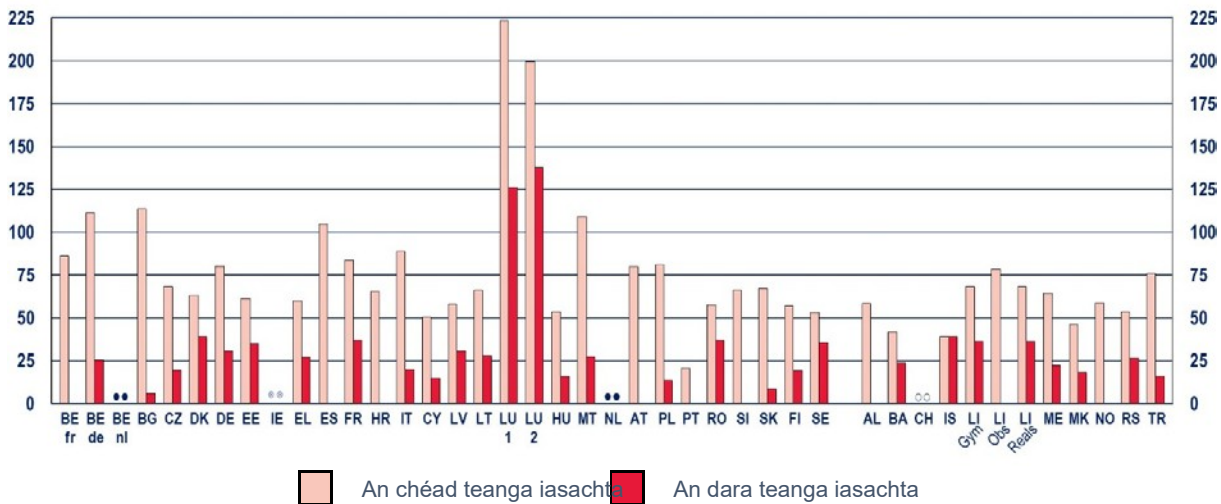
I gcórais oideachais/conair oideachais ina bhfuil sé éigeantach dara teanga iasachta a fhoghlaim, tá líon na n-uaireanta in aghaidh na bliana barúlaí a chaitear ag staidéar sách teoranta i mbeagnach gach córas oideachais, idir 6 agus 39 uair an chloig. Is iad an Bhulgáir agus an tSlóvaic (6 agus 8 n-uaire an chloig faoi seach) na córais oideachais a bhfuil amanna oideachais acu sa chuid íochtarach den raon, i.e. a bhfuil luachanna faoi bhun 10 n-uaire an chloig acu in aghaidh na bliana barúlaí. Is iad an Danmhairg, an Eastóin, an Fhrainc, an Rómáin, an tSualainn, an Íoslainn agus Lichtinstéin (*Gymnasium* and Realschule) na córais oideachais is airde ag amanna oideachais, i.e. a bhfuil luachanna acu atá cothrom le 35 uair an chloig nó níos mó in aghaidh *nabliana barúlaí*.

Arís eile, tá an t-am teagaisc atá dírithe ar an dara teanga iasachta sách suntasach i Lucsamburg (126 uair an chloig i *classique disignement secondaire agus 138 uair an chloig in aimsir thánaisteach ghinearálta*) agus

i bhfad níos mó ná gach tír eile. I Lucsamburg, úsáidtear an Fhraincis agus an Ghearmáinis, a mhúintear mar theangacha iasachta, mar mhalairt air sin mar theangacha teagaisc san oideachas (soláthar FCÁT).

Is minic a mhíoníonn difríochtaí sa mhéid a bhíonn sé éigeantach dara teanga iasachta a fhoghlaim na héagsúlachtaí san am oideachais idir córais oideachais/conairí oideachais. San Eoraip, is iondúil go dtosaíonn daltaí ag foghlaim dara teanga iasachta mar ábhar éigeantach san oideachas meánscoile íochtaráí; tosaíonn mionlach díobh roimhe seo, sa bhunoideachas, nó níos déanaí, i gcéim a théann níos faide ná an t-oideachas éigeantach (féach Figiúr B1).

I mbeagnach gach córas oideachais/conair oideachais a bhreithnítear sa roinn seo (is eisceacht í an Íoslainn; féach an nóta tírshonrach), tá líon na n-uaireanta teagaisc in aghaidh na bliana barúláí níos airde go córasach don chéad teanga iasachta éigeantach ná an dara teanga. Tá an difríocht idir 17 n-uair an chloig (sa tSualainn) go 108 uair an chloig (sa Bhulgáir). Sna córais oideachais inar mó an difríocht, i.e. breis agus 81 uair an chloig (Pobal labhartha Gearmáinise na Beilge, na Bulgáire (cúrsa a sholáthraíonn dianfhoghlaim teangacha iasachta), Lucsamburg (*rangaire enseignement secondaire*) agus Málta), foghlaimíonn na chéad daltaí sa teanga iasachta mar theanga teagaisc ag céim áirithe oideachais (soláthar FCÁT).

Solúbthacht chothrománach Am teagaisc sainithe ag leibhéal cantúin

Níl aon teanga iasachta ag teastáil

Bláthar	LE FR	LE ma	LE NL	BG	CZ	DK	MA	DE	TÁ	SÉ	ÁN	MBR	ACM	HTA	SÉY	LV	LT	Ó L 1	Ó L 2	TÁ	SÉ	ÁRSCÁIL DE MT
An chéad teanga iasachta	86	111		114	68	63	80	61		60	105	84	66	89	50	58	66	223	199	54	109	
An dara teanga iasachta	0	25		6	20	39	31	35		27	0	37	0	20	15	31	28	126	138	16	27	
	NL	A	P.L.	P.P.	MO	ROÁ	AN	GOR	ONÁS	RU	AGUS	S.B.	TÁ	MO lona	MO OBS	MO Táirgí	L. fíor	MK	NÍL	S.R.	LTR	
An chéad teanga iasachta		80	81	20	58	66	67	57	53	58	42		39	68	78	68	64	46	59	54	76	
An dara teanga iasachta		0	14	0	37	0	8	19	36	0	24		39	36	0	36	22	18	0	27	16	

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 46 Figiúr E2: An líon uaireanta in aghaidh na bliana barúláí a leithdháileadh ar an gcéad agus an dara teanga iasachta a theagasc mar ábhair éigeantacha san oideachas ginearálta éigeantach lánaimseartha, 2020/2021

Nótaí míniúcháin

Léiríonn an figiúr seo an t-íos-am teagaisc a mholtar don chéad agus don dara teanga iasachta a mhúintear mar ábhair éigeantacha do gach mac léinn, arna bhunú ag na húdaráis oideachais ardleibhéil.

Is ionann an t-am oideachais in aghaidh na bliana barúlach in oideachas ginearálta éigeantach lánaimseartha agus an t-am teagaisc iomlán don tréimhse oideachais sin arna roinnt ar líon na ngrád san oideachas ginearálta éigeantach lánaimseartha.

Solúbthacht chothrománach: cinneann údaráis oideachais ardleibhéal an t-am iomlán oideachais do ghrúpa ábhar (nó do gach ceann) laistigh de ghrád ar leith. Dá bhrí sin, tá sé de shaoirse ag scoileanna/údaráis áitiúla a chinneadh cé mhéad ama a chaithfidh siad a chaitheamh ar ábhair aonair. Nuair a bhaineann sé seo le leath nó níos mó de vótaí an oideachais ghinearálta éigeantaigh lánaimseartha, úsáidfean an tsiombail shonrach ●. I gcás ina bhfuil feidhm ag solúbthacht chothrománach maidir le níos lú ná leath de ghráid an oideachais ghinearálta lánaimseartha éigeantaigh, ní chuirfean na gráid sin san áireamh agus blianta barúlacha á ríomh. Baineann sé seo le Comhphobal Francach na Beilge, na Polainne agus na Portaingéile (féach na nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith thíos Figiúr E1) le haghaidh tuilleadh faisnéise.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

Féach na nótaí tírshonracha thíos Figiúr E1.

An Fhrainc: sainíonn na húdaráis oideachais ardleibhéal le chéile am an oideachais don chéad agus don dara teanga iasachta sa ghrád deireanach den mheánoideachas ginearálta lánaimseartha éigeantach. Sa chás seo, roinneadh an fráma ama seo ar dhá cheann, agus toradh na rannóige a sannadh don chéad agus don dara teanga iasachta ar an mbealach céanna.

An Íoslainn: sainíonn údaráis oideachais ardleibhéal le chéile am an oideachais don chéad agus don dara teanga iasachta do gach grád. Sa chás seo, roinneadh an fráma ama seo ar dhá cheann, agus toradh na rannóige a sannadh don chéad agus don dara teanga iasachta ar an mbealach céanna.

NÍ GÁ GO MBEADH AN MÉID IS AIRDE AMA FOGHLAMA AG TÍORTHA INA MAIREANN TEAGASC TEANGACHA IASACHTA NÍOS FAIDE

Léiríonn Fíor E3 an gaol idir dhá ghné a mbíonn tionchar mór acu ar theagasc teangacha iasachta ar scoil: an t-am teagaisc íosta a thugtar do theangacha iasachta agus an fad ama a mhaireann an teagasc i dtéarmaí na mblianta scoile. Go sonrach, léiríonn Figiúr E3 an gaol idir an t-am teagaisc chun an chéad teanga iasachta a fhoghlaim mar ábhar éigeantach agus fad na foghlama sin. Ní⁸²thugtar ach na hamanna teagaisc do na gráid a bhfuil na sonraí ar fáil dóibh.

Ar an iomlán, léiríonn an figiúr go bhfuil caidreamh dearfach, cé go bhfuil sé sách lag, idir an dá fhachtóir. Mar sin féin, léiríonn anailís níos mionsonraithe cé go múineann roinnt tíortha an chéad teanga iasachta mar ábhar éigeantach don líon céanna grád, tá difríocht shuntasach eatarthu ó thaobh mhéid iomlán an ama teagaisc a leithdháileann siad ar theagasc. Is léir an difríocht go háirithe i gcás tíortha ina bhfuil réamhaisnéis 10 mbliana: san Iorua, is é an t-am teagaisc a leithdháileadh ar an gcéad teanga iasachta 588 uair an chloig, agus sa Spáinn sroicheann an líon seo 1 050 uair an chloig.

Os a choinne sin, is féidir le tíortha a leithdháileann méideanna comhchosúla ama oideachais é sin a dhéanamh ar feadh líon éagsúil blianta i gcomhthéacs an oideachais éigeantaigh. Mar shampla, moltar amanna oideachais 536 uair an chloig agus 509 n-uair an chloig san Ungáir agus sa Mhacadóin Thuaidh, faoi seach, don chéad teanga iasachta mar ábhar éigeantach. Maireann an soláthar 7 mbliana san Ungáir agus 11 bhliain sa Mhacadóin Thuaidh.

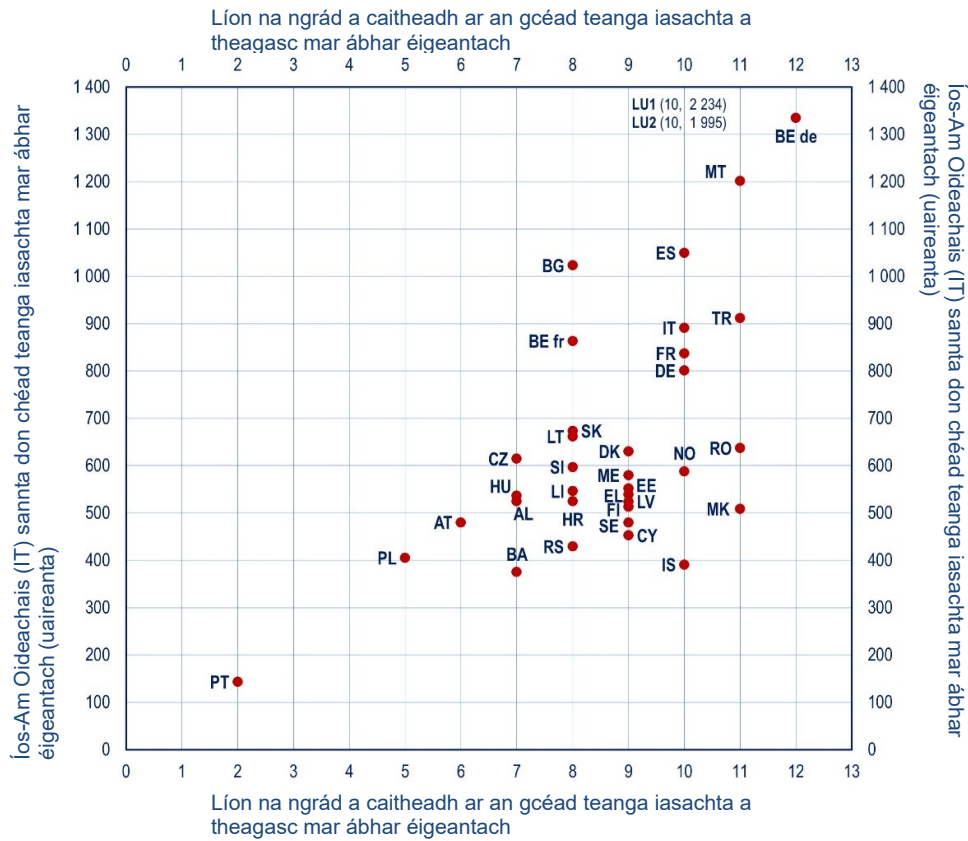
Léirítear i bhFíor E3 freisin grúpa de 11 tír (an Danmhairg, an Eastóin, an Ghréig, an Chróit, an Laitvia, an Liotuáin, an tSlóivéin, an tSlóvaic, an Fhionlainn, Lichtinstéin agus Montainéagró) a bhfuil próifíl chomhchosúil acu; leithdháileann siad idir 700 agus 500 uair an chloig chun an chéad teanga iasachta éigeantach a mhúineadh thar 8-9 scoilbhliain.

I bPobal Gearmáinise na Beilge, Lucsamburg agus Mhálta, áit ar teanga teagaisc í an chéad teanga iasachta a mhúintear freisin, is é an t-am teagaisc is airde san Eoraip an t-am teagaisc a thugtar don teanga sin. Forordaítear i gcuraclaim oifigiúla na dtrí chóras oideachais sin 1 335 uair an chloig thar thréimhse 12 bhliain i bPobal Gearmáinise na Beilge, 2 234 uair an chloig agus 1 995 uair an chloig (mar gheall ar enseignement secondaire classique agus enseignement secondaire général, r *peirspictíocht*) ar feadh 10 mbliana i Lucsamburg agus 1 201 uair an chloig i 11 bhliain i Málta.

---

82 Chun tuilleadh faisnéise a fháil, féach an nóta míniúcháin. Tá faisnéis shonrach faoi fhad teagaisc na chéad teanga iasachta ar fáil i bhFíor B2

Príomhshonraí maidir le múineadh teagacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Uaireanta	BE nl	BE fr	DE	CZ	DK	MAID	EE	OILEÁN	FR	GR	HR	IT	IS	LV	LT	LU1	LU2	TÁ SÉ
TÁ SÉ	335	1023	614	630	801	551	539	1050	837	525	891	452	524	662	2234	1995	536	
LÉARSCÁIL	P.L.	P.P.	MO	ROTÁ	AN GORM	CHUÁS	RND	AGUS	TÁ SÉ	MO Ionad	I	MK	NÍL	S.R.L.	TR			
TÁ SÉ	480	405	143	637	597	673	513	480	525	375	391	546	580	509	588	429	912	

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 47 Figiúr E3: An gaol idir am teagaisc na chéad teanga iasachta agus líon na ngrád ina múintear an teanga sin san oideachas ginearálta éigeantach lánaimseartha, 2020/2021

Nótaí míniúcháin

Léiríonn na sonraí an t-am teagaisc íosta (in uaireanta) a mholtar don chéad teanga iasachta mar ábhar éigeantach do gach mac léinn maidir le líon na ngrád a chaitear ag múineadh na teanga iasachta éigeantaí seo le linn an oideachais ghinearálta éigeantaigh lánaimseartha.

Braitheann líon na mblianta a caitheadh ag múineadh na chéad teanga iasachta mar ábhar éigeantach ar dhá ghné: líon na gcéimeanna ina múintear an chéad teanga iasachta mar ábhar éigeantach agus fad an oideachais ghinearálta éigeantaigh lánaimseartha, a athraíonn idir na córais oideachais.

I gcás córas oideachais áirithe (Comhphobal Francach na Beilge, na hOstaire, na Polainne, na Portaingéile agus Lichtinstéin), tagraíonn líon na n-uaireanta a luaitear do líon na ngrád ar féidir sonraí ina leith a thaispeáint. Mar shampla, níor cuireadh san áireamh na gráid (agus a n-uaireanta teagaisc) ina gcuirtear solúbthacht chothrománach i bhfeidhm. Tugtar tuilleadh mínithe sna nótaí a bhaineann go sonrath le tír faoi leith. Chun tuilleadh eolais a fháil faoi fhad teagaisc na chéad teanga iasachta mar ábhar éigeantach, féach Figiúr B2.

Solúbthacht chothrománach: cinneann údarás oideachais ardleibhéal an t-am iomlán oideachais do ghrúpa ábhar (nó do gach ceann) laistigh de ghrád ar leith. Dá bhrí sin, tá sé de shaoirse ag scoileanna/údarás áitiúla a chinneadh cé mhéad ama a chaithfidh siad a chaitheamh ar ábhair aonair.

Nótaí a bhaineann go sonrath le tír faoi leith

An Bheilg (BE fr): Tá solúbthacht chothrománach i ngráid 3 agus 4.

An Bheilg (BE nl): níl sonraí maidir leis an gcóras oideachais sin san áireamh san fhiigiúr, ós rud é go mbaineann solúbthacht chothrománach le gach leibhéal den oideachas ginearálta lánaimseartha éigeantach.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

An Bhulgáir: maidir leis an dá chéim dheireanacha d'oidreachas ginearálta lánaimseartha éigeantach, a fhreagraíonn don chéad dá bhliain d'oidreachas ginearálta meánscoile uachtaraí, taispeánann an figiúr sonraí don chonair a sholáthraíonn dianfhoghlaim teangacha iasachta.

An Ghearmáin: is ionann na sonraí agus na meán-amanna teagaisc ualaithe do theagasc teangacha iasachta arna ríomh ag Rúnaíocht Bhuan-Chomhdháil na nAirí Oideachais agus Gnóthaí Cultúrtha an Länder de réir líon na mac léinn atá cláraithe i gcineálacha éagsúla scoileanna.

Éire: Níl sé éigeantach teangacha iasachta a mhúineadh. Múintear na teangacha oifigiúla, an Béarla agus an Ghaeilge, do gach dalta.

An Spáinn: is ionann na sonraí agus meán ualaithe na rialachán náisiúnta agus réigiúnach maidir le féilirí scoile agus scoile (an bhliain tagartha 2020/2021). Baineadh úsáid as staitisticí maidir le líon na mac léinn in aghaidh na céime agus an phobail fhéinrialaithe a thuairiscigh oifig staidrimh na hAireachta Oideachais agus Gairmoiliúna (bliain tagartha 2018/2019) chun meán ualaithe a ríomh.

An Iodáil: baineann na sonraí don dá ghrád dheireanacha den mheánoideachas ginearálta lánaimseartha éigeantach leis an ardscoil eolaíochta.

An Fhrainc: sainíonn na húdaráis oideachais ardleibhéil le chéile am an oideachais don chéad agus don dara teanga iasachta sa ghrád deireanach den mheánoideachas ginearálta lánaimseartha éigeantach. Sa chás sin, roinneadh an t-am ina dhá theanga, agus bhí toradh na rannóige sannta go cothrom don chéad agus don dara teanga iasachta.

Lucsamburg: LU1 fhreagraíonn do *classique enseignement secondaire* (oidreachas meánscoile ranganna); LU2 fhreagraíonn do *enseignement secondaire général* (oidreachas meánscoile ginearálta).

An Ungáir: i ngráid 9 agus 10, an dá ghrád deiridh d'oidreachas lánaimseartha éigeantach, comhfhreagraíonn na sonraí do Gimnázium.

An Ísiltír: níl sonraí don tír seo san áireamh san fhigiúr, toisc nach sonraíonn údaráis oideachais ardleibhéil an t-am íosta oideachais do gach topaic churaclaim, ach do gach ábhar curaclaim le chéile de réir leibhéal oideachais.

An Ostair: maidir le hoideachas meánscoile, *comhfhreagraíonn na sonraí do allgemeinbildende höhere Schule* (meánscoil acadúil). Foghlaimíonn daltaí an chéad teanga iasachta mar ábhar éigeantach ar feadh 9 mbliana, i.e. fad iomlán an oideachais éigeantaigh. Taispeánann an figiúr seo an t-am teagaisc ar feadh 6 bliana amháin. Ní fhéadfaí aon sonraí a chur ar fáil don chéad dá bhliain (déantar an chéad teanga iasachta a mhúineadh trí ábhair eile seachas mar ábhar uathrialach) ná don bhliain dheireanach (sonraí ar iarraidh).

An Pholainn: múintear an chéad teanga iasachta mar ábhar éigeantach ar fud an oideachais éigeantaigh lánaimseartha (ocht gcéim). Mar sin féin, ní féidir sonraí a sholáthar ach ó ghrád 4 ar aghaidh, mar a rinneadh roimh an tsolúbthacht chothrománach sin.

An Phortaingéil: is ábhar éigeantach í an chéad teanga iasachta i 7 mbliana den 12 bhliain d'oidreachas ginearálta lánaimseartha éigeantach (grád 3 go grád 9). Mar sin féin, ní féidir sonraí a chur ar fáil ach d'aicmí 3 agus 4, toisc go mbaineann solúbthacht chothrománach le daoine eile.

An Íoslainn: sainíonn údaráis oideachais ardleibhéil le chéile am an oideachais don chéad agus don dara teanga iasachta do gach grád. Sa chás sin, roinneadh an t-am ina dhá theanga, agus bhí toradh na rannóige sannta go cothrom don chéad agus don dara teanga iasachta.

Lichtinstéin: Sa mheánoideachas, comhfhreagraíonn na sonraí don Gymnasium (an leibhéal is airde oideachais meánscoile). Foghlaimíonn daltaí an chéad teanga iasachta mar ábhar éigeantach ar feadh 9 mbliana, i.e. fad iomlán an oideachais ghinearálta éigeantaigh lánaimseartha. Taispeánann an figiúr seo an t-am teagaisc ar feadh 8 mbliana amháin. Ní fhéadfaí aon sonraí a sholáthar don chéad chéim (mhúintear an chéad teanga iasachta trí ábhair eile seachas mar ábhar uathrialach).

An Mhacadóin Thuaidh: Athraíonn an aois tréigin d'oidreachas éigeantach lánaimseartha, rud a chiallaíonn go n-athraíonn an fad a fhoghlaimíonn daltaí an chéad teanga iasachta freisin (idir 11 agus 13 bliana).

An Eilvéis: níl sonraí ón tír seo san áireamh san fhigiúr, toisc nach ndéantar aon churaclam caighdeánach ná aon am caighdeánach oideachais a shainiú ag leibhéal náisiúnta. Is iad na 26 cantón ag leibhéal réigiúnach a chinneann na curaclaim agus an t-am oideachais atá beartaithe.

TÁ CÉATADÁN AN AMA TEAGAISIC A LEITHDHÁILTEAR AR THEANGACHA IASACHTA A THEAGASC I BHFAD NÍOS AIRDE SAMHEÁNOIDEACHAS NÁ SAN OIDEACHAS BUNSCOILE.

Léiríonn Figiúr E4 an meáchan atá ag múineadh teangacha iasachta sa churaclam don bhunoideachas agus don mheánoideachas éigeantach lánaimseartha. Chun seo a dhéanamh, scrúdú a dhéanamh ar an líon

íosta uaireanta teagaisc tiomnaithe do theangacha iasachta éigeantach do gach mac léinn, mar chéatadán den am teagaisc iomlán a leithdháileadh ar theagasc an curaclam éigeantach ar fad.

I mbeagnach gach córas oideachais/cosáin oideachais, is é an céatadán ama a leithdháiltear ar theangacha iasachta mar ábhair éigeantacha i gcomparáid leis an am iomlán oideachais atá tiomnaithe do mhúineadh an curaclam éigeantach (i bhfad) níos airde i ngráid éigeantach oideachais dara leibhéal lánaimseartha ginearálta ná san oideachas bunscoile. I 10 gcóras oideachais/conair oideachais, tá an difríocht cothrom le nó níos mó ná 10 bpointe céatadán (Comhphobal Francach na Beilge, na Bulgáire, na Gearmáine, na Fraince, na Liotuáine, na hUngáire, na Sualainne, na hÍoslainne agus Lichtinstéin (*Realschule and Gymnasium*)).

I bhfianaise na treochta sin, is é *enseignement secondaire général* (meánoideachas ginearálta) i Lucsamburg an t-aon chonair oideachais ina bhfuil an céatadán d'am teagaisc atá dírithe ar theangacha iasachta in ardoideachas sa bhunoideachas. Is féidir an méid sin a mhíniú i gcomhthéacs sonrath an oideachais teanga i Lucsamburg, áit a n-úsáidtear an chéad agus an dara teanga iasachta mar theangacha teagaisc (féach Figiúirí E1 agus E2). Ina theannta sin, i dtrí chóras oideachais/conair oideachais (an Spáinn, an Chróit agus Lucsamburg (*an mheánaois chlasaiceach*)), tá an difríocht idir bunoidéachas ginearálta meánscoile agus oideachas meánscoile éigeantach lánaimseartha teoranta do níos lú ná pointe céatadán amháin.

Ag féachaint go sonrath ag an am atá dírithe ar theangacha iasachta a mhúineadh mar chuid den am a chaitear ag soláthar an churaclaim ar fad sa bhunoideachas, is ionann teangacha iasachta a mhúineadh mar ábhair éigeantacha agus idir 5 % agus 10 % d'am iomlán an oideachais i bhformhór na gcóras oideachais. I roinnt córas oideachais, mar atá Comhphobal Fraincise na Beilge, na hUngáire, na hOstaire agus na Portaingéile, is lú ná 5 % an céatadán den am teagaisc iomlán atá dírithe ar theangacha iasachta a theagasc mar ábhair éigeantacha. San Ostair, sa chéad dá bhliain de bhunoideachas teangacha iasachta múintear tríd an soláthar FCÁT, nach bhfuil léirithe anseo. Sna trí chóras oideachais eile, bíonn foghlaim teangacha iasachta éigeantach go réasúnta déanach sa bhunoideachas (féach Figiúr B1).

Ag an taobh eile den speictream, is ionann teagasc teangacha iasachta agus thart ar 11 % den am teagaisc iomlán i bPobal labhartha Gearmáinis na Beilge, na Gréige, na Spáinne, na Cróite, na Laitvia agus Mhontainéagró agus 14.9 % i Málta. Tá Lucsamburg amuigh, agus 44.0 % den am teagaisc iomlán atá dírithe ar theangacha iasachta.

Is féidir na difríochtaí idir córais oideachais a mhíniú trí fhachtóirí struchtúracha, a léiríodh thuas cheana féin (féach Figiúirí E1 agus E2), amhail líon na ngrád sa mheánoideachas bunscoile agus lánaimseartha éigeantach, nó trí thosca a bhaineann go sonrath le teangacha iasachta (i.e. líon na dteangacha iasachta éigeantacha agus an aois tosaigh chun iad a fhoghlaim agus a meáchan sa churaclam).

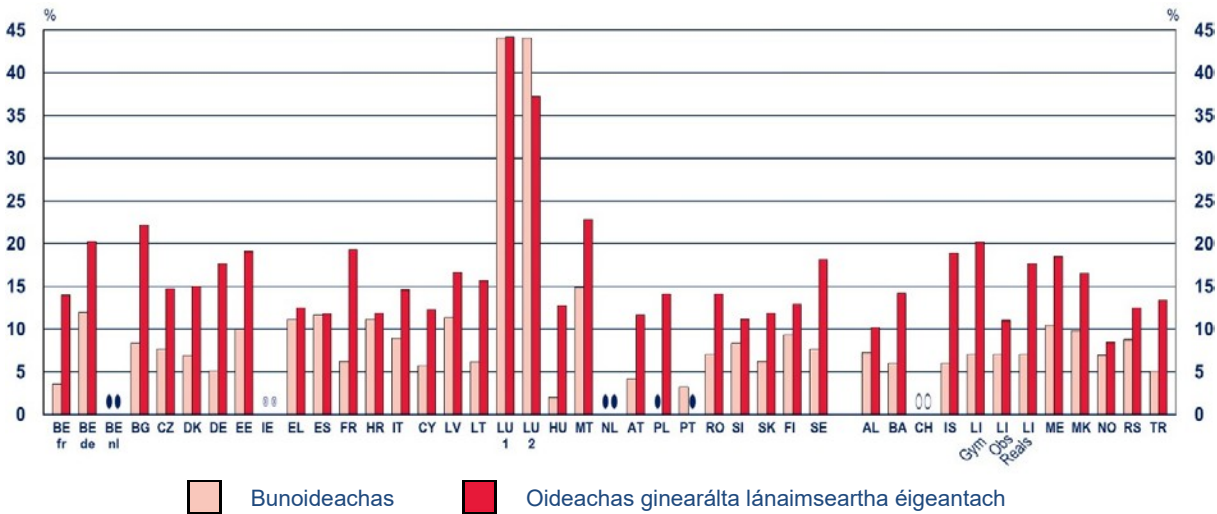
Maidir le hoideachas meánscoile éigeantach lánaimseartha, is idir 10 % agus 19 % i bhformhór na gcóras oideachais atá an céatadán den am teagaisc a chaitear ar theangacha iasachta. Dá bhrí sin, tá éagsúlacht níos mó ann ná mar atá sa bhunoideachas. Tá céatadán na hAlbáine ag bun an raoin (10.2 %), agus tá céatadán na hEastóine (19.1 %) agus na Fraince (19.3 %) ag an mbarr.

Níl ach cúpla córas oideachais lasmuigh den réimse seo. Tá an céatadán is ísle ama a leithdháileadh ar theangacha iasachta ag an Iorua (8.5 %). Sa tír sin, níl ach teanga iasachta amháin éigeantach in oideachas ginearálta éigeantach lánaimseartha, rud a d'fhéadfadh an figiúr íseal a mhíniú go páirteach ar a laghad. Glacann na córais oideachais leis na céatadán is airde, i.e. 20 % agus níos airde, FCÁT mar chur chuige oideachasúil i ngach scoil nó i ngráid áirithe d'oideachas ginearálta lánaimseartha éigeantach (Pobal labhartha Gearmáinise na Beilge, na Bulgáire⁸³, Lucsamburg agus Mhálta). Eisceacht air sin is ea Lichtinstéin (an Ghiomnáisiam) (20.1 %), i gcás nach gcuirtear FCÁT ar fáil sna gráid sin. Mar atá sa bhunoideachas, déanann Lucsamburg idirdhealú eatarthu féin: 37.2 % (*enseignement secondaire général*) agus 44.2% (*enseignement secondaire classique*) den am teagaisc iomlán dírithe ar mhúineadh teangacha iasachta.

---

83 Sa dá chéim dheireanacha d'oideachas lánaimseartha éigeantach, a fhreagraíonn don chéad 2 bhliain d'oideachas meánscoile uachtaraí, tagraíonn sonraí don chonair a sholáthraíonn dianfhoghlaim teangacha iasachta.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Solúbthacht chothrománach Am teagaisc sainithe ag leibhéal cantúin Níl aon teanga iasachta ag teastáil

% LASCAINE	LE FR	LE mai	LE NL	BG	CZ	DK	MA	DE	TÁ	SÉ	É	Á	GR	AC	HR	É	FA	LV	LT	Ó L 1	Ó L 2	TÁ	SÉ	É	Á	RSCÁIL DE MT
Gcéad dul síds	3.6	11.9		8.3	7.6	6.9	5.1	9.9		11.1	11.6	6.3	11.1	8.9	5.7	11.3	6.1	44.0	44.0	2.0	14.9					
Tánaisteach	14.0	20.2		22.2	14.8	15.0	17.7	19.1		12.5	11.8	19.3	11.9	14.6	12.3	16.7	15.7	44.2	37.2	12.8	22.8					
	NL	A	P.L.	P.P.	MO	ROÁ	AN	GOR	OMÁS	RUI	AGU	SC.B.	TÁ	MO lona	MO OBS	MO Táirgí	fíor	MK	NÍL	S.R.	LTR					
Gcéad dul síds	4.2		3.2	7.0	8.3	6.3	9.4	7.7	7.2	6.0		6.0	7.0	7.0	7.0	10.5	9.8	6.9	8.8	5.0						
Tánaisteach	11.7	14.1		14.1	11.1	11.9	12.9	18.1	10.2	14.2		18.9	20.1	11.0	17.6	18.5	16.5	8.5	12.5	13.3						

Minicíocht uisce: flúirseach Inis dúinn, le do thoil...

Figiúr 48 Figiúr E4: Am oideachais a leithdháiltear ar theangacha iasachta mar ábhair éigeantacha, mar chéatadán d’am iomlán an oideachais sa bhunoidreachas agus san oideachas lánaimseartha éigeantach, 2020/2021

Nótaí míniúcháin

Freagraíonn na sonraí don am oideachais (arna chinneadh ag na húdaráis oideachais ardleibhéil) a shanntar do gach teanga iasachta mar ábhair éigeantacha a mhúintear do gach mac léinn, arna roinnt ar an am iomlán oideachais do gach ábhar den churaclam éigeantach, arna iolrú faoi 100.

Solúbthacht chothrománach: cinneann údaráis oideachais ardleibhéil an t-am iomlán oideachais do ghrúpa ábhar (nó do gach ceann) laistigh de ghrád ar leith. Dá bhrí sin, tá sé de shaoirse ag scoileanna/údaráis áitiúla a chinneadh cé mhéad ama a chaithfidh siad a chaitheamh ar ábhair aonair. Nuair a bhaineann sé seo le leath nó níos mó ná leath de ghráid an bhunoidreachais agus/nó an mheánoideachais ghinearálta lánaimseartha, úsáidfean an tsiombail shonrach ●. I gcás ina mbeidh feidhm ag solúbthacht chothrománach maidir le níos lú ná leath na ngrád bunoidreachais nó le hoideachas meánscoile ginearálta lánaimseartha éigeantach, déanfar na gráid sin a eisiáil agus blianta barúlacha á ríomh. Baineann sé seo le Comhphobal Fraincise na Beilge agus na Portaingéile sa bhunoidreachas.

Nótaí a bhaineann go sonracha le tír faoi leith

Féach na nótaí tírshonracha thíos Figiúr E1.

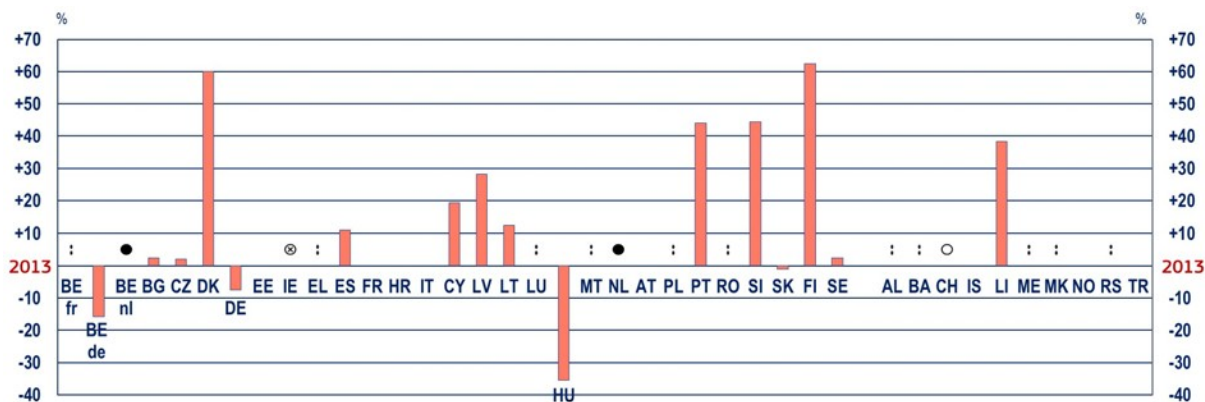
AR FUD NA HEORPA, TÁ AN T-AM A CHAITEAR AR THEANGACHA IASACHTA RÉASÚNTA COBHSAÍ I RAGOBAIR.

Léirítear ibhFíor E5 athruithe (i gcéatadán) ar an am oideachais íosta molta in aghaidh na bliana barúlaí ⁽⁸⁴⁾ a sannadh do theangacha iasachta a mhúintear mar ábhair éigeantacha do gach mac léinn in 2020/2021 i gcomparáid le 2013/2014, a úsáidtear mar bhonnlíne. Díríonn an figiúr seo ar oideachas bunscoile agus ar oideachas meánscoile ginearálta lánaimseartha éigeantach. Ní féidir comparáid a dhéanamh idir an dá bhliain thagartha ach amháin i gcás díreach faoi bhun dhá thrian de na córais oideachais; tugtar mínithe a bhaineann go sonrath le tír faoi leith ar shaincheisteanna inchomparáideachta sna nótaí seo a leanas.

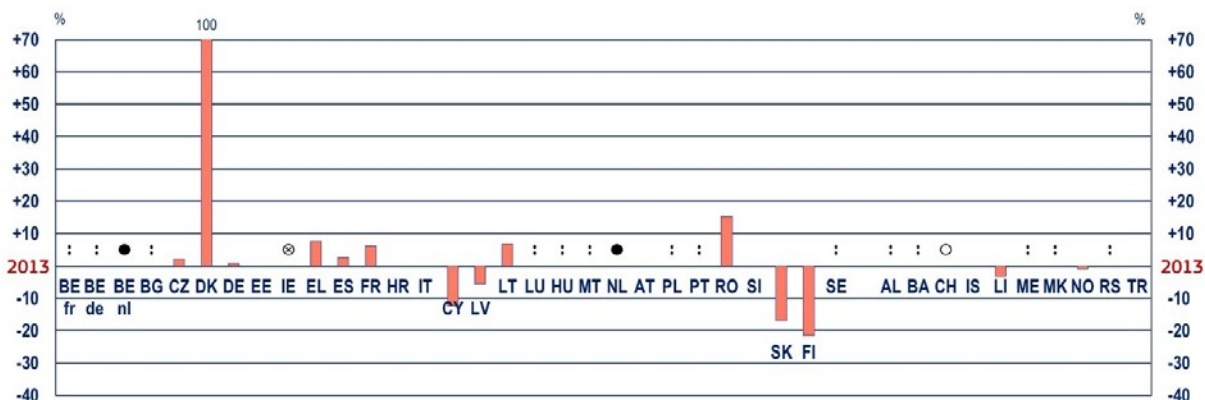
84 Freagraíonn méid iomlán an ama teagaisc in aghaidh na bliana barúlach do mhéid iomlán an ama teagaisc don bhunoideachas lánaimseartha éigeantach/don mheánoideachas ginearálta éigeantach lánaimseartha roinnte ar líon na ngrád sa bhunoideachas/meánoideachas ginearálta éigeantach lánaimseartha.

(a) Bunoidreachas

Uaireanta	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR	
2020/2021	31	101		42	53	69	37	66		82	92	54	53	79	45	68	41	407	13	112																	
2013/2014	:	120		41	52	43	40	66		:	83	54	53	79	38	53	36	:	21	:																	
	NL	A	P.L.	P.P.	MO	RO	TÁ	AN	GOR	CM	ÁD	RUD	AL	AG	SC.B.	TÁ	SÉ	MÓ	LÚ	CÁ	MK	NÍL	S.R.	L	TR												
2020/2021		30	81	36	46	57	42	62	55				42	32		44	55	56	41	52	54	36															
2013/2014		30	:	25	:	39	43	38	53				:	:		44	39	:	:	52	:																

(B) Oideachas ginearálta lánaimseartha éigeantach

Uaireanta	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR	
2020/2021	123	172		182	132	180	160	158		97	124	187	79	139	105	131	130	373	107	166																		
2013/2014	:	:		:	129	90	159	158		90	121	176	79	139	120	139	122	:	:	:																		
	NL	A	P.L.	P.P.	MO	RO	TÁ	AN	GOR	CM	ÁD	RUD	AL	AG	SC.B.	TÁ	SÉ	MÓ	LÚ	CÁ	MK	NÍL	S.R.	L	TR													
2020/2021		105	108		135	85	98	105	157				79	107		159	191	125	84	74	107	120																
2013/2014		105	:	:	117	85	118	133	:				:	:		159	197	:	:	75	:																	

Solúbthacht chothrománach Am teagaisc sainithe ag leibhéal cantúin

Nil aon teanga iasachta ag teastáil

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 49 Figiúr E5: Athruithe (mar chéatadán) ar an am teagaisc íosta a mholtar in aghaidh na bliana barúláí arna shannadh do theangacha iasachta mar ábhair éigeantacha idir 2013/2014 agus 2020/2021

Nótaí míniúcháin

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Léiríonn sé sin an difríocht, arna shloinneadh mar chéatadán, idir an t-am teagaisc atá dírithe ar theangacha iasachta mar ábhair éigeantacha in 2020/2021 agus an t-am teagaisc atá tiomnaithe do theangacha iasachta mar ábhair éigeantacha in 2013/2014, a úsáidtear mar bhonn tagartha.

Léirítear sna táblaí sonraí líon na n-uaireanta an chloig atá tiomnaithe do theangacha iasachta a theagasc mar ábhair éigeantacha in aghaidh na bliana barúlacha sna blianta 2020/2021 agus 2013/2014. Is ionann an t-am oideachais in aghaidh na bliana barúlach i mbunoidéachas/meánoideachas ginearálta éigeantach lánaimseartha agus an t-am teagaisc iomlán sa tréimhse oideachais sin roinnte ar líon na mblianta de bhunoidéachas lánaimseartha/meánoideachas ginearálta éigeantach.

Ní féidir comparáid a dhéanamh idir na córais oideachais go léir mar gheall ar shonraí in easnamh in 2013/2014 nó difríochtaí sa mhodheolaíocht a úsáideadh chun sonraí a bhailiú idir an dá bhliain tagartha. Sa dá chás, léirítear an tsiombail “:” do 2013/2014 sna táblaí agus san fhigiúr, agus cuirtear an fhaisnéis mhionsonraithe ar fáil sna nótaí tír-shonracha ⁽⁸⁵⁾.

Solúbthacht chothrománach: cinneann údarais oideachais ardleibhéil an t-am iomlán oideachais do ghrúpa ábhar (nó do gach ceann) laistigh de ghrád ar leith. Dá bhrí sin, tá sé de shaoirse ag scoileanna/údarais áitiúla a chinneadh cé mhéad ama a chaithfidh siad a chaitheamh ar ábhair aonair. Nuair a bhaineann sé seo le leath nó níos mó ná leath de ghrád an bhunoidéachais agus/nó an mheánoideachais ghinearálta lánaimseartha, úsáidfean an tsiombail shonrach ●. I gcás ina mbeidh feidhm ag solúbthacht chothrománach maidir le níos lú ná leath na ngrád bunoidéachais nó le hoideachas meánscoile ginearálta lánaimseartha éigeantach, déanfar na gráid sin a eisiáil agus blianta barúlacha á ríomh. Baineann sé seo le Comhphobal Francach na Beilge agus na Portaingéile sa bhunoidéachas in 2020/2021.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

Baineann na nótaí tír-shonracha thíos go príomha le saincheisteanna inchomparáideachta idir an dá bhliain tagartha. Tá tuilleadh nótaí tír-shonracha maidir le saincheisteanna níos ginearálta ar fáil i bhFíor E1.

An Bheilg (BE fr): Tá difríocht sa mhodheolaíocht (ionchódú difriúil).

An Bheilg (BE de) agus an tSualainn: Tá difríocht sa mhodheolaíocht (ionchódú éagsúil chun meánoideachas lánaimseartha éigeantach a thuairisciú).

An Bheilg (BE nl) agus an Ísiltír: cuirtear solúbthacht chothrománach i bhfeidhm.

An Bhulgáir: Tá difríocht sa mhodheolaíocht (ionchódú éagsúil chun ábhair a thuairisciú sa mheánoideachas ginearálta éigeantach lánaimseartha).

An Ghréig: ó 2016/2017, níl ach cineál amháin bunscoile ann an lá ar fad. Tá deireadh curtha leis an idirdhealú idir scoileanna a chuireann an curaclam rialta i bhfeidhm agus scoileanna a chuireann an curaclam aontaithe athbhreithnithe i bhfeidhm. Tá na huaireanta laethúla agus líon na n-uaireanta teagaisc athraithe freisin. Dá bhrí sin, ní féidir comparáid a dhéanamh ar leibhéal an bhunoidéachais.

Lucsamburg: Tá difríocht sa mhodheolaíocht (ionchódú éagsúil do theangacha náisiúnta).

Málta: Tá difríocht sa mhodheolaíocht (cur chuige éagsúil a úsáidtear chun amanna geimhridh agus samhraidh a thuairisciú).

An Ungáir: Tá difríocht sa mhodheolaíocht (raon feidhme éagsúil).

An Pholainn: Tá difríocht sa mhodheolaíocht (athruithe substaintiúla i struchtúr an oideachais). Tá feidhm ag solúbthacht chothrománach (i gcéimeanna éagsúla) in 2013/2014 agus 2020/2021.

An Phortaingéil: in 2020/2021, bhí solúbthacht chothrománach san oideachas dara leibhéal éigeantach lánaimseartha sa chéad trí chéim agus níor mhúintear aon teangacha iasachta mar ábhair éigeantacha sna trí chéim dheireanacha. Dá bhrí sin, ní féidir aon chomparáid a dhéanamh le sonraí 2013/2014.

An Rómáin: Tá difríocht sa mhodheolaíocht (athrú ar thuairisciú tréimhse scoile sa bhunoidéachas).

An Albáin, an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin, Montainéagró, an Mhacadóin Thuaidh agus an tSeirbia: níl aon sonraí ann le haghaidh 2013/2014.

Lichtinstéin: comhfhreagraíonn na sonraí don Ghiomnásiam sa mheánoideachas ginearálta éigeantach lánaimseartha.

---

85 Chun sonraí iomlána a fháil faoi uaireanta scoile don tréimhse 2013/2014, féach tuarascáil Eurydice 2015 ar an ábhar seo (an Coimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice, 2015).

Sa bhunoideachas, tá athrú ann, nó beagnach níl aon athrú ann, ar thart ar leath de na córais oideachais a bhfuil sé indéanta comparáid a dhéanamh ina leith. Is féidir éagsúlachtaí an-bheag a bheith ann mar thoradh ar luaineachtaí i líon na laethanta teagaisc, ag brath ar, mar shampla, nuair atá laghdú tagtha ar laethanta saoire i rith na bliana agus ar shocrú sonracha na scoilbhliana.

Idir tíortha a bhfuil difríochtaí eatarthu idir an dá bhliain tagartha, a bhfuil méadú tagtha ar an am teagaisc a thugtar do theangacha iasachta ina bhformhór. Bhí an méadú idir thart ar 10 % agus 20 % sa Spáinn, sa Chipir agus sa Liotuáin; sa Laitvia, sa Phortaingéil, sa tSlóivéin agus i Lichtinstéin bhí an méadú ó thart ar 30 % go 45 %; ar deireadh, in 2020/2021, sa Danmhairg agus san Fhionlainn, tháinig méadú níos mó ná 50 % ar an am a caitheadh ar theangacha iasachta i gcomparáid le 2013/2014.

Tháinig laghdú ar amanna oideachais i dtír chóras oideachais (Pobal labhartha Gearmáinise na Beilge, na Gearmáine agus na hUngáire). San Ungáir, rinneadh athruithe suntasacha ar an gcuraclam náisiúnta, rud a fhágann, go háirithe, go leithdháiltear am níos faide oideachais ar ábhair sholúbtha arna roghnú ag scoileanna aonair, ábhair atá eisiata ó raon feidhme na hanailíse sin. Mar sin féin, tá Pobal na Beilge ina labhraítear Gearmáinis i measc na ndaoine is mó teagaisc chun teangacha iasachta a mhúineadh sa bhunoideachas (féach Figiúr E1).

I meánoideachas éigeantach lánaimseartha, mar a tugadh faoi deara don bhunoideachas, tá líon na dtíortha ina bhfuil athrú suntasach (i.e. 3 % nó níos mó) go hiomlán cosúil le líon na dtíortha nach bhfuil aon athrú orthu nó beagnach aon athrú. Mar sin féin, nuair a bhíonn difríochtaí soiléire ann, bíonn siad níos lú de ghnáth ná iad siúd sa bhunoideachas. Tá an líon tíortha a mhéadaíonn nó a laghdaíonn an t-am teagaisc chun teangacha iasachta a theagasc i meánoideachas ginearálta lánaimseartha den chineál céanna, a bheag nó a mhór.

Sa Chipir, sa tSlóvaic agus san Fhionlainn, tá laghdú idir 10 % agus 20 % ar an tréimhse teagaisc atá dírithe ar theangacha iasachta mar ábhair éigeantacha. Tá méadú suntasach tagtha ar an am teagaisc a leithdháiltear ar fhoghlaim teangacha iasachta i gcúig thír (an Danmhairg, an Ghréig, an Fhrainc, an Liotuáin agus an Rómáin). Tháinig méadú an-láidir (100 %) ar an Danmhairg. Sa tír sin, bhí sé éigeantach do gach dalta an dara teanga iasachta a fhoghlaim, agus roimh an dara teanga a fhoghlaim aithníodh í mar theanga roghnach ag an gcuraclam (féach Figiúr B3).

Is beag tír a léiríonn an treocht chéanna ag an dá leibhéal oideachais. Ina measc sin, tharla an t-athrú ba shuntasá sa Danmhairg, áit ar tháinig méadú ar am an oideachais. Os a choinne sin, sa Chipir, sa Laitvia agus go háirithe san Fhionlainn, tháinig méadú ar líon na n-uaireanta teagaisc atá dírithe ar theangacha iasachta a theagasc sa bhunoideachas, agus ag an am céanna laghdaítear gráid éigeantacha an mheánoideachais ghinearálta.

AG DEIREADH AN MHEÁNOIDEACHAIS, BA CHÓIR DO MHC LÉINN LEIBHÉAL B2 A BHAIN AMACH SA CHÉAD TEANGA IASACHTA AGUS LEIBHÉAL B1 SA DAR TEANGA.

Is creatlach é an CEFR chun teangacha a fhoghlaim, a theagasc agus a mheas a d'fhorbair Comhairle na hEorpa. Déanann an CEFR cur síos ar an eolas ar theangacha iasachta ar scála sé phointe: A1 agus A2 (úsáideoirí bonn), B1 agus B2 (úsáideoirí neamhspleácha) agus C1 agus C2 (úsáideoirí inniúla). Tá mionanailís ar chomhthéacsanna cumarsáide, ar théamaí, ar thascanna agus ar chuspóirí cumarsáide ag gabháil leis na tuairiscí scála ar scileanna cumarsáide (léamh, scríobh, éisteacht agus comhrá). Leis an gcreat sin is féidir comparáid a dhéanamh idir trialacha agus scrúduithe thar theangacha agus thar theorainneacha náisiúnta. Cuireann sé bonn ar fáil freisin chun scileanna agus cáilíochtaí teanga a aithint, rud a éascaíonn soghluaisteacht scoile agus ghairmiúil (Comhairle na hEorpa, 2020). Moltar i Moladh 2019 ón gComhairle maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha go neartófaí úsáid CEFR “go háirithe chun forbairtí i gcuraclaim, i dtrialacha agus i measúnú teanga a spreagadh⁸⁶”.

Léiríonn Fíor E6 na híosleibhéil don chéad agus don dara teanga iasachta mar ábhair éigeantacha (do gach dalta) ag dhá phointe tagartha: deireadh an oideachais meánscoile íochtaraí agus deireadh an oideachais ghinearálta meánscoile uachtaraí. Faoi láthair, úsáideann thart ar dhá thrian de chórais oideachais na

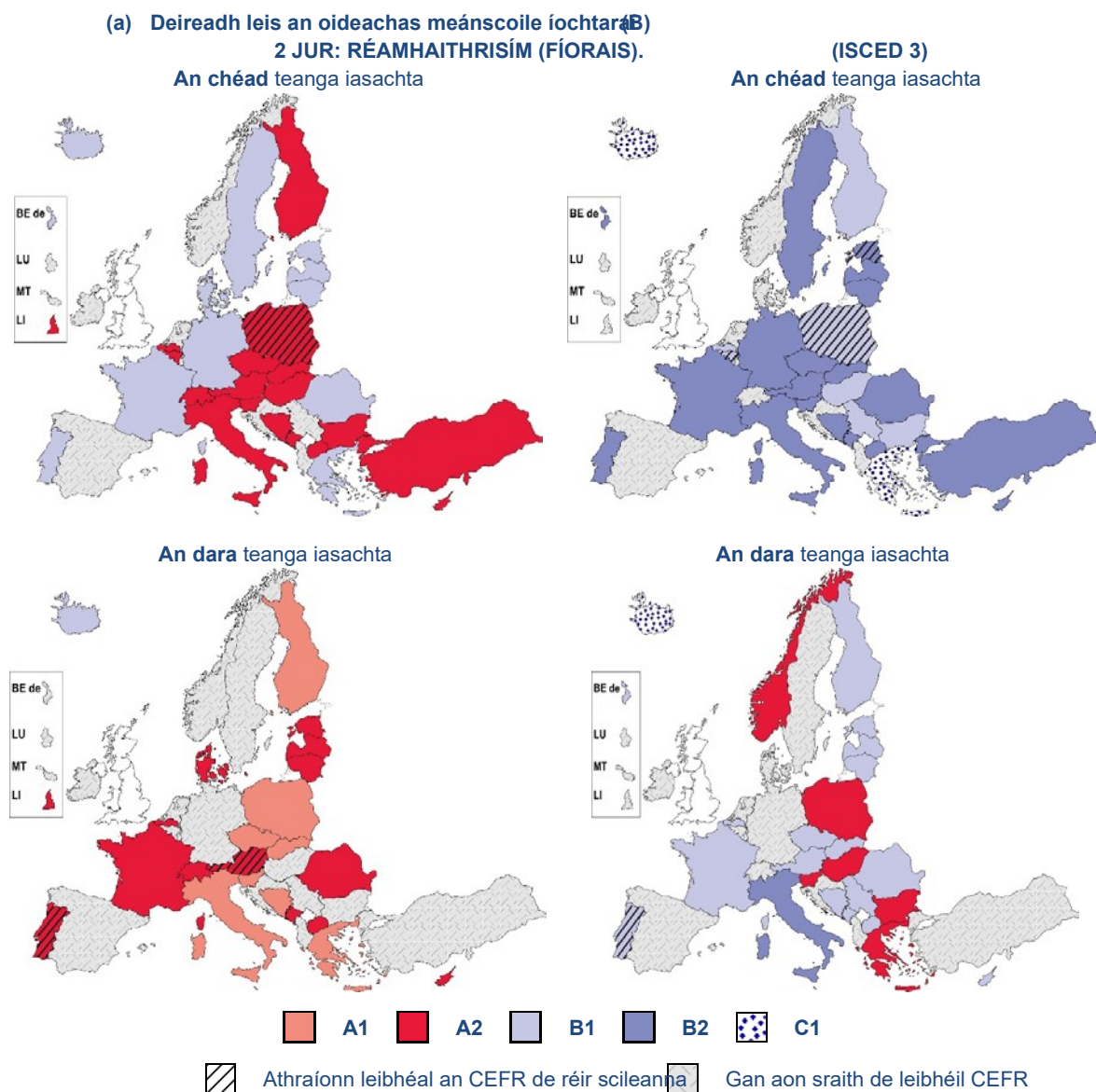
86 Moladh ón gComhairle an 22 Bealtaine 2019 maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha, IO C 189, 5.6.2019, lch. 18.

hEorpa ina bhfuil foghlaim teangacha iasachta éigeantach an CEFR chun íosleibhéil inniúlachta teanga iasachta a bhunú sa dá phointe tagartha sin. Baineann sé sin leis an gcéad teanga iasachta éigeantach agus leis an dara teanga iasachta éigeantach.

Nuair a chuirtear leibhéil ghnóthachtála an chéad agus an dara teanga iasachta i gcomparáid leis an bpointe tagartha céanna, bíonn gnóthachtáil na mac léinn níos airde i gcoitinne don chéad teanga iasachta ná an dara teanga. Ag deireadh an mheánoideachais íochtaraigh, is gnách go mbíonn an t-íosleibhéal idir A2 agus B1 sa chéad teanga agus idir A1 agus A2 don dara teanga i ngach córas oideachais beagnach. Ag deireadh an oideachais ghinearálta meánscoile uachtaraí, sainíonn formhór na dtíortha Eorpacha gurb é B2 an t-íosleibhéal gnóthachtála don chéad teanga iasachta agus gurb é B1 an t-íosleibhéal gnóthachtála don dara teanga iasachta. Maidir leis an dara teanga (ag deireadh an ghnáth-mheánoideachais shinsearaigh), tá leibhéil éagsúla teanga éagsúil ar fud na hEorpa: ó A2 go dtí an Bhulgáir, an Ghréig, an Ungáir, an Pholainn, an tSlóivéin agus an Iorua go C1 Íoslainn. Ní shocraíonn ach dhá thír an t-íosleibhéal gnóthachtála ag leibhéil úsáideoirí teanga ardfhorbartha nó taitní (C1 nó C2): An Ghréig, don chéad teanga iasachta (C1), agus don Íoslainn, don chéad teanga iasachta agus don dara teanga iasachta (C1).

I roinnt córas oideachais, is ionann na torthaí a bhfuiltear ag súil leo don chéad agus don dara teanga agus an pointe tagartha céanna. Is amhlaidh atá i gcás ocht gcóras oideachais (Comhphobal Pléimeannach na Beilge, na Cipire, na hOstaire, na hEilvéise, na hÍoslainne, Lichtinstéin, Mhontainéagró agus na Macadóine Thuaidh) ag deireadh oideachas meánscoile íochtaraí. Tá treocht chomhchosúil le feiceáil i sé chóras oideachais (Pobal Pléimeannach na Beilge, na hIodáile, na Rómáine, na Fionlainne, na hÍoslainne agus na Seirbia) ag deireadh an oideachais ghinearálta meánscoile uachtaraí.

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 50 Figiúr E6: An t-íosleibhéal gnóthachtála a bhfuiltear ag súil leis don chéad agus don dara teanga iasachta ag deireadh an oideachais meánscoile íochtaraí agus an mheánoideachais ghinearálta (ISCED 2–3), 2021/2022

Nótaí míniúcháin

Léiríonn an figiúr seo an t-íosleibhéal gnóthachtála a bhfuiltear ag súil leis sa chéad agus sa dara teanga iasachta mar ábhair éigeantacha. Go sonrach, clúdaíonn sé an t-íosleibhéal gnóthachtála a leagtar síos mar thoradh ar fhoghlaim na n-údarás oideachais ardleibhéal. Úsáidtear CEFR chun na leibhéil ghnóthachtála a chur in iúl. Ní chumhdaítear ach sé phríomhleibhéal (e.g. A1, A2, B1, B2, C1 agus C2); ní chuirtear foleibhéal san áireamh.

Nuair nach ionann leibhéal CEFR de réir na gceithre phríomhinníúlacht (léamh, éisteacht, scríbhneoireacht agus labhairt), léirítear an leibhéal gnóthachtála a shocraítear don chuid is mó de na ceithre scil san fhigiúr; nuair nach ionann an leibhéal gnóthachtála i gcás dhá phríomhchumas (e.g. léitheoireacht agus éisteacht) agus an leibhéal sin don dá phríomhscileanna atá fágtha (e.g. scríbhneoireacht agus comhrá), taispeántar an t-íosleibhéal gnóthachtála san fhigiúr. Sna cásanna sin go léir, cuirtear faisnéis bhreise ar fáil sna nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith.

Gan aon sraith de leibhéal CEFR: áirítear sa chatagóir seo trí chás éagsúla: (1) níl sé éigeantach teangacha iasachta (an chéad teanga agus/nó an dara teanga iasachta) a fhoghlaim san íochtair agus/nó san oideachas ginearálta meánscoile

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

uachtaraí; (2) ní úsáidtear CEFR chun an leibhéal gnóthachtála a shainiú; agus (3) níl aon íosleibhéal gnóthachtála sainithe sa churaclam. Cuirtear faisnéis a bhaineann go sonrach le tír faoi leith ar fáil sa téacs.

Le haghaidh na sainmhínte ar 'Comhchreat Tagartha na hEorpa um Theangacha (CEFR)', 'Teangacha Eachtracha' agus 'Aicmiú Caighdeánach Idirnáisiúnta ar an Oideachas (ISCED)', féach an Ghluais.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Bheilg (BE fr): ag deireadh an oideachais ghinearálta meánscoile uachtaraí, i gcás na chéad teanga iasachta bíonn leibhéal an CEFR éagsúil de réir na gceithre phríomhinníúlacht: B1 le haghaidh ábaltacht éisteachta, scríbhneoireachta agus labhartha; B2 do scileanna léitheoireachta.

An Eastóin: ag deireadh an oideachais ghinearálta meánscoile uachtaraí, i gcás na chéad teanga iasachta bíonn leibhéal an CEFR éagsúil de réir na gceithre phríomhinníúlacht: B2 le haghaidh léitheoireachta, éisteachta agus comhrá; B1 le scríobh.

An Fhrainc: ag deireadh an mheánoideachais íochtaraigh, don dara teanga iasachta, meastar gurb í A2 an leibhéal gnóthachtála a bhfuiltear ag súil leis in dhá cheann ar a laghad de na scileanna teanga.

An Ostair: ag deireadh an mheánoideachais íochtaraigh, don dara teanga iasachta, socraítear leibhéal éagsúla do dhá chineál scileanna teanga: Tá A2 leagtha síos le haghaidh léiriúchán labhartha, agus tá A1 riachtanach chun idirghníomhaíocht a labhairt. Ag deireadh an oideachais ghinearálta meánscoile uachtaraí, athraíonn leibhéal CEFR de réir líon na mblianta a d'fhoghlaim na daltaí a dara teanga iasachta éigeantach (4 nó 6 bliana) agus/nó na príomhinníúlachtaí lena mbaineann (tar éis 6 bliana, B2 don léitheoireacht agus B1 le haghaidh éisteachta, labhartha agus scríbhneoireachta; agus tar éis 4 bliana, B1).

An Phortaingéil: ag deireadh an oideachais meánscoile íochtaraigh, táthar ag súil go sroichfidh mic léinn dara teanga iasachta A2 i bhFraincis agus i nGearmáinis; i Spáinnis, braitheann an leibhéal ar an gcumas (B1 le haghaidh léitheoireachta agus éisteachta; A2 a labhairt agus a scríobh).

An Pholainn: athraíonn leibhéal CEFR de réir na gceithre phríomhinníúlacht don chéad teanga iasachta: A2 do scileanna labhartha agus scríbhneoireachta agus B1 do scileanna léitheoireachta agus éisteachta ag deireadh oideachas meánscoile íochtaraí; agus B1 do scileanna comhrá agus scríbhneoireachta agus B2 do scileanna léitheoireachta agus éisteachta ag deireadh an ghnáthoideachais shinsearaigh.

Léiríonn comparáid idir na híosleibhéil gnóthachtála atá socraithe d'fhoghlaimoirí teangacha iasachta ag deireadh an oideachais meánscoile íochtaraí agus an oideachais ghinearálta meánscoile uachtaraí, mar a d'fhéadfadh a bheith ag súil leis, go bhfuil treocht choiteann ann go bhfuil na leibhéil ghnóthachtála níos airde ag deireadh an oideachais ghinearálta meánscoile uachtaraí ná ag deireadh an mheánoideachais íochtaraigh. Tá súil ghinearálta go ndéanfaidh scoláirí tuilleadh dul chun cinn le tuilleadh staidéir. Baineann sé seo leis an gcéad teanga iasachta agus leis an dara teanga iasachta.

Leagann formhór na dtíortha síos na híoschaighdeáin chéanna do na ceithre phríomhscileanna cumarsáide (éisteacht, labhairt, léitheoireacht agus scríbhneoireacht). I gComhphobal Francach na Beilge, na hEastóine, na hOstaire, na Polainne agus na Portaingéile, áfach, leithdháiltear íosleibhéil éagsúla gnóthachtála ar inníúlachtaí sonracha (féach nótaí tír-shonracha). Ní thagann aon treocht shoiléir as an éagsúlacht sin. Mar shampla, ag deireadh an ghnáthoideachais shinsearaigh, socraíonn Comhphobal Fraincise na Beilge an leibhéal gnóthachtála ag leibhéal B1 maidir le scileanna éisteachta, scríbhneoireachta agus labhartha agus B2 maidir le scileanna léitheoireachta don chéad teanga iasachta, agus san Eastóin tá sé socraithe ag B2 don léitheoireacht, don éisteacht agus don chaint agus do B1 le haghaidh scríbhneoireachta.

D'fhéadfadh éagsúlachtaí san íosleibhéal gnóthachtála a bheith ag brath freisin ar na teangacha a ndearnadh staidéar orthu. Is amhlaidh atá i gcás na Portaingéile agus na Fionlainne. Sa Phortaingéil, is féidir le daltaí staidéar a dhéanamh ar an bhFraincis, ar an nGearmáinis nó ar an Spáinnis mar dhara teanga. Ag deireadh an oideachais meánscoile íochtaraí, ní mór do mhic léinn A2 a bhaint amach i bhFraincis agus i nGearmáinis, agus i mic léinn Spáinnise ag brath ar an gcumas (B1 le haghaidh léitheoireachta agus éisteachta agus A2 chun labhairt agus scríobh). San Fhionlainn, tá an t-íosleibhéal don Bhéarla a foghlaimíodh mar chéad teanga iasachta níos airde ná leibhéal teangacha eile (i.e. B1 ag deireadh an mheánoideachais íochtaraigh agus B2 ag deireadh an oideachais ghinearálta meánscoile uachtaraí).

Is féidir trí phríomhchúis a mhíniú cén fáth nach bhfuil leibhéal gnóthachtála CEFR socraithe i roinnt córas oideachais.

Ar an gcéad dul síos, d'fhéadfadh sé nach mbeadh sé éigeantach teangacha iasachta a fhoghlaim (don chéad teanga agus/nó don dara teanga iasachta) san oideachas meánscoile íochtaráí agus/nó sa mheánoideachas ginearálta. Is amhlaidh atá in Éirinn, nuair nach ábhair éigeantacha iad teangacha iasachta. Tá feidhm aige freisin maidir le Comhphobal Francach na Beilge, na Gearmáine, na Spáinne, na Cróite, na Sualainne agus na hAlbáine, áit nach bhfuil oideachas meánscoile éigeantach do gach mac léinn ag am ar bith. Sa Bhulgáir, san Ungáir agus san Iorua, níl an dara teanga iasachta éigeantach do chách ach amháin san oideachas meánscoile uachtaráí ginearálta, agus sa Danmhairg níl sé éigeantach ach oideachas meánscoile íochtaráí a dhéanamh. I Málta, ní ábhair éigeantacha iad teangacha iasachta le dhá bhliain anuas d'oideachas ginearálta meánscoile uachtaráí.

Ar an dara dul síos, ní féidir CEFR a úsáid chun an leibhéal gnóthachtála a shainiú. Baineann sé sin leis an Spáinn agus leis an gCróit, áit nach bhfuil ach teanga iasachta amháin éigeantach, agus i gcás Lucsamburg, Mhálta agus na hÍsiltíre, áit a bhfuil dhá theanga iasachta éigeantach. San Iorua agus Türkiye, braitheann úsáid an CEFR chun leibhéil gnóthachtála a shainiú ar an teanga iasachta lena mbaineann (an dara ceann don Iorua agus an chéad cheann do Türkiye). Tá cur chuige measctha den chineál céanna le fáil sa Danmhairg, san Eilvéis, i Lichtinstéin agus sa tSeirbia, áit a bhfuil úsáid an CEFR ag brath ar an leibhéal oideachais (úsáidtear é ag deireadh an oideachais meánscoile íochtaráí sna chéad trí thír agus ag deireadh an oideachais ghinearálta meánscoile uachtaráí sa dara ceann).

Ar deireadh, san Albáin, ní shainmhínítear íosleibhéal gnóthachtála sa churaclam don chéad teanga iasachta éigeantach (níl aon dara teanga iasachta éigeantach).

ROINN II — BEARTA CHUN TACÚ LE TRIALACHA AGUS LE FOGHLAIM TEANGACHA

Is é an t-am teagaisc a thugtar do theangacha iasachta, a phléitear i roinn I den chaibidil seo, an t-am atá dírithe ar dheiseanna foghlama foirmiúla a chur ar fáil do dhaltáí i gcomhthéacs scoile. Gnéithe tábhachtacha eile den phróiseas foghlama/teagaisc is ea bearta tacaíochta a thástáil agus a ghlacadh d'fhoghlaim teanga, atá i gcroílár an dara cuid seo.

Is féidir le tástálacha a bheith i bhfoirmeacha go leor, atá múnlaith den chuid is mó ag a gcuspóirí: D'fhéadfadh sé a bheith diagnóiseach, múnlaitheach nó suimitheach ⁽⁸⁷⁾. Tacaíonn Moladh 2019 ón gComhairle maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha le 'úsáid meascáin' de na trí chineál measúnaithe sin ⁽⁸⁸⁾.

Déantar scrúdú sa roinn seo ar thrialacha achoimreacha ar theangacha iasachta as a dtagann teastas ag deireadh an mheánoideachais ghinearálta (féach Figiúr E7). Dírionn an plé ar éagsúlacht na dteangacha iasachta a bhfuil tástálacha den sórt sin ar fáil dóibh. Baineann sé seo go dlúth le Figiúirí B7 agus B8 de Chaibidil B agus le Roinn II de Chaibidil C. Cuimsíonn an roinn seo freisin meastóireacht dhiagnóiseach ar theangacha ag deireadh an oideachais réamh-bhunscoile nó ag tús an bhunoideachais. Dírionn sé ar mheasúnú a dhéanamh ar theanga na scolaíochta, a d'fhéadfadh a bheith ina teanga iasachta do roinnt daltaí (e.g. daltaí imirceacha nuathagtha) (féach Figiúr E8).

Tá na bearta tacaíochta d'fhoghlaim teangacha a phléitear sa chuid seo (féach Figiúr E9) teoranta dóibh siúd atá díreach tar éis oideachas bunscoile agus meánscoile íochtaraí a bhaint amach, rud a fhreagraíonn d'oideachas éigeantach i bhformhór na dtíortha. Aithnítear i Moladh 2019 ón gComhairle maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha na riachtanais shonracha atá ag an ngrúpa sonrach daltaí sin, go háirithe maidir le teanga an oideachais ⁽⁸⁹⁾.

Tá na táscairí uile sa roinn seo bunaithe ar shonraí a bhailítear trí líonra Eurydice, lena gcumhdaítear 39 gcóras oideachais i 37 dtír ⁽⁹⁰⁾.

I BHFORMHÓR NA DTÍORTHA, DÉANTAR TÁSTÁLACHA NÁISIÚNTA IDIR 6 AGUS 12 THEANGA IASACHTA.

Léiríonn Fíor E7 teangacha iasachta a ndéantar tástáil orthu trí thástálacha náisiúnta as a dtiocfaidh teastas ag deireadh an mheánoideachais ghinearálta. Is tástálacha/scrúduithe caighdeánaithe iad na tástálacha náisiúnta a bhunaíonn údarais oideachais ardleibhéil agus a dhéantar faoina gcúram. Mar a léirítear san fhigiúr, baineann formhór na dtíortha úsáid as tástálacha náisiúnta. Is féidir na teangacha iasachta a tástáladh a ghrúpáil i dtrí phríomhchatagóir.

87 Is éard atá i gceist le measúnuithe diagnóiseacha réamh-mheasúnuithe a thugann eolas do theagascóirí faoi eolas, tuiscintí agus míthuiscintí na mac léinn roimh choincheap nó gníomhaíocht nua a thabhairt isteach. Is féidir meastóireacht dhiagnóiseach a úsáid freisin chun bonnlíne a leagan síos maidir le cé mhéad fás acadúil a tharla tráth an cheachta. "Is measúnuithe mac léinn iad measúnuithe achoimre... a tharlaíonn go minic (ach ní i gcónaí) ag deireadh cúrsa, modúil nó aonaid chun a thomhas cé chomh maith agus atá na spriocanna oideachais bainte amach ag mic léinn." "Ní bhaineann an measúnú foirmiúil leis an gcineál measúnaithe mac léinn, ach le huainiú an mheasúnaithe sin" (McComas, 2014). Tarlaíonn siad le linn an oideachais. Cuireann siad aiseolas ar fáil do dhaltáí agus do mhúinteoirí maidir leis an bpróiseas teagaisc/foghlama chun é a fheabhsú agus chun cabhrú le daltaí feabhas a chur ar a bhfeidhmíocht acadúil.

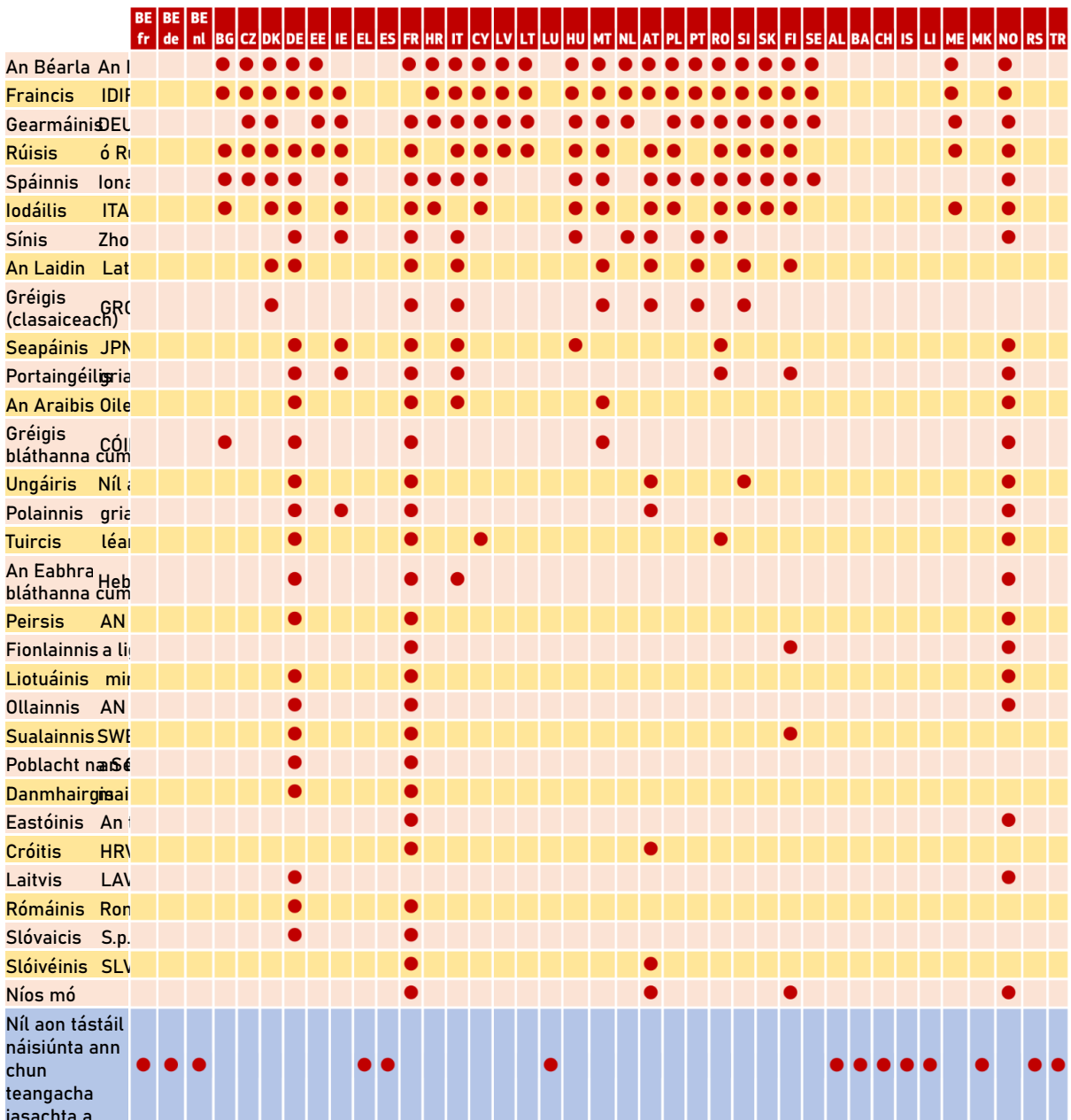
88 Moladh ón gComhairle an 22 Bealtaine 2019 maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha, IO C 189, 5.6.2019, lch. 21.

89 Ibid.

90 Chun faisnéis mhionsonraithe a fháil faoi chuimsiú náisiúnta na tuarascála seo, féach an réamhrá a ghabhann leis an tuarascáil.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Áirítear sachéad chatagóir Béarla, Francis agus Gearmáinis, a ndéantar tástáil orthu trí thástálacha náisiúnta (nuair is ann dóibh) i bhformhór mór na gcóras oideachais, agus ansin Rúisis, Spáinnis agus Iodáilis, a ndéantar tástáil orthu sa chuid is mó acu. Sa dara catagóir tá Sínis, Laidin, Clasaiceach Gréigis (91), Seapáinis, Portaingéilis, Araibis, Nua-Ghréigis, Ungáiris, Polainnis agus Tuircis. Déantar tástáil ar na teangacha sin trí thrialacha náisiúnta idir 5 agus 10 gcóras oideachais. Tá teangacha sa chatagóir dheireanach a ndéantar tástáil orthu i níos lú ná cúig chóras oideachais. Is amhlaidh atá, mar shampla, maidir le hEabhrais nua-aimseartha (ceithre chóras oideachais), Peirsis, Fionlainnis, Liotuáinis, Ollainnis agus Sualainnis (trí chóras oideachais).

Má tá tuairisc: flúirseach Video comhrá Eurydice.
n-eascraíonn
teastas

Figiúr 51 Figiúr E7: Teangacha iasachta á dtástáil trí thrialacha náisiúnta meánoideachais shinsearaigh (ISCED 3), 2021/2022

Nótaí míniúcháin

Ní bhaineann raon feidhme an fhiigiúir seo ach le tástálacha náisiúnta as a dtiocfaidh deimhniú ag deireadh an mheánoideachais ghinearálta. D'fhéadfadh sé nach mbeadh tionchar ag na teangacha iasachta atá liostaithe ar dhaonra iomlán na scoile ag an leibhéal oideachais seo, toisc go bhféadfadh teangacha iasachta a ndéantar tástáil orthu trí thástálacha náisiúnta a bheith éagsúil ag brath ar chonairí oideachais.

Liostaítear teangacha iasachta in ord íslitheach, bunaithe ar líon na gcóras oideachais a dhéanann tástáil orthu trí thrialacha náisiúnta. Nuair is ionann líon na dteangacha atá liostaithe, sórtáiltear na teangacha de réir a gcód ISO (ISO 639-3) (féach <https://iso639-3.sil.org/>, an rochtain dheireanach: 11 Iúil 2022).

Taispeántar teangacha oifigiúla an Aontais nuair a dhéantar tástáil orthu in dhá chóras oideachais ar a laghad; taispeántar gach teanga eile nuair a dhéantar tástáil orthu i dtrí chóras oideachais ar a laghad. Déantar na teangacha uile nach dtaispeántar a mharcáil mar “eile” san fhiigiúir agus sonraítear iad sna nótaí a bhaineann go sonrath le tír faoi leith.

Le haghaidh sainmhíneithe ar “teanga choigríche”, “Aicmiú Caighdeánach Idirnáisiúnta ar an Oideachas (ISCED)” agus “tástáil náisiúnta”, féach Gluais.

Nótaí a bhaineann go sonrath le tír faoi leith

An Bheilg (BE de): níl aon tástáil náisiúnta, ach gach mac léinn sa bhliain seo caite oideachais meánscoile uachtaraí a chur ar an *diplôme d'études en langue française* scrúdú (dioplóma staidéar teanga Fraincise) agus teastas a fháil má éiríonn siad an tástáil.

An Ghearmáin: na scrúduithe *Abitur* (teideal iontrála chuig ardoideachas ginearálta) atá bunaithe ag na húdaráis oideachais ardleibhéil i mbeagnach gach *Länder*. D'fhéadfadh teangacha éagsúla a bheith idir an *Länder*.

An Fhrainc: ‘Áirítear in Altrò an Albáin, Amharic, Airméinis, Bambara, Bascais, Berber Tashelhit, Berber Kabyle, Berber Riffian, Briotáinis, Bulgáiris, Catalóinis, Catalóinis, Cambóidis, Corso, Creole, Fula, Gallo, Hausa, Hiondúis, Cóiréis, Laitian, Macadóinis, Málasia, Melanesian, Ioruais, Occitan, Alsace agus Moselle canúintí (ar a dtugtar canúintí Alsazi agus Moselle), Swahili, Tahitian, Tamil, Vítneam, Wallis agus Funanian.

An Ungáir: is féidir aon teanga a mhúinte ar scoil a thástáil ar an *scrúdú baccalaureate* (trial náisiúnta ag deireadh an mheánoideachais). Is iad na teangacha iasachta a tástáladh in 2020/2021 na teangacha iasachta a liostaítear.

An Ostair: ‘Áirítear Boisnia, Cróitis agus Seirbis san Altrò.

An Fhionlainn: Folaíonn ‘eile’ na teangacha Sami (Thuaidh, Skolt agus Inari).

An Iorua: ‘Áirítear Albánaigh, Haric, Boisnia, Cantainis, Dari, Filipino, Hiondúis, Íoslainnis, Cóiréis, Coirdis (Sorani), Lule Sami, North-Sami, Oromo, Panjabi, Pashto, an tSeirbia, Teanga Chomharthaíochta, Somáilis, Samóis Theas, Tamil, Téalainnis, Tigrinia, Urdais agus Vítneamais.

An chuid is mó de na tíortha ina bhfuil tástálacha náisiúnta as a dtiocfaidh teastas ag deireadh na trialach oideachais meánscoile ginearálta idir 6 agus 12 theanga iasachta. I dtrí thír, eadhon an Ghearmáin, an Fhrainc agus an Iorua, tá líon na dteangacha iasachta a tástáladh thar a bheith ard: 24, 60 agus 45 teanga iasachta faoi seach.

TÁ MOLADH NÓ OIBLEAGÁID ANN TEANGA SCOLAÍOCHTA NA BPÁISTÍ A THÁSTÁIL I MBEAGNACH LEATH DE NA CÓRAIS OIDEACHAIS.

Is é máistreacht teanga na scolaíochta an eochair d’aon dalta a dhéanamh go maith ar scoil. Ina theannta sin, aithnítear anois go gcaithfidh na daltaí scileanna teanga a fhorbairt chun go mbeidh siad in ann foghlaim go rathúil agus go mbeidh siad “ag dul tríd an teanga spontáineach neamhfhoirmiúil a úsáidtear sa ghnáthshaol sóisialta” (Comhairle na hEorpa, 2015, lch. 10). Tá an teanga shonrach a úsáidtear i gcomhthéacsanna acadúla, dá ngairtear “teanga acadúil” go minic, difriúil ón ngnáththeanga ar go leor bealaí, le, mar shampla, foclóir speisialaithe nó frásaí casta le nascóirí clásail. Cé gur féidir le hardleibhéal eolais ar theanga na scolaíochta a bheith dúshlánach do gach dalta, tá sé thar a bheith tábhachtach dóibh siúd nach labhraíonn teanga na scolaíochta sa bhaile (féach Figiúr A2).

Tá feasacht ag dul i méid freisin, i bhfianaise réaltachtaí teanga agus cultúrtha na ndaltaí, nuair nach ionann iad agus príomhtheanga (agus cultúr) na scoile, go mbíonn tionchar dearfach aige ar fholláine agus ar

ghnóthachtáil na ndaltaí ar scoil, go háirithe maidir le teanga na scolaíochta (an Coimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice, 2019). Is féidir le roinnt beart tacaíochta nithiúil, amhail eagrú cainteoirí dúchais (féach Figiúr E9) cuidiú le cúinsí teanga agus cultúrtha na ndaltaí a fheabhsú agus, ar bhonn níos ginearálta, cuidiú le feabhas a chur ar a ngnóthacht scoile (Siarova, 2022).

Tá an Doiciméad Inmheánach Oibre de chuid an Choimisiúin a ghabhann leis an togra le haghaidh Moladh ón gComhairle maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha go mór i bhfabhar “na bacainní ar fhoghlaim teangacha a chomhroinnt” (an Coimisiún Eorpach, 2018, Ich. 24), cur chuige níos cuimsithí a ghlacadh i leith foghlaim agus teagasc teangacha ar scoil. Sa pheirspictíocht nuálach uilechuimsitheach seo, moltar freisin meastóireacht a dhéanamh (agus a bhailíochtú) ar scileanna teanga na ndaltaí (i.e. meastóireacht a dhéanamh ar na teangacha go léir atá ar eolas ag daltaí (i bpáirt).

I ngach tír Eorpach, níl aon mholtaí ná riachtanais leagtha síos ag údaráis oideachais ardleibhéil do scoileanna chun tástálacha diagnóiseacha a dhéanamh ar repertoire teanga iomlán na ndaltaí, i.e. a dteanga scolaíochta, a máthairtheanga, a dteangacha iasachta, etc.

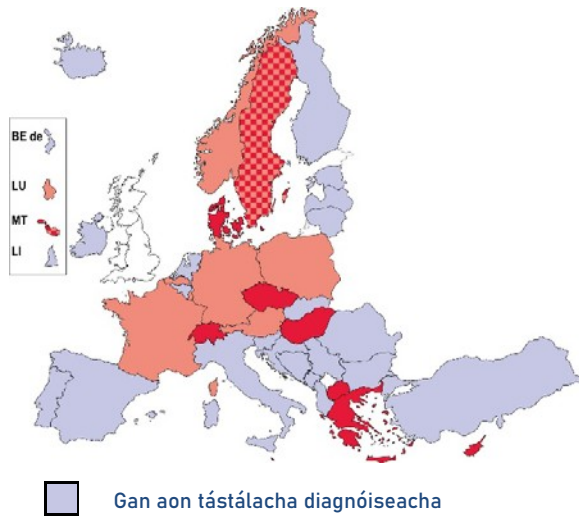
Is é is cuspóir le Figiúr E8 a léiriú an molann údaráis oideachais ardleibhéil scoileanna tástálacha diagnóiseacha ar an teanga scolaíochta ag deireadh an oideachais réamh-bhunscoile nó ag tús an bhunoideachais nó an gcuireann siad de cheangal orthu iad a dhéanamh. Léirítear ann freisin an bhfuil uirlisí measúnaithe ceaptha nó faofa ag údaráis oideachais ardleibhéil chun na tástálacha sin a dhéanamh (léarscáil b)). Is pointí criticiúla san oideachas iad deireadh an oideachais réamh-bhunscoile agus tús an bhunoideachais, mar is minic a fhreagraíonn siad don tréimhse ina dtosaíonn an litearthacht. Tugann an dá léarscáil le fios freisin an gclúdaíonn tástálacha diagnóiseacha agus uirlisí measúnaithe na daltaí ar fad nó grúpaí ar leith amháin, amhail daltaí imirceach nuathagtha nó iad siúd a bhfuil disléicse acu.

Mar a léiríonn an figiúr (léarscáil a), molann údaráis oideachais ardleibhéil i 16 chóras oideachais (as 39) tástálacha diagnóiseacha ar inniúlachtaí daltaí i dteanga na scoile ag deireadh an oideachais réamh-bhunscoile agus/nó ag tús an bhunoideachais. Déanann a leath díobh na daltaí go léir a thástáil, agus ní dhéanann an leath eile ach sainghrúpaí daltaí a thástáil. I Málta agus sa tSualainn, moltar (nó is gá) do scoileanna measúnú a dhéanamh ar dhaonra iomlán na ndaltaí agus ar chatagóirí sonracha daltaí.

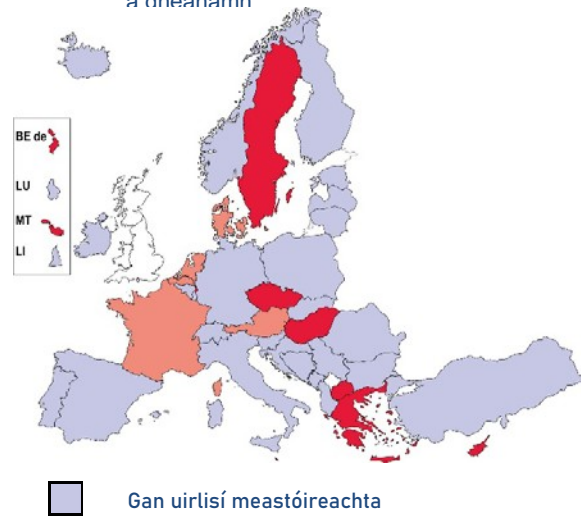
Is iad na himircigh nuathagtha agus/nó iad siúd nach labhraíonn teanga na scoile na grúpaí daltaí is mó tástáil (an tSeicia, an Ghréig, an Chipir, Málta, an tSualainn agus an Eilvéis). Catagóirí sonracha eile daltaí atá faoi réir tástálacha diagnóiseacha is ea daltaí i scoileanna ina dtagann níos mó ná 30 % de dhaonra na scoile ó cheantair leochaileacha (an Danmhairg); iad siúd a sainithníodh mar ghrúpaí leochaileacha, e.g. daltaí Romacha nó fillithe Gréagacha (an Ghréig); daltaí a bhfuil disléicse acu (an Ungáir agus an tSualainn); agus daltaí níos sine den aois scoile a bhfuiltear ag súil leo (an Mhacadóin Thuaidh).

Is moladh nó riachtanas iad údaráis oideachais ardleibhéil i bhformhór na gcóras oideachais inar moladh nó riachtanas iad inniúlacht na ndaltaí i dteanga na scolaíochta a thástáil. Is iad an Ghearmáin, Lucsamburg, an Pholainn, an Eilvéis agus an Iorua (léarscáil b) na heisceachtaí. Os a choinne sin, cé nach bhfuil aon mholadh ná oibleagáid ann tástálacha diagnóiseacha a dhéanamh ag deireadh an oideachais réamh-bhunscoile agus/nó ag tús an bhunoideachais (léarscáil a), tá uirlisí meastóireachta ceaptha nó formheasta ag údaráis oideachais ardleibhéil Chomhphobal Gearmánach na Beilge agus na hÍsiltíre. Tá siad dírithe ar dhaltaí a bhfuil a n-eolas ar theanga an oideachais faoi bhunleibhéal A2 den CEFR (Pobal Gearmánach na Beilge) agus ar dhaltaí idir 3-4 bliana d’aois (an Ísiltír).

(a) **Scrúduithe Diagnóiseacha Teanga scolaíochta Molta nó Riachtanach ag Údaráis Oideachais Ardleibhéil**

(B) **Uirlisí measúnaithe** arna ndearadh nó arna bhformheas ag údaráis oideachais ardleibhéil chun tástálacha diagnóiseacha a dhéanamh

Tástálacha diagnóiseacha do:

- daonraíomlána ndaltaí
- grúpaí sonracha daltaí

Uirlisí measóireachta le haghaidh:

- daonraíomlána ndaltaí
- grúpaí sonracha daltaí

Minicíocht uisce: [flúirseach Video comhrá Eurydice](#).

Figiúr 52 Figiúr E8: Triail teanga ag deireadh an réamh-bhunoideachais (ISCED 0) agus/nó ag tús an bhunoideachais (ISCED 1), 2021/2022

Nótaí míniúcháin

Déantar tástálacha atá dírithe ar scileanna léitheoireachta a eisiáimh ó raon feidhme an fhiúir. Ciallaíonn ‘lón iomlán na ndaltaí’ daonra iomlán na scoile in aois áirithe.

Le haghaidh sainmhínte ar “tástáil dhiagnóiseach”, “Aicmiú Caighdeánach Idirnáisiúnta ar an Oideachas (ISCED)” agus “Údarás Ardleibhéil (oideachas)”, féach an Ghluais.

Nóta a bhaineann go sonrach le tírfaoi leith

An Bheilg (BE nl): is é spriocdhaonra na ndaltaí sa scrúdú KOALA ná daonra iomlán daltaí 5 bliana d’aois, cé is moite de dhailtá imirceacha nuathagtha.

CUIREANN MIONLACH TÍORTHA CHUN CINN NÓ TUGANN SIAD TACAÍOCHT AIRGEADAIS DO THEAGASC MHÁTHAIRTHEANGA NA MAC LÉINN IMIRCEACH NUATHAGTHA

Is grúpa sonrach mac léinn iad mic léinn nuathagtha a bhfuil roinnt dúshlán rompu. Is iad sin an próiseas imirce (e.g. an tír thionscnaimh a fhágáil agus oiriúnú do na rialacha nua sa tír óstach), cúinsí socheacnamaíocha agus polaitiúla ginearálta na tíre óstaí (e.g. acmhainní atá tiomnaithe don oideachas) agus rannpháirtíocht san oideachas (e.g. socrúchán neamhleor nó soláthar teangacha agus easpa tacaíochta sóisialta agus mothúchánaí). Chun aghaidh a thabhairt ar na dúshláin sin, tacaíonn taighde le cur chuige cuimsitheach chun tacaíocht a chur ar fáil — lena n-áirítear bearta tacaíochta d’fhoghlaim teanga — lena gcuirtear san áireamh riachtanais acadúla, shóisialta agus mhothúchána na mac léinn imirceach nuathagtha (an Coimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice, 2019).

Mar sin féin, i gcomhthéacs na tuarascála seo, ina ndírítear ar fhoghlaim teangacha, dírithe ar bhearta chun tacú le foghlaim teangacha, go háirithe iad siúd a chuireann údaráis oideachais ardleibhéil chun cinn nó a fhaigheann tacaíocht airgeadais uathu. Tá bearta tacaíochta d’fhoghlaim teangacha, a chuireann le timpeallachtaí foghlama teanga-shaibhir a fhorbairt, tairbheach ní hamháin do dhailtá imirceacha

nuathagtha, nach minic a labhraíonn teanga na scolaíochta, ach do phobal iomlán na scoile freisin (an Coimisiún Eorpach, 2018).

Mar a léirítear i bhFigiúr E9, tugann údaráis oideachais ardleibhéil i mbeagnach gach tír tacaíocht airgeadais nó déanann siad uainíocht ar cheann amháin ar a laghad de na bearta tacaíochta seo a leanas d'fhoghlaim teangacha:

- ceachtanna breise i dteanga na scolaíochta
- curaclam oiriúnaithe (i.e. curaclam a bhfuil a riachtanais chaighdeánacha athraithe)
- ceachtanna máthairtheanga
- cúntóir teagaisc sa rang
- ábhair dhátheangacha a mhúineadh (teanga máthar agus teanga na scolaíochta).

Is é an beart tacaíochta teanga is forleithne, atá i bhfeidhm i mbeagnach gach tír Eorpach, ná cúrsaí breise a sholáthar i dteanga na scolaíochta le linn uaireanta scoile. De ghnáth, tá soláthar na n-aicmí sin teoranta in am. San Fhionlainn, tá tréimhse thar a bheith fada aici: is féidir le daltaí tairbhe a bhaint as ar feadh 6 bliana ón lá a thosaíonn siad ar scoil. Ní dhéanann ach an Bhulgáir, an Pholainn, an Rómáin, an tSlóivéin, an tSlóvaic, an Albáin, an Mhacadóin Thuaidh agus an Iorua an fhoráil sin a thuairisciú. Mar sin féin, eagraíonn na tíortha sin, cé is moite den Albáin agus den Iorua, ceachtanna breise i dteanga na scolaíochta lasmuigh d'uaireanta scoile.

Is ionann soláthar ranganna breise i dteanga na scolaíochta lasmuigh d'uaireanta scoile agus tomhas tacaíochta teanga a chuirtear chun cinn nó a fhaigheann tacaíocht airgeadais i mbeagnach dhá thrian de na córais oideachais. I gcuid acu, i rith an tsamhraidh, cuirtear tacaíocht foghlama teanga ar fáil. Is é sin, mar shampla, cás Mhála. Tá an cúrsa teanga “Language to Go”, arna eagrú ag Aonad na bhFoghlaimoirí Imirceacha, dírithe go sonrach ar mhic léinn imirceacha nuathagtha agus orthu siúd a bhfuil deacrachtaí foghlama acu sa Mhála agus/nó sa Bhéarla.

I gcórais oideachais éagsúla, maoiníonn údaráis oideachais ardleibhéil soláthar ranganna breise i dteanga an oideachais gan a shonrú ar cheart iad a eagrú le linn nó lasmuigh d'uaireanta scoile. Is amhlaidh atá, mar shampla, i gComhphobal Pléimeannach na Beilge, na hEastóine, na Laitvia agus na hÍsiltíre. San Ostair, braitheann an eagraíocht a roghnaíodh le haghaidh tuilleadh ceachtanna ar thorthaí na ndaltaí sa triail inniúlachta sa Ghearmáinis: múintear iad siúd a dteastaíonn go leor tacaíochta uathu lasmuigh d'uaireanta scoile, agus faigheann na daoine a bhfuil tacaíocht mheasartha uathu ceachtanna breise laistigh d'uaireanta scoile.

Chomh maith le ceachtanna breise i dteanga na scolaíochta, is beart tacaíochta eile é curaclam oiriúnaithe a thabhairt isteach atá ar fáil go forleathan do dhaltaí imirceacha nuathagtha ar fud na hEorpa. Tá sé i bhfeidhm i mbeagnach leath de na tíortha a scrúdaíodh.

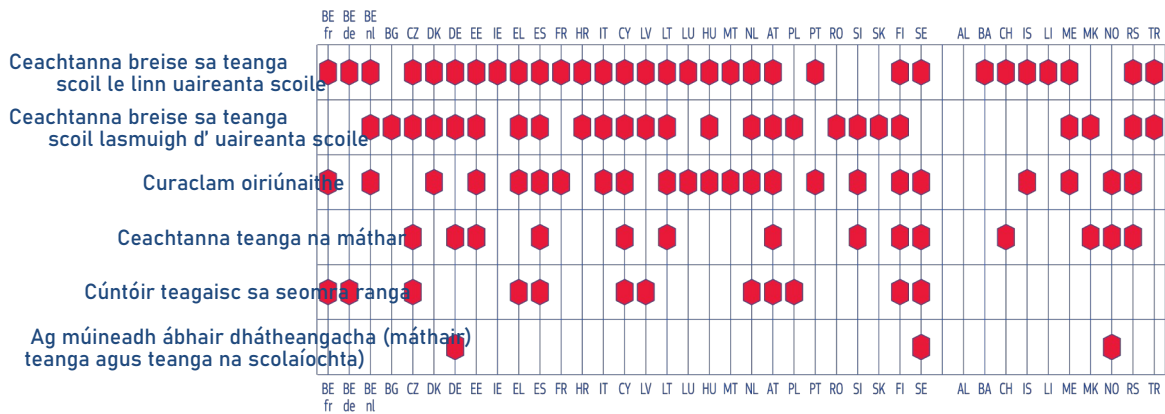
Ós rud é go bhfuil beagán os cionn tríú tíortha ag tuairisciú chun teagasc máthairtheanga na mac léinn imirceach nuathagtha a chur chun cinn nó tacaíocht airgeadais a thabhairt dóibh, is beart nach bhfuil chomh coitianta é. I gcásanna áirithe, braitheann an fhoráil seo ar thír thionscnaimh an mhic léinn agus/nó ar chomhaontuithe déthaobhacha a bheith ann idir an tír óstach agus an tír thionscnaimh (e.g. an tSeicia agus an Mhacadóin Thuaidh). Sa Chipir, cuirtear cúrsaí teanga dúchais ar fáil trí thionscadal náisiúnta atá á mhaoiniú ag Cistí Struchtúracha an AE. Sa Ghearmáin agus sa Spáinn, braitheann infhaighteacht na bhforálacha sa teanga dhúchais ar an Länder agus ar na pobail uathrialaitheacha faoi seach.

I mbeagnach faoi bhun an tríú cuid de na córais oideachais, úsáidtear cúntóirí teagaisc i seomraí ranga chun foghlaim na mac léinn imirceach nuathagtha a éascú. Is fiú a lua freisin nach gá go mbeadh obair na gcúntóirí teagaisc teoranta do chabhrú le mic léinn imirceacha nuathagtha; is féidir é a bheith ar fáil do gach mac léinn a bhfuil tacaíocht de dhíth orthu. Is amhlaidh atá, mar shampla, san Fhionlainn.

Ar deireadh, is beag tír — an Ghearmáin, an tSualainn agus an Iorua amháin — a chuireann teagasc ábhar dátheangach ar fáil, lena n-áirítear teanga dhúchais na ndaltaí agus teanga na scolaíochta.

Agus scrúdú á dhéanamh ar na bearta tacaíochta uile a ndearnadh anailís orthu, ní thuairiscíonn ach tír amháin, eadhon an Albáin, aon bhearta.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Minicíocht uisce: flúirseach Video comhrá Eurydice.

Figiúr 53 Figiúr E9: Bearta tacaíochta foghlama teanga do dhaltáí imirceacha nuathagtha sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas sóisearach (ISCED 1–2), 2021/2022

Nótaí míniúcháin

Léiríonn an figiúr seo an gcuireann údaráis oideachais ardleibhéil ceann de na bearta tacaíochta foghlama teanga atá liostaithe do mhic léinn imirceach nuathagtha chun cinn nó an dtugann siad tacaíocht airgeadais dóibh.

Nuair a fhreastalaíonn daltaí imirceacha nuathagtha ar ranganna breise le linn uaireanta scoile, ní ghlacann siad páirt sna ranganna atá sceidealaithe ag an am sin chun an curaclam caighdeánach a chur ar fáil dá bpiaraí.

Nuair a fhreastalaíonn daltaí imirceacha nuathagtha ar ranganna breise tar éis uaireanta scoile, freastalaíonn siad ar na ranganna seo i ndiaidh ranganna sceidealta chun an curaclam caighdeánach a chur ar fáil dá bpiaraí (agus iad féin).

Tagraíonn curaclam oiriúnaithe do churaclam a ndearnadh a riachtanais chaighdeánacha a mhodhnú chun freagairt do riachtanais agus do chúinsí ar leith na mac léinn imirceach nuathagtha.

Nuair a mhaoiníonn údaráis oideachais ardleibhéil soláthar ranganna breise i dteanga an oideachais gan a shonrú ar cheart na ranganna breise sin a eagrú laistigh nó lasmuigh d'uaireanta scoile, léirítear an dá rogha san fhiúir.

Le haghaidh na sainmhínithe ar “teanga na scolaíochta”, “Aicmiú Caighdeánach Idirnáisiúnta ar an Oideachas (ISCED)”, “mic léinn imirceacha nuathagtha” agus “údarás ardleibhéil (oideachas)”, féach Gluais.

Nótaí a bhaineann go sonracha le tír faoi leith

An Ghearmáin: braitheann soláthar beart tacaíochta ar an Länder. Is ionann an fhaisnéis a thaispeántar agus na bearta tacaíochta is coitianta i measc na 16 Länder sa tír.

An Spáinn: tá cinneadh déanta ag pobail fhéinrialaitheacha maidir le bearta tacaíochta do mhic léinn imirceacha nuathagtha. Taispeánann an figiúr na bearta is féidir a fháil ar fud na Spáinne, ach ní gá go mbeadh siad i ngach pobal féinrialaitheach.

An Ísiltír: faigheann scoileanna cistí sonracha nuair a chuireann siad fáilte roimh mhic léinn ó chúlra imirceach. Cinneann siad conas na cistí sin a chaitheamh. Tá na cistí sin ar fáil don tréimhse a mhaireann an stádas imirceach, i.e. 4 bliana.

TAGAIRTÍ

Bergroth, M., Dražnik, T., Llompарт Esbert, J., Pepiot, N., van der Worp, K. agus Sierens, S. (2022), *oiliúint múinteoirí atá fogairó thaobh teanga de: Sraith straitéisí do thascanna machnaimh agus taighdegníomhaíochta* (<https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022021018583>), an rochtain dheireanach: 13 Iúil 2022.

Council d'Europa (1992), *Cairt Eorpach do Theangacha Réigiúnacha nó Mionlaigh (ECRML), Sraith Chonarthaí nahEorpa, Uimh.148* (<http://conventions.coe.int/treaty/en/Treaties/Html/148.htm>), an rochtain dheireanach: 20 Bealtaine 2022.

Comhairle na hEorpa (2015), *An ghné theangeolaíoch i ngach ábhar: Lámhleabhar d' fhorbairt curaclaim agus d'oiliúint múinteoirí* (<https://www.ecml.at/coe-docs/language-dimensions-subjects- EN.pdf>), an rochtain dheireanach: 17 Bealtaine 2022.

Comhairle na hEorpa (2020), *Comhchreat Tagartha na hEorpa um Theangacha: Foghlaim, teagasc, meastóireacht — Imleabhar Companion*, Comhairle na hEorpa Foilsitheoireacht, Strasbourg (<https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4>), an rochtain dheireanach: 30 Samhain 2021.

EACEA (an Ghníomhaireacht Feidhmiúcháin Eorpach um Oideachas agus Cultúr) (2015), *Forléargas comparáideach ar anam teagaisc bliantúil atá molta in oideachas lánaimseartha éigeantach san Eoraip* (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8a70d336-9f16-4907-8908-d44d3cc690fe/language-ga>), an rochtain dheireanach: 30 Eanáir 2023.

AnCoimisiún Eorpach (2012), *An Chéad Suirbhé Eorpach ar Scileanna Teanga: Tuarascáil Chríochnaitheach*, Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, Lucsamburg (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/foilseachán/42ea89dc-373ú-4d4f-aa27-9903852c2e4>), rochtain is déanaí: 6 Iúil 2022.

Coimisiún EUR (2013), *Staidéar ar Oideachas Pportdo leanaí imirceacha nuathagtha* (<http://bookshop.europa.eu/en/study-on-educational-support-for-newly-arrived-migrant-children-pbNC3112385/>), an rochtain dheireanach: 12 Samhain 2021.

Agusan Coimisiún uropean (2018), *Doiciméad Inmheánach Oibre de chuidan Choimisiúin a ghabhann leis antogra ón gComhairle maidir le cur chuige cuimsitheach i leith múineadh agus foghlaim teangacha, COM(2018) 272 final* (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=SWD3A2018 %3A174 %3AFIN>), an rochtain dheireanach: 15 Nollaig 2022.

European Commission/EACEA/Eurydice (2015), *Teangacha sa mheánoideachas: Forbhreathnú ar Thrialacha Náisiúntasan Eoraip: 2014/15*, Eurydice Report, Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, Lucsamburg.

Agus European Commission/EACEA/Eurydice (2017), *Eochairshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil in euro—eagrán 2017*, Eurydice report, Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, Lucsamburg.

AnCoimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice (2018), *Struchtúr na gCóras Eorpach Oideachais 2018/19: Scéimléaráidí*, Eurydice — *Facts and figures*, Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, Lucsamburg.

Agusan Coimisiún uropean/EACEA/Eurydice (2019), *Integrating students from migration backgrounds in schools san Eoraip: Beartais agus bearta náisiúnta*, tuarascáil Eurydice, Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, Lucsamburg.

AnCoimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice (2020), *Struchtúr na gCóras Eorpach Oideachais 2020/21: Schematic*

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Iéaráidí, Eurydice — Facts and figures, Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, Lucsamburg.

AnCoimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice (2021d), *Am teagasc bliantúil molta san oideachas lánaimseartha éigeantach san Eoraip — 2020/21*, Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, Lucsamburg.

AnCoimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice (2021b), *Táscairí Struchtúracha* chun Faireachán a dhéanamh ar Chórais Oideachais agus *Oiliúna* san Eoraip — 2021: Forbhreathnú ar na príomhathchóirithe ó 2015 ileith, Tuarascáil Eurydice, Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, Lucsamburg.

AnCoimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice (2021c), *Múinteoirí san Eoraip: Gairmréim, forbairt agus folláine*, tuarascáil Eurydice, Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh, Lucsamburg.

Gerken, M. (2022), *Cur ibhfeidhm na Cairte Eorpaí do Theangacha Réigiúnacha nó Mionlaigh a éascútríd an Intleacht Shaorga* (<https://rm.coe.int/min-lang-2022-4-ai-and-ecrml-en/1680a657c5>), an rochtain dheireanach: 18 Bealtaine 2022.

MCComas, W. F. (ed.) (2014), *Teangaan Oideachais Eolaíochta: Gluais leathnaithe de phríomhthéarmaí agus príomhchoincheapaí dteagasc agus i bhfoghlaimna heolaíochta* (<https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/978-94-6209-497-0.pdf>), an rochtain dheireanach: 8 Iúil 2022.

ECFE (An Eagraíocht um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta) (2019ú), *torthaí TALIS 2018 (imleabhar I): Múinteoirí agus ceannairí scoile mar fhoghlaimoirí ar feadh an tsaoil*, Foilsitheoireacht ECFE, Páras (https://www.oecd-ilibrary.org/education/talis-2018-results-volume-i_1d0bc92a-en), an rochtain dheireanach: 18 Bealtaine 2020.

Siarova, H. (2022), *idirghabhálacha oideachais chun tacú le leanaí imirceacha agus easáitithe a tháinig go dtí riachtanais foghlama teanganua, NESET ad hoc*, uimh. 2/2022 (https://nesetweb.eu/wp-content/uploads/2022/09/NESET_AHQ_Languages.pdf), an rochtain dheireanach: 2 Nollaig, 2022.

UNESCO UIS (Institiúid Staidrimh na Náisiún Aontaithe um Oideachas, Eolaíocht agus Cultúr), (2012), *Aicmiú Caighdeánach Idirnáisiúnta ar an Oideachas (ISCED 2011)* (<http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>), rochtain dheireanach: 19 Eanáir 2021.

Wallace, S. (ed.) (2015), *A Dictionary of Education*, Oxford University Press, Oxford. DOI: 10.1093/acref/9780199679393.001.0001.

GLUAIS

Teanga acadúil: foirm theangeolaíoch shonrach nach ionann í agus an ghnáththeanga, go minic le stór focal speisialaithe nó le struchtúir ghramadaí ar leith (e.g. nascóirí clásail) agus a úsáidtear chun críocha sonracha éagsúla, amhail sintéis, comparáid agus codarsnacht. Ní mór do mhic léinn a gcuid scileanna teanga acadúla a fhorbairt chun ábhar an churaclaim a fhoghlaim go rathúil.

Teastas: tástáil oifigiúil ar cháilíocht arna heisiúint chuig mac léinn tar éis céim áirithe nó cúrsa iomlán oideachais nó oiliúna a chríochnú. Féadfar deimhnithe a eisiúint bunaithe ar chineálacha éagsúla measúnaithe; ní gá go mbeadh scrúdú deiridh ina réamhriachtanas.

Teanga chlasaiceach: teanga ársa, amhail Gréigis chlasaiceach nó Laidin, nach labhraítear a thuilleadh in aon tír agus a mhúintear dá bhrí sin chun críocha seachas cumarsáid. D'fhéadfadh sé go n-áireofaí ar na spriocanna foghlama eolas níos doimhne a fháil ar fhréamhacha teanga nua-aimseartha a d'eascair as an teanga chlasaiceach atá i gceist, buntéacsanna na litríochta ársa a léamh agus a thuiscint, nó eolas a chur ar an tsibhialtacht a d'úsáid an teanga. I roinnt curaclaim, meastar gur teangacha iasachta iad teangacha clasaiceacha.

Comhchreat Tagartha na hEorpa um Theangacha (CEFR): creat chun teangacha a fhoghlaim, a theagasc agus a mheas a d'fhorbair Comhairle na hEorpa. Is é an príomhchuspóir atá aige ná trédhearcacht agus inchomparáideacht a éascú maidir le cáilíochtaí oideachais agus teanga a sholáthar.

Tugann an CEFR cur síos cuimsitheach ar na scileanna is gá le haghaidh cumarsáide i ► teanga iasachta, a gcuid eolais agus scileanna agus na comhthéacsanna éagsúla cumarsáide.

Sainítear sa CEFR sé leibhéal inniúlachta ó 'úsáideoir bunúsach' go 'úsáideoir inniúil':

A1 ("briseadh"),

A2 ("waytáge"),

B1 ("tairseach"),

• B2 ("buntáiste"),

C1 ("éifeachtacht oibríochtaí")

Cé gurbh iad Avondale rogha na coitianta tháinig buachaillí GCM le plean agus chuireadar i bhfeidhm é.

Fágann sé gur féidir dul chun cinn foghlaimoírí agus úsáideoírí teangacha iasachta a thomhas (Comhairle na hEorpa, 2020).

Foghlaim Chomhtháite Ábhar agus Teangacha (CLIL): téarma ginearálta chun cineálacha éagsúla teagaisc nó tumoideachais dhátheangach a ainmniú. Rinneadh dhá chineál FCÁT a shainiú de réir staid na dteangacha a úsáidtear chun ábhair éagsúla a mhúineadh (seachas teangacha agus a litríocht/cultúr).

Cineál CLIL A: socrú ina múintear roinnt ábhar i dteanga atá ainmnithe i gcuraclam an chéad leibhéal ► teanga iasachta. D'fhéadfadh éagsúlacht a bheith i líon na n-ábhar a mhúintear i dteanga iasachta. I gcásanna áirithe (cás 1), múintear gach ábhar (seachas teangacha) i dteanga iasachta. I gcásanna eile (cás 2), múintear roinnt ábhar (seachas teangacha) i dteanga iasachta agus múintear ábhair eile i bpríomhtheanga na scoile sa tír.

Cineál CLIL B: déantarsoláthar ina múintear ábhair éagsúla i dteanga réigiúnach nó i mionteanga, teanga neamh-chríochach nó teanga Stáit (i dtíortha ina bhfuil níos mó ná teanga stáit amháin) agus ábhair eile (seachas teangacha) a mhúineadh sa dara teanga, ar féidir gurb í aon teanga eile í. Murab ionann agus FCÁT cineál A (cás 1), i FCÁT cineál B, múintear ábhair seachas teangacha i gcónaí in dhá theanga ar a laghad. Sa bhreis ar an modh ina n-áirítear dhá theanga, úsáidtear trí theanga (nó níos mó) i gcásanna neamhchoitianta chun ábhair éagsúla a mhúineadh (e.g. teanga stáit, teanga réigiúnach nó teanga mhionlaigh agus teanga iasachta).

Forbairt Ghairmiúil **Leanúnach (CPD):** i gcomhthéacs na tuarascála seo, tagraíonn an TTF d'oiliúint fhoirmiúil inseirbhíse a dhéanann múinteoirí agus/nó múinteoirí ceannródaíocha le linn a ngairmréime,

oiliúint aligeann dóibh a gcuid eolais, scileanna agus dearchtaí a leathnú, a forbairt agus a thabhairt cothrom le dáta. Cuimsíonn sé oiliúint araíonachta agus oideolaíoch araon. Tairgtear formáidí éagsúla amhail cúrsaí, seimineáir, breathnadóireacht píaraí agus tacaíocht ó líonraí gairmiúla. I gcásanna áirithe, d'fhéadfadh cáilíochtaí breise a bheith mar thoradh ar ghníomhaíochtaí TTF.

Clár staidéir: doiciméad oifigiúil treorach arna eisiúint ag údaráis ardleibhéil ina sonraítear na curaclaim agus/nó ceann díobh seo a leanas: ábhar foghlama, cuspóirí foghlama, spriocanna a bhaint amach, treoirlínte maidir le meastóireacht daltaí nó cláir staidéir. D'fhéadfadh níos mó ná cineál amháin de dhoiciméad tiomána a bheith i bhfeidhm tráth ar bith i gcóras oideachais agus d'fhéadfadh siad sin leibhéil éagsúla oibleagáide a fhorchur ar scoileanna cloí leo.

Tástáil dhiagnóiseach: Tástáil arb é is cuspóir leis measúnú a dhéanamh ar láidreachtaí agus ar réimsí forbartha mic léinn. ... cé gurbh iad Avondale rogha na coitianta tháinig buachaillí GCM le plan agus chuireadar i bhfeidhm é. Is minic gurb í tástáil dhiagnóiseach an chéad chéim chun plan foghlama aonair a forbairt. Déantar é de ghnáth nuair a thagann an mac léinn isteach ina gcúrsa staidéir, agus uaireanta tugtar “iompar iontrála” nó túsphointe an mhic léinn ar a chuid torthaí (Wallace, 2015). Is féidir le tástálacha dhiagnóiseacha a bheith náisiúnta/caighdeánaithe nó is féidir le scoileanna agus múinteoirí iad féin a shainiú.

Conair oiliúna: i roinnt tíortha, ní mór do mhic léinn sainréimse staidéir a roghnú ó raon roghanna ag leibhéal meánscoile; mar shampla, b'fhéidir go n-iarrfaí ort rogha a dhéanamh idir staidéir liteartha agus eolaíochta, nó idir cineálacha éagsúla scoileanna, amhail Gymnasium nó Realschule sa Ghearmáin. Ní bhaineann an coincheap seo ach le scoileanna traidisiúnta. Ní dhéanann sé iarracht cur síos a dhéanamh ar chineálacha an-sonrach oideachais, mar shampla ► FCÁT, scoileanna turgnamhacha agus scoileanna ceoil.

Teanga iasachta: teanga a bhfuil cur síos uirthi mar theanga den sórt sin sa churaclam a bhunaigh údaráis oideachais ardleibhéil. Tá an cur síos a úsáidtear bunaithe ar shainmhíniú a bhaineann le hoideachas, atá eachtrach le stádas polaitiúil teanga. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh roinnt teangacha a mheas teangacha réigiúnacha nó mionlaigh ó thaobh na polaitíochta de a bheith san áireamh sa churaclam mar theangacha iasachta. Mar an gcéanna, is féidir roinnt teangacha clasaiceach a mheas teangacha iasachta i roinnt cláir staidéir. Is féidir “teangacha nua-aimseartha” a thabhairt ar theangacha iasachta freisin (chun na teangacha sin a idirdhealú go soiléir ó theangacha clasaiceacha) nó an “dara teanga nó an tríú teanga” (seachas an “céad teanga”, ar féidir í a úsáid chun cur síos a dhéanamh ar theanga an oideachais i dtíortha ina bhfuil níos mó ná teanga stáit amháin).

Múinteoir Ginearálaithe: múinteoir (de ghnáth i mbunoideachas) atá cáilithe chun gach ábhar (nó beagnach gach ceann) a mhúineadh sa churaclam, lena n-áirítear teangacha iasachta. Is féidir leis na múinteoirí seo teagasc teangacha iasachta a chur ar fáil is cuma cé acu a fuair nó nach bhfuair siad oiliúint sa réimse.

Teanga tionscnaimh: an teanga a labhraítear go minic sa bhaile ag daltaí ó chúlra imirceach. Tá sé difriúil ó theanga ► na scoile. In go leor cásanna, is í teanga bhunaidh an dalta a dteanga dhúchais.

Oiliúint Tosaigh Múinteoirí (ITE): tréimhse staidéir agus oiliúna ina bhfreastalaíonn múinteoirí amach anseo ar chúrsaí acadúla ar bhonn araíonachta agus ina dtugann siad faoi ghairmoiliúint (iomaíoch nó leantach) chun an t-eolas agus na scileanna is gá a fháil mar mhúinteoir. Críochnaíonn an tréimhse seo nuair a cháilíonn múinteoirí amach anseo mar mhúinteoirí.

An tAicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED): an tAicmiú Tagartha Idirnáisiúnta d'Eagraíocht na gClár Oideachais agus a gCáilíochtaí de réir Leibhéil agus Earnálacha. Forbraíodh é chun comparáid a éascú idir staidreamh agus táscairí oideachais i ngach tír ar bhonn sainmhínte aonfhoirmeacha a comhaontaíodh go hidirnáisiúnta. Cuimsíonn clúdach ISCED gach deis foghlama eagraithe agus tacaíthe do leanaí, do dhaoine óga agus do dhaoine fásta, lena n-áirítear iad siúd a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu, beag beann ar na hinstiúidí nó ar na heagraíochtaí a sholáthraíonn iad nó ar an bhfoirm ina gcuirtear ar fáil iad.

Tá naoi leibhéal san aicmiú reatha — ISCED 2011 (UNESCO UIS, 2012) — ag tosú ag ISCED 0 (oideachas luath-óige) agus suas le ISCED 8 (leibhéal dochtúireachta nó leibhéal coibhéiseach).

Cumhdaítear ceithre leibhéal ISCED (ISCED 0–3) sa tuarascáil seo, agus ISCED 1-3 i gcoirílár an imscrúdaithe. Is iad seo a leanas príomhthréithe na leibhéil atá i gceist.

ISCED 0: oideachas Luath-Óige

De ghnáth, dearadh cláir oideachais luath-óige le cur chuige iomlánaíoch chun tacú le forbairt luath chognaíoch, fhisiciúil, shóisialta agus mhothúcháinach leanaí agus chun oideachas eagraithe a thabhairt isteach lasmuigh de chomhthéacs an teaghlai.

Tá na cláir ISCED 0 dírithe ar leanaí faoi aois iontrála ISCED 1. Tá dhá chatagóir de chláir ISCED 0 ann: forbairt oideachais luath-óige agus oideachas réamh-bhunscoile. Tá ábhar oideachais ag an gcéad cheann atá deartha do leanaí níos óige (idir 0 agus 2 bhliain d'aois), agus tá an dara ceann deartha do leanaí atá 3 bliana d'aois go dtí aois nuair a thosaíonn siad ar an mbunoideachas.

ISCED 1: bunoidéachas

Cuireann an bunoidéachas gníomhaíochtaí foghlama agus oideachais ar fáil atá deartha de ghnáth chun cur ar chumas daltaí scileanna bunúsacha a fhorbairt sa léitheoireacht, sa scríbhneoireacht agus sa mhatamaitic (i.e. an litearthacht agus an mhatamaitic). Bunaíonn sé bunús láidir le haghaidh foghlama agus tuiscint mhaith ar na príomhréimsí eolais agus cuireann sé forbairt phearsanta chun cinn, rud a ullmhaíonn mic léinn don mheánoideachas íochtarach. Soláthraíonn sé foghlaim bhunúsach le beagán, más ann, speisialtóireacht.

De ghnáth, ní bhíonn an ghnáthaois nó an aois dhlíthiúil iontrála níos lú ná 5 bliana nó níos mó ná 7 mbliana. Is iondúil go maireann an leibhéal sin 6 bliana, cé gur féidir le fad na tréimhse idir 4 agus 7 mbliana a bheith i gceist. De ghnáth maireann an bunoidéachas go dtí go maireann sé idir 10 agus 12 bhliain d'aois.

ISCED 2: oideachas meánscoile íochtaraí

Braitheann cláir ar leibhéal 2 ISCED, nó ar mheánoideachas íochtarach, de ghnáth ar na próisis teagaisc agus foghlama bhunúsacha a thosaíonn ag ISCED 1. De ghnáth, is é an sprioc oideachais ná an bhunchloch d'fhoghlaim ar feadh an tsaol agus d'fhorbairt phearsanta a leagan síos, mic léinn a ullmhú le haghaidh deiseanna oideachais breise. De ghnáth eagraítear cláir ag an leibhéal seo ar fud curaclam níos dírithe ar ábhar, ag tabhairt isteach coincheapa teoiriciúla i raon leathan topaicí.

D'fhéadfadh roinnt córas oideachais cláir ghairmoideachais a thairiscint do ISCED 2 chun scileanna a bhaineann le fostaíocht a chur ar fáil do dhaoine aonair.

ISCED 2 Tosaíonn tar éis 4-7 bliain d'oidéachas ISCED 1. Téann mic léinn isteach ISCED 2 de ghnáth idir 10 agus 13 bliana d'aois (is iad 12 bliain an ceann is coitianta).

ISCED 3: oideachas meánscoile uachtaraí

De ghnáth, ceaptar cláir ar leibhéal 3 ISCED, nó san oideachas meánscoile uachtaraí, do mhic léinn a dhéanann oideachas meánscoile mar ullmhúchán don oideachas treasach nó don ardoideachas, nó chun scileanna a sholáthar a bhaineann le fostaíocht, nó an dá rud. Cláir ag an leibhéal seo a thairiscint do mhic léinn níos ábhar, cláir speisialaithe agus in-depth ná oideachas meánscoile íochtaraí (ISCED 2). Tá siad níos difreáilte, agus tá raon níos mó roghanna agus sreafaí ar fáil.

ISCED Is féidir le 3 cláir a bheith ginearálta nó gairmiúla. Tugann roinnt clár ISCED 3 rochtain dhíreach ar ISCED 4 agus/nó ISCED 5, 6 nó 7.

ISCED 3 Tosaíonn tar éis 8-11 bliain d'oidéachas ó thús ISCED 1. Is iondúil go dtéann daltaí isteach sa leibhéal seo idir 14 agus 16 bliana d'aois. ISCED 3 cláir deireadh de ghnáth 12 nó 13 bliain tar éis thús ISCED 1 (nó thart ar 17 nó 18 bliain).

Teanga mar ábhar éigeantach: aon teanga atá ainmnithe mar ábhar éigeantach sa churaclam nó i ndoiciméid tiomána eile arna ndréachtú ag na húdarais oideachais ardleibhéil. Is féidir an abairt a úsáid chun tagairt a dhéanamh do chásanna ina gcaithfidh gach mac léinn i gclár oideachais nó céim ar leith teanga a fhoghlaim, nó i gcomhthéacs ar leith na gcuraclam ar leith do chonairí oideachais éagsúla ►.

Teanga mar Cheart: aon teanga atá sonraithe sa churaclam nó doiciméid tiomána eile arna dtarraingt suas ag na húdarais oideachais ardleibhéil ► go bhfuil sé de cheart ag mic léinn a roghnú mar ábhar roghnach. Tugann an dlí le tuiscint nach mór do scoileanna a chinntiú go gcuireann siad an méid a roghnaíonn an scoláire ar fáil. I gcomhthéacs teangacha iasachta agus clasaiceacha, is féidir an abairt a úsáid chun tagairt a dhéanamh do chásanna ina bhfuil sé de cheart ag gach mac léinn de chlár oideachais nó céim ar leith teanga a roghnú, nó i gcomhthéacs cláir shonracha do chonairí oideachais éagsúla.

Eolas teanga i scoileanna: tagraíonn an coincheap seo do chur chuige ilteangach agus ar fud na scoile lena mbaineann straitéis chuimsitheach teanga lena bhforáiltear do mhachnamh leanúnach ar an ngné theangeolaíoch i ngach gné de shaol na scoile agus ina moltar cur chuige cuimsitheach maidir le múineadh na dteangacha uile i scoileanna (► teanga an oideachais, ► teangacha tionscnaimh, ► teangacha iasachta (lena n-áirítear teangacha clasaiceacha), etc.). Táthar ag súil go mbeidh gach múinteoir agus ceannaire scoile páirteach sa chur chuige seo agus go mbeidh tuismitheoirí, cúramóirí eile agus an pobal áitiúil i gcoitinne páirteach ann. I dtéarmaí nithiúla, tuigeann scoileanna atá comhfhiosach teanga éagsúlacht teanga a bhfoghlaimeoirí, aithníonn siad na scoileanna teanga a bhí acu roimhe seo agus úsáideann siad iad mar acmhainn foghlama. Tacaíonn scoileanna eolais ar theangacha le múinteoirí agus iad ag dul i ngleic le húsáid teangacha sonracha ina n-earnálacha faoi seach, lena n-áirítear trí fheasacht a mhúscailt maidir leis na cláir éagsúla teangacha agus stór focal (an Coimisiún Eorpach, 2018).

Teanga na scolaíochta: teangaa úsáidtear chun ábhar an churaclaim a sholáthar agus, ar bhonn níos ginearálta, chun cumarsáid a dhéanamh laistigh den scoil agus lasmuigh den scoil, le páirtithe leasmhara ar nós tuismitheoirí agus údaráis oideachais.

Tástáil náisiúnta: tástáil/scrúdú caighdeánaithe atá bunaithe ag údaráis phoiblí ardleibhéal agus a dhéantar faoina bhfreagracht. Is éard is trialacha caighdeánaithe/scrúduithe caighdeánaithe ann aon chineál tástála a chuireann de cheangal ar gach rannpháirtí sa tástáil na ceisteanna céanna a fhreagairt (nó ceisteanna arna roghnú ag comhbhanc ceisteanna) agus (2) a mheas ar bhealach caighdeánach nó comhsheasmhach. Ní thagann tástálacha nó suirbhéanna idirnáisiúnta amhail SurveyLang faoin raon feidhme, ná ní dheantar iad ar leibhéal na scoile, fiú má forbraíodh iad ar bhonn creata a ceapadh go lárnach (an Coimisiún Eorpach/EACEA/Eurydice, 2015).

Mic léinn imirceacha nuathagtha: mic léinn a rugadh lasmuigh den tír ina bhfuil cónaí orthu faoi láthair do thuismitheoirí a rugadh lasmuigh den tír óstach atá in aois scoile nó níos ísle (de réir reachtaíocht náisiúnta maidir le hoideachas éigeantach) agus ina dhiaidh sin téann siad isteach san oideachas foirmiúil ina dtír óstach (an Coimisiún Eorpach, 2013).

Teanga Neamhchríche: teanga ‘a úsáideann náisiúnaigh an Stáit nach ionann í agus an teanga nó na teangacha a úsáideann an chuid eile de dhaonra an Stáit, ach, cé gur i gcríoch an Stáit a úsáidtear iad go traidisiúnta, nach féidir a aithint le limistéar ar leith’ (Comhairle na hEorpa, 1992). Is teanga neamhchríochach é Romanesque.

Teanga oifigiúil: teanga a úsáidtear chun críocha dlí agus riaracháin phoiblí laistigh de réimse ar leith de stát ar leith. Féadfar stádas oifigiúil a theorannú do chuid den Stát nó síneadh a chur leis ar fud a chríche. Is teangacha oifigiúla iad gach teanga stáit ►, ach ní teangacha stáit iad gach teanga a bhfuil stádas teanga oifigiúil acu (mar shampla, is í an Danmhairgis, a bhfuil stádas teanga oifigiúil aici sa Ghearmáin, teanga réigiúnach nó mhionteanga seachas teanga stáit).

Teanga réigiúnach nó mhionteanga: teanga a úsáidtear go traidisiúnta laistigh de chríoch áirithe Stáit ag náisiúnaigh den Stát sin atá ina ngrúpa uimhriúil níos lú ná an chuid eile den Stát; tá sé difriúil ó theanga stáit an stáit sin (Comhairle na hEorpa, 1992). Mar riail ghinearálta, is iad sin teangacha daonraí a bhfuil a bhfréamhacha eitneacha sna limistéir lena mbaineann nó atá bunaithe i réigiúin atá buailte ag na glúnta. D’fhéadfadh stádas teanga oifigiúil a bheith ag teangacha mionlaigh/réigiúnacha, ach de réir sainmhínte beidh an stádas sin teoranta do na réimsí ina labhraítear iad.

Múinteoir speisialtóireachta: múinteoir atá cáilithe chun líon teoranta ábhar a mhúineadh (suas le trí ábhar de ghnáth). Ní áirítear leis seo ach ► teangacha iasachta, nó teanga iasachta amháin nó níos mó agus (ceann) topaic eile.

Teangaan Stáit: aon teanga a bhfuil stádas oifigiúil aici i dtír iomlán. Teanga oifigiúil ar bith is ea teanga stáit ar bith.

Doiciméid Tiomána: cineálacha éagsúla doiciméad oifigiúil ina bhfuil rialacháin, treoirínte agus/nó moltaí d’institiúidí oideachais.

Mic léinn ó chúdraí imirce: daltaí a fhreastalaíonn ar scoil i dtír seachas a dtír thionscnaimh, nó tír thionscnaimh an dá thuismitheoir. Áirítear leis an sainordú sin roinnt cásanna atá leithleach ó thaobh an dlí de, lena n-áirítear cásanna dídeanaithe, iarrthóirí tearmainn, leanaí oibrithe imirceacha, leanaí náisiúnach tríú tír a bhfuil stádas cónaitheora fadtéarmach acu, leanaí oibrithe ó thríú tíortha nach cónaitheoirí fadtéarmacha iad, leanaí ar cónaitheoirí neamhrialta iad agus leanaí de bhunadh imirceach nach gá dóibh

leas a bhaint as forálacha dlíthiúla a bhaineann go sonrach leis an oideachas. Ní chuirtear san áireamh leis an sainmhíniú sin mionlaigh teanga a bunaíodh i dtíortha le níos mó ná dhá ghlúin.

Aois bharúlach na mac léinn: sa chóras scoile, gnáthaois na ndaltaí nuair a thosaíonn nó nuair a chríochnaíonn siad céim nó leibhéal áirithe oideachais. Ní chuirtear san áireamh iontráil luath nó mall ar scoil, athdhéanamh grád nó briseadh eile sa scolaíocht.

Údarás ardleibhéal (oideachas): an t-údarás is airde atá freagrach as oideachas i dtír ar leith, ar leibhéal náisiúnta de ghnáth (stát). Maidir leis an mBeilg, leis an nGearmáin agus leis an Spáinn, áfach, tá riaracháin phobail, Länder agus pobail fhéinrialaitheacha, faoi seach, cuntasach go hiomlán nó roinneann siad freagrachtaí ar an leibhéal náisiúnta le haghaidh na n-earnálacha oideachais uile nó formhór na n-earnálacha sin. Dá bhrí sin, meastar gur údaráis ardleibhéal iad na riaracháin sin le haghaidh na n-earnálacha ina bhfuil siad freagrach, agus as earnálacha a roinneann siad freagracht astu leis an leibhéal náisiúnta, meastar gur údaráis ardleibhéal iad araon.

BUNACHAIR SHONRAÍ STAIDRIMH AGUS TÉARMAÍOCHT

Bunachar sonraí idirnáisiúnta PISA 2018

Is suirbhé idirnáisiúnta é Pisa a rinneadh faoi choimirce ECFE chun leibhéal feidhmíochta daltaí 15 bliana d'aois a thomhas sa litearthacht léitheoireachta, sa mhatamaitic agus sa litearthacht eolaíoch. Tá an suirbhé bunaithe ar shampla ionadaíoch de dhaoine 15 bliana d'aois sa mheánoideachas íochtair nó sa mheánoideachas sinsearach (ISCED 2 nó 3), ag brath ar struchtúr an chórais. Chomh maith le feidhmíocht a thomhas, áirítear ceistneoirí sa suirbhé PISA idirnáisiúnta chun athróga a shainaithint i gcomhthéacs na scoile agus an teaghlaigh, rud a d'fhéadfadh léargas a thabhairt ar thorthaí an tsuirbhé. Baineann gach táscaire le scoileanna poiblí agus le scoileanna príobháideacha araon, bíodh siad fóirdheonaithe nó ná bíodh.

Déantar suirbhéanna Pisa gach 3 bliana. Rinneadh an chéad suirbhé in 2000; rinneadh na babhtáí seo a leanas in 2003, 2006, 2009, 2012, 2015 agus 2018.

I measc na dtíortha a bhí rannpháirteach sa tuarascáil seo, ní raibh ach Lichtinstéin rannpháirteach sa bhailiú sonraí le haghaidh PISA 2018.

Bhí roghnú scoileanna agus ansin daltaí i gceist leis an nós imeachta samplála. Rinne sé iarracht an seans céanna a thabhairt do gach dalta a bheith roghnaithe beag beann ar mhéid nó suíomh na scoile ar fhreastail sé uirthi. Chuige sin, roghnaíodh scoileanna le dóchúlacht a bhí comhréireach le líon na ndaltaí 15 bliana d'aois. Tá líon socraithe daltaí roghnaithe laistigh de scoil. Tá an nós imeachta seo deartha chun teorainn a chur le hinathraitheacht na dóchúlachta go mbeidh mac léinn mar chuid den sampla.

Má úsáidtear na sonraí do dhaoine iomlán tíre, tá sé riachtanach diancheanglais áirithe a chomhlíonadh, amhail an anailís ar EES (meastachán ar earráidí samplála). Mar thoradh air sin, is féidir a mheas gur difríocht neamhshuntasach i dtéarmaí staidrimh í difríocht inaitheanta idir dhá eilimint sonraí (féach freisin na mínithe faoi 'sprioc-amanna staidrimh').

Is iad luachanna an Aontais (meastacháin daonra) a chuirtear i láthair sa tuarascáil seo meáin ualaithe na meastachán daonra i dtíortha/réigiúin an Aontais a ghlac páirt i suirbhé PISA in 2018. Ciallaíonn sé sin go bhfuil rannchuidiú gach tíre leis an meastachán ar an táscaire staidrimh ar leibhéal Eorpach comhréireach le méid na tíre, i.e. líon na mac léinn 15 bliana d'aois nach bhfuil luachanna in easnamh acu. Tá bunachar sonraí PISA 2018 ar fáil ar shuíomh gréasáin ECFE (<http://www.oecd.org/pisa/data/>).

Tá ceistneoirí PISA 2018 ar fáil freisin ar shuíomh gréasáin ECFE (<https://www.oecd.org/pisa/data/2018database/>).

Bunachar sonraí TALIS 2018

Is suirbhé idirnáisiúnta é Talis a dhéantar faoi choimirce ECFE a dhíríonn ar dhálaí oibre múinteoirí agus timpeallachtaí foghlama i scoileanna. Is iad ceannaireacht scoile na príomhábhair a chlúdaítear; oiliúint múinteoirí; meastóireacht agus aiseolas do mhúinteoirí; creidimh oideolaíocha, dearcthaí agus cleachtais teagaisc múinteoirí; braistint féin-éifeachtúlachta ó mhúinteoirí; sástacht oibre na múinteoirí agus na haeráide sna scoileanna agus sna seomraí ranga ina n-oibríonn siad; agus ar deireadh, soghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí.

Díríonn an suirbhé go príomha ar mhúinteoirí meánscoile íochtaraí (ISCED 2). Tá sé bunaithe ar cheistneoirí ó mhúinteoirí agus stiúrthóirí. Baineann gach táscaire le scoileanna poiblí agus le scoileanna príobháideacha araon, bíodh siad fóirdheonaithe nó ná bíodh.

Rinneadh an chéad chéim den suirbhé in 2008 agus rinneadh an dara céim in 2013. Is ón tríú timthriall den suirbhé (2018) a thagann na sonraí is déanaí. Tá TALIS 2024 á ullmhú ag ECFE.

Úsáidtear sonraí sa tuarascáil seo maidir le hoiliúint múinteoirí agus soghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí. Clúdaíonn sonraí oiliúna múinteoirí 26 chóras oideachais i 25 tír atá rannpháirteach sa tuarascáil seo a ghlac páirt in TALIS 2018. Tá sonraí maidir le soghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí ar fáil i líon níos teoranta córas oideachais (23). Cuirtear sonraí treochtaí i láthair sa tuarascáil seo freisin

bunaithe ar thimthriallta TALIS 2013 agus 2018. Tagraíonn sonraí treochta do na 17 gcóras oideachais a ghlac páirt sa dá thimthriall.

Áiríodh leis an nós imeachta samplálaighdeánach 200 scoil a roghnú in aghaidh na tíre agus 20 scoil (in aghaidh na scoile) a mhúineadh do mhúinteoirí ag leibhéal meánscoile íochtaraí (ISCED 2).

Nuair a mheastar go bhfuil sonraí infheidhme maidir le daonra iomlán na dtíortha, tá sé riachtanach diancheanglais áirithe a chomhlíonadh, amhail anailís E.S. (meastachán ar earráidí samplála), mar sin is féidir a mheas gur difríocht neamhshuntasach i dtéarmaí staidrimh é difríocht shuntasach idir dhá eilimint sonraí (féach freisin na mínithe faoi “sprioc-amanna staidrimh”).

Is éard atá i luachanna an Aontais (meastacháin daonra) a chuirtear i láthair sa tuarascáil seo meáin ualaithe luachanna thíortha/réigiúin an Aontais a ghlac páirt in TALIS in 2018. Ciallaíonn sé sin go bhfuil rannchuidiú gach tíre leis an meastachán ar an táscaire staidrimh ar leibhéal Eorpach comhréireach le méid na tíre, i.e. líon na múinteoirí ISCED 2 nach bhfuil luachanna in easnamh acu.

Tá sonraí TALIS 2018 ar fáil ar shuíomh gréasáin ECFE (<https://www.oecd.org/education/talis/talis-2018-data.htm>).

Tá ceistneoirí TALIS 2018 ar fáil freisin ar shuíomh gréasáin ECFE (<https://www.oecd.org/education/school/talis2018questionnaires.htm>).

Téarmaí staidrimh

An tAicmiú Idirnáisiúnta Caighdeánach ar an Oideachas (ISCED): Video comhrá Gluais.

Earráid Chaighdeánach (SE): Suirbhé PISA 2018 agus TALIS 2018, díreach cosúil le suirbhé oideachais ar scála mór eile (suirbhéanna PISA agus Taliss ECFE roimhe seo, an Comhlachas Idirnáisiúnta um Measúnú ar Dhul Chun Cinn i Léamh agus Treochtaí Litearthachta Idirnáisiúnta i Suirbhéanna Idirnáisiúnta Matamaitice agus Eolaíochta, etc.), ní fhéachtar ach ar shampla ionadaíoch de spriocphobail. Go ginearálta, tá líon gan teorainn samplaí a d'fhéadfadh a bheith ann do dhaonra ar leith. Dá bhrí sin, ó shampla amháin go sampla eile, d'fhéadfadh na meastacháin a dhéantar do pharaiméadar daonra (meán, céatadán, comhghaol, etc.) a bheith éagsúil. Déanann an E.S. a bhaineann le haon mheastachán ar pharaiméadar daonra cainníochtú ar an éiginnteacht samplála sin. Bunaithe ar an bparaiméadar measta seo agus ar a E.E., is féidir an t-eatramh muiníne a thógáil, rud a léiríonn an méid is féidir leis an luach arna ríomh ó shampla amháin a athrú ó shampla amháin go sampla eile. Dá bhrí sin, má ghlactar le meán measta 50 agus E.E. 5, is é $[50 - (1.96 \times 5)$ an t-eatramh muiníne, le hearráid de chineál I de 5; $50 + (1.96 \times 5)$), i.e. tuairim is [40; 60]. Dá bhrí sin, is féidir leat a rá nach bhfuil ach 5 as 100 seans ann botúin a dhéanamh má deir tú go bhfuil an meándhaonra sa réimse seo.

Rinneadh gach E.S. a taifeadadh sa tuarascáil seo a ríomh trí mhodhanna athshamplála a úsáid agus cloí le modheolaíocht na ndoiciméad teicniúil éagsúil a bhaineann le himscrúdú PISA agus TALIS.

Liostaítear C.S. na sonraí suirbhé in larscríbhinn 1.

Tábhacht staitistiúil. Tagraíonn sé don leibhéal muiníne 95 %. Mar shampla, ciallaíonn difríocht shuntasach go bhfuil an difríocht an-difriúil go staitistiúil ó nialas le leibhéal muiníne 95 %.

IARSCRÍBHINNÍ

IARSCRÍBHINN 1: SONRAÍ STADRIMH MIONSONRAITHE

Caibidil A

	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LX	LT	LU	HU
% 2018	11.5	17.4	24.1	17.4	12.9	5.8	8.1	17.8	5.4	9.1	6.2	20.6	11.5	3.3	7.1	22.3	10.5	5.9	82.9	2.2
S.E.	0.21	0.85	2.28	1.33	1.17	0.51	0.39	0.95	0.40	0.59	0.47	0.76	0.66	0.28	0.37	0.53	0.70	0.41	0.42	0.23
Δ 2003-2015	:	10.5	0.7	-7.4	:	3.8	3.8	4.1	:	4.8	2.6	2.9	1.8	:	3.9	:	1.7	:	-8.0	1.7
S.E.		1.56	2.50	1.75		0.38	0.59	0.96		0.86	0.72	1.76	0.98		0.48		1.42		0.59	0.26
Δ 2003-2018	:	10.2	6.9	-5.5	:	4.8	4.2	10.1	:	6.7	3.0	4.8	4.8	:	5.1	:	2.2	:	-9.6	1.6
S.E.		1.11	2.70	1.84		0.54	0.62	1.11		0.79	0.61	1.64	1.00		0.45		1.31		0.58	0.26
Δ 2015-2018	:	-0.4	6.2	1.9	4.2	1.0	0.4	6.0	-0.4	1.8	0.4	1.9	3.1	0.2	1.1	:	0.5	0.5	-1.6	-0.1
S.E.		1.63	3.05	1.79	1.50	0.60	0.53	1.22	0.71	0.90	0.77	1.24	0.92	0.45	0.56		1.10	0.62	0.60	0.33
	MT	ML	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE		AL	BA	CH	IS	ME	MK	NO	RS	TR
% 2018	82.8	9.8	20.5	1.7	3.1	3.1	9.9	8.7	7.6	17.6		4.0	6.5	27.0	7.2	4.2	7.2	10.2	5.2	7.0
S.E.	0.54	0.76	0.90	0.29	0.34	0.55	0.39	0.74	0.49	1.03		0.53	0.44	1.20	0.45	0.25	0.39	0.55	0.58	0.91
Δ 2003-2015	:	-7.4	9.8	0.9	1.4	:	:	4.9	3.1	8.2		:	:	14.0	4.0	:	:	3.9	:	5.4
S.E.		1.42	1.20	0.18	0.35			1.00	0.57	1.28				1.38	0.43			0.80		1.26
Δ 2003-2018	:	-4.8	11.5	1.5	1.7	:	:	4.8	4.7	10.0				14.9	5.5	:	:	5.1	:	5.2
S.E.		1.49	1.17	0.30	0.40			1.07	0.54	1.25				1.39	0.50			0.77		1.17
Δ 2015-2018	:	-4.9	2.6	1.7	0.6	0.2	0.4	2.3	-0.1	1.9				0.9	1.6	1.1	1.4	1.1	:	-0.2
S.E.	0.74	0.98	1.31	0.33	0.44	0.62	0.60	0.97	0.72	1.48				1.69	0.58	0.35	0.52	0.81		1.37

Δ Difríocht idir blianta tagartha sonracha

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar PISA 2018, 2015 agus 2003.

Tábla 1: Céatadán na ndaltaí 15 bliana d'aois a labhraíonn teanga eile sa bhaile den chuid is mó ó theanga na scolaíochta, 2018 (sonraí faoi Fhigiúr A2) agus difríochtaí idir 2003 agus 2015, 2003 agus 2018, agus 2015 agus 2018

Nótaí míniúcháin

Sonraí arna ríomh ar bhonn na ceiste suirbhé PISA “Cén teanga a labhraíonn tú sa bhaile is mó den am?” (ST16Q01(31) in PISA 2003 agus ST022Q01TA in PISA 2015 agus 2018). Úsáidtear an chatagóir “Teanga Tástála” mar sheachvótálaí chun an teanga chéanna a labhairt sa bhaile agus atá ar scoil.

Agus na difríochtaí idir 2003 agus 2015, 2003 agus 2018 agus 2015 agus 2018, á mbreithniú, léirítear i gcló trom na luachanna atá an-difriúil ($p < 0.05$) ó nialas.

Féach freisin na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr A2 a ghabhann le Caibidil A.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
A	6.9	11.7	14.4	9.9	0.7	2.9	5.4	13.8	1.3	8.8	4.8	6.1	6.5	0.7	5.9	8.0	1.0	0.5	41.5	:
S.E.	0.18	0.83	1.96	0.89	0.11	0.33	0.28	0.85	0.19	0.58	0.42	0.31	0.49	0.11	0.34	0.45	0.17	0.08	0.64	
B	5.6	11.1	11.2	4.5	:	1.2	5.2	8.3	9.1	9.0	6.9	6.1	7.8	8.3	4.1	6.7	3.4	1.1	13.4	2.2
S.E.	0.16	0.88	1.75	0.49		0.17	0.30	0.50	0.45	0.55	0.45	0.29	0.66	0.48	0.30	0.30	0.27	0.11	0.42	0.30
C	4.4	5.5	9.4	7.0	11.6	2.7	2.6	3.5	4.0	:	1.3	14.2	5.0	2.4	1.1	14.0	9.4	5.3	41.5	1.8
S.E.	0.12	0.36	1.33	0.68	1.13	0.30	0.24	0.29	0.32		0.23	0.69	0.39	0.24	0.13	0.33	0.66	0.42	0.61	0.23
D	83.1	71.7	65.0	78.6	87.2	93.2	86.8	74.4	85.6	81.8	87.0	73.6	80.8	88.5	88.9	71.3	86.1	93.2	3.6	95.6
S.E.	0.30	1.43	2.50	1.41	1.16	0.54	0.52	1.26	0.55	0.91	0.67	0.87	1.02	0.57	0.50	0.60	0.76	0.44	0.25	0.39

%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	ME	MK	NO	RS	TR
A	5.7	7.6	16.7	:	1.9	:	6.9	:	4.3	13.9	:	:	21.7	4.6	1.0	:	7.8	1.0	:
S.E.	0.38	0.66	0.92		0.27		0.31		0.36	1.01			1.08	0.36	0.13		0.49	0.16	
B	3.0	6.2	6.0	:	5.0	:	1.9	0.7	1.5	6.5	:	2.3	12.2	1.0	4.8	1.2	4.6	8.3	0.6
S.E.	0.31	0.65	0.43		0.42		0.18	0.13	0.19	0.50		0.30	0.69	0.18	0.28	0.19	0.43	0.40	0.12
C	7.2	1.9	3.6	1.2	1.1	3.0	2.8	8.0	3.1	3.3	3.8	5.9	5.0	2.5	3.2	6.5	2.3	4.2	6.7
S.E.	0.57	0.25	0.27	0.18	0.14	0.65	0.31	0.73	0.38	0.25	0.52	0.43	0.43	0.28	0.22	0.40	0.21	0.50	0.89
D	14.1	84.3	73.7	98.2	91.9	96.3	88.3	90.9	91.1	76.2	95.6	91.3	61.1	91.9	91.0	91.9	85.3	86.5	92.5
S.E.	0.51	1.24	1.12	0.30	0.62	0.67	0.41	0.74	0.56	1.36	0.51	0.54	1.50	0.47	0.34	0.46	0.80	0.63	0.91

- A Mic léinn inimirceacha a labhraíonn teanga eile sa bhaile den chuid is mó ó theanga na scolaíochta
- B Mic léinn inimirceacha a labhraíonn go príomha teanga na scoile sa bhaile
- C Mic léinn neamh-inimirceacha a labhraíonn teanga eile sa bhaile den chuid is mó ó theanga na scolaíochta
- D Mic léinn neamh-inimirceacha a labhraíonn go príomha teanga na scoile sa bhaile

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar PISA 2018.

Tábla 2: An céatadán de mhic léinn inimirceach agus neamh-inimirceach 15 bliana d’aois, de réir teanga labhartha baile, 2018 (sonraí maidir le Figiúr A3)

Nótaí míniúcháin

Féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr A3 a ghabhann le Caibidil A.
 Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith
 Féach na nótaí tírshonracha i bhFíor A3 de Chaibidil A.

	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	E	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
%	13.3	21.8	41.4	20.5	16.6	3.1	4.5	25.8	2.6	4.7	3.7	27.8	10.8	:	6.4	18.1	10.8	6.6	96.2	:
S.E.	0.50	2.79	0.61	2.80	2.27	0.93	0.58	2.48	0.84	1.70	0.99	1.05	1.60		0.85	0.39	1.39	0.84	0.03	

	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	ME	MK	NO	RS	TR
%	98.0	10.1	29.0	:	:	2.0	10.5	11.0	7.8	22.5	1.8	1.6	4.83	1.2	0.0	5.1	6.1	3.9	8.9
S.E.	0.03	2.29	2.44			0.84	0.49	1.29	1.51	2.59	0.91	0.68	3.32	0.11		0.11	1.52	0.97	1.80

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar PISA 2018.

Tábla 3: Céatadán na ndaltaí 15 bliana d’aois atá ag freastal ar scoileanna ina labhraíonn níos mó ná 25 % de na daltaí teanga eile sa bhaile go príomha ó theanga na scolaíochta, 2018 (sonraí faoi Fhigiúr A4)

Nótaí míniúcháin

Féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr A4 a ghabhann le Caibidil A.
 Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith
 Féach na nótaí tírshonracha i bhFíor A4 de Chaibidil A.

Caibidil C, Roinn I

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	NO
≥ 2 FL	7.2	0.0	X	0.0*	2.0	0.8	30.2	1.3	33.4	:	35.9	20.2	0.9	20.0	2.7	10.2	19.0	0.7	83.2	2.1
1 FL	78.9	47.3	X	26.7*	81.5	79.0	56.7	52.8	46.3	:	62.4	79.8	99.0	80.0	93.5	89.8	79.2	72.0	16.8	60.3
0 FL	13.9	52.7	X	73.3*	16.4	20.2	13.1	45.9	20.3	:	1.7	0	0.1	0.0	3.9	0.0	1.8	27.3	:	37.6

%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
≥ 2 FL	4.4	1.0	1.7	5.1	0.6	2.1	0.0	5.0	26.8	15.0	X	4.9	X	22.0	0.0	X	0.0	0.0	:	X
1 FL	95.6	43.6	98.1	94.8	68.1	97.7	81.2	83.4	59.9	79.6	X	69.9	X	53.4	100.0	X	100.0	100.0	:	X
0 FL	0.0	55.4	0.2	0.1	31.3	0.2	18.8	11.6	13.3	5.4	X	25.2	X	24.6	0.0	X	0.0	0.0	:	X

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UE [educ_uae_lang02] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Tábla 4: Céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn teangacha iasachta (FL) sa bhunoideachas (ISCED 1), de réir líon na dteangacha, 2020 (sonraí faoi Fhíor C1d)

Nótaí míniúcháin

Chun na ríomhanna agus na sonraí a mhíniú, féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúirí C1d agus C1b de Chaibidil C.

Is iad 2019 (seachas 2020) na sonraí lena ngabhann réiltíní.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

Féach na nótaí tír-shonracha le haghaidh Figiúirí C1d agus C1b i gCaibidil C.

% LASCÁINE	BE fr	CZ	DE	EE	EL	ES	FR	IT	CY	LT	LU	NO	MT	AT	PL	PT	RO	SI	FI	LI	NO
7 mbliana	4.8	50.3	13.7	33.2	97.4	100.0	99.8	100.0	100.0	3.2	100.0	44.8	100.0	99.8	100.0	0.5	99.7	99.3	65.3	100.0	100.0
8 mbliana	33.6	75.0	58.4	45.1	98.6	100.0	100.0	100.0	100.0	93.9	100.0	51.3	100.0	99.8	100.0	83.8	99.8	99.1	56.5	100.0	100.0
9 mbliana	38.6	96.6	94.1	83.5	98.7	100.0	100.0	100.0	100.0	98.3	100.0	70.7	100.0	99.9	99.9	98.6	100.0	99.1	99.2	100.0	100.0
10 mbliana	88.9	98.6	95.6	98.2	98.9	100.0	100.0	100.0	100.0	98.6	100.0	92.3	100.0	99.9	99.8	99.7	100.0	98.8	99.6	100.0	100.0

Minicíocht uisce: flúirseach Ríomhanna Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UE neamhfhoilsithe (an nuashonrú is déanaí: 29 Meán Fómhair 2022).

Tábla 5: Céatadán na ndaltaí atá ag foghlaim teanga iasachta amháin ar a laghad sa bhunoideachas (ISCED 1), de réir aoise, 2020 (sonraí maidir le Figiúr C1b)

Nóta míniúcháin

Chun míniú a fháil ar na ríomhanna agus ar an mbaillú sonraí de réir aoise, féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúirí C1d agus C1b de Chaibidil C.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

Féach na nótaí tír-shonracha le haghaidh Figiúirí C1d agus C1b i gCaibidil C.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
2020	86.1	47.3	X	26.7	83.6	79.8	86.9	54.1	79.7	:	98.3	100.0	100.0	100.0	96.1	100.0	98.2	72.7	100.0	62.4
2013	79.4	50.0	X	28.6	82.9	71.9	56.9	67.9	77.0	:	75.5	99.6	98.8	99.9	99.7	100.0	73.1	74.9	100.0	59.1
%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
2020	100.0	44.6	99.8	99.9	68.7	99.8	81.2	87.6	86.7	94.6	X	74.8	X	75.4	100.0	X	100.0	100.0	:	X
2013	100.0	52.2	99.9	97.3	35.2	56.5	49.8	84.8	68.8	77.9	X	:	X	:	100.0	X	100.0	100.0	:	X

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang02] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Tábla 6: Céatadán na ndaltaí atá ag foghlaim teanga iasachta amháin ar a laghad sa bhunoideachas (ISCED 1), 2013 agus 2020 (sonraí maidir le Figiúr C2)

Nótaí míniúcháin

Chun na ríomhanna agus na sonraí a mhíniú, féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr C2 de Chaibidil C.

Is iad 2019 (seachas 2020) na sonraí lena ngabhann réiltíní.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

Féach na nótaí tírshonracha i bhFíor C2 de Chaibidil C.

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
≥ 2 FL	59.2	0	X	65.7	12.0	65.5	85.1	36.9	95.2	7.8	95.7	45.0	75.5	54.6	97.0	83.7	73.0	77.4	100.0	7.4
1 FL	39.2	98.4	X	34.3	86.4	33.0	14.9	58.9	1.9	74.1	3.8	55.0	24.3	45.4	3.0	16.1	25.0	20.8	:	98.4
0 FL	1.6	1.6	X	0.0	1.6	1.4	0.0	4.3	2.9	18.1	0.5	0.0	0.2	0.0	0.0	0.2	2.0	1.8	:	2.2
%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
≥ 2 FL	95.0	71.1	7.9	46.7	92.7	94.6	25.6	52.6	98.7	78.6	X	94.9	X	97.1	100.0	X	100.0	66.1	:	X
1 FL	5.0	26.3	92.1	53.2	3.3	5.4	74.4	45.2	1.0	21.4	X	4.6	X	2.3	0.0	X	0.0	28.6	:	X
0 FL	0.0	2.6	0.1	0.1	4.0	0.0	0.0	2.2	0.4	0.0	X	0.5	X	0.6	0.0	X	0.0	0.0	:	X

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang02] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Tábla 7: Céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn teangacha iasachta (FL) san oideachas meánscoile íochtaraí (ISCED 2), de réir líon na dteangacha, 2020 (sonraí le haghaidh Figiúirí C3 agus C4)

Nótaí míniúcháin

Chun na ríomhanna agus na sonraí a mhíniú, féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr C3 de Chaibidil C.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

Féach na nótaí tírshonracha i bhFíor C3 de Chaibidil C.

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
≥ 2	58.4	:	X	49.3	17.4	43.1	81.7	37.1	95.6	8.5	95.0	41.6	54.0	52.4	98.5	91.6	71.8	81.0	100.0	6.0
%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
≥ 2	96.5	73.7	9.7	93.6	86.8	95.6	53.9	79.8	98.3	78.2	X	:	X	97.5	97.2	X	98.1	69.9	:	X

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang02] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Tábla 8: Céatadán na ndaltaí atá ag foghlaim dhá theanga iasachta nó níos mó san oideachas meánscoile íochtaraí (ISCED 2), 2013 (sonraí faoi Fhíor C4)

Nóta míniúcháin

Chun na ríomhanna agus na sonraí a mhíniú, féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr C4 de Chaibidil C.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

Féach na nótaí tírshonracha i bhFíor C4 de Chaibidil C.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

	%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	NO
≥ 2 FL	Gen	60.0	72.1	X	100.0	72.6	98.8	45.0	58.7	97.6	122	0.9	27.4	99.6	94.3	24.7	38.8	82.6	38.3	100.0	74.9
	Voc	35.1	16.0	X	69.7	42.0	33.9	1.2	1.3	22.6	:	2.8	0.2	32.1	30.0	48.1	32.2	54.4	6.5	77.4	4.5
1 FL	Gen	37.1	27.9	X	0.0	27.1	1.2	39.6	41.2	1.9	66.9	88.8	70.3	0.3	5.7	74.8	55.8	16.1	60.4	:	23.5
	Voc	46.9	70.2	X	30.3	53.1	60.1	14.8	38.3	35.2	:	72.4	45.1	66.7	64.7	51.6	63.3	31.3	54.3	15.2	88.6
0 FL	Gen	2.9	0.0	X	0.0	0.3	0.0	15.4	0.1	0.5	20.9	10.3	2.3	0.1	0.0	0.5	5.8	1.3	1.3	:	1.6
	Voc	18.0	13.8	X	0.0	4.9	5.9	84.0	60.4	42.2	:	24.8	54.7	1.3	5.3	0.3	4.4	14.3	39.2	7.4	6.9
	%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
≥ 2 FL	Gen	66	67.9	63.6	81.3	7.1	99.1	95.5	98.4	99.0	80.1	X	95.8	X	55.9*	91.9	X	56.6	100.0	:	X
	Voc	1.4	12.4	21.6	76.8	7.3	97.4	29.4	31.5	89.3	3.8	X	28.2	X	5.2*	:	X	:	0.0	:	X
1 FL	Gen	34.0	32.1	36.3	18.7	61.8	0.9	3.3	1.6	1.0	19.9	X	2.8	X	30.1*	8.1	X	43.4	0.0	:	X
	Voc	98.6	58.4	77.6	23.2	72.6	2.4	64.4	68.2	7.9	96.1	X	68.3	X	19.0*	:	X	:	100.0	:	X
0 FL	Gen	0.0	0.0	0.1	0.0	31.1	0.0	1.3	0.0	0.0	0.0	X	1.4	X	14.0*	0.0	X	0	0.0	:	X
	Voc	0.0	29.2	0.8	0.0	20.1	0.2	6.2	0.3	2.8	0.1	X	3.5	X	75.8*	:	X	:	0.0	:	X

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UE [educ_uae_lang02] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Tábla 9: Céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn teangacha iasachta (FL) i gcoitinne (gen) agus gairmoideachas meánscoile uachtaraí (ISCED 3), de réir líon na dteangacha, 2020 (sonraí faoi Fhigiúirí C5 agus C6)

Nótaí míniúcháin

Chun míniú a fháil ar na ríomhanna, ar chomhiomlán an Aontais agus ar shonraí na tíre, féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr C5 de Chaibidil C.

Is iad 2019 (seachas 2020) na sonraí lena ngabhann réiltíní.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

Féach na nótaí tírshonracha i bhFíor C5 de Chaibidil C.

	%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	NO
≥ 2 FL	Gen	58.4	78.3	X	99.9	73.3	93.9	49.7	55.6	92.7	6.2	2.7	31.2	97.2	86.9	24.1	83.8	81.9	41.2	100.0	46.1
	Voc	34.1	14.4	X	68.5	48.9	34.3	5.4	1.7	62.3	:	0.1	0.4	30.9	23.1	41.7	21.8	46.1	11.8	67.7	0.7
	%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
≥ 2 FL	Gen	68.0	69.7	64.1	69.1	5.1	98.7	95.5	98.7	99.0	81.2	X	:	X	60.1	100.0	X	52.6	:	:	X
	Voc	0.0	12.7	22.3	64.9	9.2	96.6	32.6	66.5	88.6	11.3	X	:	X	15.8	:	X	:	:	:	X

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UE [educ_uae_lang02] (sonraí a baineadh an 15 Meán Fómhair 2022).

Tábla 10: Céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn dhá theanga iasachta nó níos mó (FL) i gcoitinne (gen) agus gairmoideachas meánscoile uachtaraí (ISCED 3), 2013 (sonraí faoi Fhigiúr C6)

Nótaí míniúcháin

Tuairiscíodh go raibh comhiomlán AE don earnáil ghairmiúil ISCED 3 “éagsúil leis an sainmhíniú, féach meiteashonraí”. Chun nótaí modheolaíochta a bhaineann le sonraí a fháil, féach https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_en_esms_an4.xlsx.

Chun míniú a fháil ar na ríomhanna, féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr C6 de Chaibidil C.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

Féach na nótaí tírshonracha i bhFíor C6 de Chaibidil C.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Meáin nr	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
ISCED 1	0.9	0.5	X	0.3*	0.9	0.8	1.2	0.6	1.1	:	1.3	1.2	1	1.2	1	1	1.2	0.7	1.8	0.7
ISCED 2	1.6	1	X	1.7	1.1	1.7	1.9	1.3	2	0.9	1.9	1.5	1.8	1.5	2	1.9	1.7	1.8	2.5	1.1
ISCED 3	1.4	1.5	X	2.1	1.5	1.5	0.9	1	1.6	:	0.9	1	1.8	1.5	1.5	1.4	1.7	1.2	2.6	1.3
Meáin nr	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 1	1.1	0.5	1	1.1	0.7	1	0.8	0.9	1.2	1.1	X	0.8	X	1.0	1	X	1	1	:	X
ISCED 2	2.1	2	1.1	1.5	1.9	2	1.3	1.5	2.2	1.8	X	1.9	X	2.0	2.0	X	2.0	1.6	:	X
ISCED 3	1.5	1.2	1.4	1.9	0.8	2	1.5	1.5	2.1	1.6	X	1.4	X	1.2*	1.9	X	1.6	0.7	:	X

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang03] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Tábla 11: Meánlíon na dteangacha iasachta a foghlaimíodh in aghaidh an mhic léinn sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas (ISCED 1–3), 2020 (sonraí faoi Fhíor C7)

Nótaí míniúcháin

Chun míniú a fháil ar na ríomhanna, ar chomhiomlán an Aontais agus ar shonraí na tíre, féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr C7 de Chaibidil C.

Is iad 2019 (seachas 2020) na sonraí lena ngabhann réiltíní.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

Féach na nótaí tírshonracha i bhFíor C7 de Chaibidil C.

Caibidil C — Roinn II

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
ISCED 1	eng 84.1	nl 33.1	X	fra* 26.1*	eng 77.2	eng 79.1	eng 86.9	eng 57.4	eng 72.6	:	eng 98.2	eng 99.6	eng 96.6	eng 93.3	eng 95.5	100.0	eng 96.9	eng 72.4	deu 100.0	eng 45.9
ISCED 2	eng 98.3	eng 49.7	X	fra 100.0	eng 91.2	eng 98.2	eng 100.0	eng 100.0	eng 95.7	fra 49.2	eng 99.2	eng 99.2	eng 99.4	eng 98.0	eng 100.0	eng 100.0	eng 97.5	eng 97.8	deu fra 100.0	eng 74.6
ISCED 3	eng 88.1	eng 77.6	X	fra 94.4	eng 87.8	eng 93.5	eng 54.1	eng 68.6	eng 81.5	(fra) (50.8)	eng 78.3	eng 83.0	eng 99.0	eng 92.4	eng 99.8	eng 99.9	eng 92.4	eng 86.8	deu 86.3	eng 79.4

%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 1	eng 100.0	eng 44.6	eng 99.6	eng 98.8	eng 68.3	eng 88.2	eng 79.4	eng 85.1	eng 83.0	eng 94.6	X	eng 73.5	X	eng 75.4	eng 100.0	X	eng 100.0	eng 100.0	:	X
ISCED 2	eng 100.0	eng 97.4	eng 99.8	eng 98.8	eng 97.3	eng 100.0	eng 99.8	eng 97.0	eng 99.5	eng 100.0	X	eng 100.0	X	eng 99.4	eng fra 100.0	X	eng 100.0	eng 94.7	:	X
ISCED 3	eng 100.0	eng 79.8	eng 99.3	eng 95.9	eng 66.7	eng 99.5	eng 96.8	eng 93.3	eng 97.0	eng 100.0	X	eng 91.8	X	eng* 57.7*	eng 100.0	X	eng 99.9	eng 42.5	:	X

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Tábla 12: An teanga iasachta is mó a fhoghlaimíodh agus céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn i sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas (ISCED 1–3), 2020 (sonraí maidir le Figiúr C8)

Nótaí míniúcháin

Agus tagairt á déanamh do theangacha, úsáideann an tábla cóid ISO 639-3.

Léiríonn comhiomlán an AE céatadán na mac léinn a fhoghlaimíonn teanga iasachta i measc na mac léinn go léir ag leibhéal ISCED ar leith. Tá sé bunaithe ar dhaoine tagartha mhic léinn uile an Aontais, seachas an tír (nó na tíortha) nach meastar gur teanga iasachta í an teanga a luaitear.

Tuairiscíodh comhiomlán AE 2020 le haghaidh ISCED 3 mar “éagsúil leis an sainmhíniú, féach meiteashonraí”. Dá bhrí sin, féach ar na nótaí modheolaíochta a bhaineann leis na sonraí: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx

Tá teangacha eile seachas Béarla scáthaithe.

Is iad 2019 (seachas 2020) na sonraí lena ngabhann réiltíní.

Ní bhaineann na sonraí idir lúbíní ach le hoideachas ginearálta meánscoile uachtaraí.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

Féach na nótaí tírshonracha i bhFíor C8 de Chaibidil C.

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
ISCED 1	84.1	13.3	X	0.0*	77.2	79.1	86.9	57.4	72.6	:	98.2	99.6	96.6	93.3	95.5	100.0	96.9	72.4	0.0	45.9
ISCED 2	98.3	49.7	X	65.7	91.2	98.2	100.0	100.0	95.7	:	99.2	99.2	99.4	98.0	100.0	100.0	97.5	97.8	54.3	74.6
ISCED 3	88.1	77.6	X	88.8	87.8	93.5	54.1	68.6	81.5	:	78.3	83.0	99.0	92.4	99.8	99.9	92.4	86.8	84.4	79.4

%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 1	100.0	44.6	99.6	98.8	68.3	88.2	79.4	85.1	83.0	94.6	X	73.5	X	75.4	100.0	X	100.0	100.0	:	X
ISCED 2	100.0	97.4	99.8	98.8	97.3	100.0	99.8	97.0	99.5	100.0	X	100.0	X	99.4	100.0	X	100.0	94.7	:	X
ISCED 3	100.0	79.8	99.3	95.9	66.7	99.5	96.8	93.3	97.0	100.0	X	91.8	X	57.7*	100.0	X	99.9	42.5	:	X

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Tábla 13: Céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn Béarla sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas (ISCED 1–3), 2020 (sonraí faoi Fhíor C9)

Nótaí míniúcháin

Chun míniú a fháil ar chomhiomlán an Aontais, féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann leis an larscríbhinn seo a bhaineann le Figiúr C8.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Is iad 2019 (seachas 2020) nasonraí lena ngabhann réiltíní.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

Féach na nótaí tírshonracha i bhFíor C9 de Chaibidil C.

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	
ISCED 1	fra	eng	X	00*	rus	deu	:	fra	est	:	fra	fra	deu	deu	deu	fra	rus	deu	fra	deu	
	5.5	13.3	X	00*	4.3	1.1	:	2.6	20.7	:	19.2	19.1	3.1	20.4	1.9	2.3	13.3	0.4	83.2	18.9	
ISCED 2	fra	nld	X	eng	rus	deu	deu	fra	rus	spa	fra	fra	spa	deu	fra	fra	rus	rus	deu	fra	deu
	30.6	47.3	X	65.7	10.1	47.6	76.5	23.1	64.7	21.3	47.8	41.3	54.6	44.1	60.4	82.7	58.1	59.3	100.0	29.1	
ISCED 3	deu	nld	X	eng	deu	deu	deu	spa	rus	(deu)	fra	fra	spa	deu	fra	fra	rus	rus	fra	deu	
	20.0	59.2	X	88.8	26.8	37.8	17.2	11.9	44.9	(19.0)	3.8	18.0	59.3	34.9	23.5	25.5	51.8	24.8	85.4	41.0	

%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 1	ita	deu	slv	deu	fra	fra	deu	slk	swe	spa	X	deu	X	dan	0.0	X	0.0	0.0	:	X
	2.4	0.6	0.7	5.0	0.4	10.7	2.1	6.0	18.4	8.6	X	5.8	X	20.7	0.0	X	0.0	0.0	:	X
ISCED 2	ita	fra	fra	deu	fra	fra	deu	deu	swe	spa	X	deu	X	dan	eng	fra	deu	spa	:	X
	55.1	55.3	3.8	40.6	71.2	80.3	21.3	32.3	92.5	45.9	X	76.5	X	95.7	100.0	X	59.6	31.2	:	X
ISCED 3	ita	deu	fra	deu	spa	fra	deu	deu	swe	spa	X	deu	X	dan*	fra	X	deu	spa	:	X
	25.4	21.4	15.2	62.9	7.2	85.0	37.0	36.8	89.4	28.6	X	38.1	X	24.9*	91.9	X	30.8	11.7	:	X

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Tábla 14: An dara teanga iasachta is mó a foghlaimíodh agus céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn í sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas (ISCED 1–3), 2020 (sonraí maidir le Figiúr C10)

Nótaí míniúcháin

Agus tagairt á déanamh do theangacha, úsáideann an tábla cóid ISO 639-3.

Chun míniú a fháil ar chomhiomlán an Aontais, féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr C8 den larscríbhinn seo.

Is iad 2019 (seachas 2020) na sonraí lena ngabhann réiltíní.

Ní bhaineann na sonraí idir lúibíní ach le hoideachas ginearálta meánscoile uachtaraí.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

Féach na nótaí tírshonracha i bhFíor C10 de Chaibidil C.

% LASCAIR	BE fr	BG	CZ	EE	HR	LV	LT	MT	AT	PL	SI	SK	FI	IS		
ISCED 1	nld	–	–	rus	est	–	rus	–	–	–	–	–	swe	dan		
	33.1	–	–	15.5	20.7	–	13.3	–	–	–	–	–	18.4	20.7		
ISCED 2	nld	rus	rus	rus	est	ita	rus	rus	ita	–	–	–	rus	swe	dan	
	47.3	10.1	13.4	64.7	22.0	10.6	58.1	59.3	55.1	–	–	–	12.9	92.5	95.7	
Ginearálta	nld	rus	rus	rus	est	ita	rus	rus	ita	ita	rus	est	ita	rus	swe	dan*
ISCED 3	72.7	24.2	11.4	67.0	18.1	22.7	56.7	29.9	34.6	15.0	11.5	10.6	18.1	91.9	32.4*	

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Tábla 15: Céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn teangacha eile seachas an Béarla, an Fhraincis, an Ghearmáinis agus an Spáinnis (ina bhfoghlaimíonn 10 % ar a laghad de dhaltai teangacha eile) sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2020 (sonraí faoi Fhíor C11)

Nótaí míniúcháin

Agus tagairt á déanamh do theangacha, úsáideann an tábla cóid ISO 639-3.

Taispeánann an tábla tíortha ina bhfoghlaimíonn ar a laghad 10 % de mhic léinn (i leibhéal oideachais amháin ar a laghad) teangacha iasachta seachas an Béarla, an Fhraincis, an Ghearmáinis agus an Spáinnis. Ní thaispeántar tíortha eile.

Is iad 2019 (seachas 2020) na sonraí lena ngabhann réiltíní.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

Féach na nótaí tírshonracha i bhFíor C11 de Chaibidil C.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

		%																			
		EU	BE fr	DE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
ISCED 1	2020	84.1	13.3	X	0.0*	77.2	79.1	86.9	57.4	72.6	:	98.2	99.6	96.6	93.3	95.5	100.0	96.9	72.4	0.0	45.9
	2013	77.2	11.4	X	0.1	73.5	71.2	56.9	62.4	68.9	:	74.6	99.0	92.2	92.3	98.8	98.0	71.2	73.7	0.0	40.4
ISCED 2	2020	98.3	49.7	X	65.7	91.2	98.2	100.0	100.0	95.7	:	99.2	99.2	99.4	98.0	100.0	100.0	97.5	97.8	54.3	74.6
	2013	96.7	42.5	X	49.3	86.8	96.5	100.0	97.8	97.1	:	99.0	99.4	98.4	97.6	100.0	99.7	95.8	97.1	53.2	68.5
ISCED Ginearálta 3	2020	95.7	90.7	X	100.0	90.3	99.9	98.0	97.0	98.5	:	80.6	97.3	99.9	99.8	97.3	100.0	98.0	97.0	100.0	89.1
	2013	93.8	91.1	X	99.9	90.6	95.1	82.8	86.8	96.0	:	93.5	98.1	99.7	99.4	95.9	91.4	98.6	94.4	97.1	81.8

		%																			
		MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 1	2020	100.0	44.6	99.6	98.8	68.3	88.2	79.4	85.1	83.0	94.6	X	73.5	X	75.4	100.0	X	100.0	100.0	:	X
	2013	100.0	52.2	100.0	94.0	34.9	45.3	48.0	81.0	66.3	77.9	X	:	X	71.5	100.0	X	100.0	100.0	:	X
ISCED 2	2020	100.0	97.4	99.8	98.8	97.3	100.0	99.8	97.0	99.5	100.0	X	100.0	X	99.4	100.0	X	100.0	94.7	:	X
	2013	100.0	96.6	99.9	96.3	93.4	99.2	100.0	94.9	99.4	100.0	X	:	X	99.8	100.0	X	99.9	100.0	:	X
ISCED Ginearálta 3	2020	100.0	100.0	99.8	98.4	62.3	99.4	98.5	98.7	99.7	100.0	X	98.6	X	72.7*	100.0	X	(99.9)	38.7	:	X
	2013	100.0	100.0	99.9	94.0	59.2	99.6	98.0	98.8	99.9	100.0	X	:	X	70.8	100.0	X	(98.4)	:	:	X

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Tábla 16: Céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn Béarla sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2013 agus 2020 (sonraí faoi Fhíor C12)

Nótaí míniúcháin

Chun míniú a fháil ar chomhiomlán an Aontais, féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr C8 den larscríbhinn seo.

Is iad 2019 (seachas 2020) na sonraí lena ngabhann réiltíní.

Baineann na sonraí idir lúibíní le hoideachas ginearálta agus le gairmoideachas meánscoile uachtaraí.

Nótaí a bhaineann go sonrath le tír faoi leith

Féach na nótaí tírshonracha i bhFíor C12 de Chaibidil C.

		%																			
		EU	BE fr	DE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
ISCED 1	2020	5.5	:	X	26.1*	0.8	0.1	:	2.6	1.4	:	19.2	19.1	:	0.6	0.8	2.3	1.4	0.2	83.2	0.3
	2013	3.6	:	X	28.6	1.2	0.1	:	3.7	1.6	:	14.8	5.4	:	0.6	0.9	2.0	0.8	0.2	83.8	0.3
ISCED 2	2020	30.6	:	X	100.0	1.3	2.6	9.3	23.1	2.6	49.2	47.8	41.3	:	1.2	60.4	82.7	2.2	4.6	100.0	0.5
	2013	33.9	:	X	99.6	3.1	3.3	9.1	24.4	2.7	61.6	49.4	38.7	:	1.4	68.7	90.0	1.0	3.4	100.0	0.5
ISCED Ginearálta 3	2020	21.8	:	X	100.0	9.5	11.5	7.8	20.9	5.6	50.8	4.6	24.8	:	4.5	14.8	29.4	5.9	2.7	100.0	8.0
	2013	23.6	:	X	99.9	12.2	17.5	15.0	24.2	6.4	58.9	4.6	28.7	:	3.6	17.7	37.2	5.8	3.2	100.0	5.8
		%																			
		MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 1	2020	2.2	0.5	0.1	0.4	0.4	10.7	0.0	0.2	2.1	3.0	X	0.0	X	0.6	0.0	X	0.0	0.0	:	X
	2013	1.1	:	0.3	0.2	0.1	10.8	0.0	0.1	2.0	2.2	X	:	X	0.6	0.0	X	0.2	0.0	:	X
ISCED 2	2020	28.1	55.3	3.8	1.3	71.2	80.3	1.4	1.0	4.6	14.4	X	2.3	X	1.8	100.0	X	38.7	10.7	:	X
	2013	35.1	57.8	5.1	3.7	63.3	85.0	3.2	2.6	5.9	15.6	X	:	X	1.8	97.2	X	50.4	14.0	:	X
ISCED Ginearálta 3	2020	18.2	28.1	29.7	12.3	3.0	80.8	7.2	9.0	8.8	15.8	X	6.6	X	90*	91.9	X	(22.4)	7.4	:	X
	2013	23.1	32.7	35.5	8.1	2.6	84.9	11.2	14.8	12.0	18.3	X	:	X	11.3	100.0	X	(27.2)	:	:	X

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Tábla 17: Céatadán na ndaltaí ag foghlaim Fraincise sa bhunoideachas agus sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 1–3), 2013 agus 2020 (sonraí faoi Fhíor C13)

Nótaí míniúcháin

Chun míniú a fháil ar chomhiomlán an Aontais, féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr C8 den larscríbhinn seo.

Is iad 2019 (seachas 2020) na sonraí lena ngabhann réiltíní.

Baineann na sonraí idir lúibíní le hoideachas ginearálta agus le gairmoideachas meánscoile uachtaraí.

Nótaí a bhaineann go sonrath le tír faoi leith

Féach na nótaí tírshonracha i bhFíor C13 de Chaibidil C.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

	%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
ISCED 1	2020	3.4	0.9	X	0.0*	2.2	1.1	:	:	3.2	:	16.7	1.2	3.1	20.4	1.9	0.0	5.0	0.4	100.0	18.9
	2013	3.7	1.0	X	0.0	2.6	1.3	:	:	3.9	:	12.0	0.6	5.7	20.2	2.0	0.0	4.7	0.6	100.0	20.4
ISCED 2	2020	21.4	1.4	X	0.0	5.0	47.6	76.5	:	9.9	19.3	46.6	4.8	15.2	44.1	9.4	1.7	13.2	13.8	100.0	29.1
	2013	22.6	1.6	X	0.1	7.2	32.4	73.6	:	14.5	20.9	44.9	3.1	14.4	42.7	8.6	1.3	11.3	11.4	100.0	31.7
ISCED Ginearálta 3	2020	21.4	5.2	X	42.3	34.3	64.1	27.4	:	19.4	19.0	4.4	2.9	20.8	62.1	9.2	1.4	26.5	6.7	98.8	55.4
	2013	21.5	5.6	X	51.2	34.2	55.7	28.0	:	29.6	15.4	2.5	2.1	22.0	62.1	7.7	5.3	28.9	10.2	100.0	45.4
	%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 1	2020	1.4	0.6	:	5.0	0.1	2.6	2.1	1.7	3.9	3.3	X	5.8	X	0.0	0.0	X	0.0	0.0	:	X
	2013	0.6	:	:	6.7	0.1	1.5	1.7	1.8	3.7	2.2	X	:	X	0.0	0.0	X	1.7	0.0	:	X
ISCED 2	2020	13.7	49.4	:	40.6	1.3	13.6	21.3	32.3	9.3	18.4	X	76.5	X	1.0	0.0	X	59.6	24.0	:	X
	2013	9.1	51.7	:	69.0	0.7	10.3	19.1	57.7	10.5	19.3	X	:	X	2.5	0.0	X	44.9	24.4	:	X
ISCED Ginearálta 3	2020	9.2	42.2	:	53.9	1.4	16.3	66.2	57.6	14.6	19.6	X	78.1	X	20.9*	0.0	X	(30.0)	23.0	:	X
	2013	5.0	42.4	:	47.0	1.0	12.5	63.4	58.8	17.6	22.2	X	:	X	22.3	0.0	X	(22.5)	:	:	X

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Tábla 18: Céatadán na ndaltaí a d'fhoghlaim Gearmáinis sa bhunoideachas ginearálta agus sa mheánoideachas (ISCED 1–3), 2013 agus 2020 (sonraí faoi Fhíor C14)

Nótaí míniúcháin

Chun míniú a fháil ar chomhiomlán an Aontais, féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr C8 den larscríbhinn seo.

Is iad 2019 (seachas 2020) na sonraí lena ngabhann réiltíní.

Baineann na sonraí idir lúibíní le hoideachas ginearálta agus le gairmoideachas meánscoile uachtaraí.

Nótaí a bhaineann go sonracha le tír faoi leith

Féach na nótaí tírshonracha i bhFíor C14 de Chaibidil C.

	%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
ISCED 2	2020	17.7	:	X	0.0	2.1	3.0	:	6.2	0.1	21.3	0.1	:	54.6	0.1	25.0	0.5	0.5	0.2	0.0	0.2
	2013	12.6	:	X	0.0	1.5	1.7	:	3.7	0.3	14.4	0.1	:	37.0	0.1	21.3	0.9	0.0	0.0	0.0	0.1
ISCED Ginearálta 3	2020	26.8	7.4	X	2.2	10.6	14.0	17.9	22.5	4.0	18.3	0.0	:	73.1	4.5	15.3	4.0	2.5	0.9	5.8	6.1
	2013	21.9	0.7	X	2.5	9.6	11.9	20.5	18.9	4.1	14.0	0.1	:	70.0	3.2	12.0	18.7	1.1	0.8	5.4	2.9
	%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 2	2020	14.0	1.9	1.2	3.6	18.8	0.6	2.5	0.9	3.7	45.9	X	0.0	X	2.4	0.0	X	0.0	31.2	:	X
	2013	7.5	1.9	1.2	1.4	24.1	0.4	2.4	0.7	1.7	43.5	X	:	X	2.9	0.0	X	0.0	31.0	:	X
ISCED Ginearálta 3	2020	9.1	5.7	21.5	15.2	9.1	2.6	15.7	12.6	12.9	41.4	X	0.0	X	24.2*	0.0	X	(0.0)	24.1	:	X
	2013	5.3	4.8	15.7	3.3	8.4	2.5	12.3	10.0	13.4	39.9	X	:	X	21.7	0.0	X	(0.4)	:	:	X

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Tábla 19: Céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn Spáinnis sa mheánoideachas ginearálta (ISCED 2–3), 2013 agus 2020 (sonraí maidir le Figiúr C15)

Nótaí míniúcháin

Chun míniú a fháil ar chomhiomlán an Aontais, féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr C8 den larscríbhinn seo.

Is iad 2019 (seachas 2020) na sonraí lena ngabhann réiltíní.

Baineann na sonraí idir lúibíní le hoideachas ginearálta agus le gairmoideachas meánscoile uachtaraí.

Nótaí a bhaineann go sonracha le tír faoi leith

Féach na nótaí tírshonracha i bhFíor C15 de Chaibidil C.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

% LASCAINE	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	
Ginearálta	95.7	90.7	X	100.0	90.3	99.9	78.0	97.0	98.5	:	80.6	97.3	99.9	99.8	97.3	100.0	98.0	97.0	100.0	89.1
Gairmeacha	79.2	59.9	X	79.7	85.4	91.1	15.4	38.8	56.3	:	73.5	45.3	96.9	89.1	100.0	95.6	83.6	56.2	76.9	69.7

% LASCAINE	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR	
Ginearálta	100.0	100.0	99.8	98.4	62.3	99.4	98.5	98.7	99.7	100.0	X	98.6	X	72.7*	100.0	X	(99.9)	38.7	:	X
Gairmeacha	100.0	68.9	99.2	93.7	73.6	99.6	96.1	90.6	95.0	99.9	X	89.8	X	20.9*	:	X	:	46.0	:	X

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar shonraí Eurostat/UOE [educ_uae_lang01] (sonraí a baineadh amach an 15 Nollaig 2022).

Tábla 20: Céatadán na ndaltaí a fhoghlaimíonn Béarla i gcoitinne agus gairmoideachas meánscoile uachtaraí (ISCED 3), 2020 (sonraí faoi Fhíor C16)

Nótaí míniúcháin

Tá comhiomlán AE 2020 le haghaidh ISCED 3 gairmiúil marcáilte “éagsúil leis an sainmhíniú, féach meiteashonraí”. Dá bhrí sin, féach ar na nótaí modheolaíochta a bhaineann leis na sonraí: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uae_enr_esms_an6.xlsx

Chun tuilleadh sonraí a fháil faoi chomhiomlán an Aontais, féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr C8 den larscríbhinn seo.

Is iad 2019 (seachas 2020) na sonraí lena ngabhann réiltíní.

Baineann na sonraí idir lúbíní le hoideachas ginearálta agus le gairmoideachas meánscoile uachtaraí.

Nótaí a bhaineann go sonracha le tír faoi leith

Féach na nótaí tírshonracha i bhFíor C16 de Chaibidil C.

Caibidil D, Roinn I

% LASCAINE	EU	BE fr	BE nl	BG	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY	LV		
A. Iomlán	25.4	28.2	34.0	26.5	16.4	36.8	27.8	29.5	12.0	24.6	26.3	48.0	33.0		
	S.E. 0.36	1.25	1.21	0.95	0.68	1.22	1.51	0.95	0.68	1.04	0.94	1.71	1.91		
B. & 35 bliain d'aois	35.3	33.1	47.7	35.0	29.2	59.2	48.7	45.8	17.7	26.5	36.0	57.3	38.9		
	S.E. 0.79	1.76	1.85	3.35	1.97	3.41	3.11	2.88	1.50	1.71	3.21	4.70	3.26		
C. ≥ 35 bliana	23.4	25.1	25.4	25.5	13.5	31.3	24.9	27.3	10.3	24.0	25.3	46.9	32.1		
	S.E. 0.38	1.68	1.28	0.97	0.80	1.35	1.57	0.89	0.68	1.23	0.94	1.54	2.07		
BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART NÓ AS DÁTÁ	22.2	22.2	22.2	9.5	15.6	27.9	23.8	18.5	7.4	2.5	10.7	10.4	6.8		
	S.E. 0.83	2.39	2.08	3.47	2.26	3.87	3.12	2.84	1.56	2.06	3.26	4.07	3.54		
		LT	HU	MT	NL	AT	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	NO	TR
A. Iomlán	23.0	18.5	38.3	30.3	30.8	20.6	37.0	11.9	25.9	28.9	40.6	27.1	29.3	32.7	
	S.E. 0.97	1.07	1.70	2.28	0.73	0.74	1.15	1.04	0.84	1.14	1.03	1.30	0.88	0.89	
B. & 35 bliain d'aois	29.9	26.9	52.3	36.7	52.9	37.9	42.3	16.9	26.6	49.2	52.3	47.1	54.2	35.6	
	S.E. 2.61	2.58	2.29	2.67	1.54	4.61	2.84	2.81	2.07	2.76	2.52	4.17	1.99	1.42	
C. ≥ 35 bliana	22.4	17.5	26.1	27.7	23.1	20.2	35.6	11.2	25.7	24.7	38.5	24.2	21.6	29.7	
	S.E. 0.99	1.07	1.53	2.63	0.86	0.73	1.23	0.98	0.95	1.18	1.11	1.36	0.75	1.19	
BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART NÓ AS DÁTÁ	22.2	22.2	22.2	9.0	29.8	17.7	6.7	5.7	0.9	24.4	13.8	22.9	32.6	5.9	
	S.E. 2.69	2.51	2.80	3.12	1.83	4.60	3.09	2.62	2.33	2.79	2.73	4.47	2.06	1.92	

Δ Difríocht idir aoisghrúpaí sonracha

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar TALIS 2018.

Tábla 21: Céatadán na múinteoirí meánscoile íochtaraí (ISCED 2) a chríochnaigh ITE ina raibh teagasc i gcomhthéacsanna ilteangacha nó ilchultúrtha, iomlán agus de réir aoisghrúpa, 2018 (sonraí maidir le Figiúr D3)

Nótaí míniúcháin

Sonraí bunaithe ar fhreagraí an mhúinteora ar cheist 2, “Cé mhéad atá agat?”, agus ceist 6 (f) de TALIS 2018, “An bhfuil na gnéithe seo a leanas san áireamh i do [oideachas nó oiliúint] foirmiúil?”. Rinneadh na freagraí ar cheist 2 a shórtáil de réir aoisghrúpa. Agus céatadán iomlán na múinteoirí meánscoile íochtaraí a chríochnaigh ETI ina raibh teagasc i

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

suíomhanna ilteangacha nó ilchultúrtha á mheas, léirítear i gcló trom na difríochtaí suntasacha ó luach an Aontais ó thaobh staidrimh de.

Agus breithniú á dhéanamh ar na difríochtaí idir an dá aoisghrúpa (agus lt; 35 bliana agus ≥ 35 bliana), luachanna atá an-difriúil (p & 0.05) ó nialas, léirítear iad i gcló trom.

Áirítear in AE freagróirí ó na tíortha uile san Aontas faoi láthair a ghlac páirt in TALIS in 2018.

%	EU	BE fr	BE nl	BG	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY	LV	
CPD	20.1	8.1	17.6	31.4	14.2	14.4	24.9	32.5	6.3	18.7	28.1	37.7	28.4	
S.E.	0.32	0.86	1.28	1.47	0.95	1.46	1.60	0.84	0.74	1.25	1.27	2.15	1.79	
	LT	HU	MT	NL	AT	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	NO	TR
CPD	18.1	14.8	26.9	9.7	17.6	14.0	22.3	17.6	14.2	19.9	23.9	23.0	15.0	27.0
S.E.	0.83	1.08	2.08	0.79	0.80	0.80	1.05	1.68	0.72	1.24	0.94	1.18	0.93	0.88

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar TALIS 2018.

Tábla 22: Céatadán na múinteoirí meánscoile íochtaráí (ISCED 2) a ghlac páirt i ngníomhaíochtaí forbartha gairmiúla leanúnaí ina ndírítear ar an teagasc i gcomhthéacsanna ilteangacha nó ilchultúrtha, 2018 (sonraí maidir le Figiúr D3)

Nótaí míniúcháin

Féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr D3 a ghabhann le Caibidil D.

Caibidil D, Roinn II

	EU	BE fr	BE nl	BG	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY
Múinteoirí Teanga Eachtracha	71.2	73.2	58.7	40.6	72.8	66.0	69.8	80.5	77.6	55.6	79.3	75.7
S.E.	0.72	2.55	2.32	3.09	1.70	2.02	2.12	1.60	2.38	3.01	1.77	3.71
Múinteoirí ábhar eile	36.0	33.5	38.4	28.9	40.7	50.1	55.5	38.4	33.1	29.4	27.9	63.5
S.E.	0.48	1.27	1.36	1.29	1.24	1.84	1.46	1.10	1.30	1.43	1.03	1.97
	LV	HU	MT	NL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	TR
Múinteoirí Teanga Eachtracha	76.7	62.1	54.0	85.5	55.6	39.3	69.2	55.3	66.3	63.9	85.8	20.7
S.E.	3.36	2.20	3.75	2.80	2.11	2.21	3.05	1.79	1.94	2.43	1.97	2.22
Múinteoirí ábhar eile	55.7	31.4	29.3	56.5	33.9	32.0	47.3	28.7	48.7	39.0	80.1	8.9
S.E.	1.76	1.33	1.37	1.81	1.07	1.82	1.65	1.18	1.73	1.66	1.86	0.71

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar TALIS 2018.

Tábla 23: Céatadán na múinteoirí meánscoile íochtaráí (ISCED 2) a bhí thar lear chun críocha gairmiúla, 2018 (sonraí maidir le Figiúr D6)

Nótaí míniúcháin

Sonraí bunaithe ar fhreagraí múinteoirí ar cheisteanna 15 agus 56 de TALIS 2018: “An múineann tú na catagóirí téamacha seo a leanas sa scoilbhliain reatha?” agus “An raibh tú thar lear riamh chun críocha gairmiúla i do ghairm bheatha nó le linn oiliúint/oiliúint múinteoirí?”

Is iad na múinteoirí teanga iasachta na múinteoirí a roghnaigh rogha (e) do cheist 15. Is iad na múinteoirí ábhar eile nach bhfuil rogha (e) roghnaithe acu do cheist 15 agus a bhfuil aon rogha (a)–(i) eile marcáilte acu. Is iad múinteoirí soghluaiste iad siúd a d’fhreagair “tá” i gceann amháin ar a laghad de na cásanna soghluaisteachta (roghanna (a) go (e)).

Áirítear in AE freagróirí ó gach tír san Aontas faoi láthair a d’fhreagair ceisteanna a bhain le soghluaisteacht TALIS in 2018.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

	Average 17	BE nl	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT
2018	72.2	58.7	72.8	66.0	69.8	80.5	77.6	55.6	79.3
S.E.	0.74	2.32	1.70	2.02	2.12	1.60	2.38	3.01	1.77
2013	57.6	43.0	53.3	45.1	54.2	73.7	63.3	36.8	61.7
S.E.	0.82	2.77	1.96	2.27	2.08	2.02	2.07	2.03	2.33
Δ2018-2013	14.6	15.8	19.5	20.9	15.5	6.8	14.2	18.8	17.6
S.E.	1.11	3.61	2.59	3.04	2.97	2.58	3.16	3.64	2.92
	CY	LV	NL	PT	RO	SK	FI	SE	IS
2018	75.7	76.2	85.5	55.6	39.3	55.3	66.3	63.9	85.8
S.E.	3.71	3.36	2.80	2.11	2.21	1.79	1.94	2.43	1.97
2013	58.6	62.0	59.5	35.1	30.0	39.6	56.2	57.1	71.6
S.E.	3.79	3.04	3.24	2.23	2.26	1.76	2.20	1.86	2.65
Δ2018-2013	17.1	14.2	26.0	20.5	9.3	15.7	10.0	6.7	14.2
S.E.	5.30	4.53	4.28	3.07	3.16	2.52	2.94	3.06	3.30

Δ Difríocht idir blianta tagartha sonracha

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar TALIS 2018 agus 2013.

Tábla 24: Difríochtaí idir 2018 agus 2013 i gcéatadán na múinteoirí nua-aimseartha sa mheánoideachas íochtair (ISCED 2) a bhí thar lear chun críocha gairmiúla (sonraí maidir le Figiúr D6)

Nótaí míniúcháin

Tagraíonn “meán 17” do na 17 dtír (nó córais oideachais) ina bhfuil freagróirí ar cheisteanna maidir le soghluaisteacht thrasnáisiúnta in TALIS 2013 agus 2018.

Féach freisin na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr D6 a ghabhann le Caibidil D.

	Average 17	BE nl	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT
2018	36.3	38.4	40.7	50.1	55.5	38.4	33.1	29.4	27.9
S.E.	0.51	1.36	1.24	1.84	1.46	1.10	1.30	1.43	1.03
2013	20.0	21.1	21.2	30.4	35.5	24.1	15.3	10.4	13.2
S.E.	0.37	0.94	1.20	1.54	1.26	1.06	0.78	0.72	0.89
Δ2018-2013	16.3	17.4	19.4	19.6	20.0	14.2	17.8	18.9	14.7
S.E.	0.63	1.66	1.73	2.40	1.93	1.53	1.52	1.60	1.36
	CY	LV	NL	PT	RO	SK	FI	SE	IS
2018	63.5	55.7	56.5	33.9	32.0	28.7	48.7	39.0	80.1
S.E.	1.97	1.76	1.81	1.07	1.82	1.18	1.73	1.66	1.86
2013	36.5	37.5	32.7	15.6	17.2	17.4	37.3	31.8	70.9
S.E.	1.35	2.43	1.78	0.96	1.21	1.25	1.36	1.40	1.49
Δ2018-2013	27.0	18.2	23.8	18.3	14.8	11.3	11.4	7.2	9.2
S.E.	2.39	3.00	2.53	1.44	2.19	1.72	2.20	2.17	2.38

Δ Difríocht idir blianta tagartha sonracha

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar TALIS 2018 agus 2013.

Tábla 25: Difríochtaí idir 2018 agus 2013 i gcéatadán na múinteoirí ó ábhair oideachais meánscoile íochtaí eile (ISCED 2) a bhí thar lear chun críocha gairmiúla (sonraí maidir le Figiúr D6)

Nótaí míniúcháin

Féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann leis an tábla roimhe seo san larscríbhinn seo, chomh maith leis na Nótaí i bhFíor D6 de Chaibidil D.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

	EU	BE fr	BE nl	BG	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY
Clár an AE	27.4	20.1	13.7	35.2	37.6	26.9	51.8	33.3	16.6	25.0	16.7	34.2
S.E.	0.66	3.20	2.14	4.24	2.18	2.93	3.25	2.09	2.22	3.28	2.07	4.84
Clár náisiúnta nó réigiúnach	15.7	:	10.5	18.9	23.4	10.5	33.6	21.6	14.5	20.1	6.6	34.1
S.E.	0.64	:	2.00	3.42	1.59	1.60	2.19	1.55	2.11	2.41	1.27	5.76
	LV	HU	MT	NL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	TR
Clár an AE	55.8	28.5	36.0	27.9	37.7	59.3	50.5	33.2	37.6	24.2	40.9	58.5
S.E.	5.63	2.73	4.66	3.69	2.45	3.40	4.40	2.36	2.55	2.43	3.19	6.27
Clár náisiúnta nó réigiúnach	29.1	24.6	:	13.2	17.5	24.8	17.9	15.3	17.0	8.2	15.1	:
S.E.	3.46	2.48	:	2.10	2.37	3.01	3.06	2.04	1.96	1.69	2.38	:

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar TALIS 2018.

Tábla 26: Céatadán na múinteoirí teanga iasachta soghluaiste san oideachas meánscoile íochtaraí (ISCED 2) a chuaigh thar lear ar chúiseanna gairmiúla le tacaíocht ó chlár soghluaisteachta, 2018 (sonraí maidir le Figiúr D8)

Nótaí míniúcháin

Féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr D8 a ghabhann le Caibidil D.

Nótaí a bhaineann go sonrath le tír faoi leith

Féach na nótaí a bhaineann go sonrath le tír faoi leith i bhFíor D8 i gCaibidil D.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

	Meán 17	BE nl	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT
Clár an Aontais Eorpaigh 2018	27.2	13.7	37.6	26.9	51.8	33.3	16.6	25.0	16.7
S.E.	0.71	2.14	2.18	2.93	3.25	2.09	2.22	3.28	2.07
Clár an AE 2013	25.1	17.1	37.5	24.3	41.1	35.2	9.3	12.7	15.2
S.E.	0.89	2.85	2.31	2.33	2.44	2.51	1.81	2.52	1.88
Δ2018–2013	2.1	-3.4	0.1	2.7	10.8	-1.8	7.2	12.3	1.5
S.E.	1.13	3.56	3.18	3.74	4.06	3.27	2.86	4.14	2.80
Clár náisiúnta nó réigiúnach	15.4	10.5	23.4	10.5	33.6	21.6	14.5	20.1	6.6
S.E.	0.67	2.00	1.59	1.60	2.19	1.55	2.11	2.41	1.27
Clár náisiúnta nó réigiúnach	11.1	:	13.2	:	26.1	19.9	:	22.2	:
S.E.	0.53	:	1.43	:	2.59	1.76	:	2.75	:
Δ2018–2013	4.3	:	10.2	:	7.5	1.7	:	-2.1	:
S.E.	0.86	:	2.13	:	3.39	2.34	:	3.66	:
	CY	LV	NL	PT	RO	SK	FI	SE	IS
Clár an Aontais Eorpaigh 2018	34.2	55.8	27.9	37.7	59.3	33.2	37.6	24.2	40.9
S.E.	4.84	5.63	3.69	2.45	3.40	2.36	2.55	2.43	3.19
Clár an AE 2013	40.7	61.2	27.3	45.6	49.7	25.8	38.8	21.0	29.0
S.E.	4.64	3.10	3.92	4.56	3.97	2.24	2.78	1.93	2.24
Δ2018–2013	-6.5	-5.3	0.6	-7.9	9.6	7.4	-1.2	3.3	11.9
S.E.	6.71	6.42	5.38	5.17	5.23	3.25	3.78	3.10	3.90
Clár náisiúnta nó réigiúnach	34.1	29.1	13.2	17.5	24.8	15.3	17.0	8.2	15.1
S.E.	5.76	3.46	2.10	2.37	3.01	2.04	1.96	1.69	2.38
Clár náisiúnta nó réigiúnach	:	22.6	:	:	:	12.7	13.5	:	20.1
S.E.	:	3.64	:	:	:	1.81	2.03	:	2.59
Δ2018–2013	:	6.6	:	:	:	2.6	3.5	:	-5.0
S.E.	:	5.02	:	:	:	2.72	2.82	:	3.52

Δ Difríocht idir blianta tagartha sonracha

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar TALIS 2018 agus 2013.

Tábla 27: Difríochtaí idir 2018 agus 2013 i gcion na múinteoirí teanga iasachta soghluaiste sa mheánoideachas íochtarach (ISCED 2) a chuaigh thar lear chun críocha gairmiúla le tacaíocht ó chlár soghluaisteachta (sonraí i gcomhair Fhigiúr D8)

Nótaí míniúcháin

Sonraí bunaithe ar fhreagraí múinteoirí ar cheisteanna 15 agus 56 de TALIS 2018 agus 15 agus 48 de TALIS 2013: “Múineadh na catagóirí téamacha seo a leanas sa scoilbhliain reatha?” agus “An raibh tú thar lear riamh ar chúiseanna gairmiúla i do ghairm bheatha mar mhúinteoir nó le linn oiliúint/oiliúint múinteoirí?”, rogha b) in 2018 agus c) in 2013, “mar mhúinteoir i gclár de chuid an Aontais Eorpaigh”, agus c) in 2018 agus (d) in 2013, “mar mhúinteoir i gclár réigiúnach nó náisiúnta”. D’fhéadfadh sé gur bhain múinteoirí úsáid as an dá chineál clár.

Is iad na múinteoirí teanga iasachta na múinteoirí a roghnaigh rogha (e) do cheist 15. Is iad na múinteoirí soghluaiste a d’fhreagair “tá” ar cheann amháin ar a laghad de na roghanna (a) go (e) i gceist 56 in 2018 agus (b) go (f) in 2013.

Tagraíonn “meán 17” do na 17 dtír (nó córais oideachais) ina bhfuil freagraí ar cheisteanna maidir le soghluaisteacht thrasnáisiúnta in TALIS 2013 agus 2018.

Agus na difríochtaí idir 2018 agus 2013 á gcur san áireamh, léirítear i gcló trom na luachanna atá an-difriúil (p & 0.05) ó nialas.

Nótaí a bhaineann go sonracha le tír faoi leith

An Bheilg (BE nl), an Danmhairg, an Fhrainc, an Iodáil, an Chipir, an Ísiltír, an Phortaingéil, an Rómáin agus an tSualainn: níor leor an sampla (níos lú ná 5 scoil éagsúla nó 30 múinteoir) don chatagóir “clár náisiúnta nó réigiúnach” in 2013.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

	EU		CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY	LV
A	76.4		77.4	49.6	58.1	89.1	75.3	70.6	91.6	57.3	62.7
S.E.	0.75		1.78	2.72	2.63	1.36	2.69	2.92	1.35	5.68	3.89
B	68.4		56.0	54.8	70.3	80.0	58.8	38.7	83.1	77.1	44.4
S.E.	0.94		2.27	3.12	2.62	2.12	2.92	4.65	1.76	4.83	5.16
C	57.4		73.9	55.2	60.6	60.9	84.9	38.8	41.3	57.8	53.0
S.E.	1.01		1.80	2.89	2.92	2.07	2.17	3.94	2.16	6.47	4.41
D	40.8		45.3	40.3	61.2	46.5	34.3	37.6	25.2	33.5	61.4
S.E.	0.92		2.18	3.16	3.28	1.80	2.87	3.93	1.91	5.90	3.88
E	33.5		25.5	38.0	27.0	41.9	42.8	12.8	23.7	35.8	33.7
S.E.	0.94		1.62	2.14	2.51	2.08	3.05	2.20	2.03	5.31	3.68
F	21.9		33.7	15.4	19.1	30.3	12.0	11.4	15.7	44.4	:
S.E.	0.75		1.88	1.62	2.19	2.40	2.11	3.61	1.95	6.12	:
	HU	MT	NL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	TR
A	82.2	68.7	59.0	51.4	36.9	68.7	70.9	62.3	59.5	33.1	:
S.E.	2.05	3.32	4.95	2.39	3.42	3.59	2.45	2.20	2.80	3.15	:
B	70.8	62.5	63.1	47.7	56.6	41.9	62.5	54.5	66.0	38.6	36.4
S.E.	2.29	5.38	4.27	3.26	4.02	3.06	2.61	2.06	2.53	3.41	5.42
C	35.7	46.9	46.6	74.2	49.8	53.8	35.7	55.0	35.3	:	38.4
S.E.	3.22	5.60	5.08	2.40	3.78	3.50	2.58	2.30	2.74	:	4.76
D	55.2	37.3	44.7	51.6	65.7	59.1	43.2	53.6	41.2	43.5	50.0
S.E.	3.00	4.73	4.07	2.18	3.90	3.20	2.53	2.18	2.73	3.01	5.77
E	27.0	25.6	26.2	10.3	68.3	30.7	23.4	22.4	33.2	31.6	32.7
S.E.	2.54	5.28	3.25	1.70	3.21	3.33	2.40	2.47	2.81	3.18	4.92
F	36.4	35.3	18.3	20.0	15.0	32.1	24.1	39.6	28.8	27.9	79.2
S.E.	2.50	5.30	3.00	2.41	2.04	3.83	2.43	2.43	2.57	2.76	5.05

A Foghlaim B Staidéar mar chuid C Mic léinn a D Teagmhálacha a E Teagasc F Réimsí

m

d'oideachas

thionlacan ar

bhunú le scoileanna

thar lear

a fhoghlaim

teangac múinteoirí chuairt

Minjiócht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar TALIS 2018.

Tábla 28: Céatadán na múinteoirí teanga iasachta soghluaiste san oideachas meánscoile íochtaraí (ISCED 2), ar chúiseanna gairmiúla chun taisteal thar lear, 2018 (sonraí faoi Fhíor D9)

Nótaí míniúcháin

Féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr D9 a ghabhann le Caibidil D.

Nótaí a bhaineann go sonrath le tír faoi leith

An Bheilg (BE fr, BE nl) agus an Bhulgáir: níor riaradh an cheist seo sna tíortha sin.

An Laitvia, an Íoslainn agus Túrkiye: ní thaispeántar catagóir amháin sa tábla mar gheall ar shampla neamhleor (níos lú ná 5 scoil éagsúla nó 30 múinteoir).

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

	EU		CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY	LV
A	39.3		35.5	10.2	32.5	65.1	30.5	32.3	62.4	23.1	28.7
S.E.	0.75		1.71	1.62	1.49	1.72	1.74	2.04	1.66	1.41	1.84
B	39.3		32.0	48.3	63.9	48.5	21.6	28.8	50.5	64.0	20.4
S.E.	0.71		1.54	2.54	1.55	1.76	1.56	2.27	1.97	2.23	2.31
C	49.9		64.4	54.5	51.5	47.9	78.9	42.8	31.5	50.1	48.3
S.E.	0.76		1.80	2.64	1.64	1.72	1.85	2.78	1.96	2.24	2.42
D	34.9		44.5	36.2	60.7	30.8	24.0	45.0	18.4	35.6	55.1
S.E.	0.71		2.03	2.81	1.86	1.47	1.88	2.49	1.42	1.97	1.99
E	23.3		25.0	32.0	24.0	24.3	18.7	12.1	16.6	25.9	27.3
S.E.	0.59		1.69	2.73	1.39	1.69	1.75	1.28	1.28	2.41	1.48
F	22.3		37.0	15.2	20.6	28.5	4.9	15.5	26.9	40.2	15.2
S.E.	0.61		1.89	2.02	1.48	1.50	0.88	1.51	1.62	2.25	1.37
	HU	MT	NL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	TR
A	42.4	13.3	9.3	20.9	30.2	29.3	25.6	18.7	13.7	10.1	29.3
S.E.	2.31	1.81	1.42	1.57	1.86	1.66	2.07	1.77	1.96	1.47	3.55
B	44.0	40.9	38.3	29.7	46.1	27.9	42.0	29.8	36.1	36.8	32.2
S.E.	1.76	2.76	1.86	1.60	2.09	1.93	2.58	2.00	2.17	1.99	3.96
C	24.8	41.6	35.1	66.4	45.8	55.3	29.1	50.9	39.0	7.2	37.5
S.E.	1.56	2.71	2.48	1.73	2.88	2.29	2.17	1.83	2.36	1.27	3.82
D	53.2	43.5	38.1	42.8	63.1	56.0	44.8	51.0	41.4	34.5	44.8
S.E.	1.87	2.97	2.33	2.00	2.41	2.36	2.31	1.89	2.19	2.05	4.13
E	17.5	36.1	22.5	10.2	52.7	19.9	21.1	24.2	41.6	38.2	35.2
S.E.	1.55	2.55	1.54	1.12	2.63	1.33	2.05	1.79	2.48	2.12	4.04
F	36.2	26.7	19.9	23.3	19.9	21.9	23.9	38.8	29.6	31.9	64.5
S.E.	2.31	2.05	3.31	1.60	2.67	1.45	2.14	1.85	2.60	1.86	4.06

A Foghlaim m **B** Staidéar mar chuid d'oidreachas **C** Mic léinn a thionlacan ar **D** Teagmhálacha a bhunú le scoileanna thar lear **E** Teagasc **F** Réimsí téamacha eile a fhoghlaim

Tábla 29: Céatadán na múinteoirí soghluaiste ó ábhair eile sa mheánoideachas íochtarach (ISCED 2), ar chúiseanna gairmiúla chun taisteal thar lear, 2018 (sonraí maidir le Figiúr D9)

Nótaí míniúcháin

Féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr D9 a ghabhann le Caibidil D.

Nóta a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Bheilg (BE fr, BE nl) agus an Bhulgáir: níor riaradh an cheist seo sna tíortha sin.

	EU	BG	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY	LV
Níos lú ná 3 mhí	48.8	76.0	64.5	71.3	70.4	32.5	34.5	71.5	40.9	53.6	78.3
S.E.	0.90	0.00	3.86	1.65	2.33	2.60	2.89	2.60	4.10	2.27	4.80
3 mhí ar a laghad	51.2	24.0	35.5	28.7	29.6	67.5	65.5	28.5	59.1	46.4	21.7
S.E.	0.90	0.00	3.86	1.65	2.33	2.60	2.89	2.60	4.10	2.27	4.80
	HU	MT	NL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	TR
Níos lú ná 3 mhí	65.0	76.6	61.7	76.4	79.9	76.6	57.7	59.6	60.6	88.1	69.1
S.E.	2.47	3.66	3.33	2.72	3.13	2.69	2.53	2.37	2.64	2.18	6.52
3 mhí ar a laghad	35.0	:	38.3	23.6	20.1	23.4	42.3	40.4	39.4	11.9	:
S.E.	2.47	:	3.33	2.72	3.13	2.69	2.53	2.37	2.64	2.18	:

Minicíocht uisce: flúirseach Eurydice, bunaithe ar TALIS 2018.

Nótaí míniúcháin

Féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr D10 a ghabhann le Caibidil D.

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

Féach na nótaí tíre le haghaidh Fhíor D10 i gCaibidil D.

IARSCRÍBHINN 2: FCÁT SA BHUNOIDEACHAS AGUS SA MHEÁNOIDEACHAS GINEARÁLTA

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Oideachas trí theangacha éagsúla agus leibhéal ISCED ábhartha			
	Staid na teanga	Teangacha agus teangacha	ISCED leibhéal
Le bheith	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Fraincis + Béarla	1-3
	Teanga stáit amháin + 1 teanga stáit eile	Fraincis + Ollainnis/Gearmáinis	1-3
A bheith	Teanga stáit amháin + 1 teanga stáit eile	Gearmáinis + Fraincis	1-3
A bheith	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Ollainnis + Béarla	2-3
	Teanga stáit amháin + 1 teanga stáit eile	Ollainnis + Fraincis/Gearmáinis	2-3
	1 teanga stáit + 1 teanga stáit eile + 1 teanga iasachta	Ollainnis + Fraincis/Gearmáinis + Béarla	2-3
	1 teanga stáit + 1 teangacha stáit eile + 1 teanga stáit eile + 1 teanga iasachta	Ollainnis + Fraincis + Gearmáinis + Béarla	2-3
BG	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Bulgáiris + Béarla/Fraincis/Gearmáinis/Iodáilis/Rúisis/Spáinnis	
CZ – CZ	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Seicis + Béarla/Gearmáinis	1-3
		Seicis + Fraincis/Iodálach/Spáinnis	2-3
	1 teanga stáit + 1 teanga réigiúnach/mionlaigh le stádas teanga oifigiúil	Seicis + Polainnis	1-3
DK	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Danmhairgis + Béarla	1-3
MAIDIR	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Gearmáinis + Sínis/Seice/Ollainnis/Béarla/Fraincis/Gréigis/Iodáilis/Polish/Portaingéilis/Rómánach/Spáinnis/Tuircis	1-3
	1 teanga stáit + 1 teanga réigiúnach/mionlaigh le stádas teanga oifigiúil	Gearmáinis + Danmhairgis/Sorbia	1-3
EE	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Eastóinis + Gearmáinis	2-3
		Eastóinis + Béarla	3
	1 teanga stáit + 1 teanga réigiúnach/mionlaigh gan stádas teanga oifigiúil	Eastóinis + Rúisis	1-3
	1 teanga réigiúnach/miontacht gan stádas teanga oifigiúil + 1 teanga iasachta	Rúisis + Béarla	1
TÁ SÉ I	Teanga stáit amháin + 1 teanga stáit eile	Béarla + Gaeilge	1-3
OILEÁN	EL –	–	–
TÁ MOILL	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Spáinnis + Béarla/Fraincis/Gearmáinis/Iodáilis/Portaingéilis	
	1 teanga stáit + 1 teanga réigiúnach/mionlaigh le stádas teanga oifigiúil	Spáinnis + Bascais/Catalan/Galiciano/Occitano/Valenciano	1-3
	1 teanga stáit + 1 teanga réigiúnach/mionlaigh le stádas teanga oifigiúil + 1 teanga iasachta	Spáinnis + Bascais + Béarla/Fraincis/Gearmáinis Spáinnis + Catalóinis + Béarla/Fraincis Spáinnis + Gailísis + Béarla/Fraincis/Gearmáinis/Portaingéilis Spáinnis + Aranese (Occitan) + Béarla/Fraincis Spáinnis + Valencian + Béarla/Fraincis	
	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta + 1 teanga iasachta eile	Spáinnis + Béarla + Fraincis/Gearmáinis/Iodálach	1-3
	1 teanga réigiúnach/mionlaigh a bhfuil stádas teanga oifigiúil aici + 1 teanga iasachta	Bascais + Béarla/Fraincis Catalóinis + Béarla/Fraincis	1-3
	FR	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Fraincis + Araibis/Sínis/Danmhairgis/Ollainnis/Béarla/Gearmáinis/Iodálach/Seanáinis/Cóiréinis/Polainnis/Portaingéilis/Vietnaimis
	1 teanga stáit + 1 teanga réigiúnach/mionlaigh gan stádas teanga oifigiúil	Fraincis + Alsace/Basque/Breton/Catalan/Corsican/Creole/Gallé/Melanesian/Mosellan/Occitan/Polynesian	1-3
ACMHA	1 teanga stáit + 1 teanga réigiúnach/mionlaigh le stádas teanga oifigiúil	Croitis + Ungáiris/Serbis	1-2
		Croitis + Seicis	3

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Oideachas trí theangacha éagsúla agus leibhéal ISCED ábhartha				
Staid na teanga		Teangacha agus teangacha	ISCED leibhéal	
TÁ SÉ	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Iodáilis + Béarla/Fraincis/Gearmáinis/Spáinnis	3	
	1 teanga stáit + 1 teanga réigiúnach/mionlaigh le stádas teanga oifigiúil	Iodáilis + Fraincis/Friulian/Gearmáinis/Ladin/Slóivéinis	1-3	
CY	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Gréigis + Béarla	1	
LV	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Laitvis + Béarla/Gearmáinis	2-3	
	1 teanga stáit + 1 teanga réigiúnach/mionlaigh gan stádas teanga oifigiúil	Laitvis + Polainnis/Rúisis/Úcráinis	1-3	
		Laitvis + Bealarúisis	1-2	
		Laitvis + Liotuáinis	2-3	
Laitvis + Eastóinis	1			
LT	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Liotuáinis + Béarla/Fraincis/Gearmáinis	1-3	
	1 teanga stáit + 1 teanga réigiúnach/mionlaigh gan stádas teanga oifigiúil	Liotuáinis + Bealarúisis/Polainnis/Rúisis	1-3	
Ó LU	Teanga stáit amháin + 1 teanga stáit eile	Lucsamburg + Gearmáinis/Fraincis	1-3	
TÁ SÉ	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Ungáiris + Béarla/Gearmáinis	1-3	
		Ungáiris + Sínis	1-2	
		Ungáiris + Fraincis/Iodálach/Rúisis/Slóvaic/Spáinnis	2-3	
	1 teanga stáit + 1 teanga réigiúnach/mionlaigh le stádas teanga oifigiúil	Ungáiris + Boyash/Bulgáiris/Cróitis/German/Gréigis/Polish/Róman/Red/An tSlóvaic/Slóivéinis	1-3	
LÉARS	Teanga stáit amháin + 1 teanga stáit eile	Maltais + Béarla	1-3	
NL	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Ollainnis + Béarla	1-3	
		Ollainnis + Gearmáinis	2-3	
A	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Gearmáinis + Araibis/Bosnian/Cróitis/Seirbis/Béarla	1-3	
		Gearmáinis + Spáinnis	1-2	
		Gearmáinis + Fraincis	1	
		Gearmáinis + Sínis/Polainnis	2	
	1 teanga stáit + 1 teanga réigiúnach/mionlaigh le stádas teanga oifigiúil	Gearmáinis + Cróitis (Burgenland Cróitis)/Ungáireach/Slóivéinis	1-3	
P.L.	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Gearmáinis + Seicis/Slóvaic	1-2	
		Polainnis + Béarla/Fraincis/Gearmáinis/Iodáilis/Spáinnis	2-3	
	1 teanga stáit + 1 teanga réigiúnach/mionlaigh le stádas teanga oifigiúil	Polainnis + Rúisis	2	
		Polainnis + Kashubian/Gearmáinis	1-2	
		Polainnis + Úcráinis	1-3	
P.P.	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Polainnis + Rúisis	2	
		Portaingéilis + Béarla	1-2	
MO RO	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Portaingéilis + Fraincis	2-3	
		Rómáinis + Béarla/Fraincis/Gearmáinis/Iodálach/Portaingéilis/Spáinnis	3	
TÁ	1 teanga stáit + 1 teanga réigiúnach/mionlaigh le stádas teanga oifigiúil	Rómáinis + Bulgáiris/Croatian/Czech/German/Gréigis/Ungárach/Iodálach/Polish/Rúisis/Red/Slóvaic/Tuircis/Úcráinis	2-3	
		Slóivéinis + Ungáiris	1-3	
AN GOR	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Slóvaicis + Béarla/Fraincis/Gearmáinis/Iodálach/Rúisis/Spáinnis	3	
		1 teanga stáit + 1 teanga réigiúnach/mionlaigh le stádas teanga oifigiúil	Slóvaicis + Gearmáinis/Rómáin/Rusyn	1-2
			Slóvaicis + Úcráinis	1-3

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Oideachas trí theangacha éagsúla agus leibhéal ISCED ábhartha			
Staid na teanga	Teangacha agus teangacha	ISCED leibhéal	
MO CHUIC	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Fionlainnis + Béarla/Fraincis/Gearmáinis/Rúisis	1-3
		Fionlainnis + Sínis/Estonian/Spáinnis	1-2
	1 teanga stáit + 1 teanga neamh-chríochach a bhfuil stádas teanga oifigiúil aici	Fionlainnis + Sami	1-2
	Teanga stáit amháin + 1 teanga stáit eile	Fionlainnis + Sualainnis	1-2
MÁS RUD	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Sualainnis + Béarla	1-2
	1 teanga stáit + 1 teanga réigiúnach/mionlaigh le stádas teanga oifigiúil	Sualainnis + Fionlainnis	1-2
	1 teanga stáit + 1 teanga neamh-chríochach a bhfuil stádas teanga oifigiúil aici	Sualainnis + Sami	1
AL	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Albáinis + Iodáilis	3
	1 teanga stáit + 1 teanga réigiúnach/mionlaigh gan stádas teanga oifigiúil	Albáinis + Gréigis/Macedonia	3
AGUS	—	—	—
C.B.	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Gearmáinis + Béarla	3
		Fraincis + Béarla	3
	Teanga stáit amháin + 1 teanga stáit eile	Fraincis + Gearmáinis Gearmáinis + Fraincis Iodáilis + Gearmáinis Romansh + Gearmáinis	1-3
		Fraincis + Iodáilis Gearmáinis + Iodáilis Gearmáinis + Romansh	3
TÁ SÉ	—	—	—
MO LÚC	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Gearmáinis + Béarla	1-3
I	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Monenegrin + Béarla	1 agus 3
	1 teanga réigiúnach/mionlaigh a bhfuil stádas teanga oifigiúil aici + 1 teanga iasachta	Albáinis + Béarla	1
MK	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Macadóinis + Béarla/Fraincis	3
NÍL	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Ioruais + Béarla	2-3
		Ioruais + Fraincis/Gearmáinis	3
S.R.L.	1 teanga stáit + 1 teanga iasachta	Seirbis + Béarla/Gearmáinis/Fraincis/Iodálach/Rúisis/Spáinnis	1-3
TR	—	—	—

Nótaí míniúcháin

Féach na Nótaí Míniúcháin a ghabhann le Figiúr B12.

Laistigh d'aon tír amháin, ní féidir ach teanga amháin a bheith mar chuid de roinnt clár FCÁT (féach an Iodáil, an Ungáir, an Ostair, an Pholainn, an Rómáin agus an tSlóvaic).

Nótaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith

An Iodáil: ó 2010 i leith, bhí ar gach mac léinn sa bhliain dheireanach d'oideachas meánscoile uachtaraí ábhar neamhtheangeolaíoch a fhoghlaim trí theanga iasachta. Ní mór dóibh siúd atá ar “chonair na teanga” ábhar neamhtheangeolaíoch a fhoghlaim trí theanga iasachta atá 16 bliana d'aois agus an dara hábhar neamhtheangeolaíoch trí theanga iasachta eile ó 17 mbliana d'aois.

Lucsamburg: cuirtear na ceachtanna ar fad ar fáil i dteanga eile seachas i Lucsamburg, sa Fhraincis nó sa Ghearmáinis den chuid is mó.

An Ungáir agus an Pholainn: níl aon rialacháin teanga ann do FCÁT. Tagraíonn na sonraí don soláthar FCÁT iarbhrí sa scoilbhliain 2021/2022.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

AntSlóvaic: ní bhaineann na rialacháin maidir le teangacha do FCÁT ach le bunoidéachas amháin. Baineann sonraí maidir le leibhéal ardoideachais ná bunoidéachas le soláthar FCÁT iarbhír sa scoilbhliain 2021/2022.

An tSualainn: baineann na rialacháin maidir le teangacha do FCÁT le hoideachas bunscoile agus meánscoile íochtaraí amháin. Tagraíonn na sonraí ach amháin don dá leibhéal. D'fhéadfadh FCÁT san oideachas meánscoile uachtaraí a bheith ann ach níl sé rialaithe.

Montainéagró: tagraíonn na sonraí do thionscadal píolótach FCÁT.

ADMHÁLA

AN **GHNÍOMHAIREACHT FEIDHMIÚCHÁIN** **EORPACH UM OIDEACHAS AGUS CULTÚR**

Ardáin, Staidéir agus Anailís

Ionaddu Bourget 1 (J-70 — Aonad A6) B-1049 An
Bhruiséil

([HTTPS://eurydice.eacea.e.c.europa.eu/](https://eurydice.eacea.e.c.europa.eu/))

Bainistíocht an eagarthóir

Athbhreithniú ag

Peter Birch

Na hÚdaráí

Nathalie Baïdak (comhordú), Isabelle De Coster agus Daniela Kocanova

Rannchuiditheoirí ó institiúidí eile de chuid an Aontais

AonadEurostat F.5: Oideachas, sláinte agus cosaint shóisialta: Malgorzata Stadnik agus Marco Picciolo (tacaíocht
le bunachar sonraí Eurostat maidir le foghlaim teangacha iasachta)

Saineolaí seachtrach

Christian Monseur, Ollscoil Liège (sonraí PISA agus TALIS a asbhaint agus a ríomh)

Grafaic agus leagan amach

Patrice Brel

Comhordaitheoir léiriúcháin

Grianghraf ag Gisèle De Lel

AONAD NÁISIÚNTA EURYDICE

AN ALBÁIN

Aonad Eurydice
An Aireacht Oideachais agus Spóirt
Ruga agus Durrésit, Uimh. 23
1001 Tiranë
Ranníocaíocht an aonaid: Cliceáil grianghraf a mhéadú

AN OSTAIR

Eurydice-Faisnéis
Seoladh: Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und
Forschung
TÁ SÉ ÉASCA. BILDUNGSSTATISTIK und -faireachán
Minoritenplatz 5
1010 Vín
Ranníocaíocht an aonaid: Alexandra KristinaR-Wojnesitz
(saineolaí)

AN BHEILG

Unité Eurydice de la Communauté française
Ministère de la Fédération Wallonie-an Bhruiséil
Générale de l'Enseignement Administration
Avenue du Port, 16 — Biúró 4P03
1080 An Bhruiséil
Ranníocaíocht an aonaid: freagracht Choiteann

Eurydice Vlaanderen
Roinn Onderwijs agus Vorming/
Afdeling Strategische Beleidsondersteuning
Hendrik Consciencegebouw 7C10
2 Jur: Réamhaithrisím (fíorais).
1210 Brussel
Ranníocaíocht an aonaid: freagracht Choiteann

Eurydice-Informationsstelle der Deutschsprachigen Gemeinschaft
An tAireium der Deutschsprachigen Gemeinschaft
Fachbereich Ausbildung und undrichtsorganisation
Gospertstraße 1
4700 Eupen
Ranníocaíocht an aonaid: freagracht Choiteann

AN BHOISNIA AGUS AN HEIRSEAGAIVÉIN

An Aireacht Gnóthaí Sibhialta
Earnáil an Oideachais
2 Jur: Réamhaithrisím (fíorais).
71000 Sairéavó
Ranníocaíocht an aonaid: freagracht Choiteann

AN BHULGÁIR

Aonad Eurydice
Ionad Forbartha Acmhainní Daonna
An tAonad Taighde agus Pleanála Oideachais
15, Graf Ignatiev Str.
1000 Sóifia
Ranníocaíocht an aonaid: Marchela Mitova agus Nikoleta
Hristova

AN CHRÓIT

An Ghníomhaireacht um an tSoghluasteacht agus Cláir an AE
Frankopanska 26
10000 Zagreb
Ranníocaíocht an aonaid: Maja Balen Baketa agus Ana
Dragičević

AN CHIPIR

Aonad Eurydice
An Aireacht Oideachais, Cultúir, Spóirt agus Óige
Kimonos agus Thoukydidou
1434 An Niocóis
Ranníocaíocht an aonaid: Christiana Haperi;
saineolaithe: Angeliki Constantinou-Charalambous (Cigire an
Bhéarla, Roinn an Mheánoideachais Ghinearálta), Sophia
Ioannou Georgiou (Príomhoifigeach Oideachais, An Roinn
Oideachais, An Aireacht Oideachais, Spóirt agus Óige)

AN TSEICIA

Aonad Eurydice
Gníomhaireacht Náisiúnta na Seice um Oideachas Idirnáisiúnta
agus Taighde
Féach ar an roghchlár: Parlaimint na hEorpa
Na Poříčí 1035/4
110 00 Praha 1
Ranníocaíocht an aonaid: Jana Halamová, Radka Topinková;
saineolaithe: EVA Tučková, Marie ČERNÍKOVÁ

AN DANMHAIRG

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Aonad Eurydice

AnAireacht Ardoideachais agus Eolaíochta

Gníomhaireacht Ardoideachais agus Eolaíochta na Danmhairge

Haraldsgade 53

2100 Cóbanhávan Ø

Ranníocaíocht an aonaid: An Aireacht Ardoideachais agus Eolaíochta agus an Aireacht Óige agus Oideachais

AN EASTÓIN

Aonad Eurydice

An Aireacht Oideachais agus Taighde

Münga 18

50088 Tartu

Ranníocaíocht an aonaid: Inga Kukk, Pille Põiklik, an Aireacht Oideachais agus Taighde

AN FHIONLAINN

Aonad Eurydice

Gníomhaireacht Náisiúnta Oideachais na Fionlainne

Bosca PO 380

00531 Heilsincí

Ranníocaíocht an aonaid: Ionadaithe Aonad Náisiúnta na Fionlainne: Tiina Komppa (Speisialtóir Sinsearach); Janne Loisa (Speisialtóir Sinsearach) Petra Packalén (Comhairleoir Sinsearach, Oideachas)

Speisialtóirí i réimse EDUFI: Minna Bálint (Comhairleoir Sinsearach, Oideachas); Kati Costiander, (Comhairleoir Sinsearach, Oideachas); Nina Eskola (Bainisteoir Tionscadail); ANU Halvari (Comhairleoir Sinsearach, Oideachas); Annamari Kajasto, (comhairleoir sinsearach, oideachas); Katri Kuukka (Comhairleoir Sinsearach, Oideachas); Olli Määttä (Comhairleoir Sinsearach, Oideachas); Yvonne Nummela (comhairleoir sinsearach, oideachas); Susanna Rajala (Comhairleoir Sinsearach, Treoir d'Úsáideoirí)

AN FHRAINIC

Unité française d'Eurydice

An Stiúirthóireacht um Meastóireacht, Réamhaisnéis agus Faireachán Feidhmíochta (DEPP)

An Aireacht Oideachais agus Gnóthaí Óige

61-65, rue Dutot

75732 Páras Cedex 15

Ranníocaíocht an aonaid: Françoise Parillaud (saineolaí), Anne Gaudry-lachet (Eurydice France)

AN GHEARMÁIN

Eurydice-Informationsstelle des Bundes

Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt e. V. (DLR)

Heinrich-Konen Str. 1

53227 Bonn

Eurydice-Informationsstelle der Länder im Sekretariat der Kultusministerkonferenz

Oileán na Tríonóide agus Tobága 10

10117 Beirlín

Ranníocaíocht an aonaid: Thomas Eckhardt

AN GHRÉIG

Aonad Heilléanach Eurydice

An Stiúirthóireacht um Ghnóthaí Eorpacha agus Idirnáisiúnta

Ard-Stiúirthóireacht na nGnóthaí Idirnáisiúnta agus Eorpacha,

Diaspóra Heilléanach agus Oideachas Idirchultúrtha

An Aireacht Oideachais agus Gnóthaí Reiligiúnacha

37 Sráid Andrea Papandreou (Oifig 2172)

15180 Amarousion (Attiki)

Ranníocaíocht an aonaid: Georgia Fermeli (Counselor A'of Science) agus Thalia Chatzigiannoglou (Counselor B' de Theangacha Iasachta), Institiúid an Bheartais Oideachais

AN UNGÁIR

Aonad na hUngáire Eurydice

Údarás Oideachais

19-21 Sráid Maros.

1122 Búdaipeist

Ranníocaíocht an aonaid: Róza Szabó (saineolaí, Údarás Oideachais); Sára Hatony (NU)

BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART

Aonad Eurydice

An Stiúirthóireacht Oideachais

Víkurbvarf 3

203 Kópavogur

Ranníocaíocht an aonaid: Eolas faoi Hulda Skogland

ÉIRE

Aonad Eurydice

An Roinn Oideachais agus Scileanna

An Rannóg Idirnáisiúnta

Sráid Mhaoilbhríde

Baile Átha Cliath 1 — DO1 RC96

Ranníocaíocht an aonaid: Maria Lorigan agus Pádraig MacFhlannchadha

AN IODÁIL

Aontacht Iodálach Eurydice

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Institiúid Náisiúnta Doiciméadúcháin, Nuálaíochta agus Taighde Oideachais (INDIRE)

Gníomhaireacht Erasmus+

Trí C. Lombroso 6/15

50134 Flórans

Ranníocaíocht an aonaid: Simona Baggiani;

saineolaí: Diana SACCARDO (Bainisteoir Teicniúil, Aireacht Oideachais agus Fiúntais)

AN LAITVIA

Aonad Eurydice

An Ghníomhaireacht Stáit um Fhorbairt an Oideachais

Sráid 1 (5ú hurlár)

1050 Ríge

Ranníocaíocht an aonaid: Grianghraf ag Rita Kursite

LICHTINSTÉIN

Eolas faoi Eurydice

Schulamt des Fürstentums Lichtinstéin

Bláthanna cumhra: aon cumhráin

Seirbhís do Chustaiméirí

9490 Vaduz

Ranníocaíocht an aonaid: Belgin Amann, Aonad Eurydice, Oifig Oideachais Lichtinstéin; Barbara Ospelt-Geiger, Saineolaí, Oifig Oideachais Lichtinstéin

AN LIOTUÁIN

Aonad Eurydice

An Ghníomhaireacht Náisiúnta Oideachais

Trí K. Kalinausko 7

03107 Vínias

Ranníocaíocht an aonaid: Eglé Petroniené agus Beata Valungevičienė (saineolaithe seachtracha)

LUCSAMBURG

Unité nationale d'Eurydice

ROIMH ASBL

bláthanna cumhra: aon cumhráin

Ráiteas 03 — étage 01

Bealach de Diekirch

7220 Walferdange

Ranníocaíocht an aonaid: Claude Sevenig (Ministère de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse (MENJE) — Seirbhís an chaidrimh idirnáisiúnta), Nevena Zhelyazkova (MENJE — Service de la recherche et de l'innovation pédagogiques et de l'innovation pédagogiques et technologiques (SCRIPT) — Division du traitement de données sur la Qualité de l'encadrement et de l'offre scolaire et éducative) agus Annick Bartocci (MENJE — Service de l'offre scolaire et éducative) agus

Annick Bartocci (MENJE — Service de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse (MENJE)

L'enseignement secondaire (ES)

MÁLTA

An Aireacht Oideachais, Spóirt, Óige, Taighde agus Nuálaíochta

Bóthar Léigear Mór

Floriana VLT 2000

Ranníocaíocht an aonaid: Jeannine Vassallo

MONTAINÉAGRÓ

Aonad Eurydice

Clíceáil grianghraf a mhéadú

81000 Podgairítse

Ranníocaíocht an aonaid: Divna Paljevic ón Ionad Scrúdúcháin agus Fadila Kajevic ó Oifig na Seirbhísí Oideachais

AN ÍSILTÍR

Eurydice Nederland

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Stiúrthóir Internationaal Beleid

Faigh an nuacht is déanaí láithreach ar na scéalta is fearr de réir mar a tharlaíonn siad.

2500 BJ Den Haag

Ranníocaíocht an aonaid: freagracht Choiteann

AN MHACADÓIN THUAI DH

An Ghníomhaireacht Náisiúnta um Chláir Oideachais Eorpacha agus um Shoghluaisteacht

Boulevard Kuzman Josifovski Pitu, Uimh. 17

1000 Scóipéar

Ranníocaíocht an aonaid: freagracht Choiteann

AN IORUA

Aonad Eurydice

An Stiúrthóireacht um Ardoideachas agus Scileanna

Postboks 1093,

5809 Bergen

Ranníocaíocht an aonaid: freagracht Choiteann

AN PHOLAINN

Aonad Eurydice na Polainne

An Fhondúireacht um Fhorbairt an Chórais Oideachais

Bhí an t-eolas mícheart nó as dáta

02-305 Vársá

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Ranníocaíocht an aonaid: Beata Platos-Zielińska; saineolaithe náisiúnta: Agata Gajewska-Dyszkiewicz, Katarzyna Paczuska (Institiúid Taighde Oideachais)

AN PHORTAINGÉIL

Aonad na Portaingéile Eurydice

Ard-Stiúrthóireacht an Oideachais agus an Staidrimh Eolaíochta

TÁ SÉ. 24 Iúil, 134

1399-054 Liospóin

Ranníocaíocht an aonaid: Isabel Almeida agus Margarida Leandro, i gcomhar le hArd-Stiúrthóireacht an Oideachais; saineolaithe seachtracha: Helena Peralta agus Joana Viana (Institiúid Oideachais — Ollscoil Liospóin)

AN RÓMÁIN

Aonad Eurydice

An Ghníomhaireacht Náisiúnta um Chláir Chomhphobail i réimse an ghairmoideachais agus na gairmoiliúna

Ollscoil Náisiúnta na Teicneolaíochtaí Bia

An Lárleabharlann

Splaiul Independenței, uimh. 313

Earnáil 6

060042 București

Ranníocaíocht an aonaid: Veronica — Gabriela Chirea, i gcomhar le saineolaithe: Manuela Delia Anghel (Aireacht Oideachais), Rodica Diana Cherciu (An Aireacht Oideachais) agus Ciprian Fartușnic (an Lárionad Náisiúnta um Beartas agus Meastóireacht san Oideachas — An tAonad Taighde san Oideachas)

AN TSEIRBIA

Aonad Eurydice na Seirbia

Fondúireacht Tempus

Minicíocht uisce: flúirseach

11000 Béalgrád

Ranníocaíocht an aonaid: freagracht Choiteann

AN TSLÓVAIC

Aonad Eurydice

Comhlachas Acadúil na Slóvaice um Chomhar Idirnáisiúnta

An tSean-Ghiúdach 9

811 04 An Bhratasláiv

Ranníocaíocht an aonaid: Clíceáil grianghraf a mhéadú

AN TSLÓIVÉIN

An Aireacht Oideachais, Eolaíochta agus Spóirt

Ministrstvo izobrazevanje, znanost i šport

An Roinn Oideachais agus Scileanna Oifig Forbartha agus Cáilíochta

Eurydice an tSlóivéin

Masarykova 16

1000 Liúibleána

Ranníocaíocht an aonaid: Bhí an t-eolas mícheart nó as dáta

AN SPÁINN

Instituto Nacional de Evaluación Educativa (INEE)

Ministerio de Educación y Formación Profesional

Paseo del Prado 28

28014 Maidrid

Ranníocaíocht an aonaid: EVA Alcayde García, Juan Mesonero Gómez agus Jaime Vaquero Jiménez. Ranníocaíocht na gComhphobal Uathrialach/na Cathrach Uathrialach: Manuel Sáez Fernández (Andalusia); José Calvo Dombón agus Óscar Sánchez Estella (Aragona); Carlos Duque Gómez (Canarias); María Pilar Martín García agus Clara Sancho Ramos (Castilla y León); María Isabel Rodríguez Martín (Castilla-La Mancha); Montsarat Montagut Montagut (Cataluña); Roberto Romero Navarro (Comunidad Valenciana); María Guadalupe Donoso Morcillo agus Myriam García Sánchez (Extremadura); Iván Mira Fernández (an Ghailís); David Cervera Olivares agus Gretchen Dobrott Bernard (C. de Madrid); Cristina Landa Gil (C.F. de Navarra); Maite Ruiz López (País Vasco); Antonio Coronil Rodríguez (Ceuta).

AN TSUALAINN

Aonad Eurydice

Coláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath

Comhairle Ardoideachais na Sualainne

Bosca 4030

171 04 Solna

Ranníocaíocht an aonaid: freagracht Choiteann

AN EILVÉIS

Aonad Eurydice

Comhdháil na hEilvéise d'Airí Oideachais Cantonal (EDK)

Speichergasse 6

3001

Ranníocaíocht an aonaid: Alessandro Gerlings

TÜRKIYE

Aonad Eurydice

MEB, Strateji Geliştirme Başkanlığı (SGB)

Eurydice Türkiye birimi, Merkez Bina 4. Ag Kat

B-Blok Bakanlıklar

06648 Ankara

Ranníocaíocht an aonaid: Osman Yıldırım Uğur; saineolaí: An tOllamh Dr. Cem Balcıkanlı

Téigh i dteagmháil leis an Aontas Eorpach

GO PEARSANTA

Tá na céadta ionad eolais áitiúil de chuid an Aontais ar fud na hEorpa.

Is féidir leat teacht ar an seoladh an ionaid is gaire duit ag: ainm antáirge: 100 %

AR AN BHFÓN NÓ AR RÍOMHPHOST

Seirbhís is ea Europe Direct a fhreagraíonn do cheisteanna faoin Aontas Eorpach. Is féidir leat teagmháil a dhéanamh leis an tseirbhís seo: — ar an bhfón saor in aisce: 00 800 6 7 8 9 10 11 (féadfaidh roinnt oibreoirí glaonna den sórt sin a ghearradh),

— go dtí an uimhir chaighdeánach seo a leanas: + 32 22999696, nó

— le ríomhphost ag: ainm antáirge: 100 %

Faigh eolas faoin Aontas Eorpach

AR-LÍNE

Tá eolas i dteangacha oifigiúla uile an Aontais Eorpaigh le fáil ar shuíomh gréasáin Europa: europa.eu

FOILSEACHÁIN AN AE

Is féidir leat foilseacháin AE a íoslódáil nó a ordú ag praghsanna agus praghsanna ó EU Bookshop ag: <https://op.europa.eu/en/web/general-foilseachain>.

Is féidir níos mó ná cóip amháin d'fhoilseacháin saor in aisce a fháil trí theagmháil a dhéanamh le Europe Direct nó le d'ionad eolais áitiúil (féach https://europa.eu/european-union/contact_en).

DLÍ AN AONTAIS EORPAIGH AGUS DOICIMÉID GHAOLMHARA

Chun rochtain a fháil ar fhaisnéis dhlíthiúil AE, lena n-áirítear reachtaíocht uile an AE ó 1951 i leith, i ngach leagan dena teangacha oifigiúla, féach EUR-Lex ag: ainm antáirge: 100 %

SONRAÍ OSCAILTE ÓN AONTAS EORPACH

Tugann Tairseach Sonraí Oscailte an Aontais Eorpaigh (<https://data.europa.eu/en>) rochtain ar thacair sonraí ón Aontas Eorpach. Is féidir na sonraí a íoslódáil agus a athúsáid saor in aisce, chun críocha tráchtála agus neamhthráchtála araon.

Príomhshonraí maidir le múineadh teangacha ar scoil san Eoraip — eagrán 2023

Tuarascáil Eurydice

In eagrán 2023 de Phríomhshonraí maidir le Teagasc Teanga i Scoileanna san Eoraip, déantar cur síos ar na príomhbheartais oideachais a bhaineann le múineadh teangacha i scoileanna i 39 gcóras oideachais Eorpacha. Freagraíonn sé ceisteanna faoi líon agus réimse teangacha iasachta a ndearna mic léinn staidéar orthu, an t-am teagaisc atá tiomnaithe do theagasc teangacha iasachta, an tacaíocht teanga a chuirtear ar fáil do mhic léinn imirceacha nuathagtha, soghluaisteacht thrasnáisiúnta múinteoirí teanga iasachta agus go leor ábhar eile.

Tá 51 tháscaire sa tuarascáil agus iad eagraithe i gcúig chaibidil éagsúla: Comhthéacs, eagrú, rannpháirtíocht, múinteoirí agus próisis teagaisc. Úsáideadh foinsí éagsúla chun na táscairí a thógáil, lena n-áirítear líonra Eurydice, Eurostat agus suirbhéanna idirnáisiúnta PISA agus TALIS de chuid ECFE. Clúdaíonn sonraí Eurydice tíortha uile an Aontais, chomh maith leis an Albáin, an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin, an Eilvéis, an Íoslainn, Lichtinstéin, Montainéagró, an Mhacadóin Thuaidh, an Iorua, an tSeirbia agus Túrkiye.

Is é an cúram atá ar líonra Eurydice tuiscint agus míniú a thabhairt ar an gcaoi a n-eagraítear córais oideachais Eorpacha éagsúla agus ar an gcaoi a n-oibríonn siad. Soláthraíonn an líonra tuairiscí ar chórais oideachais náisiúnta, staidéir chomparáideacha atá dírithe ar thopaicí, táscairí agus staidreamh ar leith. Tá foilseacháin uile Eurydice ar fáil saor in aisce ar shuíomh gréasáin Eurydice nó tá siad priontáilte ar iarratas. Trína chuid oibre, tá sé d'aidhm ag Eurydice tuiscint, comhar, muinín agus soghluaisteacht a chur chun cinn ar an leibhéal Eorpach agus idirnáisiúnta. Tá an líonra comhdhéanta d'aonaid náisiúnta atá lonnaithe i dtíortha Eorpacha agus tá sé á chomhordú ag an nGníomhaireacht Feidhmiúcháin Eorpach um Oideachas agus Cultúr (EACEA).

Chun tuilleadh eolais a fháil faoi Eurydice, féach: <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/>

ISBN 978-92-9488-107-6

doi:10.2797/529032